

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Gäller fr.o.m. 16.6.2023
302/03.00.00.01/2023

Anvisning för åkerövervakning 2023

Innehåll

1	ALLMÄNT OM ÖVERVAKNINGARNA	6
1.1	Villkorlighet.....	7
1.2	Anmälningar om försummelse till andra myndigheter.....	7
1.3	Inspektionsrätt och rättigheter till jordbruksförvaltningens datasystem	8
1.4	Möjligheter att ändra ansökan	10
1.5	Samarbetsområdenas roll vid övervakningen	10
1.6	Övervakningsskyldighet och stickprov	10
1.6.1	Livsmedelsverkets urval.....	11
1.6.2	NTM-centralens eget urval.....	12
1.7	Kontroller på plats.....	13
1.7.1	Användning av drönare vid övervakningen.....	14
1.7.2	Dokumentering av övervakningsobservationer	14
1.7.3	Beaktande av force majeure i övervakningen.....	15
1.8	Förhindrande av övervakning.....	16
1.9	Misstanke om brott	17
1.9.1	Att ingripa i missbruk.....	17
1.9.2	Djurskyddsbrott och djurskyddsförseelser.....	19
1.10	Verifiering av övervakningsuppgifter och utbetalningar.....	20
1.11	Stödtillämpningens QlikView- och Qlik Sense-rapporter	20
1.12	Förvaring av övervakningshandlingarna och handlingarnas offentlighet.....	22
2	ANSÖKAN OM OMRÖVNING AV STÖDBESLUT.....	22
3	INSTRUKTIONER FÖR BESVÄRLIGA ÖVERVAKNINGSSITUATIONER	22
3.1	Anlitande av handräckning.....	23
3.2	Beredskap och handling i problemsituationer	23
4	ÖVERVAKNINGSKÖRNINGAR OCH STÖD SOM SKA KONTROLLERAS	24
5	FÖRBEREDELSE INFÖR GÅRDSBESÖKET OCH ÖVERVAKNINGSRISULTAT	26
5.1	Frågor som ska utredas före gårdsbesöket	27
5.2	Anmälan om övervakning och kontrollbesök.....	27
5.3	Övervakningsresultat som skickas till jordbrukaren.....	29
6	ÖVERVAKNINGSKARTOR	30
6.1	Övervakningskartornas utseende.....	31
7	JORDBRUKSMARK.....	32
7.1	Bas- och jordbruksskifte	34
7.2	Områden som godkänns för bas- och jordbruksskiften	35
7.2.1	Kantdiken.....	36
7.2.2	Tegdiken och andra motsvarande smala diken.....	37

7.2.3	Träd- och buskbevuxna diken.....	38
7.2.4	Mångfaldsremсор och skyddsremсор.....	38
7.2.5	Odlingstekniska vändtegar eller skötsel- och körgångar för trädgårdsväxter.....	39
7.2.6	Vägar och andra gångvägar.....	40
7.2.7	Beaktande av samhällstekniska arbeten vid övervakningen.....	40
7.3	Arealer som avlägsnats från jordbruksmark.....	41
7.3.1	Registrering av arealer som avlägsnas från jordbruksmark.....	43
8	JORDBRUKSVERKSAMHET.....	44
8.1	Produktion av jordbruksprodukter.....	45
8.2	Bevara jordbruksmark öppen.....	48
9	BESTÄMNING AV ETT SKIFTES GRÄNSER.....	50
9.1	Basskiftesändringar.....	51
9.2	Registrering av jordbruksskiften.....	54
9.2.1	Måttavvikelser som används vid övervakningen.....	54
10	Åkerskiftesregisterövervakning.....	55
11	DIREKTSTÖD.....	57
11.1	Stöd för miljösystem.....	58
11.1.1	Naturvårdsvallar.....	59
11.1.2	Gröngödslingsvallar.....	61
11.1.3	Mångfaldsväxter.....	63
11.2	Bidrag för specialväxter och bidrag för stärkelsepotatis.....	66
11.3	Stöd till unga jordbrukare (EU).....	68
12	NATIONELLA ÅKERSTÖD.....	68
13	KOMPENSATIONERSÄTTNING.....	70
14	FRIKOPPLAT STÖD FÖR SVIN- OCH FJÄDERFÄHUSHÅLLNING.....	70
15	MILJÖERSÄTTNING.....	71
15.1	Allmänt.....	71
15.2	Gårdsspecifik åtgärd.....	72
15.3	Skiftesspecifika åtgärder.....	75
15.3.1	Markförbättrings- och saneringsgrödor.....	75
15.3.2	Fånggrödor.....	77
15.3.3	Främjande av cirkulär ekonomi.....	80
15.3.4	Skyddszoner.....	82
15.3.5	Vallar på torvåkrar.....	86
15.3.6	Hantering av avrinningsvatten.....	89
15.3.7	Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter.....	91
15.3.8	Fågelåkrar.....	95
16	MILJÖAVTAL.....	96
16.1	Övervakningen av arealen i avtal.....	97

16.2	Övervakning av stödvillkoren i avtal.....	99
16.2.1	Jordbruksnaturens mångfald och skötsel av landskapet.....	99
16.2.2	Skötsel av våtmarker	102
17	ERSÄTTNING FÖR EKOLOGISK PRODUKTION	105
17.1	Ersättning för ekologisk produktion på växtodlingsgårdar	105
17.2	Ersättning för ekologisk produktion på husdjursgårdar	107
18	VILLKORLIGHET	117
19	PÅFÖLJDER AV VILLKORLIGHET.....	147
19.1	Bedömning av försummelser	147
19.2	Fastställande av den slutliga påföljden	149
19.3	Permanent försummelse och retroaktiva påföljder i samband med villkorligheten	149
19.4	Resultat av övervakningen av villkorligheten.....	150
20	PÅFÖLJDER AV AREALSKILLNAD.....	150
21	PÅFÖLJDER AV STÖD FÖR MILJÖSYSTEM	154
22	PÅFÖLJDER AV MILJÖERSÄTTNING OCH EKOLOGISK PRODUKTION.....	154
22.1	Påföljder av krav på miniminivå för åtgärder.....	154
22.2	Påföljder av stödvillkor för gårdsspecifika åtgärder.....	156
22.3	Stödvillkorspåföljder för skiftesspecifika åtgärder.....	157
22.4	Allvarlig försummelse av stödvillkor.....	158
22.5	Upprepad försummelse.....	158
23	PÅFÖLJDERNA AV MILJÖAVTAL	159
23.1	Krav på miniminivå för miljöavtal.....	159
23.2	Påföljder med anledning av brister i stödvillkoren	160
23.3	Påföljder med anledning av arealen.....	163
24	PÅFÖLJDERNA FÖR NATIONELLA STÖD	165
25	UTRÄKNING AV ÖVERVAKNINGSRISIKOR.....	166
25.1	Växtartsgrupper och stödtyper	166
25.2	Växtartens inverkan på kontrollresultatet	167
25.3	Skyldigheten att uppges jordbruksmark	167
25.4	Ordningföljden för uträkning av påföljder.....	168
25.5	Återkrav av stöd och påförande av påföljder för tidigare år.....	168
25.5.1	Behandling av retroaktiva arealpåföljder.....	170

Övriga anvisningar om åkerövervakning i Pikantti

Övervakning av åkerstöd

- Dokumentövervakning vintertid (senare under 2023)
- Anvisningar för bildtolkning av åkerövervakning
- Ta växtfotografier i övervakningen
- Anvisningar för appen Insamling av terrängdata
- Anvisningar för användning av checklistan

- Anvisningar för registrering av åkerövervakning

Övervakning av djurstöd

- Anvisningar om övervakning av djurstöd

Allmänt

- Hörande av jordbrukaren om förhindrande av övervakning
- Bedrägeribekämpning i samband med den utbetalande myndighetens uppgifter som gäller jordbrukarstöd

Anvisningar om villkorlighet

- Anvisningar om användning av flyghavreregistret
- Övervakning av villkorligheten när det gäller livsmedelsproduktion – Växtproduktionsgårdar 2023
- Övervakning av aktörer inom primärproduktionen i foderbranschen 2023 – omfattar kontroll av villkorligheten

1 ALLMÄNT OM ÖVERVAKNINGARNA

Anvisningen för åkerövervakning är i kraft från och med 16.6.2023.

I denna anvisning beskrivs övervakningen av de jordbrukarstöd och villkorlighetens specialområde "klimat och miljö" och krav rörande växtskyddsmedel som Livsmedelsverkets landsbygdslinje ger anvisningar om. Livsmedelsverkets linje för livsmedelskedjan ansvarar för övervakningen av specialområdena "folkhälsa och växtskydd" samt "djurens välbefinnande".

När det i anvisningen berättas om GPS-utrustning menas både GPS- och GNSS-utrustning.

Anvisningen täcker inte alla kontrollsituationer, utan inspektören ska vid behov ta kontakt med Livsmedelsverket. Frågor skickas till Puimuri via [kontaktknappen i Pikantti](#).

Vid övervakningarna av jordbrukarstöd kontrolleras de stödvillkor som gäller Europeiska unionens (EU) direktstöd och programersättningar samt nationella stöd. Med stöd avses stöd, ersättningar, bidrag och avtal.

Med stöd som följs upp via satellit avses grundläggande inkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, omfördelningsinkomststöd och kompensationsbidrag.

Med direktstöd avses EU:s helfinansierade stöd som är:

- *grundläggande inkomststöd*
- *omfördelningsinkomststöd*
- *inkomststöd för unga jordbrukare*
- *bidrag för specialväxter*
- *bidrag för stärkelsepotatis*
- *stöd för miljösystem*

Med delfinansiering avses EU:s delfinansierade stöd som är:

- *miljöersättning*
- *kompensationsersättning*
- *ersättning för ekologisk produktion + husdjursförhöjning*
- *miljöavtal*

Med nationella stöd avses stöd som i sin helhet finansieras av Finland:

- *allmänt hektarstöd*
 - *nordligt hektarstöd*
 - *stöd till unga jordbrukare*
 - *nationellt stöd för sockerbeta*
 - *från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfäproduktion*
- } *Nordliga hektarstöd*

1.1 Villkorlighet

Villkorligheten gäller den sökandes jordbruksmark och jordbruksutövning i sin helhet och att iaktta den är ett krav för alla stöd som helt eller delvis finansieras av EU. Villkorlighetskraven ska följas under hela kalenderåret (1.1–31.12)¹. Även på jordbruksmark som används för annat än jordbruksverksamhet ska villkorlighetskraven följas. Om man inte ansöker om eller återkallar alla stöd från jordbruksmarken ska kraven på villkorlighet följas, om gården ändå ansöker om något stöd som helt och delvis finansieras av EU.

Om besittningen av ett skifte, en gårdsbruksenhet eller en del av ett skifte överläts under kalenderåret och en försummelse av villkorligheten upptäcks på skiftet/gårdsenheten, påförs påföljden mottagaren, om mottagaren är ansvarig för försummelsen och om denne beviljas stöd för det aktuella kalenderåret. Om den som överlåter besittningen är ansvarig för försummelsen av villkorligheten, gäller detta honom eller henne om han eller hon beviljas stöd för kalenderåret i fråga eller stöd för de kalenderår under vilka försummelsen har skett.² I [guiden om villkorlighet](#) ges närmare information om kraven på villkorlighet.

Villkorlighetskraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav indelas i följande avsnitt som kallas för **specialsektorer**:

- klimat och miljö
- folkhälsa och växthälsa
- djurens välbefinnande

En del av villkorlighetskraven granskas i samband med besök på gården och en del av kraven kontrolleras i dokumentkontrollen vintertid. Dessutom övervakas iakttagandet av kraven på växttäckte vintertid med hjälp av satellituppföljning.

När det gäller en gård som är med i övervakningskörningen för villkorlighet måste man alltid kontrollera om den har jordbruksmark i sin besittning och betala ut något eller några areal- eller djurstöd som helt eller delvis finansieras av EU.

1.2 Anmälningar om försummelse till andra myndigheter

Observerade överträdelser av lagstiftningen anmäls så snart som möjligt efter kontrollen till de lagstiftningssansvariga myndigheterna med blankett 182 (finns i [Pikantti](#)). Till exempel överträdelser av nitratförordningen anmäls till kommunens miljöskyddsmyndighet och misstänkta försummelse av kraven för djurens välbefinnande till regionförvaltningsverkets länsveterinär. Om det misstänks att djur sköts eller behandlas i strid med djurskyddslagen (247/1996) eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, ska observationerna omedelbart anmälas till den behöriga kommunal- eller länsveterinären eller till polisen. SA-området ska informeras om att ärendet har börjat utredas. En kopia av anmälan tas åt närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen).

¹ Förordning (EU) 2021/2116 artikel 84.1

² SRF 65/2023 13 §

Ett utlåtande om försummelse av nitratförordningen, vattenramdirektivet, habitatdirektivet eller fågeldirektivet kan begäras av den behöriga miljömyndigheten för bedömning av försummelsen.

1.3 Inspektionsrätt och rättigheter till jordbruksförvaltningens datasystem

Inspektionsrätt

NTM-centralerna har rätt att inspektera jordbrukarstöd. I landskapet Åland har statens ämbetsverk på Åland rätt att inspektera nationella stöd och EU:s direktstöd.³

NTM-centralerna och regionförvaltningsverken (RFV) har rätt att inspektera villkorligheten. Den behöriga miljömyndigheten har rätt att vid behov delta i kontrollen av nitratförordningen samt habitat- och fågeldirektivet. Behöriga miljömyndigheter är NTM-centralens ansvarsområde Miljö och naturresurser och kommunens miljöskyddsmyndighet. På Åland är det Statens ämbetsverk på Åland och landskapsregeringen som har rätt att inspektera villkorligheten.

Myndigheterna som utför övervakning granskar att villkoren för beviljande och utbetalning av stöd uppfylls. Lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (1334/2022) reglerar de rättigheter och det ansvar som tillkommer dem som deltar i övervakningen.

Vid övervakningen iakttas principerna för god förvaltning. En jävig person får inte utföra övervakning eller vara närvarande vid övervakningen⁴. En tjänstemans verksamhet ska vara oberoende och opartisk. I övervakningsuppgifterna ska förvaltningslagens bestämmelser om god förvaltning och jäv iakttas.

Vid sidan av nationell lagstiftning ställer budgetförordningen (EU, Euratom) 2018/1046 förpliktelser för att motarbeta och beakta intressekonflikter. En intressekonflikt föreligger om en person av familjeskäl, känslomässiga skäl, skäl som hänger samman med politisk eller nationell koppling, ekonomiskt intresse eller något annat direkt eller indirekt personligt intresse sätter en opartisk och objektiv tjänsteutövning på spel. En situation som betraktas som en intressekonflikt omfattar objektiva omständigheter som påverkar förtroendet för en persons oberoende och opartiskhet, även om intressekonflikten inte förverkligas eller personen i verkligheten inte skulle dra nytta av situationen.

Enligt artikel 61 i budgetförordningen får personer som deltar i kontrollerna inte utföra handlingar som kan leda till en konflikt mellan partens egenintresse och unionens intresse. Myndigheterna ska också vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att intressekonflikt uppstår vid utförandet av uppgifter inom deras behörighet och för att åtgärda situationer som ur objektiv synvinkel kan uppfattas som en intressekonflikt.

Om en person vid kontrollen upptäcker att det föreligger risk för en intressekonflikt ska personen i fråga underrätta sin närmaste chef. Chefen bekräftar skriftligen om det är fråga om en intressekonflikt. Om en intressekonflikt konstateras ska den berörda nationella myndigheten säkerställa att personen i fråga avbryter all verksamhet i ärendet.

³ Lag 1334/2022 25 §

⁴ Lag 434/2003 27 och 28 §

Det är viktigt att uppmärksamma att en intressekonflikt i budgetförordningen är mer omfattande än begreppet jäv i den nationella förvaltningslagen. Alla andra skäl måste beaktas i det egna arbetet, så att det inte uppstår någon konflikt mellan de egna intressena och unionens intressen. Om det uppstår en situation där en intressekonflikt är möjlig ska man ta hänsyn till skillnaden mellan förfarandena. I en intressekonflikt räcker det inte att anmäla sig själv som jävig, utan det måste bekräftas av den närmaste chefen.

I avtalet om utbetalande organ mellan det utbetalande organet och NTM-centralen har man beaktat kraven på förebyggande och hantering av intressekonflikter och jäv.⁵

Vid organiserandet av övervakningen av sådana gårdsbruksenheter som innehas av NTM-centralens egen personal ska särskild uppmärksamhet fästas på att inspektörerna är ojäviga och obundna. Övervakningen av gårdsbruksenheter som innehas av anställda vid enheten för landsbygd och energi ska utföras av en annan NTM-central. Detta krav gäller också de dokumentkontrollar vintertid som utförs utanför växtperioden.

I samband med övervakningsbesöket ska inspektören för stödtagaren visa fram ett tjänstekort eller någon annan handling som påvisar inspektionsrätten, såsom en fullmakt, om denne begär det. NTM-centralens eller på Åland påvisar statens ämbetsverks tjänstekort inspektionsrätten. Den som utför övervakningar förutsätts sätta sig in i verkställandet av stödförvaltningen och delta i kontrollerna som ansvarig person för övervakningsgruppen.

Inspektionsbefogenheterna och fullmakten ska återkallas om missbruk framkommer. Missbruk ska anmälas till direktören för Livsmedelsverkets kontrollenhet för jordbrukarstöd.

Rättigheter till datasystemen

Uppgifterna för NTM-centralens övervakningspersonal och de anställdas vikarier ska bestämmas i enlighet med avtalet om utbetalningsställe. Vid beviljandet av åtkomsträttigheter ska åtskiljandet av uppgifter beaktas.

De åtkomsträttigheter som NTM-centralens anställda behöver söks elektroniskt i Systemet för åtkomstkontroll. Vid behov kan åtkomsträttigheterna sökas också för en annan NTM-centrals område (t.ex. handräckning). Då förordas ansökan av sökandens egen chef, men Livsmedelsverkets användarstöd anhåller om tillstånd för godkännande av rättigheterna hos den NTM-central för vars område rättigheterna har sökts. Mer information om Åtkomstkontrollen och ansökan om rättigheter finns [i Pikantti](#).

NTM-centralen ska hålla åtkomsträttigheterna uppdaterade. Enhetens chef ska i Åtkomstkontrollen passivera åtkomsträttigheterna (eller användarnamnen) för sådana personer som på grund av sina arbetsuppgifter eller av andra orsaker inte längre har rätt till dem.

⁵ Meddelande från kommissionen: Riktlinjer för undvikande och hantering av intressekonflikter i enlighet med budgetförordningen (2021/C 121/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=EN)

1.4 Möjligheter att ändra ansökan

Jordbrukaren kan ändra sin ansökan tills han eller hon underrättas om kontrollen. Läs mer om ändringsmöjligheterna i [ansökningsguiden](#).

Möjligheten att göra ändringar avbryts vid det första kontaktförsöket, även om jordbrukaren inte svarar i telefonen den gången. Den första kontakten ska sparas på fliken Uppgifter om övervakningshändelsen som anmälnings tidpunkt. Om man inte meddelar om övervakningen på förhand, upphör möjligheten att göra ändringar när tillsynsbesöket inleds. Uppgiften om att ett tillsynsbesök har inletts ska genast sparas på fliken Uppgifter om övervakningshändelsen.

När ett tillsynsbesök har gjorts och övervakningsuppgifterna har sparats kan jordbrukaren återkalla stöden för skiften där ingen försummelse har upptäckts under tillsynsbesöket. Stödet ska återkallas genom en skriftlig anmälan till kommunen. Det är inte möjligt att ändra uppgifterna i ansökan när det gäller växt, jordbrukskiftesgränser eller de stöd som söks, även om försummelser inte har upptäckts.

1.5 Samarbetsområdenas roll vid övervakningen

Samarbetsområdets (SA-området) myndighet utför administrativa kontroller av alla ansökningar om jordbrukarstöd. SA-området ska till NTM-centralen för övervakning anmäla de ansökningar där ett gårdsbesök krävs för att utreda en oklar omständighet.

SA-områdena utövar också administrativ tillsyn över kraven på villkorlighet. Om något krav på villkorlighet inte uppfylls på basis av ansökningsuppgifterna får gården genomgå en kontrollkörning, genom vilken samarbetsområdet fastställer påföljden för villkorligheten.

Besittningen av skiftet kontrolleras inte vid kontrollen på platsen. Om det vid gårdsbesöket framgår att skiftet inte är i den stödsökandes besittning ska kommunen underrättas om saken och kommunen inspekterar då besittningen av gårdens alla skiften.

Jordbrukaren kan få två typer av begäran om utredning: begäran om utredning av satellituppföljning och begäran om utredning av kontrollen. Både kommunerna och NTM-centralerna kan behandla begäran om utredning av satellituppföljning, men svar på begäran om utredning får endast behandlas av inspektörer.

Den person som har tagit emot eller handlagt en gårds ansökan kan inte svara för övervakningen av gården. SA-området kan inte utföra ett övervakningsuppdrag som överförs till NTM-centralen.

1.6 Övervakningsskyldighet och stickprov

Till kontroller på plats väljs gårdarna ut centraliserat genom stickprov som Livsmedelsverket har fastställt, som delas in i stickprov för åkerövervakning och villkorlighet.

- Urval för åkerövervakning: På den gård som valts ut för stickprovet granskas alla arealbaserade stöd som jordbrukaren har ansökt om i ansökan om åkerstöd för de skiften som är föremål för kontroll.

Om det på gården upptäcks brister i iakttagandet av villkorligheten utökas övervakningen till att gälla det villkorlighetskrav där bristen observerades.

- Stickprov rörande villkorlighet i samband med åkerövervakning: För de gårdar som tagits ut till stickprovet övervakas alla arealbaserade stöd som jordbrukaren har ansökt om. För gårdarna övervakas dessutom de krav som hänförs till specialområdet "klimat och miljö" samt kraven på villkorlighet för växtskyddsmedel och/eller kraven på foder- och livsmedelshygien på växtproduktionsgårdar, i överensstämmelse med vilket urval gården är med i. Livsmedelsverkets linje för livsmedelskedjan ansvarar för urvalen av växtproduktionsgårdar för övervakning av foder och livsmedelshygien.

Urvalsgrunder

Gårdarna tas ut till övervakning genom både slumpmässigt och viktat urval. Vid slumpmässigt urval har var och en stödtagare samma sannolikhet att komma med i urvalet. Vid viktat urval betonas vissa egenskaper och kännetecken som har varit typiska på gårdar som tidigare har fått påföljder. Sådana gårdar har större sannolikhet att bli utvalda till övervakning.

I alla viktade urval används bland annat en statistisk analys av tidigare års övervakningsresultat som grund. Vid det viktade urvalet för åkerövervakningar och villkorlighet används en riskmodell som innebär att de gårdar som ska kontrolleras väljs ut med hjälp av statistisk analys. Också NTM-centralerna kan genom sitt eget urval ta ut gårdar till antingen partiell övervakning eller övervakning av hela gården.

1.6.1 Livsmedelsverkets urval

Av de stödmottagare som lämnat in en ansökan om åkerstöd ska minst 1 % övervakas på plats⁶. Villkorligheten ska kontrolleras hos minst 1 % av alla stödtagare som ansöker om något av EU:s direkta stöd eller delfinansierat stöd⁶. För de gårdar där villkorligheten övervakas görs också åkerövervakning, så 2023 granskas sammanlagt cirka 2 % av de gårdar som skickat in ansökan om åkerstöd. Kompletterande ytterligare urval kan göras, om övervakningsskyldigheterna för olika stöd inte uppfylls med de planerade urvalsmängderna.

Av gårdarna i urvalet för åkerövervakning övervakas 20–50 % av urvalets gårdar slumpmässigt och 50–80 % genom viktat urval. Procentandelarna granskas enligt stöd.⁷

Av gårdarna i urvalet för villkorlighet övervakas 20–40 % av urvalets gårdar slumpmässigt och 60–80 % genom viktat urval.⁸

Skyldigheten att övervaka villkorligheten ska höjas om betydande regelbrott upptäcks i iakttagandet av villkoren i de kontroller som gjorts på basis av slumpmässigt urval under de två föregående åren.⁹

⁶ SRf 65/2023 4 §

⁷ SRf 134/2023 15 §

⁸ SRf 65/2023 3 §

⁹ SRf 65/2023 4 §

I den riskmodell som används i åkerurvalen ingår bland annat följande faktorer:

- 1) Gården har förbundit sig till miljöersättning
- 2) Gården har sökt ett litet antal åtgärder för miljöersättning
- 3) Små basskiftens (under 0,5 ha) stora sammanlagda areal av gårdens hela areal
- 4) Gården har i sin ansökan angett växtkoderna mångfaldsåker, vilt eller landskap
- 5) Gården har anmält träda eller naturvårdsvall minst 4 år i följd på samma basskifte
- 6) Antalet växtarter som gården angett är stort
- 7) Gården har Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter som åtgärd
- 8) Gården har inte använt jordbruksrådgivning

I den riskmodell som används i urvalen för villkorlighet ingår bland annat följande faktorer:

- 1) Stor andel påföljder av miljöstödet
- 2) Ikraftvarande bekämpningsplan för flyghavre
- 3) Basskiftens sammanlagda omkrets i förhållande till arealen på gården är stor
- 4) Små basskiften (under 0,5 ha) utgör en liten andel av gårdens hela areal
- 5) Gården har ingen förbindelse för ekologisk produktion
- 6) Gården har inte använt jordbruksrådgivning

Nedan visas den planerade tidtabellen för urvalen. Om övervakningsskyldigheterna inte uppfylls i fråga om alla stöd efter dessa urval, utförs ytterligare urval i augusti. Uppfyllandet av skyldigheten granskas på hela landets nivå.

1. urvalet (slumpmässigt) av det föregående årets ansökningar innan stödansökan avslutas
2. urvalet (slumpmässigt) senast 30.6
3. urvalet (viktat) senast 30.6
4. urvalet (slumpmässigt/viktat) kompletterande urval i augusti-september

Uppgifterna om de gårdar som tagits ut till övervakning i urval som utförs innan ansökningstiden för åkerstöd avslutas finns tillgängliga för NTM-centralerna i början av juni och uppgifterna om gårdarna i senare urval direkt när urvalen är klara. På listorna som skickas i början av juni visas föregående års uppgifter. Listorna uppdateras efter avslutad stödansökan.

SA-området ska utföra registreringarna av ansökningar om åkerstöd som lämnats in sent senast 22.6.

1.6.2 NTM-centralens eget urval

NTM-centralen kan genom eget urval ta ut gårdar till kontroll¹⁰. Till exempel de gårdar som kommit via angivelser kan vid behov tas ut till det egna urvalet. Gårdarna i det egna urvalet kan kontrolleras antingen helt eller delvis. För delvis övervakade gårdar kan man granska exempelvis ett enskilt skifte eller stödvillkor. Gårdarna som övervakats i sin helhet räknas in i övervakningsskyldigheten. Gårdarna som övervakats helt och delvis registreras på egna övervakningskörningar.

¹⁰ Lag 1334/2022 23 §

Försummelser av villkorligheten som observerats i samband med åkerövervakningen utvidgas till att omfatta den aktuella åkerövervakningskörningen. På övervakningskörningen för det egna urvalet för villkorlighet registreras de gårdar som har tagits ut till villkorlighetsövervakning till exempel på grund av angivelse. För gårdarna kontrolleras bara det försummade kravet. Gårdsbesöken ska avläggas före utgången av detta kalenderår. I kontrollen tas med alla skiften som berörs av det försummade kravet.

Utvidgade övervakningar av villkorlighet kan utföras också på administrativ väg (till exempel flyghavre eller brister i gödselstad), det vill säga kontrollen utförs utan gårdsbesök. Också då hänförs utvidgningen bara till det försummade kravet.

De gårdar som granskats av EU:s organ (kommissionen, revisionsrätten) i samband med kontroller som riktat sig mot Finland registreras av NTM-centralen på dess eget urval alltid när det vid kontrollerna upptäcks fel i arealer i eller iakttagandet av stödvillkor.

De helt övervakade gårdarna i det egna urvalet är belagda med betalningsförbud till dess att övervakningen är verifierad. NTM-centralen kan inte stryka en gård som registrerats på övervakningskörningen. Om gården felaktigt har registrerats på övervakningskörningen för det egna urvalet registreras läget som "inget att övervaka". Från övervakningsuppgifterna måste man också ta bort alla registreringar som inverkar på betalningen.

1.7 Kontroller på plats

NTM-centralerna ska genom gårdsbesök inspektera alla gårdar och skiften som omfattas av åkerövervakningsurvalet. Åkerövervakningarna får inledas efter att åkerstödsansökan har avslutats 15.6.

Om övervakningen av en gård utförs före den sista såningsdagen 30.6, måste arealer som var osådda vid övervakningstidpunkten kontrolleras på nytt senare eller så måste man skicka en begäran om utredning av kontrollen. Också om det vid övervakningstidpunkten konstateras en förgröda på skiftet måste den egentliga odlingsväxten kontrolleras senare.

I fråga om miljöersättningen måste ett nytt besök avläggas om

- växtligheten på en skyddszon eller vallar på torvåkrar inte har bärgats vid övervakningstidpunkten
- fånggrödan inte har såtts (om övervakningsbesöket görs före 15.8)
marktäckningen för en trädgårdsväxt inte har placerats ut (om övervakningsbesöket görs före 30.6 eller 31.7)

Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtillämpningen. I begäran om utredning står det var fotografiet måste tas och inom vilken tidsfrist.

Alla åkerövervakningar ska vara utförda senast 15.11.2023. Det är bra om största delen av lokalerna har korrigerats på kartan före 2.10. Då får stödsökanden de rätta arealerna i höstanmälan.

Förskotten kan också betalas till de gårdar som står under tillsyn innan kontrollerna har slutförts. En förutsättning för slutbetalningar till gården är att övervakningen av gården har slutförts¹¹. Förskott betalas i miljöersättningen och ersättningen för ekologisk produktion. För övriga stöd är alla utbetalningar slutbetalning. Att övervakningen av villkorlighet inte är slutförd inverkar inte på betalningen av stöd.

Körningarna av areal-korsgranskningarna är belagda med betalningsförbud för avgifterna våren 2024 tills kontrollen har säkerställts.

1.7.1 Användning av drönare vid övervakningen¹²

Utöver eller i stället för traditionella övervakningsmetoder kan man vid övervakningen använda nya tekniker såsom obemannade luftfarkoster (exempelvis drönare). Stödsökanden måste underrättas om att drönare används vid övervakningen. Underrättelsen görs i samband med anmälan om övervakning eller senast vid övervakningstillfället.

Drönare kan användas för att säkerställa några enskilda stöd villkor. Arealen av ett basskifte kan inte korrigeras på basis av ett drönarfoto. Jordbruksskiftenas gränser kan kontrolleras. Mätmetoden är då 13 (mätning från skärm).

När man vid övervakningen använder en obemannad luftfarkost är det den myndighet som arbetar under tjänsteansvar som har rätt att använda luftfarkosten vid övervakning. I samband med övervakningen måste man se till att personers rättigheter eller skydd för privatlivet eller annan sekretess inte äventyras, eftersom det till exempel kan vara möjligt att identifiera personer i det fotomaterial som tagits med hjälp av drönare. Personer eller fordon får inte gå att identifiera i fotografimaterialet och bilder av till exempel bostadsbyggnader får inte ingå i materialet.

Alla som använder kameraförsedda drönare måste registrera sig och oftast också avlägga åtminstone en nät-tentamen. Om du flyger en drönare ska du se till att de här sakerna är i sin ordning. På Traficoms webbplats kan du läsa mer i [instruktioner om att flyga med drönare \(på finska\)](#).

1.7.2 Dokumentering av övervakningsobservationer

Övervakningsobservationerna ska dokumenteras så att det går att spåra hur övervakningen framskrider.

Alla uppgifter och observationer om kontrollbesöket sparas i Stödtillämpningen. Alla observationer som orsakar påföljder måste motiveras omsorgsfullt. På basis av de sparade observationerna räknar Stödtillämpningen ut eventuella påföljder och inspektören kan i vissa fall vid behov ändra påföljden enligt beräkningen. Om påföljden ändras måste ändringen alltid motiveras i Stödtillämpningen. Också andra påföljder som är en bedömningsfråga måste motiveras.

Motiveringen är viktig också om det gäller ett gränsfall och inspektören i sin bedömning kommer fram till att det inte behövs någon påföljd. En sådan situation kan uppstå om målet för kravet inte äventyras (om du till

¹¹ Lag 1332/2022 9 §, Lag 1333/2022 11 §, Lag 1559/2001 24 a §

¹² Lag 1334/2022 24 §

exempel på skiftet funderar om där växer för mycket ogräs och kommer fram till att växtligheten alltså är godtagbar). Av motiveringen ska det framgå varför ingen påföljd ges.

Motiveringen skrivs som regel i fältet för tilläggsuppgifter som hör samman med övervakningsfrågan och därifrån går uppgiften också till det resultat av övervakningen som skickas till jordbrukaren. Försummelser av villkorligheten beskrivs dessutom i fältet för tilläggsuppgifter för kraven. Om motiveringstexten är mycket lång kan den också skrivas in i ett separat dokument och bifogas resultatet från övervakningen. Då kan den också ses av kommunen i arkivet när ett eventuellt beslut om återkrav fattas.

I allmänhet räcker det inte bara med en skriftlig motivering, utan dessutom behövs ofta ett foto som stöder observationen. Om fotografier används som stöd för motiveringen ska de viktigaste skickas till jordbrukaren tillsammans med resultatet från övervakningen. I resultatet ska det nämnas att bilderna också kan ses i Viputjänsten.

När fotot tas med en mobil enhet, genom att använda Stödtillämpningens anteckningsverktyg, blir det i tillämpningen automatiskt en notering om platsen och riktningen där fotot togs. Om fotot inte tas med hjälp av det här anteckningsverktyget, kan lokaliseringssuppgiften läggas till manuellt i programmet efteråt. Om det saknas uppgifter om lokalisering måste fotot tas så att det går att hänföra till rätt ställe till exempel på basis av koordinaterna för en byggnad. Systemet kan till exempel på grund av en svag internetuppkoppling ibland sätta bilden i fel läge eller riktning. Kontrollera särskilt riktning- och positionssuppgifterna för de bilder som visas i Vipu och korriger dem vid behov. Den försummelse som orsakar påföljden ska tydligt framgå av fotot. Foton som tagits med andra enheter kan fogas till Stödtillämpningens anteckning. Av övervakningskartans anteckning (foton och texter) kan man göra en pdf-utskrift som kan bifogas som bilaga till resultatet av övervakningen. I foton som valts till utskriften syns fotograferingstidpunkten och lokaliseringen. I anvisningen om registrering av åkerövervakningar i [Pikantti](#) finns instruktioner om hur man lägger till fotografier och gör en utskrift.

Inspektören kan välja de foton och anteckningar som han eller hon vill ska visas i Vipu. Om fotot eller anteckningen inte har lagts till för visning i Vipu syns de endast i Stödtillämpningen.

Berätta för jordbrukaren om fotograferingen och om att fotografierna är avsedda enbart för myndighetsbruk. Se till att till exempel inga identifierbara personer eller registreringsplåtar syns på fotot. Försök i mån av möjlighet också se till att platsen inte går att identifiera på basis av fotot.

1.7.3 Beaktande av force majeure i övervakningen

Force majeure kan beaktas vid övervakningen om en anmälan om saken har gjorts till SA-områdets eller NTM-centralens eko- eller avtalshandläggare. Den arkiveras vid kommunen på ansökan på blankettärende 950 och dess existens kan man kontrollera i det elektroniska arkivet före övervakningsbesöket. Om kommunen inte godkänner force majeure måste man bestämma lämpliga påföljder med anledning av att åtgärderna försummas. Om force majeure har godkänts vid kommunen, godkänns växten i enlighet med ansökan för skiftet vid övervakningen. Som mellangröda godkänns också en anmäld mellangröda. I stödvillkoren registreras i regel *i ordning*. I tilläggsuppgifterna måste man göra en anteckning om force majeure.

1.8 Förhinder av övervakning

Om jordbrukaren i samband med anmälan om kontroll förhindrar utförandet av kontrollen, måste man göra klart för honom/henne att jordbrukarens ansökningar om stöd, förbindelser och avtal i så fall avslås.¹³ Till jordbrukaren skickas ett skriftligt meddelande (hörande) om förhinder av kontroll och om de följder som detta orsakar. En mall finns i [Pikantti](#). För jordbrukaren ska reserveras en skälig frist att lämna in en utredning om saken och han eller hon ska underrättas om att underlåtelse att iaktta tidsfristen inte hindrar att ärendet avgörs¹⁴.

I utredningen kan jordbrukaren ge sitt samtycke till övervakning inom ramen för anmälingstiden. Två erfarna inspektörer ska då utses till inspektörer. Om gården är misstänkt för djurskydds- eller miljöförseelse bör övervakningsbesöket utföras utan dröjsmål. Vid behov kan handräckning anlitas, se avsnitt 3.1.

Att förhindra gårdsbesöket orsakar inga separata påföljder, om övervakningen ändå går att utföra i ett senare skede. När påföljderna fastställs ska man noggrannare än vanligt bedöma om felet eventuellt är uppsåtligt och om bristerna eventuellt har rättats till efter meddelandet om övervakning.

Om jordbrukaren eller dennes representant förhindrar utförandet av kontroll på plats avslår kommunen stödansökningarna på NTM-centralens begäran. Detta innebär att direkta arealstöd, kompensationsbidrag och nationella arealstöd¹⁵ inte beviljas under tillsynsåret. När det gäller miljöersättning, ekoavtal och miljöavtal återkrävs alla stöd som betalats under förbindelse-/avtalsperioden genom att gården registreras på övervakningskörningarna för retroaktiva påföljder. Om gården tidigare under förbindelse-/avtalsperioden har varit föremål för övervakning återkrävs stöden bara bakåt till övervakningsåret i fråga.

Om jordbrukaren förhindrar någon kontroll av villkorligheten går han eller hon miste om alla stöd där villkorlighet är ett krav (EU:s direktstöd och delfinansierade stöd). Om jordbrukaren har betalats förskott på stöd och kontrollen av de stödvillkor som ligger till grund för betalningen av förskott förhindras av en orsak som beror på jordbrukaren, måste det utbetalda förskottet återkrävas.

Spara i detta fall 'Objektet har inget att övervaka' på fliken övervakningshändelser. Gör en anteckning om att övervakningen förhindrats.

Valvontatapahtuma	Tilanne	Vastuutarkastaja	Lisätoiminnot
6454 PELTOLOHKO RT (PINTA-ALA) 2018	Aloitettu	Roininen Kirsi	Kohteella ei valvottavaa

I samtliga situationer då inspektörens säkerhet upplevs som hotad ska kontrollen avbrytas.

¹³ Lag 1334/2022 32 § 2 mom.

¹⁴ Lag 434/2003 33 §

¹⁵ Lag 1334/2032 32 §

1.9 Misstanke om brott

Inspektörens primära uppgift är att övervaka att stöd har beviljats på korrekta grunder. Vid kontrollen kan det ändå framkomma också omständigheter som tyder på brott. Om det i samband med kontrollen finns anledning att misstänka ett brott i anslutning till ansökan om stöd, ska inspektören omedelbart informera sin chef. Dessutom ska en anmälan om ärendet enligt anvisningarna för bedrägeribekämpning göras till Livsmedelsverket på adressen petostentorjunta@ruokavirasto.fi. NTM-centralen ska vid behov lämna in en begäran om förundersökning till polisen. Mer information om detta finns i [Livsmedelsverkets anvisningar](#)¹⁶ om bedrägeribekämpning.

1.9.1 Att ingripa i missbruk

Med missbruk avses alla oavsiktliga och avsiktliga handlingar som leder till att offentliga medel används i strid med det föreskrivna ändamålet. Med bedrägeri avses i detta sammanhang en misstanke om att missbruket har orsakats genom avsiktlig verksamhet vars syfte är att uppnå ekonomisk vinning eller orsaka ekonomisk skada på offentliga medel.

Närmare instruktioner om att ingripa i missbruk finns i de [anvisningar](#) som finns i Pikantti.

Ett bedrägeri kan vara till exempel subventionsbedrägeri eller förfalskning i dess olika former.

Subventionsbedrägeri¹⁷

Om någon

- 1) till den som beslutar om subventioner lämnar en oriktig uppgift om en omständighet som är ägnad att väsentligt påverka möjligheterna att få en subvention eller dess belopp eller villkoren för den eller hemlighåller en sådan omständighet, eller
- 2) inte meddelar en sådan förändring i förhållandena som väsentligt påverkar möjligheterna att få subventionen eller dess belopp eller villkoren för den och som mottagaren i samband med subventionsbeslutet eller annars särskilt har förpliktats att anmäla,

och därigenom bereder eller försöker bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning, skall han för *subventionsbedrägeri* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Grovt subventionsbedrägeri¹⁸

Om vid subventionsbedrägeri eftersträvas avsevärd vinning och bedrägeriet även bedömt som en helhet är grovt, kan gärningsmannen dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år för *grovt subventionsbedrägeri*.

¹⁶ Det utbetalande organets strategi för bedrägeribekämpning CAP27 (ärende nr 7320/03.04.10.00.02/2022), Genomförande av bedrägeribekämpning i uppgifter som utbetalande organ i anslutning till jordbrukarstöd (ärende nr 2965/03.00.00.01/2023)

¹⁷ Lag 39/1889 29 kap. 5 §

¹⁸ Lag 29 kap. 6 §

Förfalskning¹⁹

Den som framställer en falsk handling eller annat bevismedel eller som förfalskar ett dylikt bevismedel för att användas som vilseledande bevis, eller såsom sådant bevis använder ett falskt eller förfalskat bevismedel, skall för förfalskning dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

Myndigheten ska ingripa i situationer med missbruk också ur bedrägeribekämpningssynvinkel. När det utöver en övervakningspåföljd för stödet och återkrav av stödet finns risk för att också påföras en straffrättslig påföljd, höjer det tröskeln för att vidta bedrägeriåtgärder.

Om stöd har betalats till för stort belopp eller utan grund, återkrävs det i vilket fall som helst oberoende av hur ärendet annars framskrider. Övervakningspåföljderna som hänför sig till stöd och återkrav av stöd är inget hinder för att inleda brottsmål och påföra straffrättsliga påföljder.

Exempel på situationer med missbruk:

- Den stödsökande förfalskar en handling
- Den stödsökande ansöker om ersättning för åtgärder som han eller hon inte ens kan genomföra och försöker därmed bereda sig ekonomisk vinning
- Den stödsökande ansöker om stöd för ett skifte som inte är i hans eller hennes besittning
- Den stödsökande anmäler annat än jordbruksmark som åker
- För att få högre stöd anmäler den stödsökande en annan gröda för ett skifte än den gröda som de facto såtts
- Den stödsökande lämnar avsiktligt bristfälliga stödansökningsuppgifter i syfte att få stöd
- Den stödsökande delar konstlat upp gården i syfte att få högre stöd eller undgå påföljder

Checklista - kan det handla om ett brott

I den här checklistan har rekvisiten för subventionsbedrägeri delats in i delar. Checklistan kan användas som hjälp vid prövningen om det kan handla om ett brott. Ju fler frågor du besvarar med Ja, desto mer sannolikt hänvisar sökandens verksamhet till bedrägeri.

Sökandens åtgärd	Åtgärdens inverkan
Rekvisit för subventionsbedrägeri	
Sökanden har lämnat oriktig information till myndigheten i ansökan, anmälan eller vid övervakning	Lämnandet av informationen är ägnat att väsentligt inverka på mottagandet av stöd, stödbeloppet eller stöd villkoren
Sökanden har hemlighållit information för myndigheten i ansökan, anmälan eller vid övervakning	Hemlighållandet av informationen inverkar väsentligt på mottagandet av stöd, stödbeloppet eller stöd villkoren
Sökanden har underlåtit att meddela om ändringar i omständigheterna som han eller hon i samband med beslutet om beviljande är särskilt förpliktad att meddela	Underlåtelsen att meddela inverkar väsentligt på mottagandet av stöd, stödbeloppet eller stöd villkoren

¹⁹ Lag 33 kap. 1 §

Sökanden uppnår eller försöker uppnå ekonomisk vinning åt sig själv eller någon annan	Sökanden eller en annan aktör får mer stöd eller annan nytta än vad han/hon har rätt till
Rekvisit för grovt subventionsbedrägeri	
Sökanden eftersträvar betydande nytta	Den vinning som den sökande eftersträvar är minst 10 000–20 000 euro
Sökandens gärning är som helhet betraktad grov	Sökanden har agerat planmässigt eller eftersträvar medvetet nytta

Anmälan om missbruk och eventuell begäran om utredning

När man vid NTM-centralen upptäcker missbruk, anmäls det inom organisationen enligt verkets interna reglemente. NTM-centralen ska utöver eventuella övervakningspåföljder också bedöma om det behöver göras en begäran om utredning till polisen på gärningsorten. Polisens uppgift är att utreda om brott har begåtts.

Tröskeln för att göra anmälan får inte vara alltför hög, så att gärningen blir utredd och bedömd av förundersöknings- och åklagarmyndigheterna och vid behov domstolen.²⁰

Uppsåtliga missbruk ska också anmälas till det utbetalande organet. Dessutom ska statliga myndigheter utan hinder av sekretessbestämmelserna och utan dröjsmål underrätta revisionsverket om sådant missbruk i verksamheten som riktar sig mot medel eller egendom som de förvaltar eller svarar för.²¹

1.9.2 Djurskyddsbrott och djurskyddsförseelser

Om det finns skäl att misstänka att djurskyddsbestämmelserna inte har följts på den gård som övervakas ska NTM-centralens inspektör omedelbart underrätta den behöriga tjänsteveterinären (kommunal- eller länsveterinären), hälsovårdsinspektören eller polisen om sina observationer och be att en djurskyddsinspektion utförs.²² Ett meddelande om att ärendet har börjat utredas ges till SA-området som ska följa upp att ärendet framskrider ända till lagakraftvunnen dom.

Ett djurhållningsförbud för en delaktig i gården eller en familjemedlem som bedriver företagsverksamhet med dem inverkar på hur djurbaserade stöd kan beviljas och utbetalas. Stöd betalas inte för den djurart som djurhållningsförbudet gäller under perioden mellan det år då brottet begicks och djurhållningsförbudet upphörde. Om djurstöd betalats innan djurhållningsförbudet infördes, återkrävs stöden från och med det år som brottet begicks.²³

²⁰ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om statens revisionsverk och till vissa lagar som har samband med den 39/2000 rd s. 28–29.

²¹ Lag 676/2000 16 §

²² SRF 163/2023 24 §

²³ Lag 1334/2022 36 §

1.10 Verifiering av övervakningsuppgifter och utbetalningar

Observationerna från övervakningar registreras i Stödtillämpningen. Övervakningen av frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning utförs i samband med åkerövervakningen och dess övervakningsobservationer registreras på körningen för åkerövervakning.

Verifieringen av övervakningsuppgifterna är en förutsättning för att ansökan ska kunna överföras till utbetalning när det gäller slutbetalningar av finansierade stöd och nationella djurstöd och alla betalningar av direktstöd och nationella arealstöd. SA-området kan inte heller skicka stödbeslutet förrän övervakningen är verifierad. Också oavslutad koordinering av villkorligheten förhindrar sändandet av stödbeslutet, men inte utbetalningen.

Övervakningen ska vara slutförd när den verifieras.

Det egna urvalets körning av delvis övervakade (7522), kvalitetsbedömningskörningar (7564, 7514), körning av jämn kvalitet på skiftet (7563) och terrängsynkörning (7531) behöver inte ha verifierats innan betalningarna skickas. Då måste man beakta att stödet går till gården i överensstämmelse med registreringsituationen vid den tidpunkt då betalningen plockades ut.

- Den som verifierar ska vara en förman eller en annan erfaren person som är förtrogen med saken.
- Den som verifierar måste vara en sådan person som inte har deltagit i kontrollen på annat sätt.
- Den som verifierar ska säkerställa att resultatet är korrekt.

I fall av påföljder ska SA-området informeras om när övervakningsobservationerna har skickats till jordbrukaren och när tiden för hörande går ut. Då skickar SA-området stödbeslutet först efter det att tiden för hörande har gått ut. I Vipu ser jordbrukaren en aktuell stödberäkning, och därför syns också läget för registreringar som är på hälft.

OBS! Kalkyleringen beaktar de sparade övervakningsuppgifterna också i det fall att *Inget att övervaka* har registrerats som gårdens övervakningsituation. Det vill säga om gården i misstag har registrerats till exempel på den egna övervakningskörningen och man därefter har registrerat *Inget att övervaka*, får ingenting som inverkar på stödbeloppet sparas i övervakningsuppgifterna.

1.11 Stödtillämpningens QlikView- och Qlik Sense-rapporter

I Stödtillämpningen kan man se ett flertal olika QlikView- och Qlik Sense-rapporter, varav en del hör samman med övervakning. Alla rapporter är tillgängliga både för NTM-centralerna och samarbetsområdena. QlikView-rapporten om de tvärvillkor som måste uppfyllas finns till påseende hos NTM-centralerna och regionförvaltningsverken. En ny Qlik Sense-rapport om villkorligheten görs hösten 2023. QlikView tas gradvis ur bruk och ersätts av Qlik Sense. Rapporterna överförs från QlikView till Qlik Sense under 2023. Om en rapport inte längre finns bland QlikView-rapporterna finns den bland Qlik Sense-rapporterna. QlikView-rapporterna finns här: [Genvägar](#) → [Rapporter](#) → [QlikView-rapporter](#). I den lista som öppnas kan du välja vilken rapport du vill granska. Rapportens namn innehåller en kort beskrivning av vilka uppgifter som ingår i rapporten. En länk till rapportportalen Qlik Sense finns direkt under meny [Genvägar](#).

Takautuvat – Lista över basskiften, för vilka har konstaterats retroaktiva arealfel i övervakningen

- I den här rapporten kan du se de retroaktiva arealfel som har registrerats olika år och på olika år (från och med 2015)
- OBS! På rapporten syns bara de skiften för vilka ett retroaktivt arealfel har ritats in med hjälp av retroaktivitetsverktyget

VALVONTA_001 – Övervakningssituationernas uppföljningsrapport

- På den här rapporten kan du följa med registreringsläget för övervakningarna till exempel enligt NTM-central eller enligt övervakningskörning

Varanto_lask – Behov att föra stödrättigheter till reserven och handläggningssituation

- Här ser du en sammanställning av om det är nödvändigt att räkna om stödrättigheterna för gårdar som varit föremål för övervakning
- Här kan du också se om handläggaren av stödrättigheter redan har behandlat ärendet (ifall handläggaren har registrerat ärendet i Stödtillämpningen)
- Rapporten överförs inte till Qlik Sense och tas ur bruk i slutet av 2023

Krav på skyddsremsa – Basskiftesspecifik skyddsremsa

- Här kan du se hur mycket skyddsremsa som enligt villkorligheten krävs för en gård eller ett skifte.
- När du har sparat övervakningsobservationerna kan du här också se hur stor skillnaden är mellan den skyddsremsa som krävs och den konstaterade

Vier_lohkot – Bredvidliggande gårdens skiften, som har korrigerats i samband med övervakningen

- Här kan du se en sammanställning av icke övervakade gårdars skiften som har blivit korrigerade i samband med övervakningen av någon gård. Kontrollera här om gården har fått mer än 10 ars arealskillnad. Om så är fallet ska du registrera gården på det egna urvalets körning av delvis övervakade gårdar, så att ett övervakningssammandrag och information om arealminskningen kan skickas till gården.

Terrängsyn – Gårdar som ska genomgå terrängsyn och som har avtalsskiften 2055 eller 2056 (2060 eller 2061)

- Rapporten visar alla gårdar som ansökt om avtal 2055 eller 2056/2060 eller 2061 och vars avtalsskiften borde genomgå terrängsyn under den kommande programperioden. Rapporten innehåller endast avtalsskiften. Rapporten uppdateras varje dag och från rapporten raderas de gårdar som NTM-centralen har tagit till övervakningskörningen.

Tvärvillkor

- Här kan du se situationen för tvärvillkor, övervakningsresultaten, påföljderna av försummelser samt koordineringsläget.
- En QlikSense-rapport om villkorligheten kommer hösten 2023.

Från varje QlikView-rapport kommer du till den tekniska manualen för QlikView-rapporter. Bruksanvisningarna för QlikSense-rapporterna finns i portalen.

1.12 Förvaring av övervakningshandlingarna och handlingarnas offentlighet

Alla övervakningshandlingar med bilagor arkiveras i Stödtillämpningens elektroniska arkiv. Arkiveringsanvisningarna finns i Pikantti: [anvisning för elektronisk arkivering](#) av övervakningen samt [allmän anvisning för arkivering](#). Övervakningsdokumenten är resultatet av övervakningen, eventuella promemorior och kartor som bifogats till resultatet. Åkerövervakningens checklista och näringsämnesbilaga är inte övervakningshandlingar som ska fogas till det elektroniska arkivet och de behöver inte arkiveras.

Övervakningsprotokollen är i regel offentliga handlingar. Protokollet blir offentligt när inspektören har undertecknat det²⁴. Övervakningshandlingarna är sekretessbelagda om utlämnandet av uppgiften skulle äventyra genomförandet av övervakningen eller orsaka skada för parterna²⁵. Mer information om övervakningshandlingarnas offentlighet ingår i offentlighetslagen (621/1999).

2 ANSÖKAN OM OMRÖVNING AV STÖDBESLUT

Den stödsökande får söka ändring i övervakningsresultatet genom att begära omprövning av det stödbeslut som SA-området har fattat. Omprövning begärs hos den behöriga NTM-centralen eller Statens ämbetsverk på Åland med en skriftlig begäran om omprövning inom 30 dagar från att ha tagit del av stödbeslutet. Omprövning av ett stödbeslut som NTM-centralen eller Statens ämbetsverk på Åland har fattat får sökas hos den myndighet som fattat beslutet på det sätt som bestäms i förvaltningslagen.²⁶

Ändring i ett beslut som gäller begäran om omprövning får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Ändring som gäller jordbrukarstöd får sökas hos Tavastehus förvaltningsdomstol och ändring i beslut som Statens ämbetsverk på Åland har fattat får sökas hos Ålands förvaltningsdomstol. På ändringsökande i förvaltningsdomstolen tillämpas i övrigt lagen om rättegång i ²⁷förvaltningsärenden.

Förvaltningsdomstolens eller Ålands förvaltningsdomstols beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, det vill säga endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.²⁸

3 INSTRUKTIONER FÖR BESVÄRLIGA ÖVERVAKNINGSSITUATIONER

Syftet med instruktionerna är att förtydliga hur inspektörerna ska gå till väga i situationer där inspektörens säkerhet kan äventyras eller när inspektörer har blivit hotade under ett inspektionsbesök.

²⁴ Lag 621/1999 6 §

²⁵ Lag 621/1999 24 §

²⁶ Lag 1334/2022 54 §

²⁷ Lag 808/2019

²⁸ Lag 1334/2022 54 § och lag 808/2019

3.1 Anlitande av handräckning

Bestämmelser om anlitande av handräckning ingår i 25 § 5 mom. i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd 1334/2022. Övervakning av sådana gårdsobjekt som på basis av SA-områdets anmälan eller NTM-centralens eller en annan samarbetspartners tidigare erfarenheter har visat sig vara besvärliga kan utföras först när gården har blivit underrättad om övervakningen. Det är skäl att be SA-området om närmare uppgifter om gården så att inspektören i förväg kan bereda sig på hotfulla situationer. Inspektören kan också be polisen om uppgifter om situationen på gården i synnerhet i de fall där det kan antas uppstå problem vid övervakningen.

Handräckning ska begäras om det finns skäl att misstänka att inspektörens säkerhet äventyras under övervakningen på gården. Behovet av handräckning meddelas den lokala polisen. När det gäller så kallad icke brådskande handräckning är det skäl att kontakta polisen i god tid före kontrollbesöket, så att man tillsammans med polisen kan planera hur besöket ska genomföras.

Om det inte går att besöka gården på grund av hotelser, ska ett hörande om förhindrad kontroll och de eventuella påföljderna av detta sändas till jordbrukaren (se kap. 1.8).

3.2 Beredskap och handling i problemsituationer

Vid NTM-centralen bör man redan i början av inspektionsperioden komma överens om gemensamma handlingssätt under inspektionsbesök.

Inspektionsuppdragen utförs i regel i par. Med hänsyn till övervakningsuppdragets karaktär, inspektörens erfarenhet, tidtabellerna för uppgifterna etc. kan inspektioner också utföras av en enda inspektör. NTM-centralen ska alltid ha vetskap om när och var ett inspektionsbesök avläggs.

En kontroll på gården kan alltid avbrytas antingen helt eller delvis (t.ex. kontroll av handlingar i ett senare skede som förfarande med hörande), om inspektörerna hotas eller om de upplever att kontrollsituationen är hotfull. En anmälan om hotelsen görs omedelbart till polisen och övervakningschefen eller dennes chef kontaktas. Över kontrollbesökets förlopp uppgörs en promemoria och i den noteras orsakerna till att kontrollbesöket avbrutits, platsen för händelserna, tidpunkten och samtliga som deltagit.

NTM-centralens exaktare interna anvisningar kan följas då man gör begäran om förundersökning. Hotande av myndighet är en tillräcklig grund för anmälan om förundersökning.

Inspektören upprättar ett övervakningsresultat också över ett avbrutet kontrollbesök. Av protokollet ska framgå att övervakningen har avbrutits på gården av orsaker som beror på jordbrukaren/dennes representant. Över orsakerna till avbrottet och händelserna upprättas en promemoria som fogas som bilaga till protokollet. I fråga om alla avbrutna övervakningar ska inspektören komma överens med sin chef om de metoder som kan användas för att utan dröjsmål slutföra kontrollen.

Efter att en hotfull situation har uppstått på gården informeras direktören för Livsmedelsverkets kontrollenhet för jordbrukarstöd.

FÖRBEREDELSE INFÖR GÅRDSBESÖKET

4 ÖVERVAKNINGSKÖRNINGAR OCH STÖD SOM SKA KONTROLLERAS

Tabell 1. Körningar för övervakning av hela gården 2023.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
7500	Åkerövervakning 2023, slumpmässigt urval	slumpmässigt
7501	Åkerövervakning 2023 (inkl. villkorlighet för åker), slumpmässigt urval	slumpmässigt
7502	Åkerövervakning 2023 (inkl. villkorlighet för foder- och livsmedelshygien), slumpmässigt urval	slumpmässigt
7503	Åkerövervakning 2023 (inkl. villkorlighet för åker samt foder- och livsmedelshygien), slumpmässigt urval	slumpmässigt
7505	Åkerövervakning 2023, viktat urval	viktat
7506	Åkerövervakning 2023 (inkl. villkorlighet för åker), viktat urval	viktat
7507	Åkerövervakning 2023 (inkl. villkorlighet för foder- och livsmedelshygien), viktat urval	viktat
7508	Åkerövervakning 2023 (inkl. villkorlighet för åker samt foder- och livsmedelshygien), viktat urval	viktat

Tabell 2. Kontrollkörningar av det egna urvalet år 2023.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
7521	Åkerövervakning 2023, eget urval (helt övervakade)	eget urval
7522	Åkerövervakning 2023, eget urval (delvis övervakade)	eget urval, delvis övervakad
7523	Villkorlighet (åker samt foder- och livsmedelshygien) 2023, eget urval	eget urval, delvis övervakad
7524	Villkorlighet (åker samt foder- och livsmedelshygien) 2023, administrativ utvidgning	administrativ utvidgning
7537	Dokumentövervakning vintertid 2023, (villkorlighet), eget urval	eget urval, delvis övervakad
7536	Dokumentövervakning vintertid 2023, eget urval	eget urval
7539	Påföljder av produktionskontroller, ekoproduktion 2023	eget urval, delvis övervakad

Tabell 3. Övriga kontrollkörningar år 2023.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
7532	Dokumentövervakning vintertid 2023	slumpmässigt
7534	Dokumentövervakning vintertid 2023	viktat
7533	Dokumentövervakning vintertid 2023 (inkl. villkorlighet)	slumpmässigt

7535	Dokumentövervakning vintertid 2023 (inkl. villkorlighet)	viktat
7555	Återkrav 2022 p.g.a. 2023 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
7556	Återkrav 2021 p.g.a. 2023 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
7557	Återkrav 2020 p.g.a. 2023 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
7558	Återkrav 2019 p.g.a. 2023 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
7554	Ekoersättningens krav på avsalugrödor KG 2023	korsgranskning
7553	Mångfaldsåker vilt, livligt trafikerad väg KG 2023	korsgranskning
7574	Administrativ kontroll av villkorligheten 2023	administrativ kontroll
7575	Administrativ kontroll av villkorligheten 2023, växttäckte vintertid	administrativ kontroll
7531	Miljöavtalens terrängsyner 2023.	terrängsyn

Tabell 4. Kontrollkörningar i anslutning till satellituppföljning år 2023.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
7563	Skiftets stödberättigande 2023	administrativ kontroll
7565	Vintertida växttäckte 2023	administrativ kontroll
7564	Kvalitetsbedömning 2023	kvalitetsbedömning
	Kvalitetsbedömning 2023, dokumentkontroll vintertid	kvalitetsbedömning
7514	Arealbaserade ersättningar på Åland, kvalitetsbedömning 2023	kvalitetsbedömning
	Arealbaserade ersättningar på Åland, dokumentkontroll vintertid, kvalitetsbedömning 2023	kvalitetsbedömning

Det finns separata anvisningar för inspektioner i anslutning till satellituppföljning och de behandlas inte i anvisningen om åkerövervakning.

Tabell 5. Övervakningskörningar 2023 för gårdar som ansökt om arealbaserade ersättningar på Åland.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
7510	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023, slumpmässigt urval	slumpmässigt
7511	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 (inkl. villkorlighet för åker), slumpmässigt urval	slumpmässigt
7512	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 (inkl. villkorlighet för foder- och livsmedelshygien), slumpmässigt urval	slumpmässigt
7513	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 (inkl. villkorlighet för åker samt foder- och livsmedelshygien), slumpmässigt urval	slumpmässigt
7515	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023, viktat urval	viktat
7516	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 (inkl. villkorlighet för åker), viktat urval	viktat
7517	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 (inkl. villkorlighet för foder- och livsmedelshygien), viktat urval	viktat

7518	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 (inkl. villkorlighet för åker samt foder- och livsmedelshygien), viktat urval	viktat
7526	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023, eget urval, (helt övervakade)	viktat
7527	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 eget urval, (delvis övervakade)	eget urval, delvis övervakad
7541	Ålands dokumentkontroll vintertid 2023, slumpmässigt urval	slumpmässigt
7542	Ålands dokumentkontroll vintertid 2023, viktat urval	viktat
7544	Ålands dokumentkontroll vintertid 2023 (inkl. villkorlighet), slumpmässigt urval	slumpmässigt
7545	Ålands dokumentkontroll vintertid 2023 (inkl. villkorlighet), viktat urval	viktat
7543	Ålands dokumentkontroll vintertid 2023, eget urval	eget urval
7546	Ålands dokumentkontroll vintertid 2023 (villkorlighet) eget urval, delvis övervakad	eget urval, delvis övervakad
7559	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 återkrav på grundval av övervakning 2022	eget urval, delvis övervakad
7560	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 återkrav på grundval av övervakning 2021	eget urval, delvis övervakad
7561	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 återkrav på grundval av övervakning 2020	eget urval, delvis övervakad
7562	Arealbaserade ersättningar på Åland 2023 återkrav på grundval av övervakning 2019	eget urval, delvis övervakad

NTM-centralen ska kontrollera alla skiften som är i övervakningskörning. Kontrollen gäller alla stöd som söks för skiftet. Att villkoren för villkorlighet följs övervakas på de gårdar som valts ut för urvalet rörande villkorlighet. Anvisningar för övervakningen av foder- och livsmedelshygien finns inte i denna anvisning, utan i [Pikantti](#).

I samband med åkerövervakningen övervakas också från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfä-hushållning (stödtypeperna 1611 och 1721), om en gård som valts ut för åkerövervakning har ansökt om stödet i fråga.

5 FÖRBEREDELSE INFÖR GÅRDSBESÖKET OCH ÖVERVAKNINGSRISULTAT

Före gårdsbesöket ska NTM-centralen gå igenom gårdens ansökningshandlingar (finns att få i det elektroniska arkivet) samt eventuella miljöavtal. Om inspektören upptäcker fel i registreringarna måste han eller hon kontakta kommunen för korrigerande av felet. Ändringsnoteringar som gjorts i ansökningarna på kommunens initiativ måste vara vederbörligt dokumenterade.

Alla stöd och skiften i åkerstödsansökningar som lämnats in på papper ska vara registrerade och kontrollen av registreringen utförd vid samarbetsområdet innan de villkor som ska övervakas på gården går att skapa i Stödtillämpningen och checklistan kan skrivas ut. De gårdar som är föremål för övervakning och som har lämnat in åkerstödsansökan på papper kan du söka fram med sökfiltren i Stödtillämpningens övervakningsdel. Endast en försenad ansökan kan lämnas in på papper.

5.1 Frågor som ska utredas före gårdsbesöket

Allmänna

- Har gården skiften som gränsar till vattendrag
- Gränserna för Naturaområden och andra naturskyddsområden
- har gården landskapsdrag som är förenliga med villkorligheten
- Har gården skiften eller delar av skiften vars lutning är större än 15 % (Åland större än %) (nivån i Stödtillämpningens kartavsnitt)
- Har gården lämnat in anmälan om force majeure (blankettärende 950)
- Har gården skiften som ska mätas med GPS på basis av kartmaterialet.

Gårdar där övervakning av villkorligheten sker

- Finns gården med i flyghavreregistret och har jordbrukaren gjort anmälan om flyghavre på skiftena
- djurantalet

Miljöersättning

- Vilka åtgärder jordbrukaren har valt, vilka uppgifter som finns tillgängliga om dem i stödansökan och vilka brister i stödvillkoren som tidigare har konstaterats
- Hur jordbrukaren har genomfört reglerbar dränering, återanvändning av torrläggningssvatten eller underbevattning (karta i det elektroniska arkivet)

Miljöavtal

- Övervakningen av avtalen påbörjas efter mitten av augusti så att effekterna av skötselåtgärderna är synliga
- Läget för den administrativa kontrollen i anslutning till avtalsbehandlingen, det vill säga terrängsynen på den gård som övervakas, ska utredas av avtalshandläggaren
- I skötselplanen som finns i arkivet finns skiftesspecifika skötselåtgärder som gården ska följa

Innan man beger sig till åkern är det skäl att ta reda på om växtskyddsbesprutningar har utförts på gården till exempel på kontrolldagens morgon. Om skiften har besprutats rekommenderas det att man klär sig i långärmat och långbyxor till inspektionsbesöket för att minska exponeringen för växtskyddsmedel.

5.2 Anmälan om övervakning och kontrollbesök

Anmälan om övervakning

Underrättelse om kontroller på plats får ges på förhand förutsatt att syftet med kontrollen inte äventyras²⁹. Övervakningsdatumet går att jämka om jordbrukaren är förhindrad på grund av ett särskilt skäl, såsom en nära anhörigs död eller bemärkelsedag. Underrättelsen ska ges med så kort varsel som möjligt, högst 14 dagar. Det rekommenderas att underrättelse om övervakning ges högst 48 timmar före kontrollen på plats. Underrättelse om kontroll av villkorligheten på plats får inte ges på förhand om det krävs enligt den lagstiftning som tillämpas på villkorligheten.

²⁹ Lag 1332/2022 32 §

Avsikten med förhandsanmälan är att säkerställa att jordbrukaren eller dennes företrädare kan delta i kontrollen om de så önskar. Om jordbrukaren eller dennes företrädare inte är på plats trots anmälan, utförs kontrollen vid den uppgivna tidpunkten. Djurstallar eller andra produktionsbyggnader får dock inte besökas utan att jordbrukaren är med eller har gett tillstånd till besöket. Med jordbrukare avses i detta sammanhang den person som lämnat in ansökan eller dennes make. Som deras befullmäktigade kan godkännas en person som företer en skriftlig fullmakt eller som jordbrukaren i början av kontrollen muntligen meddelar att representerar jordbrukaren.

Jordbrukaren får inte annullera stöd eller ändra ansökan efter det att han/hon blivit underrättad om övervakningen.³⁰ Ett undantag är fånggrödor, vars stöd kan återkallas fram till den 15 augusti, även om man har anmält övervakningen. Efter övervakningen kan stödet vid behov återkallas om saken var i ordning under övervakningsbesöket. Efter övervakningen kan man dock inte längre återkalla stödet eller ändra ansökan i Viputjänsten, utan ärendet ska hanteras genom att kontakta kommunen.

I Stödtillämpningen registreras tidpunkten för anmälan och vem som tog emot anmälan.

I samband med anmälan ska inspektören nämna vilka handlingar jordbrukaren kan ta fram färdigt inför besöket. De uppgifter som ska kontrolleras vid gårdsbesöket kan också tas fram i datasystemen.

Tidpunkten för anmälan om övervakning ska sparas i Stödtillämpningen omedelbart när man ringer jordbrukaren, eftersom tidpunkten för anmälan låser möjligheten att göra ändringar i Viputjänsten.

OBS! Tidpunkten för anmälan ska sparas direkt i samband med det första samtalet, även om odlaren inte svarar i telefonen. Den tidpunkt då odlaren har kontaktats kan skrivas in i tilläggsuppgifterna på fliken Uppgifter om övervakningshändelsen.

Om övervakningsbesöket görs oanmält låses ändringsmöjligheten i Vipu genom att tidpunkten då terrängbesöket inleds registreras. Därför ska tidpunkten för inledandet registreras direkt när övervakningsbesöket påbörjas.

Övervakningsbesök

Vid övervakning på plats ska inspektören berätta följande för jordbrukaren eller dennes representant:

- syftet med övervakningen
- gårdens urvalsgrund (slumpmässigt/viktat/eget urval) och de faktorer som kan ha inverkat på att gården kom med i övervakningen på basis av viktat urval
- vilka metoder och hjälpmedel som använts samt mätnoggrannheten för den metod som använts för att mäta upp skiftena
- vilka observationer som gjordes vid övervakningen och hur de eventuellt inverkar på det stöd som ska betalas
- att övervakningsresultatet inverkar på SA-områdets stödbeslut i vilket jordbrukaren får söka ändring genom begäran om omprövning
- att övervakningsanvisningen finns att få på Livsmedelsverkets webbplats och att övervakningsmetoderna och påföljderna har utretts närmare i den.

³⁰Förordning (EU) nr 1173/2022 artikel 7, Lag 1334/2022 14 §

Namnen på de parter som varit närvarande vid kontrollen och deras medhjälpare registreras i Stödtillämpningen. Likaså måste det antecknas om jordbrukaren eller dennes företrädare inte var på plats när kontrollen utfördes. En av jordbrukaren befullmäktigad medhjälpare kan närvara vid kontrollen även om jordbrukaren själv deltar. Om det från jordbrukarens sida deltar flera personer i kontrollen måste det klarläggas vem som är den egentliga företrädaren för gården.

Ett övervakningsbesök kan pågå i flera dagar. Ett övervakningsbesök omfattar en inspektion av gårdens alla skiften som är under övervakning. Ett återbesök registreras när man kontrollerar ett ärende som inte kan kontrolleras vid det egentliga övervakningsbesöket.

5.3 Övervakningsresultat som skickas till jordbrukaren

Övervakningsresultatet som skickas till jordbrukaren är en sammanställning av de villkor som granskats vid övervakningen och de observationer som gjorts samt arealerna. Om övervakning av villkorlighet har utförts, ingår också en bedömning av försummelsen i den. Av övervakningsresultatet framgår inga konsekvenser i euro för stöden, utan de kan ses i stödbeslutet för respektive stöd.

Av övervakningens resultat framgår följande³¹:

- 1) stöd som varit föremål för granskning
- 2) personer som varit närvarande
- 3) urvalsgrund som lett till övervakningen
- 4) om jordbrukaren meddelades på förhand och när anmälan gjordes
- 5) kontrollerade stöd villkor och minimikrav
- 6) kontrollerade jordbruksskiften och resultat av arealmätningar observationer och försummelse som gjorts vid övervakningen

Om man vill att resultatet ska innehålla text som inte hänför sig till någon försummelse eller något jordbruksskifte, skrivs texten i punkten på fliken *Uppgifter om övervakningsbesöket*.

Om foton används som grund för påföljder, måste de viktigaste fotona alltid skickas som bilaga till inspektionsberättelsen. Som bilaga till resultatet av övervakningen kan man dessutom ha promemorior samt kartor över de skiften vars gränser har ändrats vid övervakningen.

Inspektören undertecknar resultatet av övervakningen maskinellt och skickar den till jordbrukaren i enlighet med förvaltningslagen utan oskäligt dröjsmål. Om gården övervakas för villkorlighet ska resultatet i regel upprättas inom tre månader från gårdsbesöket³².

Resultatet av åkerövervakningen skickas till jordbrukaren för kännedom och för hörande. En jordbrukare som deltagit i kontrollen eller dennes företrädare ska ges möjlighet att notera och underteckna åsikter om kontrollen³³. Jordbrukaren kan skicka sin utredning med post eller e-post. Utredningen som jordbrukaren skickat bifogas som bilaga till resultatet i det elektroniska arkivet.

³¹ Lag 1334/2022 20 §

³² Srf 65/2023 9 §

³³ Lag 1334/2022 30 §

Om jordbrukaren inte har några kommentarer är det inte nödvändigt att skicka in någon utredning. Avsaknad av underskrift är inget hinder för en fortsatt behandling av ärendet. Jordbrukarens underskrift på inspektionsberättelsen undanröjer inte jordbrukarens rätt att söka ändring i det slutliga stödbeslutet. NTM-centralens observationer som antecknats på inspektionsberättelsen är bindande för SA-området vid fattandet av ett omprövningsbart avgörande.

Över korsgranskningen av administrationens direkta nedskärning skickas ingen inspektionsberättelse, utan de ändrade arealerna kan ses i Viputjänsten. Om jordbrukaren har skiften vid en korsgranskning av förvaltningens direkta nedskärning, ska jordbrukaren underrättas om detta via sms.

6 ÖVERVAKNINGSKARTOR

Vid övervakningen ska i första hand de kartor som finns tillgängliga i Stödtillämpningen användas. Papperskartor kan skrivas ut från Åkerskiftesregistrets rapportportal. Också annat kartmaterial samt satellit- och flygfotomaterial på motsvarande nivå får användas som hjälp vid övervakningen.³⁴

Sommarens första övervakningskartor börjar göras upp efter att ansökan om åkerstöd avslutats och de första kartorna finns att få i [Åkerskiftesregistrets rapportportal](#) i början av juli.

I rapportportalen finns alla övervakningskartor för de gårdar som omfattas av övervakning under övervakningsperioden och de kan skrivas ut därifrån. Övervakningskartorna görs utan jordbrukarkorrigeringar, dvs. på kartan syns den senaste digitaliseringen samt de jordbruksskiftesgränser som anmälts vid stödansökan. När det gäller pappersansökningar (inte ansökningar som lämnats in försent) kan jordbrukarens korrigeringar och jordbruksskiften ses i Stödtillämpningen och de kan skrivas ut från portalen när de har registrerats vid samarbetsområdet.

Kartorna för övervakningsgårdar som baserar sig på NTM-centralernas eget urval kan vid behov beställas direkt från entreprenören (CGI) med e-post på adressen pele@cgi.com. Kartorna skickas bara till rapportportalen.

Skiften som digitaliseras

Jordbrukarkorrigeringarna för de gårdar som är föremål för övervakning digitaliseras i regel inte innan kartorna görs upp. Helt nya skiften försöker man digitalisera innan kartorna görs upp.

NTM-centralen kan se gårdens skiften som är under digitalisering i uppgifterna om gården i Stödtillämpningen. På övervakningskartan urskiljs skiftena som är under digitalisering genom att jordbruksskiftenas gräns avviker från basskiftets gräns.

³⁴ SRf 134/2023 16 §

6.1 Övervakningskartornas utseende

Övervakningskartorna är i skala 1:2500, så att jordbruksskiftesgränserna syns. Kartor i annan skala kan dock användas om det gäller stora skiften.

Karta för övervakning av hela gården och för skiftesövervakning

I kartans övre hörn finns numret för övervakningskörningen utskrivet. I skiftesuppgifterna på vänster sida finns skiftens signum, namn, digitaliserade arealer, uppgift om flyghavre, uppgift om en åtgärd som gäller avrinningsvatten, datum för senaste ändring av basskiftet, uppgift om GPS-mätning som utförts under de 2 föregående åren, uppgift om förestående uppdatering (2023 och 2024 och 2023 års uppgifter om jordbruksskiften för de 8 första jordbruksskiftena). Också de intilliggande lägenheternas skiften syns med gränstypen basskiftesgräns till intilliggande skifte, om de ryms på samma utskrift.

Nere till vänster på kartan finns förklaringar till strecken på kartan.

Talouskeskus:	x
Peruslohkon raja:	_____
Peruslohkon raja, valtaoja:	-----
Peruslohkon raja, naapuri:
Vesistö; uoma, alle 5 m:	→
Vesistö; järvi, joki, uoma:	_____

Uppgifterna om SYKEs Vipu-vattendrag skrivs ut på övervakningskartorna, men märkningen för vattendrag är inte basskiftets gränslinje. Ett vattendrag anges med ett sammanhängande vitt streck som löper mitt i vattenfåran, om vattendraget är under 5 meter brett. Bredare vattendrag än så är inritade som områdesspecifika objekt på kartorna. Streckets pilar anger vattnets strömningsriktning. Om ett basskifte ligger invid en fåra som märkts ut med vattendragsstreck, skapas övervakningsfrågorna automatiskt för skiftet. På Stödtillämpningens övervakningskarta kan man dessutom se en bufferlinje som visar var skyddsremsa behövs.

Karta för övervakning av villkorlighet

När det gäller övervakningskörningar i fråga om villkorlighet skriver man förutom den normala övervakningskartan också ut separata övervakningskartor över Naturaområden och andra naturskyddsområden samt grundvattenområden, om gården har basskiften på dessa områden. Kartan för övervakning av villkorlighet skrivs alltid ut i svartvitt och i skala 1:5000. Datadelen innehåller uppgifter om de basskiften av vars areal minst en ar sammanfaller med ett de ovan nämnda områdena. På dessa kartor syns den övervakade gårdens skiften som ryms med på samma utskrift.

Nedan ett exempel på hur infodelen ser ut på en karta för övervakning av villkorlighet:

999- **03454** -99 Tuvantaus

Dig. areal: 1.03 ha IACS: 1.03 ha

Gvatten: 1.03 ha 1097151 B, 1000404

Natura 2000: 0.52 ha FI0100078 SPA SCI

Kommentarer:

Gvatten: 1.03 ha 1097151 B, 1000404

→ Basskiftet sammanfaller med två grundvattenområden vars beteckningar är 1097151B och 1000404. Den sammanlagda skärningsytan 1,03 ha

Natura 2000: 0.52 ha FI0100078 SPA SCI

→ Basskiftet sammanfaller på 0,52 ha med Naturaområdet ID FI0100078 som är skyddat på basis av såväl fågel- (SPA) som habitatdirektivet (SCI).

Den skärningsyta som skrivs ut på kartorna är den faktiska överlappande arealen på basis av SYKEs material.

På kartan för övervakning av villkorlighet finns samma strecktypsförklaringar som på kartan för övervakning av en hel gård, men där anges dessutom Naturaområden och andra skyddsområden som anknyter till övervakningen av fågeldirektivet samt grundvattenområden.

På kartan för övervakning av villkorlighet skrivs ut både det ursprungliga (oförminskade) Naturaområdet samt som streckad linje den buffertlinje som förminskar Naturaområdet med 10 m (se ovanstående bild).

AREALÖVERVAKNING

7 JORDBRUKSMARK

Skiftet måste vara jordbruksmark³⁵. Kravet gäller också nyröjningar. För att skiftet ska vara jordbruksmark måste det vara odlingsbart. Med odlingsbarhet menas att man på de nya skiftena har vidtagit normala iständsättningsåtgärder som krävs för jordbruk och aktivt ser till att gamla skiften är i odlingskick. På skiftet måste man kunna så odlingsgröda senast 30 juni. Jordbruksmarken måste vara täckt av mark. Det innebär att jordbruksmarken inte kan vara regelbundet under vatten, det vill säga att den inte är full av sump och leråker. Skiftet eller en del av det kan inte vara så vått att man inte kan vidta normala jordbruksåtgärder.

På jordbruksmark får det inte finnas träd som inte är produktionsväxter. Undantag till detta är träd som godkänns på arealen för permanent gräsmark, vindskyddsplanteringar enligt villkoren samt träd och buskar som är godkända i diken som är högst 1,5 meter höga.

Jordbruksmark är inte till exempel myrar, parker, rekreations- eller gårdsområden, rastgårdar, produktionsarealer för barrväxter, områden där det växer skogsmarkväxter eller andra motsvarande områden.

Jordbruksmarken består av åkerareal, areal med permanenta grödor och areal med permanent gräsmark.

³⁵ Förordning (EU) nr 2115/2013 4 art., Lag 1332/2013 2 §, Lag 1333/2022 2 §, Srf 77/2023 4 §

Åkerareal

Med åkerareal avses ett skifte där det odlas odlingsväxter eller gräs- och vallfoderväxter som funnits högst 5 år på samma plats. Också trädor ingår i åkerarealen, bortsett från grönträda (vall och äng), som ändras till permanent gräsmark efter att ha funnits över 5 år på samma plats. Åker är också skiften där det vuxit vall i mer än 5 år och som inte är permanent gräsmark på grund av en miljöersättningsåtgärd eller under en ekosystemåtgärd eller som har anmälts som icke-produktiv areal.

Sådana växter är:

- Gröngödslingsvall för stödet för miljösystem
 - Skyddszon
 - Naturvårdsvall
 - Fodervall
 - Betesvall
 - Gröngödslingsvall
 - Grönträda (vall och äng) när den har anmälts som icke-produktiv areal
- } När åtgärden Vallar på torvåkrar sker på skiftet

Areal med permanenta grödor

Med permanenta grödor avses ett skifte där det växer grödor som inte ingår i växtföljden och som odlas i minst 5 års tid och ger upprepade skördar. Sådana grödor är till exempel fruktträd, bärbuskar och prydnadsväxter. En exakt lista över permanenta grödor ingår i ansökningsguiden.

Areal med permanent gräsmark

Permanent gräsmark är ett skifte som utnyttjas till att odla gräs- eller vallfoderväxter naturligt (självsådd) eller genom odling (insådd) på samma plats under fem år eller mer. På checklistan skrivs det ut en notering om permanent gräsmark för ett jordbruksskifte när skiftet 6 år i rad har anmälts för gräs- och vallfoderväxter som ackumulerar gräsmarksår eller en sådan växtkod som alltid är permanent gräsmark. En exakt lista över grödor som beaktas vid uträkningen av permanenta gräsmarker ingår i ansökningsguiden.

På ett jordbruksskifte som är permanent gräsmark får det växa högst 50 träd/ha.³⁶ Som träd betraktas minst 4 m höga växter med vedstam och trädlika buskar med topp. Enen betraktas som ett träd även om den är under 4 m hög. Träden ska vara utspridda på skiftet. Inget exakt antal meter för det inbördes avståndet mellan träden finns föreskrivet. Träden ska ändå växa så glest att de inte hindrar utförandet av sedvanliga jordbruksåtgärder, exempelvis slåtter. Trädgrupperna måste digitaliseras bort från basskiftets areal.

Utöver spridda träd får det på jordbruksskiftet för permanent gräsmark finnas enstaka lövbuskar och plantor av lövträd som lämpar sig som föda för produktionsdjur eller som växer i små grupper.

Om det på skiftet växer träd och/eller lövbuskar måste över 50 % av jordbruksskiftets areal ändå bestå av gräsväxter eller vallfoderväxter.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
185	<i>På skiftet växer utspritt högst 50 träd/ha och över 50 % av skiftets växtbestånd består av gräs- och vallfoderväxter. Lövbuskar förekommer enskilt eller i små grupper.</i>	Kontroll i terrängen

³⁶ SRf 77/2023 13 §

Det är bra att räkna skiftets största godkända trädantal i förhand.
Största godkända trädantalet fås när skiftets areal (i hektar) multipliceras med 50.

Exempel: Skiftets areal är 0,50 ha: största godkända trädantal är $50 \cdot 0,5 = 25$ träd

Om det verkar vara tillräckligt få träd utspritt på skiftet bör du räkna träden för att vara säker. Handlägg trädantalet du räknat i Stödtillämpningen. Om det är klart att det är för många träd behöver man inte räkna dem. Handlägg då en kommentar om saken som skiftets tilläggsinformation.

7.1 Bas- och jordbruksskifte

Basskifte³⁷

Ett basskifte är ett geografiskt enhetligt område som samtidigt innehas av endast en stödsökande. Besittning av ett basskifte kan innehas av flera stödsökande, om det är fråga om ett samfällt bruk.

Basskiftet begränsas av

- 1) gränsen för kommunen, stödområdet eller äganderätten
- 2) vattendrag eller havsområde
- 3) markanvändningsslag
- 4) ersättningsberättigade
- 5) kantdike
- 6) permanent väg
- 7) skog
- 8) tomt-, gårds- eller parkområde
- 9) miljöavtal
- 10) krav på permanent vallväxtlighet
- 11) permanent Naturgräsmark
- 12) annan motsvarande gräns

Jordbruksskifte³⁸

Med ett jordbruksskifte avses ett område som kan vara maximalt lika stort som basskiftet, ingå i endast ett basskifte och ha endast en odlingsväxt eller godtagbara kombinationer. Jordbruksskiftena ritas in i samband med stödansökan.

Ett jordbruksskiftes stödberättigande minimistorlek är 0,05 ha i fråga om alla stöd. Den minsta arealen som godkänns i minimiarealerna för miljöersättning, kompensationsersättning och de nationella stöden är 0,01 ha. För skiften mindre än 0,05 ha betalas inget stöd, men de kan räknas med i minimiarealerna.

³⁷ Srf 77/2023 20 §

³⁸ Srf 77/2023 19 och 21 §

Vid åkerövervakningen kontrolleras alla skiften som är under övervakningskörning. Också icke registrerade arealer i jordbruksanvändning som är mindre än 0,05 ha och som jordbrukaren har anmält i stödansökan ska kontrolleras.³⁹ För dessa arealer kontrolleras iakttagandet av tvärvillkoren, men arealen behöver inte mätas.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
66	<i>Gården har i sin stödansökan anmält under 0,05 hektar stor arealer som inte är i registrerade men som är i jordbruksanvändning. Villkorligheten har iakttagits på arealerna</i>	Kontroll i terrängen

Alla bas- och jordbruksskiften som uppgetts i stödansökan är inte jordbruksmark och de omfattas inte av kraven på jordbruksmark eller jordbruksverksamhet. Jordbruksmark är inte skiften där odlingsväxtens rötter inte har någon kontakt med marken eller skiften för vilka någon av följande växter har anmälts.

- 9651 Annan areal för ekokontroll
- 9710 Icke odlad
- 9813 Miljöavtalsareal, trädbevuxen eller annan areal
- 9814 Miljöavtalsareal, våtmark
- 6304 Naturbete med riktade åtgärder (Åland)
- 6308 Avtalsareal för naturbete (Åland)

7.2 Områden som godkänns för bas- och jordbruksskiften

Om det i anslutning till skiftet finns områden där det inte finns någon växt som motsvarar den anmälda växten, kan området beroende på användningen antingen godkännas som areal för odlingsväxt eller avföras från basskiftets areal. Om du vid övervakningen konstaterar att det på skiftet finns en areal som är godkänd som areal för en odlingsväxt och som inte har någon växt som anmälts för jordbruksskiftet, fotograferar du arealen och anger alltid en motivering till varför arealen kan godkännas som arealen för den anmälda växten.

På de områden som godkänns som areal för en odlingsväxt ska kraven på villkorlighet iakttagas.⁴⁰ Arealen måste också alltid vara jordbruksmark. Dessutom ska ogräsbekämpning ombesörjas.

Som areal för en odlingsväxt på ett skifte kan följande godkännas:

- Diken från fall till fall
- Växtlighet som inte gått i brodd på grund av väderförhållanden
- Arealer där växtligheten förstörts under vintern. Ogräs måste dock bekämpas antingen mekaniskt eller kemiskt.
- Lagringsarealen för foderbalar och foderstackar, när samma balar inte förvaras längre än ett år på skiftet och det inte finns någon permanent grund på deras areal
- Gödselstack, om det inte finns någon permanent grund på dess areal
- Tillfälliga konstruktioner med lätt konstruktion i anslutning till jordbruksproduktionen (exempelvis tak på betesmarker)

³⁹ Srf 77/2023 20 §

⁴⁰ Förordning (EU) nr 2021/2116 artikel 84

- Skiftets kant- eller tegdiken grävs i vallar eller högar vid dikets kant när det är fråga om högar som kommit in under innevarande år
- Trä- och brädstaplar samt andra staplar, om de har förts till skiftet först efter att skörden bärgats
- Arealer som inte sås eller ska iståndsättas (till exempel täckdikning) när ett enskilt område är mindre än 5 ar
- I genomsnitt högst 4 meter breda skyddsremсор vid vattendrag
- I genomsnitt högst 4 meter breda mångfaldsremсор, när de ligger vid basskiftets yttre gräns och växtligheten består av ett- eller flerårig sådd av blomster- eller vallväxtlighet
- Högst 2 meter breda vid kanten av ett basskifte för vindskyddsplantering. Vindskyddsplanteringen får inte begränsas till skogen.
- Till växternas sedvanliga odlingssätt hör ändamålsenliga odlingstekniska vändtegar och skötselkorridorer.
- Tillfälliga vägar och andra gångvägar när det inte har anlagts och dess huvudsakliga syfte är jordbruksanvändning
- I jordbruksskiftets areal kan man godkänna hörn som blivit osådda av odlingstekniska skäl, om arealen är jordbruksmark och öppen. Hörn där det växer sly och som regelbundet förblir obearbetade/osådda måste tas bort från arealen.

Om det i skiftets areal har anmälts ett område som inte ingår i förteckningen ovan till exempel på grund av sin storlek eller sitt användningssätt, ska det antingen avlägsnas från basskiftets areal genom gränskorrigeringsring eller göras till ett eget jordbruksskifte för övervakning med en annan växtkod. Om arealen avlägsnas från skiftets areal år 2023 eller senare, kan arealen återfå sin rätt till ersättning om den iståndsätts för att användas för jordbruk. Den stödsökande ska då på begäran lämna in ett platsbundet fotografi av skiftet.⁴¹

Närmare anvisningar om arealer som avlägsnas från jordbruksmark finns i avsnitt 7.3

7.2.1 Kantdiken

Ett högst 3 meter brett kantdike som utgör en del av traditionella jordbruks- och markanvändningsmetoder kan godkännas som en del av den stödberättigande arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte fram till gränsen för basskiftet⁴². Gränsen för basskiftet går mitt i kantdiket. Kantdikets bredd mäts på ett sådant ställe på gränsen mellan diket och åkern, dvs., dikeskanten, där dikesbredden motsvarar den genomsnittliga dikesbredden.

Ett i medeltal över 3 meter brett kantdike godkänns inte som en del av den stödberättigande arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte. Gränsen för basskiftet går längs gränsen mellan det över 3 meter breda diket och åkern, dvs. dikeskanten. I genomsnitt över 3 m breda diken avgränsas bort från basskiftets areal. Som kantdike betraktas också ett över 3 meter brett dike inom ett basskifte som har avlägsnats från basskiftets areal. En högst 4 meter bred mångfaldsremsa kan också lämnas vid kanten av ett sådant dike.

Den sammanlagda bredden av kantdiket, som mäts från basskiftesgränsen, och den icke odlade dikesrean får vara högst 2 m för att detta område ska kunna godkännas som en del av arealen av ett odlat jordbruksskifte. Med icke odlad dikesren avses en dikesren på vilken det inte växer sådana kulturväxter som odlas på

⁴¹ SRf 77/2023 18 §

⁴² SRf 77/2023 22 §

jordbruksskiftet. Om bredden på kantdiket jämte dikesrenar är över 2 m, mätt från jordbruksskiftets kant till mitten av kantdiket, ska kantdiket och dess icke odlade dikesren avgränsas bort från skiftets areal. I jordbruksskiftets areal kan även ett icke odlat område som är bredare än 2 m godkännas, om det på kanten av skiftet är en skyddsremsa, mångfaldsremsa eller odlingsteknisk vändteg.

Mångfaldsremsan eller skyddsremsan får vara högst 4 meter bred. Bredden mäts från dikets nacke till kanten mot växtbeståndet på jordbruksskiftet vid en punkt där bredden på mångfaldsremsan eller skyddsremsan motsvarar den genomsnittliga bredden.

- Om skyddsremsan är bredare än så måste man göra ett eget jordbruksskifte av hela arealen och till spara som växt enligt växtlighet, exempelvis fodervall (6130), skyddsremsa (9820) eller grölträda, vall och äng (9412)
- Om mångfaldsremsan är bredare än så måste man göra ett eget jordbruksskifte av hela arealen och som växt spara fodervall (6130) eller grölträda, vall och äng (9412)

Reunaojan leveys

Reunaojat enintään 3 metriä, ei suojakaistaa tai monimuotoisuuskaistaa

Reunaojat yli 3 metriä

Reunaojat enintään 3 metriä + suojakaista

7.2.2 Tegdiken och andra motsvarande smala diken

Ett tegdike eller ett annat smalt dike som utgör en del av traditionella jordbruks- och markanvändningsmetoder och den icke odlade dikesrenen kan, om de ligger inom eller på gränsen till ett jordbruksskifte, godkännas som en del av den stödberättigande arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte, om dikets bredd inklusive dikesrenen inte överskrider 3 meter⁴³. Bredden av diket och dikesrenen mäts på ett ställe där det motsvarar den genomsnittliga bredden.

⁴³ SRf 77/2023 23 §

Om det på en dikesren som är mindre än 3 meter bred inte finns vedartad växtlighet och hela diket inklusive dikesrenar är mindre än 5 ar, kan arealen godkännas som en del av odlingsväxtens areal. Om arealen är större än så avslås stöden för övervakningsåret med övervakningsfråga 6.1 (Växtligheten har inrättats senast 30.6.). I en sådan situation är det dock bra att diskutera med jordbrukaren om dikesrenarna i praktiken alltid är lika breda, om skiftet alltid bearbetas på samma ställe. Om så är fallet, och dikesrenarna regelbundet är utan anlagd växtlighet, tas arealen bort från basskiftets areal vid övervakningen.

Diken med dikesrenar som är över 3 m breda avlägsnas från ett bas- och jordbruksskiftes areal. Om det växer trädbestånd som är högre än 1,5 m i ett dike måste diket tas bort från basskiftets areal, fastän dess bredd inklusive renar är mindre än 3 meter.⁴⁴

7.2.3 Träd- och buskbevuxna diken

De områden av ett dike eller en icke odlad dikesren inom ett skifte på vilka det växer träd eller buskar ska dras av från basskiftets areal.⁴⁵ Då går basskiftets gräns längs den kant av det trädbevuxna området som ligger mot den odlade arealen.

Sly ska avlägsnas från diken så att slyet inte hinner växa sig över 1,5 m högt. Om det i dikena växer högre sly än så, tas dikena bort från basskiftets areal oberoende av diket och den icke odlade dikesrenens bredd. Enstaka höga träd och buskage i diken kan tillåtas, men landskapet ska förbli öppet.

Träd och buskar som växer i diken och på dikesrenar som inte odlas behöver inte avlägsnas om det är fråga om permanent gräsmark och träden och buskarna står enskilt eller i små grupper på arealen och den maximala tätheten inte överskrids. Träd eller buskar avlägsnas inte heller om det är fråga om ett villkorligt landskapselement.

7.2.4 Mångfaldsremсор och skyddsremсор

Som areal för en odlingsväxt kan man godkänna en högst 4 meter bred skyddsremsa invid ett vattendrag.

På de kanter av basskiftet som inte gränsar till vattendrag kan en högst 4 meter bred mångfaldsremsa godkännas som en del av odlingsväxtens areal. Växtligheten i mångfaldsremsan ska vara ett- eller flerårig blomster- eller vallväxtlighet som anlagts genom sådd. En mångfaldsremsa kan också ha anlagts tidigare, förutsatt att kravet på växtlighet uppfylls. Alla eller endast en del av basskiftets kanter kan ha en mångfaldsremsa. Den kan lämnas vid kanten av vilken växt som helst.

OBS! Denna mångfaldsremsa är en annan sak än en mångfaldsremsa för en gårdsspecifik åtgärd i miljöersättningen.

Både skyddsremсор och mångfaldsremсор ska hållas öppna så att det inte växer överårig vedartad växtlighet där. Om det finns sådan växtlighet på zonen ska ett jordbruksskifte för övervakning skapas av arealen och

⁴⁴ SRf 77/2023 24 §

⁴⁵ SRf 77/2023 24 §

stöden för övervakningsåret ska avslås genom övervakningsfråga 10. För ytterligare information om godkänd och avslagen växtlighet, se avsnitt 8.2.

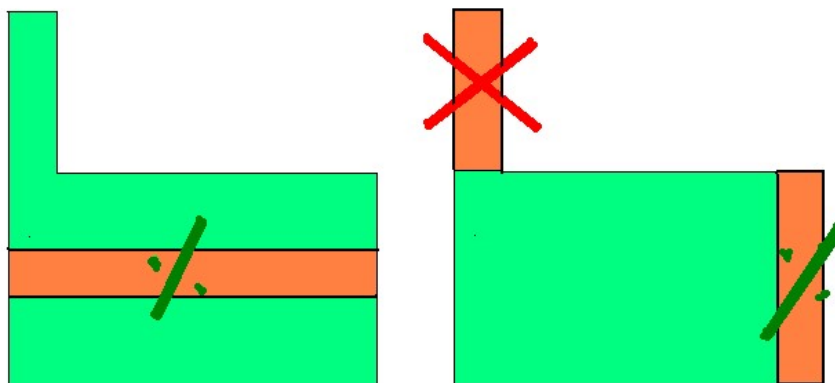
7.2.5 Odlingstekniska vändtegar eller skötsel- och körgångar för trädgårdsväxter.

När det gäller arealen av ett jordbruksskifte kan man godkänna en odlingsteknisk vändtegar som hör till normal jordbrukarsed för den anmälda växten och när det gäller trädgårdsväxter en skötsel- eller körkorridor ⁴⁶. Vändtegar ingår inte i odlingen av exempelvis stråsäd, proteingrödor och oljeväxter. Vändtegar samt skötsel- eller körgångar kan vara täckta av mull eller växttäckte. På arealer som har växttäckte finns inga årliga krav på slätter, men de ska hållas öppna, det vill säga det kan inte finnas överårig vedartad växtlighet där. Vändtegar samt skötsel- eller körgångar ska alltid vara jordbruksmark. Om en ettårig växt har såtts i vändtegen och avsikten är att skörda den, konstateras arealen enligt den växt som såtts vid övervakningen.

Det finns ingen maximal bredd för vändtegen, men den ska vara lämplig för den växt som odlas och de maskiner som används. Onödigt breda zoner betraktas enligt växtlighet till exempel som öppen träda eller grönträda. Då tillkommer också krav på slätter på arealen senast 31.8. Om arealen ännu inte har slagits under tillsynsbesöket och det fortfarande återstår tid för slätter ska du skicka en begäran om utredning av kontrollen till jordbrukaren. Om arealerna inte är jordbruksmark avlägsnas de från basskiftets areal.

Trädgårdsväxters skötsel- och körkorridorer ska vara av lämplig storlek, plats och antal. Skötsel- och körgångarna ska avskiljas från det stödberättigande jordbruksskiftets areal, om de är onödigt breda, om de är bestående anlagda odlingsvägar eller om de leder till att den beståndstäthet som fastställts för växten inte uppnås på jordbruksskiftet. Alla områden som inte hör till den odlade åkerarealen (t.ex. uppslagsplatser, bevattningsdammar, områden som inte odlas) ska avskiljas från det stödberättigande jordbruksskiftet.

Skötsel- och körgången ska finnas i änden, på sidan eller i mitten av jordbruksskiftet i riktning med jordbruksskiftets kant.

⁴⁶ SRf 77/2023 25 §

7.2.6 Vägar och andra gångvägar

Det får inte finnas vägar på jordbruksmark. Med väg avses en passage av permanent karaktär som byggts för en vägförbindelse eller som inrättats på jordbruksmark för passage⁴⁷.

I basskiftets areal kan det godkännas att det ingår områden som är tillfälliga smala gångvägar, som tydligt utgör jordbruksmark och som används för jordbruksändamål. En gångväg som godkänns ingå i arealen får inte heller ha anlagts till exempel med grus. För anlagda vägar betalas inga stöd och de tas bort från skiftets areal.

Gångstigar som är godtagbara för arealen av ett bas- och jordbruksskifte

- Areal som huvudsakligen används för jordbruk och som bearbetas i samband med att växtbeståndet förnyas. Att färdas över ett skifte till ett annat odlings-skifte är jordbruksanvändning.
- Smala stigar om de inte har grusbelagts
- Stigar gjorda av betande djur
- Ändamålsenliga kör- och skötselkorridorer för fleråriga trädgårdsväxter, även om de finns på samma ställe på flera flygfoton

Grusbelagda och andra permanenta vägar avlägsnas från basskiftets areal

- En grusbelagd väg är alltid permanent, oberoende av hur ofta den används eller hur bred den är.
- Vägen kan vara permanent även om den exempelvis är täckt av mull eller gräs. Så är fallet till exempel om det finns ett dike mellan vägen och det odlade området eller om vägen huvudsakligen används för annat än jordbruk.
- Ett stråk som går genom skiftet till exempel till en skog eller en sommarstuga på stranden måste tas bort från skiftets areal, om arealen är avskild på minst två flygfotografier. Vägens huvudsakliga användningsändamål är då någon annan jordbruksverksamhet än den som sker på skiftet.

Exempel 1:

Genom skiftet går en väg till en sommarstuga vid stranden. Vägområdet är inte grusbelagt, men det används kontinuerligt och sköts med gräsklippare. Vägen används inte för jordbruksverksamhet. Vägen måste tas bort från basskiftets areal.

7.2.7 Beaktande av samhällstekniska arbeten vid övervakningen

Om grävning sker före 30.6 ska arealen sås på nytt eller så ska grävområdet anmälas som öppen träda, om området förblir täckt av mull. Om det vid övervakningen konstateras att ett nytt växtbestånd inte har anlagts, konstateras en försummelse av skiftet i övervakningsfråga 6.1.

Om grävning sker efter 30.6 och ett växtbestånd har anlagts på arealen senast 30.6 kan det konstateras att skiftet har en växt enligt anmälan.

⁴⁷ SRf 77/2023 4 och 5 §

Om arealen omfattas av kravet på bevarande av ett flerårigt växtbestånd (till exempel en skyddszon eller kravet på villkorlighet för vallväxtlighet) ska växtligheten sås på nytt så fort som förhållandena tillåter det.

Om stöden för skiftet har annullerats, konstateras den anmälda växten som växt.

7.3 Arealer som avlägsnats från jordbruksmark

Om skiftet inte är jordbruksmark är det icke odlat och avförs från basskiftets areal. Med icke odlad areal avses detsamma som med icke odlad areal under föregående programperiod. Arealer som inte odlas är exempelvis halvfärdiga röjningar, arealer som tagits ur jordbruksanvändning till exempel under en byggnad eller väg, eller som av någon annan orsak inte har använts för odling eller bete på flera år. Icke odlade arealer avlägsnas i regel från basskiftet genom en gränskorrigerig (se avsnitt 9.1).

Alla arealer på skiftet som syns på flygfotot och som inte är permanent stödberättigande måste också avlägsnas från jordbruksarealen. Från arealen avlägsnas också områden på minst 100 m² som inte är stödberättigande och som inte urskiljs på flygfotot. Om det finns flera arealer på mindre än 100 m² som inte är stödberättigande på skiftet och som inte kan urskiljas på flygfotot, behöver de inte räknas ihop eller tas bort från arealen. Ett undantag till det är permanenta konstruktioner som byggts av människor, de ska alltid avlägsnas från skiftets areal oberoende av storlek.⁴⁸

Om det på gården observeras områden som inte odlas, tas områdena bort från åkerskiftesregistret och det kan orsaka återkrav av tidigare års stöd som betalats utan grund. Mer information om retroaktiva påföljder ingår i kapitel 25.5. Landskapselement enligt kraven på villkorlighet⁴⁹ är stödberättigande områden. Mer information om landskapselement ingår i kapitel **Virhe. Viitteen lähdetä ei löytynt.**

Områden som avlägsnas från basskiftets areal:

- Areal som inte är odlingsbar och som inte uppfyller kraven på jordbruksmark
- Byggnader, vägar och byggarbetsplatsområden i anslutning till dessa
- Ett rastningsområde, till exempel med sand- eller grusbotten.
- Skiftets kant- eller tegdiken grävs i vallar eller högar vid dikets kant när de har varit på skiftet redan föregående växtperiod.
- Foderbalar eller foderstackar, om de har varit på platsen i flera år eller om de har permanenta, byggda lagringsplatser
- Trä- och brädstaplar samt andra staplar, om de har funnits på skiftet under hela växtperioden och ingen skörd har bärgats på deras areal eller om de inte har slagits
- Tegdiken eller andra diken inne i skiftet som år efter år med dikesrenarna är över 3 meter breda
- Arealer som är icke-stödberättigande och som är större än 100 m² eller som kan urskiljas från flygfotot, såsom stora enskilda stenar, stenruiner och sammanhängande stenfält eller klippor
- Vattendrag och havsområden
- Rastningsområden och betesmarker som inte är jordbruksmark, utan som anmälts i stödansökan endast på grund av att de ingår i ett system för ekologisk produktion. För en sådan areal ska vid övervakningen som växt konstateras Annan areal för ekokontroll (inte jordbruksmark) (9651) och vid

⁴⁸ Srf 134/2023 22 §

⁴⁹ Srf 1384/2022 12 §, Srf 77/2023 24 §

behov delas upp i ett eget basskifte för vilket skogsmark eller annat område registreras som markanvändningsslag

Till exempel följande områden är icke odlade och de ska avlägsnas från basskiftets areal:

Gårdsplaner

Som gårdsplaner betraktas skötta områden i anslutning till bostadsbyggnader. Områdena används uppenbart för rekreation och fritid. Också fruktträd och trädgårdsväxter som odlas i hemträdgården ingår i gårdsplanen.

Slybevuxna områden

Det får inte växa sly på åkermark eller areal med permanenta grödor. Med sly avses lövträd eller lövbuskar som är äldre än två år. Slåtter av slyet gör inte området godtagbart, eftersom jordbruksmark måste användas för jordbruksverksamhet och slåtter av sly inte är jordbruksverksamhet. Barrträden avgränsas alltid från åkerskiftets areal, oberoende av storlek. På permanent gräsmark kan det växa lövbuskar eller plantor av lövträd utspridda här och där, på högst 50 % av arealen, men också då måste man kunna vidta sedvanliga jordbruksåtgärder på området och det måste vara odlingsbart.

Unga aspplantor på kanten av skiftet kan godkännas ingå i arealen, eftersom asp sprider sig snabbt från skogssidan. Om skiftet dock är täckt av plantor av vilket som helst trädslag är arealen inte godtagbar.

Andra oskötta arealer och arealer som inte kan tas i odlingsanvändning utan grundläggande istandsättningsåtgärder

Områden som länge varit oskötta är inte längre jordbruksmark, även om där inte växer vedartade växter. Om växtbeståndet på skiftet i huvudsak består av till exempel mjölkört, älggräs eller andra växter som vanligtvis växer på impediment, har man inte aktivt sett till att skiftet är i odlingskick och det har inte använts för jordbruksverksamhet.

Också skiften där det i huvudsak växer till exempel skogliga växter såsom mossor, lavar, ljung eller lingon eller mycket blöta skiften måste konstateras som icke odlade, oberoende av vad som har anmälts för skiftet. Sådana områden är inte odlingsbar areal, utan de kräver grundläggande istandsättningsåtgärder.

Halvfärdiga nyröjningar

En halvfärdig nyröjning är inte jordbruksmark. För att stöd ska kunna betalas för skiftet måste det vara odlingsbart och istandsättningsåtgärder måste ha vidtagits.

Permanent gräsmarker med för många träd

På permanent gräsmark får det växa högst 50 träd/ha och de ska vara utspridda på området. Det största tillåtna antalet träd på skiftet får man genom att multiplicera skiftets areal (i hektar) med 50.

Enligt definitionen av träd är en trädstam ett träd först när det är 4 meter högt (med undantag av enar, som alltid betraktas som träd). Om det på ett skifte eller en del av det som består av permanent gräsmark finns växter med vedstam som är jämnhöga och under 4 meter höga och som tydligt urskiljs ovanför växtligheten, ska de uteslutas från arealen även om de är på mindre än 50/ha. En jämn växtlighet med små vedartade växter vittnar ofta om att inga skötselåtgärder har vidtagits på arealen på flera år. Om växter med vedstam ännu är så små att de knappt kan urskiljas från växtbeståndet, kan de godkännas i skiftets areal. I praktiken gäller den ovan beskrivna kontrollen av växter med vedstam som är under 4 meter höga barrträd. Lövbuskar

och plantor av lövträd som lämpar sig som föda för djur kontrolleras separat och de kan finnas utspridda på skiftet enskilt eller i små grupper.

Observera att ett skifte kan vara icke-stödberättigande när det gäller flera stöd även om skiftet betas eller slås varje år. Den maximala trädtheten är ett absolut krav och om det överskrids måste arealen konstateras vara icke odlad eller, om det handlar om ett miljöavtalskifte, konstateras miljöavtalsareal, trädbevuxen areal eller annan areal som växt. Trädtheten i avtalet påverkar inte, men för en areal med för mycket trädbestånd kan man inte betala basinkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare eller kompensationsbidrag.

Vassruggar och starr

Starr är inte en vall- eller gräsväxt och kan därför inte vara den dominerande växten på en areal med permanent gräsmark. Om minst 50 % av växtligheten består av vall- och gräsväxter kan det också finnas starr blandat i den.

Vass är som utgångspunkt inte heller en godtagbar växt för jordbruksmark. Långa vassruggar utesluts alltid från arealen med permanent gräsmark. Om ett område med vass inte upprepade gånger ligger under vatten och det i och med långvarig betesgång är en kort växtlighet under innevarande år, kan den godkännas som permanent gräsmark.

Liksom trädbevuxna betesmarker måste man här ta hänsyn till att även om arealen inte duger som permanent gräsmark kan den ändå godkännas som annan miljöavtalsareal.

7.3.1 Registrering av arealer som avlägsnas från jordbruksmark

Områden utanför jordbruksmark och områden som vid övervakningen konstaterats vara icke odlade ska avskiljas från basskiftets areal och skiftet ska delas vid behov. För närmare information om gränskorrigeringar och skiftesdelningar, se punkt 9.1.

Om det vid kontrollen konstateras att arealen inte är jordbruksmark, upphör den att vara ersättningsberättigande. Om arealen avlägsnas från skiftets areal år 2023 eller senare, kan rätten till ersättning för arealen återställas om den iståndsätts för att användas för jordbruk. Jordbrukaren ska då förbereda sig på att lämna in ett platsbundet fotografi av området.⁵⁰ Det uppstår då inte heller något krav på permanent vallväxtlighet för skiftet, om skiftet har varit jordbruksmark 31.12.2022. För att återigen bli ersättningsberättigande eller när det gäller det permanenta kravet på gräsmark har det ingen betydelse om arealen avlägsnas från jordbruksmarken som gränskorrigering eller via skiftesindelningen.

Om man vid övervakningen konstaterar att en areal inte är jordbruksmark måste man alltid bedöma om felet har existerat redan under tidigare år och vid behov utsträcka övervakningen till de tidigare åren. Återkravet av stöd sker automatiskt via kalkyleringen till alla stöd för de år som det permanenta arealfelet har registrerats på. Om

⁵⁰ SRf 77/2023 18 §

8 JORDBRUKSVERKSAMHET

Jordbruksmark ska användas för jordbruksverksamhet och kravet gäller alla arealbaserade stöd.⁵¹ Med jordbruksverksamhet avses att jordbruksprodukter produceras eller förvaras på skiftet. Kravet på att producera jordbruksprodukter gäller skördeväxter. Med skördeväxter avses växter som allmänt odlas i syfte att producera skörd. Kravet på att jordbruksmarken ska bevaras öppen gäller naturbeten, trädor samt områden inom miljösystemet och miljöersättningen där klimat- och miljöfordelar produceras. Sådana växter är naturvårdsvall, skyddszoner, mångfaldsväxter, gröngödslingsvallar i miljösystemet samt skyddsremсор

Kravet på jordbruksverksamhet följs upp via satellit på alla gårdar och vid behov skickas en begäran om utredning av satellituppföljningen. Om gården är under åkerövervakning kontrolleras dock villkoret vid ett tillsynsbesök och ingen begäran om utredning av satellituppföljningen skickas till gården efter att anmälan om övervakningen har gjorts. Om gården har fått en begäran om utredning av skiftet innan anmälan om övervakningen beaktas inte ett eventuellt svar som skickats på den.

Det närmare kravet på jordbruksverksamhet varierar beroende på vad som anmälts för skiftet. I tabell 6 nedan presenteras kraven enligt den anmälda växten.

Tabell 6. Jordbruksverksamhetens krav enligt växt.

Anmäld växt	Krav på jordbruksverksamhet
Skördeväxter (andra än vall)	Växtligheten har anlagts senast 30.6. Det är möjligt att producera bärgnings- och marknadsduglig skörd Kravet på planttäthet har följts Den på skiftet odlade växtens rötter har kontakt med marken
Fodervall Betesvall Gröngödslingsvall (ingen åtgärd i miljösystemet)	Växtligheten har anlagts senast 30.6. Det är möjligt att producera bärgnings- och marknadsduglig skörd Skörden på vallen har bärgats eller slagits senast den 31.8.
Naturbete och naturäng	Växtligheten har anlagts senast 30.6. Skiftet har betats eller slagits senast den 31.8.
Miljöavtalsareal, permanent gräsmark	Skiftet har slagits eller betats i enlighet med avtalsvillkoren
Grönträda, vall och äng Grönträda, vilt, landskap och pollinerrare	Skiftet har betats eller slagits senast den 31.8.
Svarträda Stubbträda	Om det finns växtbestånd på en öppen träda eller stubbträda, har trädan slagits senast den 31.8.
Mångfaldsväxter, äng	Växtligheten har anlagts senast 30.6.

⁵¹ Förordning (EU) nr 2115/2013 4 art., Lag 1332/2013 5 §, Lag 1333/2022 4 §, Srf 77/2023 6–7 §

Mångfaldsväxter, åkerfågel Mångfaldsväxter, vilda Mångfaldsväxter, pollinerare och landskap Naturvårdsvall Gröngödslingsvall, miljösystem Skyddszon Skyddsremsa	På skiftet växer ingen överårig vedartad växtlighet
Bevarande av jordbruksmark (per- manenta grödor)	På skiftet växer ingen överårig vedartad växtlighet

Om kravet på jordbruksverksamhet inte kan verifieras under kontrollbesöket ska en begäran om utredning av kontrollen skickas ut och jordbrukaren ska verifiera att kravet uppfylls med hjälp av ett fotografi som är bundet till platsen. När en försummelse registreras i någon fråga som gäller övervakningen av jordbruksverksamheten, betalas inga stöd för arealen och arealen räknas in i arealfelet för varje växtartsgrupp.

8.1 Produktion av jordbruksprodukter

Tabell 7. Övervakning av produktionen av jordbruksprodukter.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
6.1	<i>Växtligheten har grundats senast 30.6.</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.2	<i>Det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.3	<i>Från vallen har det bärgats skörd eller vallen har slagits senast 31.8.</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.4	<i>Kravet på växttäthet har följts</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.5	<i>Odlingsväxtens rötter har kontakt med marken</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>

6.1 Växtligheten har grundats senast 30.6.

Kravet på att anlägga ett växtbestånd senast 30.6 gäller i regel all jordbruksmark. Ett undantag är trädor, av vilka kravet på att anlägga ett växtbestånd för gröenträdor senast 30.6 kommer via villkorligheten. Det uppstår inte heller någon övervakningsfråga för en miljöavtalsareal, en permanent gräsmark, då dessa arealer måste bestå av gamla vallar. Dessutom finns det undantag för trädgårdsväxter vid tidpunkten för sådd.

Denna övervakningsfråga är inte förknippad med krav på växtbeståndets kvalitet, utan det räcker att ett växtbestånd har anlagts på skiftet för att villkoret ska gälla. Det bör dock uppmärksammas att om ett växtbestånd som ska anläggas årligen eller med vissa bestämda intervaller har anmälts på skiftet, uppfyller gammal, svag vall som finns på skiftet inte kravet på att anlägga växtbestånd.

Om det vid övervakningen konstateras att ett växtbestånd inte har anlagts 30.6 registreras en försummelse i denna övervakningsfråga. Om tillsynsbesöket görs tidigare än den 30.6 och växtbeståndet ännu inte har anlagts, skickas en begäran om utredning av kontrollen till jordbrukaren och denne ombeds lämna in ett

fotografi som är bundet till platsen. Fotografiet ska tas senast den 30.6. Vid kontrollen kan man inte konstatera att areal som inte sås är öppen träda.

Om exceptionella väderleksförhållanden har hindrat sådd inom utsatt tid ska villkoret kontrolleras på nytt. Som ett exceptionellt väderförhållande anses en situation där riklig nederbörd som fortgått under en längre period och liten avdunstning har lett till att åkrarna är så våta att det förhindrar sådd. Ta då ett fotografi av skiftet och skriv en motivering till varför sådd inte har varit möjlig. Skicka en begäran om utredning av kontrollen till jordbrukaren, i vilken denne ombeds lämna in ett platsbundet fotografi när växtbeståndet har anlagts.

Om det på skiftet odlas trädgårdsväxter som förtecknas i bilagan till förordning 77/2023, ska en förgröda sås senast 30.6. Ingen förgröda behöver sås senast 30.6 om det sås/planteras sallatsväxter, kinakål, blomkål, broccoli, kålrabbi, rova, spenat eller dill på skiftet. Om kontrollen görs i juni eller juli och växtbeståndet inte har anlagts vid tidpunkten för övervakningen, ska du skicka en begäran om utredning av kontrollen till jordbrukaren, i vilken denne ombeds lämna in ett platsbundet fotografi när växtbeståndet har anlagts. Om tillsynsbesöket görs i augusti och växtligheten ännu inte har anlagts, avslås stöden för skiftet med denna övervakningsfråga.

Om skiftet eller en del av det ännu är halvfärdigt avlägsnas det från jordbruksmarken och i frågor som gäller jordbruksverksamheten sparas inte skiftet.

6.2 Det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd

Strävan efter att producera en bärnings- och marknadsduglig skörd är ett krav för alla åkergrödor som allmänt odlas i syfte att producera skörd. Kravet gäller alltså även arealer som uppgetts som foder- och betesvall och där man inte har för avsikt att bärga skörd. Kravet gäller inte växter som odlas i syfte att generera klimat- och miljöfördelar. Sådana växter är naturvårdsvall, skydds-zoner, mångfaldsväxter och gröngödslingsvallar i miljösystemet. Kravet gäller inte heller skyddsremсор, trädor, naturbeten eller arealer som uppgetts med koden för bevarande av jordbruksmark (permanenta grödor).

Kravet innebär att skiftet måste ha såtts med en tillräcklig frö mängd och en växtart och -sort som är lämplig för området. Dessutom ska gödslingen av skiftet, växtskyddet och andra sedvanliga odlingsåtgärder vidtas så att de stöder skördeproduktionen. Fleråriga växtbestånd måste förnyas vid behov.

I denna tillsynsfråga registreras försummelse till exempel i följande situationer

- Växtligheten är mycket gles, om orsaken inte är exceptionella väderförhållanden
- Växtligheten domineras av ogräs
- Till exempel är det växtbestånd som anmälts som foder- eller betesvall huvudsakligen naturhö eller så finns det vedartad växtlighet på skiftet i år eller föregående år, även om växtbeståndet har slagits
- Fleråriga trädgårdsväxter där det odlas växter enligt anmälan, men raderna är mycket rikliga eller om man inte har sett till att det är mellanrum mellan raderna i år. Om det finns sly mellan raderna är arealen inte jordbruksmark

Har skiftet sly kan det inte godkännas som jordbruksmark. Med sly avses lövträd eller lövbuskar som är äldre än två år. Skiftet är inte jordbruksmark.

6.3 Från vallen har det bärgats skörd eller vallen har slagits senast 31.8.

Arealer som uppgetts som fodervall, betesvall, annan än grüngödslingsvall inom stöd för miljösystem, grönträda eller naturbete och naturäng ska slås årligen senast den 31.8 om skörd inte har bärgats därifrån. Även betesgång är bärgning av skörd. Betesgången anses vara tillräcklig när det finns så många betande djur att man tydligt ser på växtligheten att den är betad. Om det är tydligt att betestrycket är för lågt ska växtligheten slås senast den 31.8.

Om skiftet har bearbetats vid tidpunkten för kontrollen behöver man inte utreda separat om växtbeståndet har slagits. Då måste man dock till exempel i ESSI-applikationen säkerställa att skiftet har haft ett växtbestånd och möjlighet att bärga skörden under den pågående växtperioden.

Om ett växtbestånd har anlagts på skiftet under övervakningsåret, är slåtter eller bete inte nödvändigt det året. Kravet på jordbruksverksamhet uppfylls när växtlighet har anlagts.

Om tillsynsbesöket görs tidigare än den 31.8 och inga av dessa åtgärder har vidtagits, ska en begäran om utredning av kontrollen skickas till jordbrukaren. Jordbrukaren ska svara med ett fotografi som är bundet till platsen och som ska tas senast den 31.8. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om fotografiet har tagits efter det angivna datumet registreras försummelsen i övervakningsfrågan.

6.4 Kravet på växttäthet har följts

På gården kontrolleras att de minsta planttätheterna uppfylls för följande trädgårdsväxter:

- jordgubbe, åkerbär och allåkerbär 15 000 plantor/ha
 - o om plast inte används som marktäckning och revorna får rota sig bredvid moderplantorna, ska planttätheten den första växtperioden vara minst 11 000 plantor/ha
- vinbär och krusbär 1 200 plantor/ha
- hallon 2 800 plantor/ha
- havtorn, bäraronia och bärhäggmispel 800 plantor/ha
- buskblåbär 2 250 plantor/ha
- fruktträd 400 plantor/ha.

Kravet på växttäthet kontrolleras visuellt. Om kontrollen visar att växttätheten inte uppfylls, ska frågan granskas närmare. Om växttätheten inte uppfylls, avslås stöden för skiftet med övervakningsfråga 6.4.

Vid kontrollen kan man inte konstatera att jordbruksmarken (permanenta växter) bevaras på skiftet. Jordbrukaren kan med denna växtkod ange arealer där växttätheten inte uppfylls.

6.5 Odlingsväxtens rötter har kontakt med marken

Odlingsväxternas rötter ska ha kontakt med marken. Om växter odlas i kärl ska kärnen vara placerade på marken. Till exempel är krukor ovanpå lastpallar inte godtagbart, men en väv som släpper igenom vatten godkänns. Växten har inte markkontakt om väven eller planteringskärlet under växten inte släpper igenom vatten. Om växterna odlas i en hålförsedd odlingspåse eller kruka ovanpå väv som släpper igenom vatten, har rötterna markkontakt och saken är i ordning. Hålen ska dock vara på säckens botten.

Övervakningsfrågan gäller vissa växtkoder om man i stödansökan har uppgett att rötterna har markkontakt. Om jordbrukaren redan i stödansökan har uppgett att det inte finns någon markkontakt uppstår ingen övervakningsfråga för skiftet. I detta fall betalas inget stöd för skiftet.

Om markkontakt saknas och jordbrukaren inte har meddelat detta i stödansökan, måste alla stöd för arealen avslås med övervakningsfråga 6.5

8.2 Bevara jordbruksmark öppen

Att hålla skiftet öppet innebär minst att skiftet inte har överårig vedartad växtlighet. På permanent gräsmark godkänns träd och buskar i begränsad utsträckning (se avsnitt 7). Dessutom har en del av växtkoderna krav på slätter eller andra jordbruksåtgärder årligen.

Tabell 8. Övervakningsfrågor om att bevara jordbruksmark öppen.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
8	<i>Skiftet har betats eller slagits senast 31.8.</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
9	<i>Om det finns växtlighet på svart- eller stubbträda har den slagits senast 31.8.</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
10	<i>På skiftet växer det inte överårig växtlighet med trädstam</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
11	<i>Skiftet har slagits eller betats enligt avtalsvillkoren</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>

8. Skiftet har betats eller slagits senast 31.8.

Kravet på att bevara jordbruksskiften öppna innebär grönträdor och naturbeten som inte ingår i miljöavtalet, årligt slätter eller bete, som ska genomföras senast den 31.8.

Betesgången anses vara tillräcklig när det finns så många betande djur att man tydligt ser på växtligheten att den är betad. Om det är tydligt att betetrycket är för lågt ska växtligheten slås senast den 31.8.

Om grönträdan har fastställts genom bearbetning eller besprutning tidigare än den 1.9, är saken i ordning vad jordbruksverksamheten beträffar. I enlighet med kraven på villkorlighet ska grönträdan dock bevaras fram till den 31.8, med undantag av situationer då en höstsådd gröda sås på skiftet, så att man vid behov måste registrera en påföljd för villkorligheten.

Om skiftet inte har slagits eller betats vid tidpunkten för kontrollen, ska du skicka en begäran om utredning av kontrollen till jordbrukaren, i vilken denne ombeds lämna in ett platsbundet fotografi när växtbeståndet har slagits. Om det efter slättern finns lövbuskar eller deras rötter på arealen med permanent gräsmark, ska de utgöra enstaka grupper eller små grupper. Enhetliga områden ska alltid avlägsnas från basskiftets areal.

9. Om det finns växtlighet på svart- eller stubbträda har den slagits senast 31.8.

Även ett skifte som uppgetts som öppen träda eller stubbträda ska ha jordbruksverksamhet.

Stubbträda och öppen träda ska slås senast den 31.8, om det finns växtbestånd på skiftet. Om stubbträdan har fastställts genom bearbetning eller besprutning tidigare än den 1.9, är saken i ordning vad jordbruksverksamheten beträffar. I enlighet med kraven på villkorlighet ska stubbträdan dock bevaras fram till den 31.8, med undantag av situationer då en höstsådd gröda sås på skiftet, så att man vid behov måste registrera en påföljd för villkorligheten.

Svarträda ska slås, bearbetas eller avslutas genom besprutning senast den 31.8. Enligt kraven på villkorlighet får man genom besprutning endast bekämpa ogräs som är svåra att utrota, så vid behov måste man registrera påföljden för villkorligheten.

Kravet på jordbruksverksamhet på trädor uppfylls också om arealen till exempel täckdikas.

10. På skiftet växer det inte överårig växtlighet med trädstam

Det krävs ingen årlig jordbruksåtgärd på alla arealer. Det gäller arealer som uppgetts med koden mångfaldsväxter, grüngödslingsvall inom stöd för miljösystem, naturvårdsvall, skyddszon, skyddsremsa eller bevarande av jordbruksmark (permanenta växter) samt vändtegar, mångfaldsremсор, skyddsremсор och dikesrenar som inte odlas och som hör till odlingsväxtens areal.

Med undantag av mångfaldsväxter och grüngödslingsvallar som omfattas av stödet för miljösystem anses skiftet ha jordbruksverksamhet när det inte växer överårig vedartad växtlighet där.

Lövträdsplantor anses vara överåriga när de är unga plantor som kan urskiljas ovanför växtligheten. Om barrträden kan urskiljas från växtligheten är de redan så gamla att arealen inte längre godkänns som jordbruksmark.

Detta krav uppfylls om växtbeståndet med vedstam på arealen är spridda sticklingar med en gren som inte kan urskiljas ovanför växtligheten

OBS! Om kravet på att bevara öppet inte uppfylls på en areal som inte uppges som ett eget jordbruksskifte (vändtegar, mångfaldsremсор, skyddsremсор samt dikesrenar som inte odlas) görs ett övervakningsjordbruksskifte av arealen och denna övervakningsfråga läggs till och stöden för kontrollåret avslås.

Bevarande av jordbruksmark (permanenta grödor)

Om skiftets växttäthet inte uppfylls med en permanent växt, till exempel på grund av att växtligheten håller på att avslutas, men skörden fortfarande tas av befintliga träd, anges arealerna med växtkoden för bevarande av jordbruksmark.

Kravet på jordbruksverksamhet är att döda träd/buskar avlägsnas och att mellanrummen mellan raderna hålls öppna. Att hålla dem öppna innebär att det mellan raderna inte får växa överårig växtlighet med vedstam.

Om en betydande del av träden eller buskarna är döda är arealen inte jordbruksmark och den konstateras vara icke odlad.

11. Skiftet har slagits eller betats enligt avtalsvillkoren

Kravet gäller växter på miljöavtalsareal, permanent gräsmark För att få basinkomststöd, inkomstomfördelningsstöd, inkomststöd till unga jordbrukare och kompensationsbidrag måste skiftet slås eller betas i enlighet med avtalsvillkoren. Om skiftet har ett mellanår enligt villkoren till exempel vid bete, ska mellanåret godkännas även för ovan nämnda stöd och de kan betalas ut.

Mellanåret ska alltid anmälas till NTM-centralen och då ska avtalsstödet för skiftet återkallas. Om ingen anmälan har gjorts och stödet inte har återkallats, är det inte längre möjligt att återropa ett mellanår vid övervakningen. I ett sådant fall avvisas också ovan nämnda stöd med denna övervakningsfråga.

9 BESTÄMNING AV ETT SKIFTES GRÄNSER

Före gårdsbesöket måste man med hjälp av en karta eller Stödtilämpningen granska om jordbruksskiftenas gränser ser ut att vara rätta och vilka skiften som ska mätas med GPS. Syftet med förhandsgranskningen är att utreda de skiften som mäts i terrängen, dvs. sådana skiften som det i det digitala materialet kan finnas fel. På gården kontrolleras att de av jordbrukaren anmälda basskiftenas gränser i terrängen motsvarar digitaliseringen och att jordbruksskiftenas gränser motsvarar jordbruksskiftena i terrängen⁵².

Odlarens basskifteskorrigeringar digitaliseras inte alltid före övervakningen. Om odlarens korrigering godkänns i övervakningen, behöver ingen korrigering sändas till digitalisering från övervakningen.

GPS-utrustning måste användas för mätning av skiften i följande fall:

- basskiftet är ett nytt skifte som inte har digitaliserats tidigare, om skiftets gräns inte går att bestämma från flygfotot
- basskiftet eller en del av det har röjts efter det att flygfotot togs, om skiftets gräns inte går att bestämma från flygfotot
- på skiftet finns icke stödberättigande områden som inte syns på det nyaste flygfotot
- kanten av skiftet skuggas av skog på en betydande sträcka eller skiftesgränsen går inte heller annars att urskilja tydligt ens på det nyaste flygfotot
- skiftets gräns är otydlig då man ser på fotot (till exempel skiften längs ett vattendrag, skiften som gränser till gårdsplanen, skiften med många hörn)
- flygfotot är flera år gammalt och skiftets avgränsning går inte tydligt att konstatera
- det finns flera jordbruksskiften på skiftet och deras gränser går inte att bestämma på flygfotot

Om det finns oklarheter i skiftets gränser kan det räcka att mäta enbart den oklara punkten med GPS-utrustning. Det är inte alltid ändamålsenligt att mäta hela skiftet. Om ett fel på ett skifte tydligt går att se på flygfotot, är det nödvändigtvis inte behövligt att göra en GPS-mätning utan korrigeringen kan göras direkt på skärmen.

I avsnitt 16.1 berättas det närmare om mätning i fråga om miljöavtal som gäller annat än åker.

⁵² SRf 134/2023 16 §

Mätutrustning

Skiftenas gränser bestäms antingen med GPS eller från datorskärmen. Följande GPS-utrustning uppfyller den tillräckliga mätnoggrannhet som krävs vid övervakningen:

- Topcon GRS-1
- Topcon GMS-2
- Trimble GeoXT
- Trimble GeoXH
- Trimble ProXR
- Trimble GeoXT6000
- Trimble GeoXH6000
- Trimble R1
- Trimble R2
- Topcon HiPer SR

Den GPS-utrustning som används vid övervakningen är försedd med antingen korrigering i realtid eller efterkalkylering. De här metoderna används för att precisera koordinatpunkterna som mätts med hjälp av satellit. Korrigeringstjänsten baserar sig på basstationer som finns i olika delar av Finland.

Vid realtidskalkylering får man i terrängen genast tillgång till de slutliga koordinaterna, medan de slutliga koordinaterna inom den metod som baserar sig på efterkalkylering blir tillgängliga på kontoret, när man använder ett särskilt program för efterkalkylering. Efterkalkylering möjliggör ett tillförlitligt resultat av GPS-mätning också på sådana platser i terrängen (t.ex. skogsbyn) där realtidskorrigering inte alltid fungerar. Också korrigeringar som gjorts i realtid kan vid behov korrigeras i efterhand. Det rekommenderas att man som korrigeringstjänst använder VRS-service eller efterkalkylering.

9.1 Basskiftesändringar

Gränserna för basskiftet korrigeras i regel som en gränskorrigering som görs på övervakningskartan för övervakningsåret. Ett basskifte ska endast delas om det vid övervakningen konstateras att skiftet delas av en areal (till exempel en väg eller ett brett dike) som inte är jordbruksmark och det inte finns någon odlingsförbindelse mellan områdena. Basskiftesindelningarna görs i basskifteshanteringens för det år som följer på övervakningsåret. Om basskiftet delas av ett högst 3 meter brett dike med dikesrenar behöver basskiftet inte delas, även om det inte finns någon odlingsförbindelse över diket.

Skiftesindelning måste dessutom göras i följande situationer:

- En del av basskiftet är ett annat markanvändningsslag än den anmälda växten
- En del av basskiftet är inte jordbruksmark, men det måste ha ett basskiftessignum på grund av kontrollen av ekologisk produktion. Som växt för övervakningsåret registreras Annan areal för ekokontroll (inte jordbruksmark) (9651) och för skiftet som anläggs följande år registreras skogsmark eller annat område som markanvändningsslag
- Till det gamla basskiftet har man lagts till ett område som inte har varit jordbruksmark 31.12 och den tillagda arealen har varit större än vad som hade varit godtagbart (högst 5 % och mindre än 0,5 ha av skiftets areal).
 - o Som tillägg beaktas inte utfyllnad av diken eller korrigeringar av gränskorrigeringar för digitaliseringen

- Om skiftet är ersättningsberättigande ska stöden för kontrollåret avslås med övervakningsfråga 46

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
46 (läggs till vid behov)	Jordbruksskiftet är berättigande till miljö- och kompensationsersättning samt nationella stöd	Kontroll i terrängen

OBS! Även om en basskiftesdelning inte behöver göras, får måttavvikelse inte tillämpas på ett jordbruksskifte från vilket icke stödberättigande areal har tagits bort.

Basskiftesindelningarna görs på följande årsnivå (ny årsnivå 2024.1 öppnas i juni 2024). Felaktiga markanvändningsslag som upptäckts vid övervakningen ska korrigeras till år 2024, och då får jordbrukaren skiftets markanvändningsslag korrekt förhandsifyllt nästa vår. Vid övervakningen avslås stöden för arealen genom att konstatera en växtkod som inte berättigar till stöd (icke odlat 9710).

Inspektören kan själv ändra skiftets markanvändningsslag och ersättningsberättigande i avsnittet för basskiftesadministration i Stöd tillämpningen. Där kan skiftet också passiveras. I anvisningen om registrering av åkerövervakningar berättas närmare om hur ändringarna görs.

Ett basskifte ska alltid passiveras när det konstateras vara icke odlat. Orsaken till passiveringen av skiftet registreras i avsnittet för hantering av basskiften.

- Skiftet har beskogats eller är inte jordbruksmark → Övergår i naturtillstånd
- På skiftet har byggts till exempel ett hus eller en väg → Tas ur jordbruksanvändning.

Begäran om korrigering av basskiften

Så stor del som möjligt av basskifteskorrigeringarna ska skickas för digitalisering senast 2.10.2023. När begäran om korrigering har gjorts inom utsatt tid möjliggör det beaktande av övervakningens geometrier i höstanmälan. Korrigeringsbegäran kan göras även efter detta, men den beaktas inte i höstanmälan's arealer. Om hela basskiftet har mätts med en GPS-enhet, väljs punkten Skiftet mätt med en GPS-enhet i Stöd tillämpningen när begäran om korrigering av digitaliseringen görs. Om skiftet har mätts med GPS under tidigare år, men inte i år, kan skiftet inte noteras som uppmätt med GPS vid övervakningen i år.

Om ett basskifte har mätts upp delvis med GPS (till exempel en skifteskant eller åkerholme som skuggas av skog) väljs punkten *Skiftet uppmätts delvis med GPS-utrustning* i Stöd tillämpningen när man gör begäran om korrigering av digitaliseringen.

Korrigeringar av intilliggande skiften

Preciserande uppgifter om korrigering av intilliggande skiften lagras i Stöd tillämpningen, i punkten uppgifter om begäran om korrigering.

- Om varje kant av det intilliggande skiftet korrigeras väljer man typen *Granne till övervakningsskiftet, korrigerat i sin helhet*.
- Om bara skiftenas gemensamma gräns korrigeras väljer man typen *Granne till övervakningsskiftet, korrigerat delvis*. Vid uppdateringen kan man då korrigera skiftets övriga gränser, men man rör inte den redan övervakade gränsen.

Om ändringen av det intilliggande skiftet inverkar på det stöd som ska betalas, måste det intilliggande skiftets gård registreras på det egna urvalets övervakningskörning 7522 (eget urval, delvis övervakade) och skiftet i fråga övervakas. **I så fall måste NTM-centralen informera det intilliggande skiftets jordbrukare om saken.**

Att uppmärksamma vid begäran om korrigerig av basskifte

Skiftets planerade uppdateringsår (2023 eller 2024) har antecknats i övervakningskartans skiftesuppgifter. De planerade uppdateringsområdena och situationen för innevarande år visas också på [Lantmäteriverkets lägeskarta](#). Begäran om korrigerig av uppdateringsområdet ska alltid göras på ett nytt flygfotografi. Också digitaliseringen av grannskiftena bör kontrolleras på det nya flygfotot, så att korrigerigen kan riktas in bättre. Skiftet kan bli föremål för ny övervakning följande vår om gränserna inte passar in i det nya flygfotot efter korrigerigen.

Om det finns behov att göra ändringar på skiftet till exempel vad gäller placeringen av gårdscentrum görs det med hjälp av funktionen för fri korrigerig. Om också skiftets gränser korrigeras, kan behovet av fri korrigerig också anges i fältet för ytterligare uppgifter i begäran om korrigerig av basskiftet.

Kom ihåg dessa när du gör en gränskorrigerig för ett basskifte

Ytterligare förklaringar bör skrivas alltid när man vill förtydliga begäran om korrigerig. Framför allt när korrigerigen står klart i strid med flygfotot bör en förtydligande kommentar skrivas ner. På så sätt kan man undvika att korrigeringar returneras i onödan. Kommentarer som skrivits i den här punkten går till digitaliseraren för kännedom. De visas inte för odlaren i Vipu och skrivs inte ut på resultatdokumentet för terrängsynen.

Exempel på situationer då ytterligare uppgifter behövs:

- På flygfotot syns på skiftet en byggnad som man vill ta bort, skriv "Byggnaden är borttagen".
- I terrängen konstateras att skiftet är stödberättigande åker fastän det finns skog på flygfotot, som ytterligare information i begäran om korrigerig skrivs "Skiftet har röjts till åker".

Skriv ytterligare information vid behov! Skriv klara och entydiga kommentarer till digitaliseraren. Kom ihåg att klar och entydig inte nödvändigtvis betyder kort. Det är inte nödvändigt att skriva till exempel texten "gränskorrigerig" i fältet, för det är ingen information som behövs. Däremot är det nödvändigt att till exempel skriva en kommentar, om det med avsikt har lämnats en liten springa mellan skiftena.

Arealen av den basskifteskorrigerig som gjorts med Stödtillämpningen är den slutliga arealen för övervakningsåret. Om en övervakningskorrigerig inte går att digitalisera avslås den och skickas tillbaka till NTM-centralen för att göras om. Korrigerigen måste göras om, för annars förblir den gamla digitaliseringen i kraft och övervakningsresultatet stämmer inte överens med basskiftets areal. Alla övervakningskorrigeringar som underkänts vid digitaliseringen, och som inte har gjorts om, kommer med på korsgranskningslistan. I registreringsanvisningarna ges information om hur skiftena måste behandlas.

Kom ihåg att digitaliseraren litar på att inspektören i samband med övervakningen har beaktat och tagit ställning till alla de ovan nämnda detaljerna. Detta oberoende av om skiftet har inspekterats i terrängen eller på kontoret. Digitaliseraren vet inte hur övervakningen har utförts.

9.2 Registrering av jordbruksskiften

I Stödtillämpningen registreras

- Jordbruksskiftenas gränser och arealer
- Den konstaterade grödan
- Konstaterad mellangröda (om mellangröda har anmälts för skiftet)
- Mätmetoden

Jordbruksskiftenas sammanräknade uppmätta areal måste vara lika stor som basskiftets uppmätta areal.

I samma avsnitt där arealerna registreras kan man också skriva in kommentarer på ett jordbruksskifte utan att registrera brister på någon som helst övervakningsfråga. De här kommentarerna syns per jordbruksskifte på resultatdokumentet för terrängsynen.

De områden som godkänns för arealen av ett anmält jordbruksskifte beskrivs i avsnitt 7.2.

Grödor som konstateras på samma jordbruksskifte

I en övervakningssituation ska som hörande till ett bestämt jordbruksskifte godkännas alla arealer som ligger intill varandra på basskiftet och som är besådda med samma gröda och som används på samma sätt, även om de har anmälts som separata jordbruksskiften. Om olika miljöersättningsåtgärder har valts för jordbruksskiftena, kan skiftena dock inte slås samman. Den minsta sammanhängande arealen som beaktas vid kompensationen är 0,05 ha.

Om det konstateras att det på skiftet finns en växt ur en annan växtartsgrupp än den anmälda, förkastas skiftet i fråga om de stöd där den konstaterade växten inte är stödberättigande. Stödtillämpningens kalkyl avslår stöd som inte hör till växten på grundval av den konstaterade växtkoden. På basis av övervakning kan ett skifte inte få stöd som från början inte ens har sökts för skiftet.

Om den anmälda grödan är bärbuskar eller fruktträd som uppfyller villkoren för planttäthet och det under dem växer någon annan odlingsväxt, delas dock inte arealen för dessa odlingsväxter in i separata jordbruksskiften.

9.2.1 Måttavvikelser som används vid övervakningen

För mätinstrumenten som används vid övervakningen har det fastställts en gemensam måttavvikelse, som är beräknad utifrån hur exakt instrumentet är. Måttavvikelsen är antingen positiv eller negativ och avsikten med den är att täcka fel som beror såväl på mätinstrumentet som på den som utför mätningen. De tillåtna måttavvikelserna beräknas alltid utifrån den uppmätta arealen med hjälp av omkretsen. Stödtillämpningen fastställer omkretsen automatiskt.

Måttavvikelse⁵³ används för att bestämma den godtagbara arealen av ett jordbruksskifte när mätningen utförs i terrängen eller från datorskärmen på basis av terrängobservationer. Till följd av måttavvikelsen kan det finnas en skillnad mellan basskiftets areal och summan av de godkända jordbruksskiftena. Måttavvikelse får inte användas när det på ett jordbruksskifte som jordbrukaren anmält konstateras icke stödberättigande

⁵³ SRf 134/2023 22 §

areal, oberoende av om det icke stödberättigande området har inrättats till ett separat jordbruksskifte eller om området har avlägsnats som gränskorrigeringsområde.

Det här betyder i praktiken att måttavvikelse får användas på ett jordbruksskifte bara i följande fall:

- På det av jordbrukaren anmälda jordbruksskiftet konstateras ingen icke stödberättigande areal, eller de enskilda icke stödberättigande arealerna är till storleken mindre än 0,01 ha.
- Det finns ett gränspel från digitaliseringen på skiftet. OBS! Om det på skiftets kant finns ett område som tydligt inte är stödberättigande, till exempel en väg, får måttavvikelse inte användas även om vägen tas bort från området genom gränskorrigeringsområde.
- För basskiftet har det anmälts flera jordbruksskiften och gränserna mellan dem korrigeras till rätt ställe vid övervakningen. Alla grödor måste ändå vara stödberättigande.

Måttavvikelsen får vara en avvikelse som baserar sig på en högst 1,00 meter bred zon och den får vara högst 1,00 ha. Måttavvikelsen är lika stor oberoende av om mätningen utförs med GPS-utrustning eller på en datorskärm.

I Stödtillämpningen finns olika mätmetoder, som används som följer:

Mätmetoder som används:

13 = mätning på skärmen. Stödtillämpningen räknar ut toleransen för jordbruksskiftet (1,00 * omkretsen)

14 = GPS-mätning. Stödtillämpningen räknar ut toleransen för jordbruksskiftet (1,00 * omkretsen)

07 = på skiftet har areal konstaterats som inte är jordbruksmark eller där man inte har bedrivit jordbruksverksamhet. Ingen tolerans, utan den uppmätta arealen är den godkända arealen.

Om jordbruksskiftet har mätts upp delvis med GPS-utrustning och delvis på en datorskärm, används den mätmetod som använts för mätning av största delen av jordbruksskiftets omkrets.

10 Åkerskiftesregisterövervakning

Korsgranskningarna av åkerskiftesregistret görs i oktober efter att höstens digitalisering har slutförts. Våren 2024 när uppdateringen är klar görs dessutom en korsgranskning av de arealer som förändrats vid uppdateringen.

År 2023 görs följande korsgranskningar i skiftesregistret:

- 1) Korsgranskning av arealerna. I korsgranskningen jämförs summan av de jordbruksskiften som jordbrukaren har uppgett med den senaste digitaliserade arealen. Till övervakningen tas ut gårdar vars arealskillnad i fråga om något stöd är större än 3 % eller 2 ha.
- 2) Korsgranskning av skiften som inte är digitaliserade.
- 3) Korsgranskning av överlappande skiften.
- 4) Oklara F010- och B009-skiften.
 - a. F010 = skiftet ser på basis av flygfotot ut att vara något annat än åker. F010-skiftena märks ut i samband med uppdatering och vid digitalisering av jordbrukarkartor när jordbrukaren korrigerar ett skifte, men skiftet inte till övriga delar motsvarar flygfotot. Också övervakade skiften ges beteckningen F010, om övervakningskorrigeringen inte motsvarar det nya flygfotot.

- b. B009 = Skiftets markanvändningsslag är åker i centralregistret, men inte på den ortokarta som utgör bakgrundsfoto för digitaliseringen.
- 5) Administrationens nedskärning av små arealskillnader som stannar under sanktionsgränsen (3 %/ 2 ha) i fråga om alla stöd. Som grund för betalningen av stöd registreras den nya digitaliserade jordbruksskiftesarealen och nedskärningen av stödet beräknas automatiskt i datasystemet. Jordbrukaren får ett SMS om detta och skiftessammandraget kan ses i Viputjänsten.

Utöver de här planerade korsgranskningarna kan man vid behov göra också andra kontrollkörningar, som till exempel om de skiften som vid övervakningen konstaterats vara permanent icke odlade har passiverats.

Tabell 9. Korsgranskningskörningar i åkerskiftesregistret.

Körningsnummer	Namn	Körningstidtabell
7547	Arealkorsgranskningar 2023 (Administrationens direkta nedskärning), hösten 2023	oktober
7548	Arealkorsgranskning 2023 (Arealskillnad), hösten 2023	oktober
7549	Arealkorsgranskning 2023 (Arealskillnad II), hösten 2023	oktober
7550	Arealkorsgranskning 2023 (Otydliga skiften F010 och B009), hösten 2023	oktober
7551	Arealkorsgranskning 2023 (Överlappande skiften), hösten 2023	oktober
7552	Arealkorsgranskning 2023 (Ej digitaliserad areal), hösten 2023	oktober
	Arealkorsgranskningar 2023 (Administrationens direkta nedskärning), våren 2023	maj 2024
	Arealkorsgranskningar 2023 (Arealskillnad), hösten 2024	maj 2024
	Arealkorsgranskning 2023 (Arealskillnad II), våren 2024	maj 2024
	Arealkorsgranskning 2023 (Otydliga skiften F010 och B009), våren 2023	maj 2024
	Arealkorsgranskning 2023 (Överlappande skiften), våren 2023	maj 2024
	Arealkorsgranskning 2024 (Ej digitaliserad areal), våren 2024	maj 2024

I regel ska odigitaliserade, överlappningar och otydliga F010- och B009-skiften övervakas genom fältbesök. Vid behov ska man kontrollera var gränserna för basskiften som tagits ut till korsgranskningsövervakning ligger och mäta arealen på plats. Utan fältbesök, genom att höra jordbrukaren och/eller på basis av flygfoto går det att utreda oklarheter vars orsak klart går att konstatera till exempel på ett nytt flygfoto som tagits år 2023. Också överlappningar, till exempel avsaknaden av historikuppgifter i Stödtillämpningen, går att utreda utan fältbesök på basis av uppgifterna i Stödtillämpningen. Vid behov ska basskiftets digitalisering korrigeras eller också ska historikopplingarna skapas. Skiften som tidigare har mätts med GPS-utrustning behöver inte mätas på nytt, om skiftesgränserna inte har ändrat.

Genom att höra jordbrukaren kan man övervaka skiften som tagits ut till övervakning på grund av arealskillnad. Om jordbrukaren i sitt genmäle påvisar ett fel i digitaliseringen måste man säkerställa felet genom ett fältbesök och bestämma skiftets rätta gränser och areal. Utan ett tydligt digitaliseringsfel bestäms övervakningsresultatet på basis av den nya digitaliseringen. I Stödtillämpningen skapas utgående från digitaliseringen centraliserat övervakningens jordbruksskiften som ligger till grund för beräkningen av övervakningsresultatet. Vid behov ska digitaliseringen ändå korrigeras och nya jordbruksskiften skapas.

Små arealskillnader som stannar under sanktionsgränsen tas direkt i betraktande vid beräkningen som grund för betalningen av stöd. Gårdarna och skiftena registreras centraliserat på övervakningskörning (s.k. administrationens nedskärning) och de behöver inte behandlas vid NTM-centralen. Vid behov är det möjligt att ta

upp fallen till behandling genom att upphäva verifieringen av övervakningen och kontrollen av registreringen. I så fall måste man skapa nya jordbruksskiften för övervakningen och registrera övervakningen. I det fall att inspektören ändrar något på den här centraliserat skapade körningen, måste inspektören också utse sig själv till ansvarig inspektör. På en övervakningskörning för administrationens direkta nedskärning kan inspektionsberättelsen inte undertecknas eller skickas elektroniskt till jordbrukaren, utan den finns i Vipu där jordbrukaren kan studera den. Jordbrukaren underrättas via sms om en korsgranskning av förvaltningens direkta nedskärning.

De uppmätta skiftena bildar ett urval på basis av vilket man kan räkna ut övervakningsresultatet. I regel övervakas bara de skiften som tagits ut till övervakning. Urvalet kan alltid utvidgas om det observeras fel på andra skiften. Om felet till exempel har orsakats av oriktigt utförd basskiftesdelning måste alla nya basskiften som bildats från det delade basskiftet tas med i urvalet.

Övervakningsuppgifterna registreras i Stödtillämpningen. Skiftena som konstaterats vara icke odlade ska enligt anvisningarna passiveras i Stödtillämpningen.

Tidtabellen för korsgranskningarna förnyas på hösten och anvisningar om dess inverkan på arbetet ges senare.

Vårens korsgranskningsövervakningar ska göras senast 31.5. Körningarna av arealkorsgranskningarna är belagda med betalningsförbud för avgifterna våren 2024 tills kontrollen har säkerställts.

Övervakningen av skiften som minskat vid uppdateringen av åkerskiftesregistret ska utsträckas åtminstone till det år flygfotot som ligger till grund för uppdateringen togs eller vid behov till de fyra tidigare åren. Som tillräckligt bevis för tidigare års fel kan man betrakta ett fel på skiftet som går att verifiera på flygfotot. Instruktioner om retroaktiva påföljder ges i kap. 25.5.

ÖVERVAKNING AV STÖDVILLKOR

11 DIREKTSTÖD

Stödberättigande skiften inom det grundläggande inkomststödet, inkomststödet till unga jordbrukare, omfördelningsinkomststödet, bidraget för specialväxter, bidraget för stärkelsepotatis och stödet för miljösystem är de skiften som jordbrukaren uppgett i stödansökan och som är jordbruksmark. Stödberättigande förutsätter att skiftet innehas av den som ansöker om stöd, är jordbruksmark och används för jordbruksverksamhet. Växtbestånd ska anläggas på skiftet senast 30.6. Ett jordbruksskifte ska vara stödberättigande fram till utgången av växtperioden, dock minst till den 31.8.⁵⁴ Om det vid övervakningen konstateras att skiftet under växtperioden permanent har tagits i annan användning än jordbruk, uppfylls inte kravet på stödberättigande areal och de direkta stöden avslås med övervakningsfråga 12. Besittningen av skiftet kontrolleras inte vid kontrollen på platsen.

⁵⁴ Lag 1332/2022 6 §; SRF 77/2023 13 §

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
12	Jordbruksskiftet är stöddugligt minst under perioden 30.6 - 31.8.	Kontroll i terrängen

Rätten till stöd för hampa kräver inget avtal/ingen förbindelse, men den sort som används ska vara godkänd som stödberättigande. För hampa granskas under övervakningsbesöket alla krav i anslutning till stöd som betalas för hampa i tabell 10.

Tabell 10. Övervakningsfrågor för hampa.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
50	Jordbruksskiftet är helt och hållet i odling med en stödberättigande hampsort	Kontroll i terrängen
51	Hampbeståndet har bevarats i minst 10 dagar efter avslutad blomning	Kontroll i terrängen

I anvisningen om övervakning av specialstöd berättas mer om övervakningen av THC-halten i hampa. Anvisningen finns i [Pikantti](#).

11.1 Stöd för miljösystem

Åtgärder inom miljösystemstödet är växttäckte vintertid, naturvårdsvallar, grön gödslingsvallar och mångfaldsväxter. Växttäckte vintertid övervakas inte på plats på gården, utan man kontrollerar att kraven följs med hjälp av satellitövervakning. Att kraven för andra åtgärder inom miljösystemstödet följs kontrolleras genom övervakning på plats.

För naturvårdsvallar, grön gödslingsvallar och mångfaldsväxter kan man bevilja miljösystemstöd för högst 25 % av den stödberättigande arealen för direktstöd. I stödområde C kan stöd för miljösystem beviljas för naturvårdsvallar till högst 10 % av den stödberättigande arealen för direktstöd⁵⁵. På alla skiften för vilka naturvårdsvallar, mångfaldsväxter eller grön gödslingsvallar enligt miljösystemet har anmälts ska dock villkoren för åtgärderna följas.

Arealerna för vall och mångfaldsväxter som omfattas av stödet för miljösystem ska hållas öppna och det får inte växa överårig vedartad växtlighet på dem⁵⁶. Dessutom ska gården följa stödet för att få gemensamma krav som gäller alla gårdar och all jordbruksmark, såsom kravet på jordbruksverksamhet (kapitel 8).

Krav på miniminivå för naturvårdsvallar, grön gödslingsvallar och mångfaldsväxter

⁵⁵ SRf 126/2023 17 §

⁵⁶ SRf 77/2023 6 och 7 §

Tabell 11. Krav på miniminivå.⁵⁷

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
1.4	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred oöbearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts (Fastlandsfinland)</i>	Kontroll i terrängen
1.5	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag och har lutning mot vattendraget har en minst tre meter bred oöbearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts (Åland)</i>	Kontroll i terrängen

11.1.1 Naturvårdsvallar⁵⁸

Tabell 12. Stöd villkor som ska kontrolleras för naturvårdsvallar.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
13.2	<i>Växtligheten på naturvårdsvallen är villkorsenlig och av vikten på fröblandningen är högst 20 % kvävefixerande växter</i>	Kontroll i terrängen
54.1	<i>I odlingsanteckningarna har det antecknats innehållet i naturvårdsvallens fröblandning och andelar för växtlighet som har grundats under stödansökningsåret</i>	Dokumentkontroll på gården
13.5	<i>Växtligheten på naturvårdsvall har bevarats villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
13.1	<i>Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.3	<i>Naturvårdsvallen har inte gödslats</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.4	<i>Slätter av naturvårdsvall har utförts villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
13.6 (Lägg till vid behov)	<i>Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av naturvårdsvall</i>	Dokumentkontroll på gården

13.2. Växtligheten på naturvårdsvallen är villkorsenlig och av vikten på fröblandningen är högst 20 % kvävefixerande växter

Naturvårdsvallen kan vara ett växtbestånd bestående av fleråriga vallväxter som anlagts under året för stödansökan eller tidigare. Som naturvårdsvall kan man också uppges gamla vallar som utvecklats till vallar med många arter, där det är gräsväxter och andra växter med örtstam. På naturvårdsvallen får det dock inte växa överåriga växter med vedstam. Hallon betraktas som en växt med vedstam.

⁵⁷ SRf 126/2023 13 §-15 §

⁵⁸ SRf 126/2023 13 §

Mängden kvävefixerande växter kontrolleras i första hand med ögonmått i terrängen och vid behov verifieras den med hjälp av skiftesvisa anteckningar/frökvitton.

54.1. I odlingsanteckningarna har det antecknats innehållet i naturvårdsvallens fröblandning och andelar för växtlighet som har grundats under stödansökningsåret

Under gårdsbesöket kontrollerar man att fröblandningens innehåll och andelar i odlingsanteckningarna har antecknats för de växtbestånd som anlagts. Den stödsökande kan också skicka anteckningarna till NTM-centralen efter kontrollen om de inte kan kontrolleras vid gårdsbesöket. Observera att kontrollen inte kan slutföras innan anteckningarna har lämnats in.

13.5. Växtligheten på naturvårdsvall har bevarats villkorsenligt

Under gårdsbesöket kontrolleras det att växtligheten under det första året har bevarats åtminstone fram till den 31.8. Växtbeståndet får inte bearbetas annat än i samband med anläggandet och avslutningen. Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas redan den 1.8 om höstsådda växter sås på skiftet. År 2023 anses alla bestånd av naturvårdsvall vara första årets bestånd.

13.1. Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av växtskyddsmedel på skiftet. Till exempel det att det på skiftet syns spår av besprutning eller att det på skiftet eller på skiftets dikesrenar förekommer skador på växtbeståndet, vittnar det om användning av växtskyddsmedel på skiftet. Vid behov kontrolleras detta också i odlingsanteckningarna. Växtskyddsmedel får inte heller användas under året för stödansökan innan växtbeståndet har anlagts. Växtskyddsmedel får användas för att avsluta växtbeståndet från och med 1.9.

Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas med växtskyddsmedel redan den 1.8 om höstsådda växter sås på skiftet. År 2023 anses alla bestånd av naturvårdsvall vara första årets bestånd.

13.3. Naturvårdsvallen har inte gödslats

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av gödselmedel på skiftet. Vid behov kontrolleras användning av gödselmedel också i odlingsanteckningarna.

Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas och gödulas från och med 1.8 om höstsådda växter sås på skiftet. År 2023 anses alla bestånd av naturvårdsvall vara första årets bestånd.

13.4. Slåtter av naturvårdsvall har utförts villkorsenligt

Naturvårdsvallens växtbestånd ska slås minst vartannat år före den 31.8. Vid svåra ogräsfall ska slåttern utföras varje år och vid en sådan tidpunkt att det går att förhindra att ogräsen sprids. Med svår ogrässituation avses omfattande förekomst av ogräs som lätt sprider sig, flyghavre samt skadliga främmande växter såsom jätteloka, parkslide, blomsterlupin eller vresros.

Slåttern följs upp från och med 2023. Om skiftet inte har en svår situation när det gäller ogräs ska slåttern göras senast 31.8.2024. Om ogräset på skiftet kräver slåtter av skiftet och detta ännu inte har gjorts under

kontrollbesöket, kan man kontrollera att villkoret uppfylls genom ett nytt besök. Ett nytt besök kan även ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren i Stödtillämpningen.

13.6. Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av naturvårdsvall

Om det på skiftet har anlagts ett bestånd av naturvårdsvall under året för stödansökan och det också året innan har anmälts att det finns en naturvårdsvall på skiftet, kontrolleras det i odlingsanteckningarna att växtbeståndet från föregående år inte har avslutats med växtskyddsmedel. Villkoret kontrolleras första gången 2024.

11.1.2 Gröngödslingsvallar⁵⁹

Tabell 13. Stödvillkor som ska kontrolleras för gröngödslingsvallar.

Fråga	Stödvillkor	Plats för granskningen
13.7	<i>I fröblandningen för gröngödslingsvall finns minst fyra olika sorter och av vikten är högst 20 % kvävefixerande växter och växtligheten uppfyller kraven</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
54.2	<i>I odlingsanteckningarna har det antecknats innehållet i gröngödslingsvallens fröblandning och andelar</i>	Dokumentkontroll på gården
13.1	<i>Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.8	<i>Gröngödslingsvallen har inte gödslats</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.10	<i>Växtligheten på gröngödslingsvall har bevarats villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
13.9	<i>Slåtter av gröngödslingsvall har gjorts villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
13.11 (Lägg till vid behov)	<i>Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av gröngödslingsvall</i>	Dokumentkontroll på gården

13.7. I fröblandningen för gröngödslingsvall finns minst fyra olika sorter och av vikten är högst 20 % kvävefixerande växter och växtligheten uppfyller kraven

Man kontrollerar att gröngödslingsvallens växtbestånd består av en blandning av vallväxter och kvävefixerande växter som såtts under året för stödansökan eller året innan blandat med en skyddsväxt. Som gröngödslingsvall kan man också godkänna en areal som i stödansökan 2022 har uppgetts som gröngödslingsvall enligt miljöersättningen, om den har varit gröngödslingsvall i högst två år och uppfyller kraven på stöd för miljösystem för gröngödslingsvall.

I terrängen kontrolleras visuellt att växtligheten har såtts med en fröblandning som innehåller minst fyra olika vallväxtarter och kvävefixerande växtarter. Kvävefixerande växter ska utgöra minst 20 % av fröblandningens

⁵⁹ Srf 126/2023 14 §

vikt. Vid behov kontrolleras fröblandningens innehåll i odlingsanteckningarna. Om skiftet sedan tidigare har varit exempelvis grüngödslingsvall sådd med tre växtarter och det kompletteringssås med en fjärde art, duger arealen inte som grüngödslingsvall för stödet för miljösystem. Om det på skiftet 2022 finns en grüngödslingsvall som anmälts i enlighet med miljöersättningen och den stödsökande antingen genom bokföring och/eller frökvitton kan visa att arealen uppfyller kraven på grüngödslingsvall enligt stödet för miljösystem, kan arealen godkännas för stödet för miljösystem.

54.2. I odlingsanteckningarna har det antecknats innehållet i grüngöds-lingsvallens fröblandning och andelar

Under gårdsbesöket kontrolleras det att innehållet i fröblandningen som såtts och andelarna har antecknats i odlingsanteckningarna. Den stödsökande kan också skicka anteckningarna till NTM-centralen efter kontrollen om de inte kan kontrolleras vid gårdsbesöket. Observera att kontrollen inte kan slutföras innan anteckningarna har lämnats in.

13.1. Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av växtskyddsmedel på skiftet och vid behov kontrolleras detta också i odlingsanteckningarna. Till exempel det att det på skiftet syns spår av besprutning eller att det på skiftet eller på skiftets dikesrenar förekommer skador på växtbeståndet, vittnar det om användning av växtskyddsmedel på skiftet. Växtskyddsmedel får endast användas för att avsluta växtbeståndet från och med 1.9. Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas med växtskyddsmedel redan den 1.8 om höstsådda växter sås på skiftet. Växtskyddsmedel får inte heller användas under året för stödansökan innan växtbeståndet har anlagts eller vid anläggningen av växtbeståndet.

13.8. Grüngödslingsvallen har inte gödslats

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av gödselmedel på skiftet. Vid behov kontrolleras användning av gödselmedel också i odlingsanteckningarna.

Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas och gödslas från och med 1.8 om höstsådda växter sås på skiftet.

13.10. Växtligheten på grüngödslingsvall har bevarats villkorsenligt

Under gårdsbesöket kontrolleras det att växtligheten under det första året har bevarats åtminstone fram till den 31.8. Växtbeståndet får inte bearbetas annat än i samband med anläggandet och brytandet. Om det är fråga om andra eller tredje årets växtbestånd kan växtbeståndet avslutas redan den 1.8 om höstsådda växter sås på skiftet.

13.9. Slåtter av grüngödslingsvall har gjorts villkorsenligt

Grüngödslingsvallens växtbestånd ska slås minst vartannat år före den 31.8. Vid svåra ogräsfall ska slåttarna utföras varje år senast den 31.8 och vid en sådan tidpunkt att det går att förhindra att ogräsen sprids. Med svår ogrässituation avses omfattande förekomst av ogräs som lätt sprider sig, flyghavre samt skadliga främmande växter såsom jätteloka, parkslide, blomsterlupin eller vresros.

Om ogräset på skiftet kräver slåtter av skiftet 2023 och detta ännu inte har gjorts under kontrollbesöket, kan man kontrollera att villkoret uppfylls genom ett nytt besök. Ett nytt besök kan även ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtillämpningen.

13.11. Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av grüngödslingsvall

Om det på skiftet har anlagts ett bestånd av grüngödslingsvall och det också året innan har anmälts att det finns en grüngödslingsvall på skiftet, kontrolleras det i odlingsanteckningarna att växtbeståndet från föregående år inte har avslutats med växtskyddsmedel. Villkoret kontrolleras första gången 2024.

11.1.3 Mångfaldsväxter⁶⁰

Tabell 14. Stödvillkor som ska kontrolleras för mångfaldsväxter.

Fråga	Stödvillkor	Plats för granskningen
13.12	<i>Fröblandningen gällande pollinerarinsekts- och landskapsväxter uppfyller ställda krav</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.13	<i>Fröblandningen gällande viltväxter uppfyller ställda krav</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.14	<i>Fröblandningen gällande ängsväxter uppfyller ställda krav</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.15	<i>Fröblandningen gällande åkerfågelväxter uppfyller ställda krav</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.16	<i>Växtligheten med mångfaldsväxter har sätts villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
54.3	<i>I odlingsanteckningarna har det antecknats fröblandningens växtslag och deras andelar</i>	Dokumentkontroll på gården
13.17	<i>Mångfaldsväxter har gödslats endast vid grundandet av växtlighet</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.18	<i>Växtligheten med mångfaldsväxter har bevarats till 30.9.</i>	Dokumentkontroll på gården
13.19	<i>Växtligheten har slagits efter huvudsaklig blommning, ändå tidigare 1.8.</i>	Kontroll i terrängen
13.20	<i>Arealen med mångfaldsväxter har inte betats</i>	Kontroll i terrängen
13.21	<i>Användningsförbudet gällande växtskyddsmedel har följts</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.22 (Lägg till vid behov)	<i>Förbudet att grunda viltväxtlighet vid livligt trafikerad väg har följts</i>	Kontroll i terrängen

⁶⁰ SRF 126/2023 15 och 16 §

13.12. Fröblandningen gällande pollinerarinsekts- och landskapsväxter uppfyller ställda krav

I terrängen och vid behov i odlingsanteckningarna eller på frökvitton kontrolleras det att det i fröblandningen av insektpollinerade växter och landskapsväxter finns frön av minst två av följande växter eller växtgrupper: solros, honungsfacelia, blålusern, persisk klöver, annan klöver som blommar under såddåret, gul lupin, vicker, blåklint eller rödklint, malva, ringblomma, oljelin och sötväpplingar. Dessutom får blandningen innehålla andra tvåhjärtbladsväxter som blommar under såningsåret motsvarande högst 30 % av utsädesblandningens vikt. Eftersom gräs är enhjärtbladiga växter får dessa inte finnas i fröblandningen.

13.13. Fröblandningen gällande viltväxter uppfyller ställda krav

Kontrollera i terrängen och vid behov i odlingsanteckningarna eller på frökvitton att det i fröblandningen för viltväxter finns frön av minst två av följande växter eller grupper av växter: spannmål, bovete, solros, oljelin, rybs, raps, senap, ärter, bondeböna, foderkål, oljerättika, fodersockerbeta, rova eller turnips, luddvicker, foderdick, oljedådra, gräsväxter och klöver.

En blandning av spannmål, gräsväxter och klöver är inte godtagbar, utan blandningen ska alltid också innehålla frön av någon annan ettårig växt.

13.14. Fröblandningen gällande ängsväxter uppfyller ställda krav

I terrängen och vid behov genom odlingsanteckningar eller frökvitton kontrolleras det att fröblandningen av ängsväxter innehåller frön av rödven, fårsvingel eller hårdsvingel och frön av minst en flerårig ängsväxt. Ängsväxterna kan vara ängsklocka, vitblåra, rödklint, färgkulla, backnejlika, tjärblomster, ängsglim, ängsvädd, skogslyst, prästkrage, åkervädd, fyrkantig johannesört eller någon annan motsvarande inhemsk ängsväxtart. I blandningen kan det dessutom finnas frön av ettåriga ängsväxter eller vickerarter, men inte frön av spannmål.

13.15. Fröblandningen gällande åkerfågelväxter uppfyller ställda krav

I terrängen och vid behov med hjälp av odlingsanteckningar eller frökvitton kontrolleras det att fröblandningen av åkerfågelväxter förutom ängsväxter finns frön av luddvicker, honungsfacelia, ringblomma eller lin, sorghum, röd hirs, bovete, hampa, majs, solros, quinoa, rybs, raps, kummin eller spannmål. I blandningen kan det dessutom finnas frön av ettåriga ängsväxter. Det får finnas högst 50 kg utsäde av stråsåd per hektar. Fröblandningar av åkerfågelväxter får inte innehålla frön av klöverarter.

13.16. Växtligheten med mångfaldsväxter har såtts villkorsenligt

Växtligheten ska i regel sås under året för stödansökan, men höstsådda växter kan sås föregående höst. Växtligheten får inte anläggas genom direktsådd i vall. Viltväxter kan sås i separata remsor.

Ett undantag är växtbestånd av ängsväxter eller åkerfågelväxter som har anmälts som mångfaldsåker för miljöersättning 2022. Dessa kan godkännas som mångfaldsväxter i anslutning till mångfaldsgrödor i stödet för miljösystem, om de uppfyller kraven i stödet för miljösystem.

54.3. I odlingsanteckningarna har det antecknats fröblandningens växtslag och deras andelar

Under gårdsbesöket kontrolleras att fröblandningens innehåll och andelarna har antecknats i odlingsanteckningarna. Den stödsökande kan också skicka anteckningarna till NTM-centralen efter kontrollen om de inte kan kontrolleras vid gårdsbesöket. Observera att kontrollen inte kan slutföras innan anteckningarna har lämnats in.

13.17. Mångfaldsväxter har gödslats endast vid grundandet av växtlighet

Mångfaldsväxter får endast gödulas i samband med att växtbeståndet anläggs. Om det på skiftet finns tecken på användning av gödselmedel, kontrollerar man i odlingsanteckningarna att gödslingen har gjorts i samband med att växtbeståndet anlades.

13.18. Växtligheten med mångfaldsväxter har bevarats till 30.9.

Växtligheten för mångfaldsväxter får inte bearbetas annat än i samband med att växtbeståndet anläggs och avslutas och den ska bevaras fram till den 30.9. Om kontrollbesöket görs före den 30 september och växtligheten då har bevarats, antecknas det att kravet har uppfyllts.

13.19. Växtligheten har slagits efter huvudsaklig blomning, ändå tidigast 1.8.

Växtligheten för mångfaldsväxter behöver inte slås. Men om växtligheten slåtrats får det göras först efter växtlighetens huvudsakliga blomning, dock tidigast 1.8. Om kontrollbesöket görs före den 1.8 och växtligheten då inte har slagits, antecknas det att kravet har uppfyllts.

Skörden av viltväxter får bärgas för utfodring av vilt redan före den 1.8. Växtligheten ska användas för att utfodra villebråd antingen på åkern, i dess närhet eller på en separat utfodringsplats. Om skörden utnyttjas på en separat utfodringsplats eller har sålts någon annanstans för utfodring av vilt, ska kvitton eller andra bevis på att skörden används för utfodring av viltet kontrolleras vid övervakningen.

13.20. Arealen med mångfaldsväxter har inte betats

I terrängen kontrolleras det att mångfaldsväxternas areal inte har betats (med undantag av viltbete på viltväxtskifte).

13.21. Användningsförbudet gällande växtskyddsmedel har följts

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av växtskyddsmedel på skiftet och vid behov kontrolleras detta också i odlingsanteckningarna. Till exempel det att det på skiftet syns spår av besprutning eller att det på skiftet eller på skiftets dikesrenar förekommer skador på växtbeståndet, vittnar det om användning av växtskyddsmedel på skiftet. Växtskyddsmedel får inte heller användas innan skörden eller vid anläggningen av växtbeståndet.

13.22. Förbudet att grunda viltväxtlighet vid livligt trafikerad väg har följts

Viltväxtlighetens avstånd ska vara minst 50 m från en väg vars trafiktäthet överstiger 3 000 bilar per dygn. Man kontrollerar att villkoret följs genom en korsgranskning, men vid behov kan kravet övervakas vid

gårdsbesöket, genom att lägga till en övervakningsfråga och registrera bristen här. Livligt trafikerade vägar syns i Stödtillämpningen som en särskild nivå.

11.2 Bidrag för specialväxter och bidrag för stärkelsepotatis

Vid övervakningen av bidrag för specialväxter och stärkelsepotatis kontrollerar man att växtarterna berättigar till bidrag och att de andra förutsättningarna för att bevilja bidraget uppfylls.

Bidrag för stärkelsepotatis

Den växt som godkänns för bidrag för stärkelsepotatis är stärkelsepotatis. Arealen för utsädesförökning av stärkelsepotatis är inte bidragsberättigande, så om det påträffas sådana områden måste de konstateras som egna jordbruksskiften vid övervakningen med växtkoden 3190 (egen utsädesförökning av stärkelsepotatis). För stärkelsepotatis ska det finnas ett odlingsavtal som ska ingås senast 15.6.2023. SA-området kontrollerar dem administrativt och bestämmer påföljder vid behov. Bidrag för stärkelsepotatis betalas enligt den minsta av följande arealer (anmäld areal, vid övervakningen godkänd areal eller areal i odlingsavtalet)⁶¹.

Under gårdsbesöket behöver odlingskontrakten inte granskas.

Bidrag för specialväxter

Växter som godkänns för bidrag för specialväxter är

- proteingrödor: lins, åkerärt, bondböna och sötlupin
- oljeväxter: höstraps, höstrybs, vårrys, vårraps, solros, oljelin, oljehampa och oljedådra
- bovete
- sockerbeta för vilken det finns ett odlingsavtal
- frilandsgrönsaker som används som människoföda i regionen AB.⁶² Närmare information om växterna finns i [stödvillkoren för bidrag för specialväxter](#)

_____ Frilandsgrönsaker

Bidrag för specialväxter kan betalas för frilandsgrönsaker om grönsakerna används som människoföda. Om det vid övervakningen framkommer att så inte är fallet, avslås bidraget för jordbruksgrödor med övervakningsfråga 32.

Fråga	Stödvillkor	Plats för granskningen
32	<i>Frilandsgrönsaker används som människoföda</i>	Kontroll i terrängen

_____ Lupin

⁶¹ SRF 1383/2022 26 §

⁶² SRF 1383/2022 28 §

Under gårdsbesöket ska man kontrollera garantibeviset eller inköpskvittot för lupinfröna, så att utsädets ursprung och sort går att klarlägga.⁶³ Lupinsorten ska klarläggas också i fråga om ett blandat växtbestånd. Om det saknas garantibevis eller inköpskvitto måste utsädets ursprung påvisas på något annat tillförlitligt sätt.

En lupinsort berättigar till stöd om den är godkänd i någon EU-medlemsstats officiella sortförteckning och är söt.

Lupinsorter som berättigar till stöd listas i den allmänna sortförteckningen för odlingsväxter och dess kompletteringsdelar, som publiceras i EU:s officiella tidning. Sortförteckningen och dess kompletteringsdelar finns på adressen ec.europa.eu → Plants → Plant reproductive material → Plant variety catalogues, databases & information system. Lupinsorterna finns i punkt 37–39 i förteckningen. De icke stödberättigande (bittra) sorterna har kod 13 i sortlistan.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
30	<i>Lupinsorten är godtagbar och lupinfrönas ursprung går att påvisa</i>	Dokumentkontroll på gården

Om lupinfrönas ursprung inte går att klarlägga på ett tillförlitligt sätt eller om lupinsorten inte berättigar till stöd, betalas inte bidrag för specialväxter för skiftet i fråga. Dessutom räknas skiftets areal in i arealfelet för bidrag för specialväxter.

Hampa

Ett garantibevis för hamputsädet ska alltid lämnas in till kommunen. Om inget garantibevis har lämnats in före utgången av juni betalas inget bidrag för specialväxter för skiftet.

Vid åkerövervakning behöver garantibeviset för hampa inte granskas, utan de granskas i samarbetsområdet.

Sockerbeta

För sockerbeta ska det finnas ett odlingsavtal som ska ingås före utgången av ansökningstiden för åkerstöd. SA-området kontrollerar dem administrativt och bestämmer påföljder vid behov.

Under gårdsbesöket behöver odlingskontrakten inte granskas.

Blandningar av proteingröda och spannmål

Blandningar av proteingrödor och spannmål är inte stödberättigande så därför måste man vid övervakningen kontrollera att ett sådant blandat växtbestånd inte växer på skiftet. Om det finns ett sådant växtbestånd konstateras som gröda blandat växtbestånd, proteingrödor + spannmål (2185), varvid kalkyleringen avslår bidraget. För åkerarter och linser kan man använda en liten mängd spannmål som stödgröda. Som en liten mängd betraktas en andel som är mindre än 10 % av växtbeståndet. Mängden kontrolleras i regel med ögonmått i växtbeståndet, men vid behov kan förhållandet mellan utsädet kontrolleras i skiftesbokföringen.

⁶³ SRf 1383/2022 28 §

11.3 Stöd till unga jordbrukare (EU)

Kommunen kontrollerar administrativt stödvillkoren som gäller den sökande i fråga om alla jordbrukare som ansökt om stöd till unga jordbrukare. EU-stöd till unga jordbrukare betalas för jordbruksmark, dock för högst 150 hektar och i högst 5 års tid. Vid kontroll på plats kontrolleras det att skiftet är jordbruksmark och används för jordbruksverksamhet.

12 NATIONELLA ÅKERSTÖD

Nordliga hektarstöd betalas bara i C-regionen. Kravet för nordliga hektarstöd (allmänt hektarstöd, stöd till unga jordbrukare, nordligt hektarstöd) är att iaktta de villkor som gäller jordbruksmark och jordbruksverksamhet samt de miljövillkor som följer av villkorligheten. Dessutom måste man i det nordliga hektarstödet vid odling av frilandsgrönsaker använda ett produktions sätt som tar hänsyn till produktionsförhållandena på orten.⁶⁴

I det nationella stödet för sockerbeta är kravet att följa villkoren för jordbruksmark och jordbruksverksamhet.

När det gäller nordligt hektarstöd ställs det krav på bärgning av skörden av frilandsgrönsaker. Om skörden inte har bärgats betalas inget stöd för området. Stödet avslås med övervakningsfråga 32.

Om skörden av frilandsgrönsaker inte har bärgats därför att området har drabbats av exceptionella väderförhållanden, skadedjur eller växtsjukdomar, är skiftet berättigat till stöd.⁶⁵ För att få stöd krävs det ändå att skiftet i övrigt har odlats enligt god jordbrukarsed på orten, dvs. att exempelvis växtskyddet har ombesörjts.

Om skörden inte har bärgats vid övervakningstillfället måste man vid behov utföra en ny kontroll senare för att säkerställa bärgningen. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtillämpningen. I begäran om utredning står det var fotografiet måste tas.

Fråga	Stödvillkor	Plats för granskningen
32	<i>Frilandsgrönsaker används som människoföda</i>	Kontroll i terrängen

Miljövillkor (nordliga hektarstöd):

Miljövillkoren kontrolleras på gårds-, jordbruksskiftes- eller basskiftesnivå. En eventuell påföljd är gårdsspecifik och riktar sig mot alla nordliga hektarstöd. Registrering av försummelse av frågorna nedan orsakar inte direkt en påföljd, utan om villkoret inte har uppfyllts registreras dessutom påföljdsprocenten på övervakningsfråga 89 på gårdsnivån.

⁶⁴ SRf 83/2023 4 §

⁶⁵ SRf 83/2023 5 §

Tabell 15. Miljövillkor för nordliga hektarstöd.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
1.1	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts *)</i>	Kontroll i terrängen (basskifte)
1.2	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag och har lutning mot vattendraget har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts *)</i>	Kontroll i terrängen (basskifte)
80	<i>Träd på jordbruksmark har inte fällts eller beskurits under perioden 1.5.-31.7. *)</i>	Kontroll i terrängen (gårdsnivå)
31	<i>Flyghavren har bekämpats i enlighet med flyghavrelagen *)</i>	Kontroll av terrängen (jordbruksskifte)
30	<i>Jätteloka, tromsöloka och bredloka på jordbruksmark har bekämpats *)</i>	Kontroll av terrängen (jordbruksskifte)
29	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts *)</i>	Kontroll av terrängen (jordbruksskifte)
79	<i>Skyddade naturminnesmärken har bevarats *)</i>	Kontroll i terrängen (gårdsnivå)

Inom det nordliga hektarstödet har olika grödor olika stödnivåer, men alla är ändå samma växtartsgrupp.

Tabell 16. Stödnivåer för nordliga hektarstöd.

Region	Stödberättigande växter	Stödnivå €/ha (2023)
C1, C2, C2p samt dessa regioners skärgård	råg	75
C1, C2, C2p samt dessa regioners skärgård	sockerbeta	100
C1, C2, C2p samt dessa regioners skärgård	stärkelsepotatis	100
C1 – C4	frilandsgrönsaker*	350
C1 och C2	åkergrödor*	100
C1 och C2	växtbestånd med proteingrödor***	60

*) [Växtlista med ansökningsguide](#)

**) Övriga växter enligt SRf 83/2023 2 § 9 punkten förutom vete, malkorn, råg, proteingröda och foder-spannmål

***) Med proteingröda avses ett växtbestånd som i skiftesuppgifterna har angetts med växtbeteckningen *Blandning (ärt/bondböna/sötlupin/lins/spannmål)*. Proteingrödans andel av frömängden ska vara över 50 %.

Om det på skiftet konstateras en gröda som berättigar till nordligt stöd men som har en lägre stödnivå i förhållande till den ansökta grödan, påförs det nordliga hektarstödet för skiftet en påföljd om 20 %.⁶⁶ Påföljden registreras genom att du registrerar en försummelse på övervakningsfråga 33.

⁶⁶ SRf 163/2023 16 §

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
33	<i>De fastställda växterna motsvarar de anmälda växterna i det nordliga hektarstödet (inte växter enligt en lägre stödnivå)</i>	Kontroll i terrängen

13 KOMPENSATIONERSÄTTNING

Kompensationsersättning betalas för all ersättningsberättigande jordbruksmark som omfattas av kompensationsersättningen, med undantag av trädgårdsland, prydnadsvide som används för flätning och areal med energiväxter med vedstam. Dessutom kan andelen trädor och naturvårdsvallar utgöra sammanlagt högst 25 % av den areal för odlingsväxter som berättigar till stöd. Ett undantag till detta är träda som uppgetts som icke-produktiv areal och som inte räknas in i trädesbegränsningen på 25 %, utan beaktas som stödberättigande odlingsväxt. Trädesbegränsningsarealen räknas ut utifrån arealen med stödberättigande odlingsväxter och i det beaktas inte naturbete som berättigar till kompensationsersättning.⁶⁷

Uträkningen beaktar 25-procentsgränsen och inspektören behöver inte ta ställning till detta. Ett exempel på hur man beräknar trädesbegränsningen ingår i avsnitt 20.

14 FRIKOPPLAT STÖD FÖR SVIN- OCH FJÄDERFÄHUSHÅLLNING

I samband med åkerövervakningen övervakas det frikopplade stödet för svin- och fjäderfähusållning (stödyperna 1611 och 1721), om gården har ansökt om stödet i fråga. När det gäller stödet som är frikopplat från produktionen krävs det att kravet på djurtäthet (0,35 de/hektar jordbruksmark) uppfylls. Endast djurtätheten bland svin och/eller fjäderfä på gården beaktas. Stödet betalas enligt den referenskvantitet som fastställts för gården. Djurantalet fastställs på basis av antalet djurenheter under stödåret 1.1-31.12.2023. Förvaltningen räknar ut den slutliga djurtätheten med hjälp av djurregisteruppgifterna och anmälan om djurantal som lämnats till SA-området efter stödårets slut våren 2024.

Observationerna från övervakningen förs in i Stödtillämpningen.

I tillsynen kontrolleras följande⁶⁸:

Djurhållningsplats

Kontrollera att den stödsökande har registrerat djurhållningsplatserna för svin och fjäderfä i Livsmedelsverkets djurhållar- och djurhållningsplatsregister och i dem gjort en anmälan om djurhållningsverksamhet för de djur som används för beräkning av djurtätheten för stöd.⁶⁹

⁶⁷ SRf 127/2023 4 och 5 §

⁶⁸ SRf 163/2023 13 §

⁶⁹ SRf 163/2023 13 §

Husdjuren på gården vid övervakningstillfället och bokföring som förts över djuren⁷⁰

Kravet på bokföring gäller vid beräkningen av stödets djurtäthet svin och fjäderfä. För svinens del kontrolleras det att tidsfristerna för anmälningar om djurantal i svinregistret har följts och observationerna antecknas i Stödtillämpningen.

Uppgifterna om djurantal bland svinen fås från svinregistret och deras riktighet säkerställs hos jordbrukaren med hjälp av gårdens egen bokföring samt kvitton över köp och försäljning. Om gården har ett uppehåll i produktionen vid övervakningstillfället antecknas detta i Stödtillämpningen.

Svin:

En länk till svinregistrets myndighetsversion finns på Pikantti -> tillägg -> länkar till tillämpningarna (<https://niemi.mmm.fi/elainv/>).

Före gårdsbesöket kontrolleras gårdens djurantal och anmälningar från ingången av 2023 fram till övervakningstillfället i svinregistret.

För svinens del kontrollerar man att anmälningstiderna har följts:

- För perioden 1.1–30.4 har anmälningarna gjorts senast 31.5.2023,
- För perioden 1.5–31.8 har anmälningarna gjorts senast 30.9.2023
- För perioden 1.9–31.12 har anmälningarna gjorts senast 31.1.2024.

Om anmälan är försenad vid bevakningstidpunkten antecknas noll vid de månader som anmälan är försenad.

Fjäderfä; moderfåglar (broiler, kalkon, anka, gås, hägnad fasan, hägnad and), andra fjäderfän (kalkon, broiler, värphöns, gås, anka, and, fasan)

Vid övervakningen kontrolleras det att det förts bok över fjäderfäet.

15 MILJÖERSÄTTNING

15.1 Allmänt

Till tillsynen över miljöersättningen hör kontroll av kraven på miniminivå, gårdsspecifika åtgärder, skiftesspecifika åtgärder och villkor i miljöavtal. Gården måste följa stödet för att få gemensamma krav som gäller alla gårdar och all jordbruksmark, såsom kravet på jordbruksverksamhet (kapitel 8).

Kraven på miniminivå är krav på villkorlighet och andra bestämmelser som ligger till grund för åtgärderna för miljöersättning. Ersättning betalas ut för åtgärder som överskrider dessa krav. Kraven på miniminivå anges separat för varje åtgärd. Kraven på villkorlighet är markerade med en asterisk. Övervakningen ska utvidgas till att gälla villkorligheten, om gården inte omfattas av övervakningen av villkorligheten och brister konstateras i kraven på miniminivåns villkorlighet. På gården övervakas det krav på villkorlighet där försummelsen konstateras. Närmare information om övervakningen av villkorlighet finns i kapitel 18.

⁷⁰ SRF 163/2023 11 12 och 13 §, SRF 83/2023 22 §, SRF 82/2023 7 §

En gårdsspecifik åtgärd är en obligatorisk åtgärd för alla gårdar som förbundet sig till miljöersättningen. Gården kan fritt välja skiftesspecifika åtgärder. En del åtgärder behöver inte genomföras årligen. Ingåendet av miljöavtal förutsätter ingen förbindelse om miljöersättning, dvs. gården kan ha miljöavtal men inte någon förbindelse om miljöersättning.

lakttagandet av stödvillkoren för miljöersättning kontrolleras vid övervakning på plats. Om en åtgärd inte till någon del kan kontrolleras vid tidpunkten för kontrollen kan genomförandet av åtgärden verifieras genom ett återbesök eller med ett fotografi som jordbrukaren lämnat in och som är bundet till platsen.⁷¹ Till exempel slätter av skyddsremсор och skörd eller anläggande av fånggrödor kan inte nödvändigtvis verifieras vid det första inspektionsbesöket. En del av stödvillkoren i miljöersättningen granskas i dokumentkontrollen vintertid, till exempel skiftesspecifika anteckningar och markkarteringar.

Denna anvisning innehåller alla stödvillkor som ska granskas, men en del av dem granskas först vid dokumentkontrollen vintertid. Stödvillkoren som granskas i dokumentkontrollen beskrivs närmare i en egen anvisning som publiceras i höst.

15.2 Gårdsspecifik åtgärd

Villkoren för de gårdsspecifika åtgärderna gäller alla gårdar som ingått en miljöförbindelse. Allmänna krav på gårdsspecifika åtgärder är markkartering, skiftesspecifika anteckningar samt klimat- och miljöplaner. De ska följas på gårdsbruksenhetens samtliga ersättningsberättigande åkerskiften och på ersättningsberättigande skiften som består av permanent gräsmark, som till sitt markanvändningsslag är åker.⁷²

Utöver de allmänna kraven ska jordbrukaren årligen välja två valfria gårdsspecifika åtgärder. Valfria åtgärder är följande:

1. klimat-miljöutbildning
2. fleråriga mångfaldsremсор
3. markövervakning
4. organiska näringsämnen
5. pollinerarnas näringsväxter
6. precisionsodlingsmetoder
7. Applikationer för uppföljning och identifiering av växtskadegörare och växtsjukdomar.⁷³

Av de gårdsspecifika valfria åtgärderna inspekterar NTM-centralerna fleråriga mångfaldsremсор och pollinerarnas näringsväxter. Samarbetsområdena kontrollerar de övriga administrativa åtgärderna från och med den 30.11.

⁷¹ SRf 134/2023 16 §

⁷² SRf 78/2023 8 §

⁷³ SRf 78/2023 9 §

Krav på miniminivå för en åtgärd

Till miniminivån för en gårdsspecifik åtgärd hör krav rörande växtskyddsmedel och gödselmedel. I miniminivån ingår att följa kraven i tabell 17⁷⁴. I tabellen anges i vilket sammanhang de olika kraven kontrolleras.

Tabell 17. Krav på miniminivå för den gårdsspecifika åtgärden

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
60	<i>Vid användningen av växtskyddsmedel har man följt allmänna principer gällande integrerad bekämpning</i>	Dokumentkontroll vintertid
58	<i>Det har förts bok om användning av växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid
56	<i>Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel^{*)}</i>	Dokumentkontroll vintertid
57	<i>Det har förts bok om gödselanvändning enligt förordningen 1250/2014 13 §^{*)}</i>	Dokumentkontroll vintertid

Övervakningsfrågorna 57 och 56 är villkorlighetskrav. När det gäller dem bör man komma ihåg att utvidga övervakningen till att gälla villkorligheten, om man upptäcker en försummelse och statusen inte övervakas av villkorligheten.

Stöd villkor

NTM-centralerna granskar villkoren i tabell 18 när det gäller stöd villkoren för gårdsspecifika åtgärder.

Tabell 18. Stöd villkor för gårdsspecifika åtgärder som granskas vid NTM-centralerna

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
67	<i>Jordbruksskiftesvis bokföring har påbörjats</i>	Dokumentkontroll på gården
55	<i>Den jordbruksskiftesvisa bokföringen uppfyller villkoren</i>	Dokumentkontroll vintertid
47	<i>Basskiftet har en giltig markkartering</i>	Dokumentkontroll vintertid
25	<i>Mångfaldsremsorna inom miljöersättningen har grundats och skötts villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
26	<i>Pollinerarnas näringsväxter finns på gården villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen

67. Jordbruksskiftesvis bokföring har påbörjats

På gården kontrolleras att jordbrukaren har börjat föra anteckningar. Jordbrukaren ska kunna visa fram påbörjade anteckningar eller material som bokföringen senare kan bygga på. Jordbrukaren lägger fram tillräckliga uppgifter om den elektroniska odlingsplanen. Anteckningarna behöver inte kontrolleras per skifte på

⁷⁴ SRf 78/2023 21 §

gården, eftersom de färdiga anteckningarna granskas i samband med dokumentkontrollen vintertid. Vid åkerövervakningen är det inget krav att anteckningarna är klara, eftersom det oftast är så att alla odlingsåtgärder ännu inte har vidtagits vid kontrolltidpunkten. Vid åkerövervakning registreras en eventuell påföljd i den gårdsspecifika övervakningsfrågan.

25. Mångfaldsremsorna inom miljöersättningen har grundats och skötts villkorsenligt

En av de valbara gårdsspecifika åtgärderna är fleråriga mångfaldsremsor. Jordbrukaren ska bevara eller anlägga en mångfaldsremsa på alla kanter av två basskiften på minst 0,5 hektar som helt odlas med en ettårig produktionsväxt.⁷⁵ I samband med stödansökan har man för jordbrukaren i Vipu visat de basskiften på vilka mångfaldsremsan kan anläggas. Vid åkerövervakningen införs i Stödtillämpningen en övervakningsfråga i anslutning till mångfaldsremsor för de basskiften för vilka jordbrukaren har anmält mångfaldsremsa. Stöd villkoren för mångfaldsremsor måste uppfyllas på båda basskiftena. Om de inte uppfylls leder åtgärden till en påföljd. En annan påföljd är att basskiftets areal vid övervakningen minskar till mindre än 0,5 hektar.

Vid åkerövervakningen kontrolleras det att följande villkor uppfylls när det gäller mångfaldsremsor:

- Basskiftet används i sin helhet för odling av ettåriga produktionsväxter
- Kanten är i genomsnitt 3 meter bred på alla sidor av basskiftet
- Mångfaldsremsan har flerårig vall- eller ängsvegetation
- Mångfaldsremsan har inte gödslats, växtskyddsmedel har inte använts och remsan har bevarats öppen

Om brister konstateras i ett villkor sparas bristerna/försummelsen i övervakningsfrågan. Mångfaldsremsor som är betydligt bredare än 3 m ska delas upp i egna jordbruksskiften. För jordbruksskiftet konstateras den växt som motsvarar åkeranvändningsformen (t.ex. vall eller grölträda).

26. Pollinerarnas näringsväxter finns på gården villkorsenligt

Vid åtgärder som gäller pollinerares näringsväxter ska det på gården under vegetationsperioden på minst två olika basskiften odlas ett- eller fleråriga produktionsväxter som erbjuder pollinerare näring i syfte att producera skörd. Sådana växter är oljeväxter, bovete, kummin, koriander, senap, pumpor, frilandsgurka, sparris, bönor, bondbönor, ärter, oljehampa, vejde, jordgubbe, hallon, fruktträd eller bärbuskar. Det basskifte där åtgärden vidtas ska vara minst 0,5 hektar stort.⁷⁶

Liksom för mångfaldsremsor har man i samband med stödansökan i Vipu visat jordbrukaren de basskiften där åtgärden kan genomföras. Vid åkerövervakningen införs i Stödtillämpningen en övervakningsfråga i anslutning till pollinerarnas näringsväxter för de basskiften för vilka jordbrukaren har anmält odling av pollinerarnas näringsväxter. Övervakningslogiken för pollinerarnas näringsväxter är densamma som för mångfaldsremsor. Båda basskiftena ska uppfylla stöd villkoren och påföljden uppstår också i en situation då basskiftets areal vid övervakningen minskar till mindre än 0,5 hektar.

Vid åkerövervakning kontrolleras det att det på hela basskiftet finns en växt som nämns i förordningen. Olika pollinerares näringsväxter kan finnas på olika jordbruksskiften, men blandningar av växter godkänns inte. Om basskiftet eller en del av det konstateras ha någon annan växt uppfylls inte stöd villkoret. Skiftet där man

⁷⁵ SRf 78/2023 15 §

⁷⁶ SRf 78/2023 18 §

odlar pollinerarens näringsväxter kan odlas normalt, det vill säga det är tillåtet att använda till exempel gödselmedel och växtskyddsmedel.

15.3 Skiftesspecifika åtgärder

15.3.1 Markförbättrings- och saneringsgrödor

Målet med markförbättringsgrödorna är att främja åkermarkens bördighet och öka mängden organiskt material med djupgående rötter. Målet med saneringsväxterna är att förbättra växthälsan och de är nyttiga särskilt på skiften som bestod av potatis, sockerbeta eller trädgårdsväxter på friland föregående år.

Ett villkor för åtgärden är att jordbrukaren ska odla markförbättringsväxter eller saneringsväxter på skiften som föregående år har odlats med ettåriga produktionsväxter. Åtgärden behöver inte genomföras varje förbindelseår. Markförbättrings- och saneringsväxter får gödslas. Växtligheten kan slås eller krossas under växtperioden och den får utnyttjas.⁷⁷

Ersättning för åtgärden betalas för högst 20 % av förbindelsearealen.⁷⁸ Ersättningen riktas inte till en viss areal eller vissa skiften, utan stödberäkningen begränsar betalningen av ersättningen till 20 %. Om jordbrukaren uppger att markförbättrings- eller saneringsväxten överskrider detta, ska minimikraven och stöd villkoren för åtgärden iaktas även på den överskridande arealen.

Krav på miniminivå för en åtgärd

I åtgärdens miniminivå ingår att iaktta kravet i tabell 19.⁷⁹

Tabell 19. Krav på miniminivå för åtgärden markförbättrings- och saneringsväxter

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
29	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts*</i>	Kontroll i terrängen

Det är ett villkorlighetskrav. Övervakningen av kraven på villkorlighet beskrivs i kapitel 18.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 20.

⁷⁷ SRf 78/2023 22 §

⁷⁸ SRf 78/2023 57 §

⁷⁹ SRf 78/2023 22 §

Tabell 20. Stöd villkor som ska kontrolleras för markförbättrings- och saneringsväxter

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
13.28	<i>Markförbättrings- eller saneringsväxten är villkorsenlig</i>	Kontroll i terrängen
13.29	<i>Växtlighet med markförbättrings- eller saneringsväxt har bevarats minst 2 månader efter sådden</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid

13.28. Markförbättrings- eller saneringsväxten är villkorsenlig

Markförbättringsväxter är olje- och bearbetningsrättika, lusern, luddvicker, fodervicker, vitsenap, det vill säga gulsenap, sötväpplingar, cikoria, honungsfacelia, solros, växtbestånd av kummin under det första året eller blandningar av dessa. Saneringsväxter är olje- och bearbetningsrättika, vitsenap, det vill säga gulsenap, tagetes eller blandningar av dessa. Även bearbetningsrädisa betraktas som bearbetningsrättika.⁸⁰ I fröblandningen för markförbättrings- och saneringsväxter får det inte finnas andra växter, exempelvis vallväxter, och de kan inte odlas som bottengrödor för skördeväxter.

Frön av markförbättrings- eller saneringsväxter skall sås på hela jordbruksskiftet så att man får ett täckande växtbestånd. Om växtbeståndet inte uppfyller målen för åtgärden, det vill säga att det inte finns något bestånd alls eller det är för glest, ska man vid övervakningen utreda vad det beror på.

Om växtligheten har misslyckats på grund av väderleksförhållandena kan den godkännas vid övervakningen. Jordbrukaren måste dock kunna påvisa att han eller hon har sått markförbättrings- eller saneringsväxter, till exempel genom att visa upp frökvitton. Vid övervakningen ska dessutom utredas om torkan eller vätan i området har varit sådan att växtligheten har kunnat bli förstörd. Man måste alltså kunna verifiera om den misslyckade växtligheten beror på vädret eller på jordbrukarens odlingsmetod. Force majeure tillämpas även på markförbättrings- och saneringsväxter, det vill säga om force majeure har anmälts för skiftet kan ersättning för åtgärden betalas.

Växtligheten kan också misslyckas av andra orsaker än väderförhållanden. Då måste man utreda om odlaren har använt en tillräcklig mängd utsäde. De riktgivande utsädesmängderna för olika växter finns på återförsäljarnas webbplatser. Om utsädesmängden har varit tillräcklig måste man därefter ta ställning till om bearbetningen och sådden har gjorts på rätt sätt. Utsädesmängderna för olika växter är små, så exempelvis sådden måste göras omsorgsfullt. Växtligheten ska alltså vara sådan att den uppfyller målen för åtgärden. Den kan endast uppnås med tillräcklig utsädesmängd och lämpliga odlingsåtgärder.

13.29. Växtlighet med markförbättrings- eller saneringsväxt har bevarats minst 2 månader efter sådden

Saneringsgrödan ska sås på våren och den får vändas in i jorden 2 månader efter sådd.⁸¹ Växtligheten kan krossas under två månader och växtligheten kan utnyttjas. Granskningen av tvåmånadersregeln utförs i regel med hjälp av de skiftesvisa anteckningarna vid dokumentkontrollen vintertid. Övervakningsfrågan används dock redan i åkerövervakningen, eftersom det kan uppstå fall då en markförbättrings- eller saneringsväxt har

⁸⁰ Srf 78/2023 22 §

⁸¹ Srf 78/2023 22 §

bearbetats för tidigt i marken och till exempel en höstsådd växt har såtts på gården. Påföljderna kan då meddelas redan vid åkerövervakningen.

Markförbättrings- och saneringsväxter får gödslas. Iakttagandet av tillåtna gödslingsnivåer kontrolleras vid övervakningen av villkorligheten i samband med dokumentkontrollen vintertid.

15.3.2 Fånggrödor

Med fånggröda avses växtlighet som använder näringsämnen som blir kvar i marken efter den egentliga odlingsväxten och näringsämnen som frigörs från resterna av odlingsväxten eller från marken och som skyddar marken genom att öka växttäcket efter det att odlingsväxten har skördats. Målet med åtgärden är kolbindning, vattenskydd, främjande av åkernaturens mångfald samt förbättring av åkermarkens struktur.

Inom ramen för åtgärden för fånggrödor ska jordbrukaren odla fånggrödor som bottengröda för en ettårig produktionsväxt eller efter att den skördats. Ersättning för fånggrödor kan årligen betalas för högst 30 % av den förbindelseareal som är ersättningsberättigande för jordbrukaren.⁸² På samma sätt som för markförbättrings- och saneringsväxter begränsar stödberäkningen utbetalningen av ersättningen till 30 %, men stöd villkoren ska också granskas för en areal som överskrider detta.

Åtgärden kräver en miniminivå på kravet för växtföljd, så den gäller åtgärden för fånggrödor redan 2023.⁸³ Kravet på villkorlig växtföljd kommer 2024. Kravet på växtföljd innehåller inga separata villkor som ska kontrolleras vid övervakningen. Uppfyllandet av kravet på växtföljd kontrolleras av en stödberäkning som beaktar de arealer och växter som jordbrukaren uppgett och som konstaterats vid övervakningen. Om kravet på en växtföljd på 33 % inte uppfylls, får jordbrukaren automatiskt en påföljd i enlighet med tabellen i kapitel 22.1.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 21.

Tabell 21. Stöd villkor som ska kontrolleras för fånggrödor.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
13.24	<i>Fånggrödan uppfyller villkoren</i>	Kontroll i terrängen
13.26	<i>Växtligheten bestående av fånggröda är täckande</i>	Kontroll i terrängen
13.23	<i>Fånggrödan har såtts före 15.8.</i>	Kontroll i terrängen
13.27	<i>Förbudet mot gödsling av fånggrödor har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.25	<i>Fånggrödan har avslutats enligt villkoren</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid

⁸² SRf 78/2023 57 §

⁸³ SRf 78/2023 66 §

13.24. Fånggrödan uppfyller villkoren

Fånggrödan kan vara italienskt rajgräs eller en annan gräsväxt, klöver eller en annan vallbaljväxt. Fånggrödan kan också vara en blandning av flera växtarter, som kan innehålla högst 10 % av fröblandningens vikt av andra ettåriga blommande växter. Fånggrödeväxtligheten får inte bestå enbart av kvävefixerande växter. För ettåriga trädgårdsväxter och tidig potatis kan fånggrödan också vara honungsfacelia, oljerättika eller bearbetningsrättika. Spannmål får sås som fånggröda bara på ett skifte där det samma år har odlats tidig potatis eller tidiga grönsaker.⁸⁴

Fånggröda som enbart växer på exempelvis vitklöver kan inte godkännas. Växtligheten ska också innehålla någon annan växt, till exempel rajgräs eller rybs. Om ingen annan växt konstateras växa på platsen ska jordbrukaren med kvitton eller andra handlingar kunna påvisa att fröblandningen överensstämmer med villkoren. Det har inte föreskrivits någon mängd för den andra växten, så jordbrukaren ansvarar för att så så mycket att växtligheten skiljer sig från växtbeståndet och växtbeståndet kan godkännas vid övervakningen.

13.26. Växtligheten bestående av fånggröda är täckande

Fånggrödans frön ska sås jämnt över hela jordbruksskiftet så att växtbeståndet är täckande.⁸⁵ Vid övervakningen ska det bedömas om den utsädesmängd som jordbrukaren har använt har varit tillräcklig och om växtbeståndet uppfyller målet för åtgärden, det vill säga att binda näringsämnen efter skörden av den egentliga odlingsväxten. Riktgivande utsädesmängder för fånggrödor finns till exempel [här](#) på sidan 27. Om det finns misstanke om att utsädesmängden inte har varit tillräcklig ska man begära ett frökvitto eller någon annan redogörelse över utsädesmängden av odlaren. Fånggrödan kan också ha misslyckats på grund av odlarens odlingsmetod, till exempel om utsädet har såtts på ytan. Brister i utsädesmängden eller odlingsmetoden leder alltid till att stödet minskas.

Om växtligheten har misslyckats på grund av väderleksförhållandena, kan den godkännas vid övervakningen. Jordbrukaren måste dock kunna påvisa att han eller hon har sått fånggrödan, till exempel genom att visa upp utsädeskvittonor och har sått fånggröda på vederbörligt sätt. Vid övervakningen ska dessutom utredas om torkan eller vätan i området har varit sådan att växtligheten har kunnat bli förstörd. Man måste alltså kunna verifiera om den misslyckade växtligheten beror på vädret eller på jordbrukarens odlingsmetod. Också force majeure tillämpas på fånggrödor, dvs. om force majeure har anmälts för skiftet kan ersättning för fånggrödan betalas.

Vid behov avläggs ett nytt besök på gården om fånggrödan inte går att konstatera eller ännu inte har såtts när övervakningsbesöket avläggs. Ett nytt besök bör ske efter skörden av huvudgrödan eftersom det då lättare går att påvisa fånggrödan. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtilämpningen.

Ersättningen för fånggrödan kan undantagsvis dras tillbaka även efter underrättelse om övervakning och utförd övervakning genom att meddela kommunen, om jordbrukaren har sått fånggrödan på våren i samband med att huvudgrödan såddes. Undantaget gäller främst de gårdar som övervakas i juni-juli. Jordbrukaren kan inte i början av växtperioden veta om fånggrödan lyckas eller inte. Senare under växtperioden borde det

⁸⁴ SRf 78/2023 23 §

⁸⁵ SRf 78/2023 23 §

redan gå att urskilja fånggrödan och då godkänns en annullering av åtgärden inte efter underrättelsen om övervakning.

13.23. Fånggrödan har såtts före 15.8.

Fånggrödan kan sås som bottengröda för huvudgrödan i samband med sådden eller när spannmålen har gått i brodd. Fånggrödan kan också sås efter att huvudgrödan har skördats eller före skörden. Fånggrödan ska dock sås senast den 15 augusti.⁸⁶

Ersättningen kan inte dras tillbaka om övervakningsbesöket görs efter 15.8 och ingen fånggröda har såtts. Ersättningen kan ändå annulleras trots övervakningen om fånggrödan har såtts enligt villkoren, men växtligheten misslyckas till exempel på grund av torka. Jordbrukaren ska följa med växtligheten och annullera ersättningen vid behov.

13.27. Förbudet mot gödning av fånggrödor har iakttagits

Vid övervakningen kontrollerar man att det skifte där fånggrödan växer inte har gödslats efter bärgningen av huvudgrödan. Kontrollen utförs i regel först vid dokumentkontrollen vintertid, men påföljderna kan vid behov ges redan i samband med åkerövervakningen. Vid åkerövervakningen kan man till exempel konstatera att gödsel har spridits på den areal där fånggrödan växer. Det är tillåtet att sprida stallgödsel i fånggrödan från och med 1.10 oberoende av om växtligheten har förstörts på kemisk väg eller inte.

13.25. Fånggrödan har avslutats enligt villkoren

Växtligheten får avslutas med användning av växtskyddsmedel tidigast 15.9 och bearbetas från och med 1.10. Det är tillåtet att avsluta och bearbeta skiftet tidigare om en höstsådd skördeväxt sås på skiftet. Fånggrödans växtperiod ska vara minst sex veckor.⁸⁷

Under sex veckor ska växtligheten utvecklas så att den uppfyller målen för åtgärden. Sex veckor ska uppfyllas även i det fall att höstsäd sås på skiftet. Om fånggrödan har såtts redan på våren som bottengröda för huvudgrödan, får fånggrödan avslutas/bearbetas direkt efter att huvudgrödan skördats. Då kan skiftet också gödslas i samband med sådden av höstsäd.

Direktsådd med fånggröda är tillåtet om åkerns yta inte bryts och fånggrödan fortsätter att växa efter sådden. Alvplöjning är också tillåtet om alvplogen sluter den skåra den orsakat och inte skadar åkerns yta. Kontrollen av avslutandet av växtligheten utförs i regel med hjälp av de skiftesvisa anteckningarna vid dokumentkontrollen vintertid, men påföljderna kan vid behov ges redan i samband med åkerövervakningen.

⁸⁶ SRf 78/2023 23 §

⁸⁷ SRf 78/2023 23 §

15.3.3 Främjande av cirkulär ekonomi

Målet med främjandet av cirkulär ekonomi är att främja markens växttillstånd, kolbindningen, vatten- och luftvården samt främja återvinningen av näringsämnen och ökningen av organiskt material i åkerjorden. Genom att placera ut flytgödsel minskar man avsevärt ammoniakutsläppen från jordbruket. Genom att tillsätta organiskt material förbättras åkermarkens struktur och markorganismerna främjas.

Inom åtgärden ska jordbrukaren på åkerskiftet sprida ut flytgödsel, urin, vätskefraktion från flytgödsel eller flytande organiska gödselmedel med hjälp av utrusning som placerar eller myllar in eller till åkerskiftet tillföra organiskt material med en torrsbstanshalt på minst 20 %. Mängden ämnen som sprids med utrustning som placerar eller myllar in ska vara minst 15 kubikmeter per hektar. Mängden fastare organiska material som sprids ska vara minst 10 kubikmeter per hektar. Mängden ämnen som innehåller en hög näringshalt och vars fosforhalt är minst 3 kilogram per kubikmeter, ska ha en spridningsmängd på minst 5 kubikmeter per hektar.⁸⁸

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iaktta kraven i tabell 22.⁸⁹

Tabell 22. Krav på miniminivå för främjande av cirkulär ekonomi för åtgärden

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
48	<i>Näringsinnehållet i minimimängderna (5, 10 eller 15 m³/ha) för materialet som sprids överskrider inte tillåtna gödslingsnivåer</i>	Dokumentkontroll vintertid
56	<i>Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
2.1	<i>Gödselmedlen har spridits på åkern så, att det inte har uppstått avrinning i vatten och att det inte finns risk för markpackning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.6	<i>Gödsel och organiska gödselpreparat har inte spridits på åkrarna 1.11. - 31.3. *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
2.2	<i>Förbudet att sprida gödsel på snötäckt mark, mark i tjäle och vattenmättad mark har följts *)</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid
2.4	<i>Stallgödsel och organiska gödselmaterial som har spridits på ytan har bearbetats in i jorden inom ett dygn efter spridningen, med undantag för spridning i växtligheten med slangspridare eller genom bredsåning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.5	<i>På arealer där växttäckningen hålls över vintern har stallgödsel och organiska gödselmaterial från om med 15 september spridits endast genom placering *)</i>	Kontroll i terrängen / dokumentkontroll vintertid
1.3	<i>Invid vattendrag har man lämnat en 5 m bred skyddsremsa, där man inte spridit gödsel, och på följande 5 m är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselmaterial förbjuden, om åkern inte har bearbetats inom ett dygn efter spridningen *)</i>	Kontroll i terrängen

⁸⁸ SRf 78/2023 24 §

⁸⁹ SRf 78/2023 24 §

2.3	<i>Svämgödsel, urin och organiska gödselmedel i vätskeform har spridits endast genom placering, om lutningen på åkern, eller en del av den, är över 15 procent *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
-----	---	---

Ersättning för främjande av cirkulär ekonomi kan årligen betalas för högst 80 % av den förbindelseareal som är ersättningsberättigande för jordbrukaren.⁹⁰ Stödberäkningen begränsar utbetalningen av ersättningen till 80 %. Kraven för miniminivån ska kontrolleras på plats på hela gårdens areal, eftersom skiftena och arealen för åtgärden anmäls först i höstanmälan.

Med undantag av övervakningsfråga 48 är alla krav också krav på villkorlighet. Man bör komma ihåg att utvidga övervakningen till att även gälla villkorlighet, om försummelser av kraven konstateras.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 23. De övriga stöd villkoren kontrollerar samarbetsområdet administrativt för alla jordbrukare när jordbrukarnas ansökningar tas emot.

Tabell 23. Stöd villkor som kontrolleras i fråga om åtgärden återanvändning av näringsämnen och organiskt material.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
5	<i>Anordningen för spridning av flytgödsel uppfyller villkoren</i>	Kontroll i terrängen / dokumentkontroll vintertid
49	<i>Det spridda materialet fyller villkoren</i>	Dokumentkontroll vintertid
50	<i>Den spridda mängden är minst 5, 10 eller 15 m³/ha per år</i>	Dokumentkontroll vintertid
51	<i>Åtgärden har förverkligats på den anmälda arealen</i>	Dokumentkontroll vintertid

5. Anordningen för spridning av flytgödsel uppfyller villkoren

Flytgödseln och motsvarande ämnen ska placeras i åkern med en anordning som skär ytan med snitt och tappar ut eller sprutar ut flytgödsel i snittet. Dessutom kan myllningsutrustning som är kopplad till den enhet som sprider ämnena användas.⁹¹

Vid övervakningen kontrolleras antingen gårdens egen spridningsanordning eller den anordning som används av den entreprenör som spridit flytgödseln. Entreprenörens utrustning kan kontrolleras i samband med gårdsbesöket om entreprenörens utrustning är nära utrymmet. I övrigt ska entreprenörens utrustning kontrolleras vid dokumentkontrollen, till exempel på fakturan eller kvittot, om utrustningen anges där, eller på något annat tillförlitligt sätt. I samband med kontrollbesöket konstateras också, förutsatt att det är möjligt vid besöket, om spridningen av flytgödsel har utförts på åkerskiftet enligt villkoren.

⁹⁰ SRf 78/2023 57 §

⁹¹ SRf 78/2023 24 §

Under gårdsbesöket kan man konstatera att det material eller den mängd som spridits inte uppfyller villkoren. Observationen skrivs in i tilläggsuppgifterna per jordbruksskifte på checklisten. Påföljden ges i samband med dokumentkontrollen vintertid, om gården på höstanmälan ansöker om ersättning för åtgärden för ett sådant skifte där det i samband med gårdsbesöket konstaterades överträdelser.

15.3.4 Skydds zoner

I skyddszonerna ska växtligheten slås och slätteravfallet avlägsnas årligen för att utarma jordens näringsinnehåll och effektivisera vattenskyddet eller så ska skiftets näringshalt utarmas och mångfalden främjas genom bete.

Skydds zonen ska ligga på ett basskifte som ligger i ett grundvattenområde, ett Naturaområde, i kanten av ett våtmarksområde⁹² eller invid ett vattendrag. På skydds zonen ska det växa flerårig, ogödslad vall som inte behandlats med växtskyddsmedel. Växtligheten ska slås årligen och avlägsnas senast den 31.8.⁹³

De arealer som kan användas som skydds zon har anmälts till jordbrukaren på kartorna i Vipu i samband med stödansökan. Till exempel längs vattendragen betalas inte nödvändigtvis ersättning för en skydds zon för hela basskiftet. Jordbrukaren kan dock anmäla hela basskiftet som skydds zon. Då ska stödvillkoren för skydds zonen iakttas på hela arealen.

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iakttas kraven i tabell 24.⁹⁴

Tabell 24. Krav på miniminivå för en åtgärd på miljövårdsvallar

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
39	<i>Förbudet mot förorening av grundvatten har följts</i>	Kontroll i terrängen
27.2	<i>Fredningsbestämmelserna för skyddsområde i enlighet med naturskyddslagen har följts *)</i>	Kontroll i terrängen
28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett till nätverket Natura 2000 hörande skyddsområde enligt 13 §, 17 § eller 24 § i naturvårdslagen 1096/1996 eller för ett område enligt 25 § i naturvårdslagen har följts *)</i>	Kontroll i terrängen
1.1	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts *)</i>	Kontroll i terrängen

⁹² Srf 78/2023 48 §

⁹³ Srf 78/2023 25 §

⁹⁴ Srf 78/2023 25 §

39. Förbudet mot förorening av grundvatten har följts

Övervakningsfrågan gäller endast skyddszoner i grundvattenområden. Inom dessa skyddszoner ska det kontrolleras att ämnen, energi eller mikroorganismer inte deponeras på, släpps ut på eller leds till ett sådant ställe eller behandlas på ett sådant sätt att

- 1) en kvalitetsförändring i grundvattnet i ett på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde kan orsaka fara eller olägenhet för hälsan eller miljön eller grundvattnets kvalitet annars väsentligt kan försämrats
- 2) en kvalitetsförändring i grundvattnet på någon annans fastighet kan orsaka risk eller olägenhet för hälsan eller miljön eller göra grundvattnet obrukbart för något ändamål som det skulle kunna användas för, eller
- 3) åtgärden genom påverkan på grundvattnets kvalitet annars kan kränka allmänt eller någon annans enskilda intresse (förbud mot förorening av grundvatten).⁹⁵

I skyddszonen ska det kontrolleras att till exempel brännolja eller växtskyddsmedel inte har använts eller behandlats så att de kan orsaka fara för grundvattnet.

Övervakningen ska utvidgas till att gälla villkorligheten, om det är möjligt att fosforgödselmedel kan ha orsakat förorenat grundvattnet.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 25.

Tabell 25. Stöd villkor som ska kontrolleras för skyddszoner.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
13.30	<i>Växtligheten på skyddszon har grundats med frö av vall- och höväxter</i>	Kontroll i terrängen
13.37	<i>Förbudet mot att gödsla efter sådd på en skyddszon har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.31	<i>På skyddszon har det använts växtskyddsmedel endast vid bekämpning av flyghavre och svåra ogräs som sprids med vinden</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.32	<i>Växtligheten på skyddszon har slagits och bärgats eller skyddszonen har betats senast 31.8.</i>	Kontroll i terrängen
13.37	<i>Den växtmassa som slagits på skyddszonen har behandlats och lagrats enligt villkoren</i>	Kontroll i terrängen
13.35	<i>Betesgång har förverkligats på skyddszonen så att den inte medför erosion eller äventyrar naturens mångfald</i>	Kontroll i terrängen

⁹⁵ Lag 527/2014 17 §

13.36	<i>Växtligheten på skyddszone har bevarats från och med anläggningsåret</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.33	<i>Det finns orsak till att växtligheten på skyddszone har förnyats</i>	Kontroll i terrängen
13.34	<i>Det har grundats ny vallväxtlighet på skyddszone genast då omständigheterna har tillåtit</i>	Kontroll i terrängen

13.30. Växtligheten på skyddszone har grundats med frö av vall- och höväxter

Flerårig vallväxtlighet ska anläggas under det första eller andra förbindelseåret och den ska bevaras på skiftet från etableringsåret till utgången av förbindelseperioden. Vallväxtlighet får anläggas också innan förbindelseperioden börjar. Växtligheten kan anläggas genom användning av färdiga utsädesblandningar av vall- och gräsväxter.⁹⁶

Växtligheten i skyddszone ska huvudsakligen bestå av vall- och gräsväxter, men växtligheten kan vara mer artrik än produktionsvallarna. Arealen som tidigare varit skyddszone kan fortfarande vara skyddszone. När den nya finansieringsperioden inleddes 2023 fick växtligheten i den gamla skyddszone avslutas kemiskt och bearbetas, och i stället fick man så ny vall.

Vallen i skyddszone har under tidigare år kunnat sås med skyddssäd, men på en areal som anmälts som skyddszone 2023 godkänns inte skyddssäd. Av den nya vallväxtligheten som anlades 2023 ska skörden bärgas redan under anläggningsåret. Om det inte finns någon skörd att bärga ska odlaren återkalla ersättningen för skyddszone.

13.37. Förbudet mot att gödsla efter sådd på en skyddszone har iakttagits

En skyddszone får endast gödslas i samband med att nytt växtbestånd anläggs. Genom gödsling säkerställer man att växtligheten snabbt börjar växa.⁹⁷ På vallar som anlagts tidigare kontrolleras villkoret på gården med ögonmått och vid dokumentkontrollen vintertid med hjälp av de skiftesspecifika anteckningarna. I dokumentkontrollen kontrolleras också att gödslingen vid anläggningen av skyddszone inte överskridit de tillåtna gödslingsnivåerna.

13.31. På skyddszone har det använts växtskyddsmedel endast vid bekämpning av flyghavre och svåra ogräs som sprids med vinden

Behandling med växtskyddsmedel är endast möjligt för att bekämpa flyghavre eller svåra ogräs med vindspredning.⁹⁸ Flyghavre eller mjölkdistel, gråbo, åkertistel och andra motsvarande svåra ogräs som sprids med vinden ska i första hand bekämpas mekaniskt, men får bekämpas kemiskt i enlighet med växtskyddsmedlets användningsbegränsningar. Om ogräs slås i skyddszone, det vill säga slagning av obetad mark, ska slåtern göras så tidigt att det på skiftet hinner uppstå en skörd som binder näringsämnen.

⁹⁶ SRf 78/2023 25 §

⁹⁷ SRf 78/2023 25 §

⁹⁸ SRf 78/2023 25 §

Vid övervakningen ska man bedöma om användningen av växtskyddsmedel har varit motiverad på skyddszo-
nen, i det fall att växtskyddsmedel har använts. Det dominerande växtslaget på skyddszone-
n ska vara vall-
växter, men ogräs tillåts i någon mån. Om växtligheten huvudsakligen består av enbart ogräs måste växtlig-
heten i skyddszone-
n förnyas.

*13.32. Växtligheten på skyddszon har slagits och bärgats eller skyddszone-
n har betats senast 31.8.*

Växtligheten i skyddszone-
n ska slås och avlägsnas senast den 31 augusti varje år. Vid val av tidpunkt för slå-
tern ska de vilda fåglarnas och däggdjurens levnadsförhållanden beaktas.⁹⁹

Den slagna växtmassan ska forslas bort från skyddszone-
n inom några veckor innan växtmassan börjar ruttna
på marken och frigöra näringsämnen. Växtligheten får inte lämnas i deponier eller oinslagna balar i skydds-
zone-
n.

Slätter och bortforslande av skörden från skiftet ska konstateras vid ett nytt besök, om åtgärderna inte hade
vidtagits när det första besöket avlades. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som
jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från
Stödtillämpningen.

I skyddszone-
n ska det finnas ett tillräckligt antal betande djur och betet ska utföras så att det uppfyller bärg-
ningsskyldigheten senast den 31.8. Om antalet djur är tillräckligt ska bedömas från fall till fall och bedöm-
ningen påverkas exempelvis av vilken sorts växtbestånd det är i skyddszone-
n.

*13.38. Den växtmassa som slagits på skyddszone-
n har behandlats och lagrats enligt villkoren*

Den slagna växtmassan ska bärgas bort från skyddszone-
n och får utnyttjas. Den slagna växtmassan ska han-
teras och lagras så att målen för vattenskyddet på skyddszone-
n inte äventyras. Växtmassan får inte orsaka
skada på miljön och den får inte forslas till skogen eller ett impediment.¹⁰⁰

Komposteringen av växtmassan ska göras på ett underlag med tät botten. Vid behov ska man fråga jordbru-
karen vart växtmassan har förts och till vilket ändamål den har använts.

*13.35. Betesgång har förverkligats på skyddszone-
n så att den inte medför erosion eller äventyrar na-
turens mångfald*

Skiftet får användas som betesmark om det inte ger upphov till erosion eller äventyrar naturens mångfald
utan tillskottsfoder eller om det inte finns något hinder som har med vattenskyddet att göra.¹⁰¹

Ersättningen för skyddszon avslås för skiftet, om där konstateras erosion till exempel på grund av betesgång.
Enstaka smala stigar som trampats upp av boskapen och som inte äventyrar målen för åtgärden leder dock
inte till avslag.

⁹⁹ SRF 78/2023 25 §

¹⁰⁰ SRF 78/2023 25 §

¹⁰¹ SRF 78/2023 25 §

13.36. Växtligheten på skyddszone har bevarats från och med anläggningsåret

På gården kontrolleras att jordbrukaren har bevarat skyddszone enligt villkoren. Kontrollen riktar sig mot att jordbrukaren inte har bearbetat växtligheten på skyddszone under övervakningsåret utan tillräcklig grund. Om det vid övervakningen konstateras att någon annan odlingsväxt, till exempel korn, växer på skyddszone, registreras den konstaterade grödan på jordbruksskiftet.

13.33. Det finns orsak till att växtligheten på skyddszone har förnyats

Skyddszone ska bevaras som jordbruksmark. Växtligheten i skyddszone ska förnyas i situationer då växtlighetens förmåga att producera växtmassa, binda erosionsmaterial och näringsämnen försämras avsevärt eller om det på skiftet planteras mer än lite annan växtlighet än sådan som är typisk för åkermark.¹⁰²

Vid övervakningen ska man kontrollera om det fanns tillräcklig grund för att förnya växtbeståndet. Grunden ska kontrolleras med hjälp av skiftesvisa anteckningar eller genom att fråga jordbrukaren. Växtligheten får förnyas till exempel om det börjar växa mossa i skyddszone. Eller om växtligheten har förändrats så att den skörd som ska bärgas inte längre uppkommer. I samband med att växtligheten förnyas får skyddszone gödslas. Vid övervakningen ska man kontrollera att odlaren inte anlade växtlighet på grund av gödslingsmöjligheten.

Växtligheten får också förnyas, om växtligheten i skyddszone har skadats eller förstörts under vintern, på grund av grävning av täckdiken, på grund av bekämpning av flyghavre, ogräs med vindspridning eller något annat ogräs som är svårt att utrota, på grund av en kortvarig åtgärd som förbättrar vattenhushållningen eller av något annat motsvarande skäl.

13.34. Det har grundats ny vallväxtlighet på skyddszone genast då omständigheterna har tillåtit

I skyddszone ska ny vallväxtlighet sås under samma växtperiod så fort förhållandena tillåter det. Om växtligheten har förstörts utanför växtperioden eller sent på hösten, ska växtligheten anläggas på nytt följande vår. Undantag från villkoren för anläggande av ett nytt växtbestånd får göras om det är fråga om vattenskyddsåtgärder i vattendraget intill skyddszone.

15.3.5 Vallar på torvåkrar

Målet med åtgärden är att minska växthusgasutsläppen från åkerskiften med torv. Avsaknad av bearbetning och långvarig vallodling bromsar upp nedbrytningen av torv i åkermarken. Vallodling gör det också möjligt att hålla grundvattennivån högre än vid odling av ettåriga produktionsväxter.

Inom åtgärden ska jordbrukaren på ett basskifte som helt består av torvmark anlägga och upprätthålla en produktionsvall som täcks av flerårig vallväxtlighet. Flerårig vallväxtlighet ska anläggas under det första eller andra förbindelseåret och den ska bevaras på skiftet från etableringsåret till utgången av förbindelseperioden.¹⁰³

¹⁰² SRF 78/2023 25 §

¹⁰³ SRF 78/2023 26 §

Krav på miniminivå för en åtgärd

Åtgärden innehåller två krav på miniminivå, av vilka inget övervakas 2023. Det andra kravet gäller permanent gräsmark på torvmark. Det får inte plöjas mer än en gång vart fjärde år. Detta krav träder i kraft i villkorligheten 2025, då det också blir ett krav på miniminivå för åtgärden. Ett annat krav på miniminivå är minimikravet för marktäckning vintertid, som kontrolleras med satellitövervakning och vars följder fastställs genom stödberäkning.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 26.

Tabell 26. Stöd villkor som ska granskas för vallar på torvåkrar.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
13.40	<i>På torvåkern finns produktionsvall som är täckt med mångårig vallväxtlighet</i>	Kontroll i terrängen
13.42	<i>Växtligheten på torvåkern har slagits och bärgats eller torvåkern har betats senast 30.8.</i>	Kontroll i terrängen
13.43	<i>Betning på torvåkern har förverkligats så, att skiftets yta har hållits täckt med vallväxtlighet</i>	Kontroll i terrängen
13.41	<i>Det har inte använts växtskyddsmedel på torvåkern</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.39	<i>Den mångåriga vallväxtligheten har bevarats på torvåkern från och med året då växtligheten grundades</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid

13.40. På torvåkern finns produktionsvall som är täckt med mångårig vallväxtlighet

Torvåkrarna måste ha en produktionsvall täckt av flerårig vallväxtlighet. Jordbrukaren ska säkerställa vallväxtlighetens kvalitet och skördeproduktionsförmåga under hela förbindelseperioden.¹⁰⁴ Växtligheten konstateras på skiftet i första hand med ögonmått och vid behov med hjälp av utsädeskvitton eller skiftesvisa anteckningar.

13.42. Växtligheten på torvåkern har slagits och bärgats eller torvåkern har betats senast 30.8.

Växtligheten på torvåkern ska slås och avlägsnas senast den 31.8 varje år och den får användas. För att beakta den biologiska mångfalden ska slåtter genomföras så att fåglarnas häckning och däggjurens ungar inte äventyras. Slåtter får inte utföras genom att gå runt skiftet från kanterna mot mitten.¹⁰⁵

Slåtter och bortforslande av skörden från skiftet ska konstateras vid ett nytt besök, om åtgärderna inte hade vidtagits när det första besöket avlades. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in.

¹⁰⁴ SRF 78/2023 26 §

¹⁰⁵ SRF 78/2023 26 §

På torvåkern ska det finnas ett tillräckligt antal betande djur och betet ska utföras så att det uppfyller bärgningsskyldigheten senast den 31.8. Om antalet djur är tillräckligt ska bedömas från fall till fall.

13.43. Betning på torvåkern har förverkligats så, att skiftets yta har hållits täckt med vallväxlighet

Betesgång på området är tillåten, men då ska man se till att åkerns yta förblir gräsbevuxen.¹⁰⁶ Ersättningen för torvåker med vall avslås för skiftet om gräs- och vallväxligheten har förstörts på ett omfattande område på skiftet. Enstaka smala stigar som trampats upp av boskapen och som inte äventyrar målen för åtgärden leder dock inte till avslag.

13.41. Det har inte använts växtskyddsmedel på torvåkern

Vallar på torvåkrar får inte behandlas med växtskyddsmedel.¹⁰⁷ Ogräs får alltså inte sprutas på vall eller så får växtligheten inte avslutas med glyfosat före sådd av ny vall med direktsådd. Vid terrängundersökningen kontrolleras att inga tecken på användning av växtskyddsmedel, till exempel besprutningsspår, syns. Vid dokumentkontrollen kontrolleras dessutom att anteckningarna inte innehåller några anteckningar om användningen av växtskyddsmedel.

13.39. Den mångåriga vallväxligheten har bevarats på torvåkern från och med året då växligheten grundades

Flerårig vallväxlighet ska anläggas under det första eller andra förbindelseåret och den ska bevaras på skiftet från etableringsåret till utgången av förbindelseperioden.¹⁰⁸ På gården kontrolleras det att jordbrukaren har bevarat vallen på torvåkern enligt villkoren. Kontrollen riktar sig mot att jordbrukaren inte har bearbetat växtligheten under övervakningsåret.

Vallen får endast förnyas under förbindelseperioden utan bearbetning.¹⁰⁹ Det innebär att vallen kan förnyas genom direktsådd av en ny vall på en gammal vall. Gammal vall får inte avslutas med växtskyddsmedel.

På vallar på torvåkrar kan man genomföra täckdikning, kalkning, grävning och rensning av utfallsdiken samt andra motsvarande kortvariga åtgärder som förbättrar markstrukturen och vattenhushållningen. Områden med växtlighet som skadats eller förstörts i samband med ovannämnda åtgärder ska direkt efter åtgärden besås med vall- eller gräsväxter.¹¹⁰ Om växtligheten har förstörts utanför växtperioden eller sent på hösten, ska växtligheten anläggas på nytt följande vår.

Om det vid övervakningen konstateras att någon annan odlingsväxt, t.ex. korn, växer på den fleråriga miljövallen, registreras den konstaterade grödan på jordbruksskiftet.

¹⁰⁶ SRF 78/2023 26 §

¹⁰⁷ SRF 78/2023 26 §

¹⁰⁸ SRF 78/2023 26 §

¹⁰⁹ SRF 78/2023 26 §

¹¹⁰ SRF 78/2023 26 §

15.3.6 Hantering av avrinningsvatten

I åtgärden regleras mängden avrinningsvatten som lämnar åkern med hjälp av dräneringssystem. Dräneringssystemen regleras antingen på ett reglerbart dränerat skifte eller på ett skifte med underbevattning eller system för återanvändning av dräneringsvatten.

Jordbrukarna anger vid ansökan om åkerstöd 2023 på vilka basskiften åtgärden genomförs. Övervakningsfrågorna för hanteringen av avrinningsvatten blir synliga för dessa angivna basskiften. Senare ritar jordbrukarna i höstanmälan arealer där reglerad dränering, underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten genomförs. För övervakningen är det möjligt att be om dikeskartor över samarbetsområdet, eftersom de för de flesta basskiften redan tidigare har lämnats in till kommunerna. Inköpskartorna kan också finnas i det elektroniska arkivet om samarbetsområdet har överfört dem dit.

Krav på miniminivå för en åtgärd

Kravet på miniminivå för en åtgärd är tillstånd för att ta bevattningsvatten. Övervakningsfrågan i anslutning till kravet är följande krav på villkorlighet: 53. *Vid behov har man gjort en anmälan om vattentäkt eller vattenhushållningsprojekt eller ansökt om tillstånd för det.* Tillståndet kontrolleras under gårdsbesöket.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 27. De andra stöd villkoren för åtgärden har samarbetsområdet kontrollerat på administrativ väg.

Tabell 27. Stöd villkor som ska kontrolleras för åtgärden hantering av avrinningsvatten

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
4.	<i>Reglerbar dränering har förverkligats villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
3.	<i>Underbevattning eller återvinning av dräneringsvatten har förverkligats villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
52.	<i>Det har förts bok över utrustningens inställningar, skötsel och underhållsåtgärder</i>	Dokumentkontroll vintertid

4. Reglerbar dränering har förverkligats villkorsenligt

På gårdens skiften kontrolleras det att det har byggts reglerbar dränering. Vid reglerbar dränering ska det på skiftet finnas en reglerbrunn eller annan anordning med vilken fördämningen går att reglera i täckdikensnätet för skiftet. Vid kontrollen ska inspektören öppna brunnslocken och granska att dräneringsrör har letts in i brunnen och att den är försedd med en stängnings-/regleringsanordning. Om jordbrukaren använder någon annan metod för att reglera vattenytan, måste dess lämplighet för reglering av vattenytan bedömas från fall till fall.

Om det inte finns sådan utrustning som krävs i villkoren, ska samarbetsområdet underrättas om övervakningsresultatet varefter samarbetsområdet avslutar åtgärden.

3. Underbevattning eller återvinning av dräneringsvatten har förverkligats villkorsenligt

Underbevattning

Vid en skiftesspecifik åtgärd som handlar om underbevattning ska åkerns vattenhushållning regleras heltäckande med hjälp av bevattning och reglerad torrläggning genom täckdikensnätet.¹¹¹ Bevattningsvatten från naturvatten ska ledas till skiftet till exempel genom att pumpa vatten från en å eller med hjälp av tyngdkraften. Vid vattning ska vattnet med hjälp av reglerbrunnar eller andra dämninganordningar dämmas upp i täckdikensnäten på området, varifrån det absorberas av marken.

Vid övervakningen ska följande villkor för underbevattning kontrolleras:

- Det finns tillräckligt med bevattningsvatten. Bevattningsvatten kan pumpas till exempel från ett dike eller en bäck. Då måste man bedöma om det finns tillräckligt med vatten för kontinuerlig bevattning även under torra perioder.
- Jordbrukaren har skaffat tillräckliga pumpar för bevattning. Pumpar som drivs med solkraft kan godkännas om de är tillräckligt effektiva.
- Skiftet har tillräckliga anordningar för uppdämning av bevattningsvatten som pumpats in i dräneringsdikessystemet.

Återvinning av dräneringsvatten

Vid återanvändning av dräneringsvatten ska avrinningsvattnet från åkerområdet lagras i en separat bassäng av tillräckligt stor volym som samlar avrinningsvatten under våavrinningen och störtregn, varifrån det under en torr period leds tillbaka till åkern som bevattningsvatten.¹¹² I övrigt är det samma stöd villkor för återanvändning av dräneringsvatten som för underbevattning.

Vid övervakningen ska följande villkor för återanvändning av dräneringsvatten kontrolleras:

- Det finns tillräckligt med bevattningsvatten. Vid övervakningen ska man bedöma om lagringsbassängens volym är tillräcklig, det vill säga om det är möjligt att lagra så mycket vatten att det räcker för bevattning av den areal som anmälts för åtgärden. Till exempel för en areal på en hektar krävs det 100 kubikmeter vatten för att det ska motsvara 10 mm regn.
- Jordbrukaren har skaffat tillräckliga pumpar för bevattning. Pumpar som drivs med solkraft kan godkännas om de är tillräckligt effektiva.
- Skiftet har tillräckliga anordningar för uppdämning av bevattningsvatten som pumpats in i dräneringsdikessystemet.

Om det är exceptionellt torrt och lagringsbassängen för återanvändning av dräneringsvatten töms på grund av bevattning, kan bevattningen fortsätta i form av underbevattning. Då ska det finnas tillgång till naturvatten för bevattning.

Om det inte finns sådan utrustning som krävs i villkoren, ska samarbetsområdet underrättas om övervakningsresultatet varefter samarbetsområdet avslutar åtgärden, och i regel återkrävs ersättningarna för de tidigare åren.

¹¹¹ SRF 78/2023 29 §

¹¹² SRF 78/2023 29 §

15.3.7 Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter

Målet med åtgärden är att minska risken med användningen av växtskyddsmedel genom att uppmuntra jordbrukare att använda avancerade biologiska och mekaniska bekämpningsmetoder och bekämpning som preciserats enligt bekämpningsbehovet. Jordbrukaren ska årligen välja en av följande bekämpningsmetoder:

- Användning av mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids mekaniskt vid bekämpning av växtsjukdomar eller skadedjur
- Insektsnät
- Användning av mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids av pollinerande insekter i bekämpningen av växtsjukdomar
- Användning av makroorganismpreparat vid bekämpning av växtskadegörare
- Organisk eller biologiskt nedbrytbar marktäckning under växtperioden för ettåriga växter
- Organisk eller biologiskt nedbrytbar marktäckning eller gräs som ska klippas under växtperioden för fleråriga växter.

För ett ersättningsberättigande jordbruksskifte får man endast välja en bekämpningsmetod åt gången och det ska användas på hela jordbruksskiftet. Genomförandet av åtgärden för arealen får variera från år till år beroende på odlingssituationen.¹¹³

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iaktta kraven i tabell 28.

Tabell 28. Krav på miniminivå för en åtgärd inom alternativt växtskydd för trädgårdsväxter

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
58	<i>Det har förts bok om användning av växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid
70	<i>Behandling, lagring, förstöring av förpackningar och rester gällande växtskyddsmedel har gjorts ändamålsenligt *)</i>	Kontroll i terrängen
71	<i>Den spruta som används är testad eller en ny spruta uppfyller villkoren *)</i>	Dokumentkontroll på gården
72	<i>Personen som sprider växtskyddsmedel har examen *)</i>	Dokumentkontroll på gården

Stöd villkor

Tabell 29. Stöd villkor som ska kontrolleras för åtgärden Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter.

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
61	<i>Förhandsplanen gällande alternativt växtskydd har gjorts senast 31.5.</i>	Dokumentkontroll på gården

¹¹³ SRF 78/2023 30 §

14	<i>Metoden för alternativt växtskydd för trädgårdsväxter har förverkligats under övervakningsåret</i>	Kontroll i terrängen
15	<i>Om det används bin i växtskyddsmetoden ska det på området finnas minst 2 bikupor per hektar</i>	Kontroll i terrängen
16	<i>Om metoden är användning av insektnät, har det på arealen använts nät som är menade till insektsbekämpning</i>	Kontroll i terrängen
17	<i>Trädgårdsväxternas rader eller radmellanrum har täckts med tillräcklig täckning på det anmälda skiftet fram till skörden</i>	Kontroll i terrängen
18	<i>Täckmaterialet för trädgårdsväxternas rader eller radmellanrum är villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
19	<i>Kravet på täckning för trädgårdsväxter har fyllts senast 30.6. eller 31.7.</i>	Kontroll i terrängen
21	<i>Grästäckningen, som ska klippas, för fleråriga trädgårdsväxter är villkorsenlig</i>	Kontroll i terrängen
20	<i>Täckmaterialet för trädgårdsväxternas täckta rader eller radmellanrum täcker minst 90 % av markytan som ska täckas</i>	Kontroll i terrängen
22	<i>Kemiska bekämpningsmedel har inte använts vid ogräsbekämpning, om täckningsåtgärden har valts</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
23	<i>Motivering till användning av kemiskt växtskydd finns i gårdens förhandsplan och observation som berättigar till användning har gjorts</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
59	<i>Det har förts bok om användning av växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid

61. Förhandsplanen gällande alternativt växtskydd har gjorts senast 31.5.

Jordbrukaren ska senast den 31.5 skiftes- och växtspecifikt göra upp en preliminär plan för alternativt växtskydd. Planen ska beskriva följande:

- Vilken alternativ växtskyddsmetod man planerar att använda för varje växtart och skifte
- En beskrivning av vilka hjälpmedel för uppföljning som används på skiftet för att följa upp behovet av en alternativ växtskyddsmetod och vilket resultat det ger
- Situationer då en alternativ växtskyddsmetod kan kompletteras med andra metoder.¹¹⁴

Förhandsplanen förvaras på gården och granskas i samband med åkerövervakningen. I planen kontrolleras att den innehåller de uppgifter som krävs enligt förordningen. Syftet med planen är i första hand att säkerställa att kemiskt växtskydd inte används utan grund.

14. Metoden för alternativt växtskydd för trädgårdsväxter har förverkligats under övervakningsåret

Jordbrukaren ska tillämpa en biologisk eller mekanisk bekämpningsmetod på de skiften som anmälts för åtgärden. Om jordbrukaren vid ansökan om åkerstöd har valt en alternativ växtskyddsmetod för trädgårdsväxter som bygger på mikrobiologiska preparat eller användning av makroorganismer, ska preparaten eller bekämpningsorganismerna ha anskaffats under övervakningsåret. Jordbrukaren ska ha ett inköpskvitto som bevis på anskaffning av preparat eller bekämpningsorganismer.

¹¹⁴ SRF 78/2023 30 §

Biologiska och mekaniska bekämpningsmetoder beskrivs i [bilaga fyra till förordning 78/2023](#). I bilagan anges växtskyddsmetoden, den odlade växten, skadegöraren som ska bekämpas, övervakningsmetoden och möjligheten att använda den kemiska växtskyddsmetoden i kolumner. På raderna finns godkända växtskyddsmetoder.

Vid övervakningen kontrolleras det att den anmälda växtskyddsmetoden har tillämpats på jordbruksskiftet.

15. Om det används bin i växtskyddsmetoden ska det på området finnas minst 2 bikupor per hektar

Om användning av bin för spridning av preparatet ingår i växtskyddsmetoden ska det finnas minst två bikupor per hektar i området under odlingsväxtens blomningstid. Bikuporna ska vara försedda med en lämplig anordning för spridning av växtskyddsmedlet samt separata in- och utgångar för bina.¹¹⁵

Kuporna kan antingen ägas av jordbrukaren eller vara placerade i området på basis av ett avtal med biodlaren. I kuporna kontrollerar man att de har en anordning för spridning av växtskyddsmedel och separata ut- och ingångsöppningar. Kuporna ska finnas på skiftet under hela blomningstiden. Avvikande från statsrådets förordning om miljöersättning kan enligt jord- och skogsbruksministeriet även humlor användas för spridning av preparat. Det ska finnas minst 6 humlekupor per hektar.

16. Om metoden är användning av insektnät, har det på arealen använts nät som är menade till insektsbekämpning

Om växtskyddsmetoden är användning av insektnät, ska sådana nät avsedda för insektsbekämpning användas som täcker hela det område där åtgärden genomförs.¹¹⁶ Olika typer av odlingsväv godkänns inte.

17. Trädgårdsväxternas rader eller radmellanrum har täckts med tillräcklig täckning på det anmälda skiftet fram till skörden

En aktiv jordbrukare som använder täckningsmetoder ska täcka raderna av ettåriga trädgårdsväxter och raderna eller mellanrummen mellan raderna av fleråriga växter på de skiften han eller hon uppgett med tillräcklig täckning fram till skörden. De flesta takmaterial, till exempel gräsklipp, bryts ned under växtperioden, så jordbrukaren måste vid behov öka täckningen. Det ska finnas så mycket täckningsmaterial att det hindrar ljuset från att nå markytan och därigenom ogräset från att gro.

18. Täckmaterialet för trädgårdsväxternas rader eller radmellanrum är villkorsenligt

Vid användning av en täckningsmetod ska markytan på raderna med ettåriga trädgårdsväxter täckas med halm, strö, klippt gräs, biologiskt nedbrytbar film, täckpapper eller annat organiskt material som inte är skadligt för jorden. Markytan för fleråriga växter ska vid raderna täckas med halm, flis, gräsklipp, biologiskt nedbrytbar film, täckpapper, gräs mellan raderna som sedan klipps eller något annat organiskt täcke som inte är skadligt för jordmånen. Ett gräställe som klipps mellan raderna av fleråriga växter kan också vara en blomsterrensa som slås efter blomningen. Ett skifte kan täckas helt och hållet eller så kan endast en rad eller ett radmellanrum täckas.¹¹⁷

¹¹⁵ SRF 78/2023 30 §

¹¹⁶ SRF 78/2023 30 §

¹¹⁷ SRF 78/2023 30 §

19. Kravet på täckning för trädgårdsväxter har fyllts senast 30.6. eller 31.7.

Kravet på marktäckning på ettåriga trädgårdsväxter ska uppfyllas senast 30.6. För växter som kräver förgröda samt för sallatsväxter, kinakål, blomkål och broccoli ska kravet på marktäckning uppfyllas senast 31.7. Gräset som ska klippas ska vara täckande senast vid skörden.¹¹⁸

Uppfyllandet av kravet på marktäckning ska konstateras genom ett förnyat besök, om gården besöks före 30.6 eller 31.7 och täckmaterialet inte har placerats ut enligt villkoren. Uppfyllandet av täckningskravet kan också verifieras genom att skicka en begäran om utredning till jordbrukaren.

21. Grästäckningen, som ska klippas, för fleråriga trädgårdsväxter är villkorsenlig

Gräset som ska klippas ska vara täckande senast vid skörden. Grästället som klippas ska hållas kort genom att det klippas tillräckligt ofta under växtperioden.¹¹⁹

Grästället ska hållas kort genom klippning även efter skörd. Om skiftet under det första året för genomförande har ett flerårigt växtbestånd som planterats tidigare och ett gräställe som uppfyller kraven, behöver marktäckningen inte anläggas på nytt.

20. Täckmaterialet för trädgårdsväxternas täckta rader eller radmellanrum täcker minst 90 % av markytan som ska täckas

Täckmaterialet på täckta rader eller mellanrum mellan rader täcker minst 90 % av den markyta som ska täckas.¹²⁰ Det täckta områdets andel av hela arealen bedöms till en början med ögonmått på skiftet och om bedömningen ger vid handen att kravet inte uppfylls, säkerställs den täckta markytans andel med GPS-mätning. Alternativt kan man mäta arealen utan marktäckning om den går enklare att mäta. Åtgärden underkänns för jordbruksskiftet om minst 90 % av markytan inte är täckt.

22. Kemiska bekämpningsmedel har inte använts vid ogräsbekämpning, om täckningsåtgärden har valts

Vid användning av täckningsmetoder får växtskyddsmedel inte användas för bekämpning av ogräs.¹²¹ Inom täckta områden kan man dock bekämpa skadedjur eller växtsjukdomar kemiskt. Vid övervakningen kontrollerar man att ogräsen inte har bekämpats kemiskt på gården. Dessutom kontrollerar man att villkoret i de skiftesvisa anteckningarna vid dokumentkontrollen vintertid uppfylls.

Ogräs kan bekämpas mekaniskt. Om mekanisk bekämpning har använts måste man bedöma om det har funnits tillräckligt med täckning, det vill säga om man kan betala ersättning för åtgärden för skiftet. Täckningen hindrar inte nödvändigtvis alla enskilda ogräsväxter från att växa.

¹¹⁸ SRF 78/2023 30 §

¹¹⁹ SRF 78/2023 30 §

¹²⁰ SRF 78/2023 30 §

¹²¹ SRF 78/2023 30 §

23. Motivering till användning av kemiskt växtskydd finns i gårdens förhandsplan och observation som berättigar till användning har gjorts

Om någon annan åtgärd än täckningsåtgärd har valts på gården och kemiskt växtskydd har använts, ska det utredas om grunderna för användningen finns i förhandsplanen. Kemiskt växtskydd kan användas endast om de alternativa växtskyddsmetoderna på basis av observationen inte var tillräckliga för bekämpning av skadedjur eller ogräs. Den alternativa bekämpningen måste vara primär bekämpningsmetod för växtskadegöraren och den kemiska bekämpningen sekundär. Man ska utreda om jordbrukaren på gården har använt de hjälpmedel för uppföljning som anges i planen. Uppföljningen före användningen av kemiska ämnen ska göras tillräckligt länge.

15.3.8 Fågelåkrar

Syftet med åtgärden är att främja samordningen av födo- och rastplatser för gäss (inklusive vitkindade gäss), tranor och svanar som flyttar i stora flockar med odlingen i områden som man vet att fåglarna enligt informationsmaterialet föredrar.

I åtgärden ska jordbrukaren enligt normal odlingssed odla produktionsväxter som gynnar vilda tranor, gäss eller svanar med målet att få ett växtbestånd som ger normal skörd.

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iaktta kraven i tabell 30.

Tabell 30. Krav på miniminivå för en åtgärd på fågelåkrar

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
27.1	<i>På jordbruksmarken på en gård som hör till ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram har det inte vidtagits sådana åtgärder som äventyrar syftet med områdets skydd</i>	Kontroll i terrängen
27.2	<i>Fredningsbestämmelserna för skyddsområde i enlighet med naturskyddslagen har följts ^{*)}</i>	Kontroll i terrängen
27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt ^{*)}</i>	Kontroll i terrängen
27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte försämrats avsevärt ^{*)}</i>	Kontroll i terrängen
27.5	<i>En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 ^{*)}</i>	Kontroll i terrängen

Stöd villkor

För en åtgärd vid åkerövervakning kontrolleras stöd villkor 24. *Fåglarnas ankomst till skiftet har inte förhindrats på förhand och fåglarna har inte störts avsiktligt.*

Odlingsåtgärderna på ett basskifte som anmälts som fågelåker ska förläggas och genomföras så att fåglarna inte störs. Fåglarnas ankomst till skiftet får inte förhindras på förhand och att avsiktligt störa dem är inte tillåtet.¹²²

Vid övervakningen ska man i mån av möjlighet kontrollera att jordbrukaren inte på något sätt på förhand har förhindrat fåglarnas ankomst till skiftet eller avsiktligt stört fåglarna. Fåglar får inte hindras från att komma in på skiftet eller störas med projektillösa patroner, fågelskrämmor med gas, handlaser eller på något annat sätt. Gården kan ha tillstånd att skrämman bort fåglar beviljat av NTM-centralen i Egentliga Finland. Fåglar får inte skrämman bort från skiften som anmälts som fågelåkrar.

16 MILJÖAVTAL

Syftet med såväl avtalet om skötsel av våtmarker som avtalet om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet (avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap, Moma) är att genom skötselåtgärder enligt skötselplanen och avtalet främja avtalets mål.

lakttagandet av miljöavtal, skötsel av våtmarker¹²³ och skötsel av jordbruksnaturen¹²⁴ och landskapet övervakas genom kontroll på plats.¹²⁵ Övervakningen omfattar fastställande av arealen samt kontroll av minimikraven och stöd villkoren.¹²⁶ Även de skiftesspecifika anteckningarna om genomförda åtgärder som ingår i stöd villkoren¹²⁷ granskas samtidigt.¹²⁸

Den areal med permanent gräsmark som omfattas av miljöavtalet ska bevaras som jordbruksmark och hållas öppen. Kravet på jordbruksverksamhet anses inte vara uppfyllt om slåtter eller bete enligt avtalsvillkoren inte har utförts. Om kraven på jordbruksverksamhet och öppet bevarande av jordbruksmark i kapitel 8.2. Dessutom måste kraven på villkorlighet följas. Kraven på villkorlighet är markerade med en asterisk. Övervakningen ska utvidgas till att gälla villkorligheten, om gården inte omfattas av övervakningen av villkorligheten och brister konstateras i kraven på miniminivåns villkorlighet. På gården övervakas det krav på villkorlighet där försummelsen konstateras. Närmare information om övervakningen av villkorlighet finns i kapitel 18.

Ingåendet av miljöavtal förutsätter ingen förbindelse om miljöersättning, dvs. gården kan ha ett miljöavtal men ingen förbindelse om miljöersättning. I alla miljöavtal följs avtalsvillkoren för den nya programperioden. I ett anpassat avtal är tidpunkten för avtalets upphörande densamma som i det tidigare avtalet.

Avtalets minimiareal är 0,3 hektar.

¹²² SRF 78/2023 31 §

¹²³ SRF 78/2023 48-49 §

¹²⁴ SRF 78/2023 41-47 §

¹²⁵ SRF 134/2023 21 §

¹²⁶ SRF 134/2023 16 §

¹²⁷ SRF 78/2023 36 §

¹²⁸ SRF 134/2023 16 §

Terrängsyn är ett administrativt kontrollbesök i anslutning till avtalsbehandlingen.¹²⁹ I samband med terrängsynen konstaterar avtalshandläggaren avtalsskiftets stödberättigande, avgränsar arealen eller godkänner/avslår skiften. Terrängsynerna genomförs före utgången av 2024.

Innan kontrollbesöket är det bra att genom avtalshandläggaren ta reda på läget beträffande terrängsynerna på gården.

Övervakningen och terrängsynen kan också göras samtidigt, så länge rollerna är tydliga. Inspektören utför övervakningen och avtalshandläggaren fungerar som sakkunnig och utför terrängsynen. [För närmare information, se anvisningen.](#)

Om både övervakningen och terrängsynen registreras samma år är resultatet av övervakningen det primära. Skillnaden i arealen för permanent gräsmark medför påföljder enligt det som anges i kapitel 20. De retroaktiva påföljderna ska beaktas enligt anvisningarna i kapitel 25.5.

I det nya avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap har man kunnat ansöka om ettåriga skiftesspecifika åtgärder, ersättning för inhägnad och/eller iståndsättningsröjning eller ersättning för rovdjursstaket. De granskas genom terrängsyn av avtalshandläggaren, men den uppdaterade bokföringen av åtgärderna kontrolleras vid övervakningen som en del av bokföringen av basskiftet. Även påföljderna för minimikraven och stöd villkoren minskar stödet för dessa ettåriga åtgärder.

16.1 Övervakningen av arealen i avtal

I regel är det inte nödvändigt att ingripa i basskiftets gränser på skiften som ingår i miljöavtal. Om man dock upptäcker områden som inte är giltiga för avtalet, ska de tas bort. Om det i skiftet ingår sådan areal för vilken det inte finns någon grund för att betala stöd enligt den ansökta växtkoden, måste man också korrigera basskiftets gränser. Av avtalsarealen avgränsas icke-stödberättigande områden på över 100 m²¹³⁰ eller exempelvis steniga och sandiga områden som syns på flygfotografiet. Kontrollera under terrängbesöket att avtalsområdet i sin helhet är godtagbart för avtalet och att det inte finns områden som nämns i förteckningen nedan.

- Områden som används som trädgård eller park
- Anlagda vägar: En grusbelagd väg är alltid permanent, oberoende av hur ofta den används eller hur bred den är. En väg kan vara permanent också om den till exempel saknar växttäckelse eller är gräsbevuxen. Så är fallet till exempel om det finns ett dike mellan vägen och det odlade området eller om vägen huvudsakligen används för annat än jordbruk.
- Byggnader
- Kalhyggen
- Objekt som används för skogsbruk
- Slybevuxna snår vars röjning inte nämns i skötselplanen
- Omfattande enhetliga öppna klippor
- Arealer där växtligheten huvudsakligen består av skogliga växter, såsom mossor, lavar, ljung eller lingon, och där det inte finns förutsättningar att producera några betesväxter

¹²⁹ SRF 134/2023 10 §

¹³⁰ SRF 78/2023 41 §

Om det vid övervakningen konstateras att arealen på det skifte som terrängsynen gäller inte är korrekt, ska arealen korrigeras vid övervakningen.¹³¹ Observera de retroaktiva påföljderna enligt bilden.

I strandområden används som gräns för avtalsområdet mot vattnet gränsen för Vipu-vattendrag¹³² som finns som kartnivå i Vipu-tjänsten eller nivåen havsområden¹³³. I avtalen för perioden 2015–2020 har Stödtilämpningens nivåer, Vipu-vattendrag och havsområde, varit en rekommendation i avgränsningen.

- Om det nyaste flygfotot och havsområdets avgränsning stöder varandra, kan avgränsningen göras utan mätningar i terrängen.
- Avgränsningen görs enligt flygfotot, om inte nivåerna stöder det nyaste flygfotot.
- Om det i terrängen konstateras att arealen kan godkännas i avtalet, även om flygfotot inte stöder observationen, ska gränsen mätas med en GPS-anordning och dessutom ska man ta några platsbundna fotografier av mätsträckan.

För avtalsskiftet med **permanent gräsmark** kan man betala grundläggande inkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, omfördelningsinkomststöd samt kompensationsbidrag. Arealen ska uppfylla kravet för permanent gräsmark.

På arealer med permanent gräsmark ska det finnas vall- och gräsväxter på minst 50 % av arealen. Vid stranden vid havet eller vattendrag ska man under övervakningsbesöket säkerställa att arealen är täckt av mark. Växtlighet som täcker marken innebär att arealen inte regelbundet ligger under vatten. Observera att alla arealer på flygfotot inte nödvändigtvis är godtagbara som avtalsareal och i synnerhet inte som arealer med permanent gräsmark.

Areal där det växer för många träd eller buskar måste avskiljas från den permanenta gräsmarken. När området tas bort från den permanenta arealen måste en eventuell retroaktiv påföljd sparas på kartan via arealen. Om arealen fungerar för avtalet som skogsmark eller annat område, fördelas basskiftet på året efter övervakningsåret. Om arealen inte fungerar för avtalet, avlägsnas arealen genom en gränskorrigering.

Om den digitaliserade arealen efter övervakningen avviker från den areal som fastställts i avtalet, måste avtalshandläggaren ändra beslutet om avtalet så att avtalsarealen motsvarar den digitaliserade arealen. Ändringen kan göras efter det att stödmottagaren har godkänt den digitaliserade arealen. Om skiftets areal minskar på basis av digitaliseringen, behöver avtalet dock inte ändras, om skillnaden mellan den digitaliserade arealen och avtalsarealen är obetydlig.

OBS! Avtalsarealen får inte ändras till övervakningsåret, utan först till året därpå.

Påföljderna för miljöavtal till följd av arealskillnad beräknas på det sätt som anges i kapitel 23.3.

¹³¹ SRf 134/2023, 21 § och Lag 1333/2022, 12 §

¹³² SRf 77/2023 3 § (i vattendrag ett sådant vattendrag som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen (587/2011) och i 3 § 1 mom. 30 punkten i vattenlagen för landskapet Åland (Ålands författningssamling 1996:61) samt den nätverksmodell för fåror som finns i kartlagret Vattendrag i identifieringssystemet för jordbruksskiftet (LPIS),

¹³³ SRf 77/2023 3 §

16.2 Övervakning av stödvillkoren i avtal

Bokföringen av skötselåtgärderna granskas i samband med terrängbesöket vid åkerövervakningen.¹³⁴ I dokumentkontrollen vintertid begärs och granskas inte längre anteckningar om avtal. Över de åtgärder som vidtas på avtalsområdet ska anteckningar göras skiftesvis eller per skötselhelhet allteftersom åtgärderna vidtas. I anteckningarna ska man varje år anteckna åtminstone skiftets namn, signum och areal samt de åtgärder som vidtagits, tidpunkten för genomförande av åtgärderna och deras varaktighet samt det genomsnittliga antalet betesdjur under betesperioden.

Begäran om anteckningar av den som ansöker om stöd:

Anteckningar ska göras allteftersom åtgärderna har vidtagits. När den som ansöker om stöd underrättas om kontrollen ska man ange att anteckningarna granskas i samband med övervakningsbesöket. Kontrollen kan göras med hjälp av anteckningar i pappersformat eller elektroniskt, om jordbrukaren är på plats. Om jordbrukaren inte är närvarande vid övervakningsbesöket ger man honom eller henne två veckor på sig att lämna in anteckningarna till NTM-centralen.

Om man inte får kontakt med den stödsökande för att underrätta denne om kontrollen ber man att anteckningarna lämnas in till NTM-centralen. Man ska avsätta tillräckligt med tid för inlämning av anteckningarna.¹³⁵

16.2.1 Jordbruksnaturens mångfald och skötsel av landskapet

Ett avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet är ett miljöavtal som främjar den biologiska mångfalden och landskapet. Föremålet för avtalet kan vara en vårdbiotop eller ett naturbete som är en annan areal utanför åkern och som sköts årligen genom bete eller slåtter och bärning av slåtteravfallet i enlighet med skötselplanen. Betande djur ska klara sig i huvudsak på betesproduktionen och betesgången får inte orsaka erosion.

På basis av avtalet betalas

- årlig skötselersättning som grundar sig på en separat skötselplan.
- ersättning som söks separat för stängsling och/eller iståndsättningsröjning eller för rovdjursstängsel.

Krav på miniminivå i avtalet

I miniminivån för en åtgärd ingår¹³⁶ det att följa kraven i tabell 31 nedan. Villkoren granskas på terrängbesöket vid åkerövervakningen.

¹³⁴ SRF 78/2023 36 §

¹³⁵ Lag 434/2023 33 §

¹³⁶ SRF 78/2023 41 §

Tabell 31. Minimikrav på avtalet om jordbruksnaturen och landskapet

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
27.1/28.1.	<i>På jordbruksmarken på en gård som hör till ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram har det inte vidtagits sådana åtgärder som äventyrar syftet med områdets skydd *)</i>	Kontroll i terrängen
27.2	<i>Fredningsbestämmelserna för skyddsområde i enlighet med naturskyddslagen har följts *)</i>	Kontroll i terrängen
27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt *)</i>	Kontroll i terrängen
27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte försämrats avsevärt *)</i>	Kontroll i terrängen
27.5/28.5.	<i>En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 *)</i>	Kontroll i terrängen
28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett till nätverket Natura 2000 hörande skyddsområde enligt 13 §, 17 § eller 24 § i naturvårdslagen 1096/1996 eller för ett område enligt 25 § i naturvårdslagen har följts *)</i>	Kontroll i terrängen
28.3	<i>Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt *)</i>	Kontroll i terrängen
28.4	<i>Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte försvagats betydligt *)</i>	Kontroll i terrängen
79	<i>Skyddade naturminnesmärken har bevarats *)</i>	Kontroll i terrängen

Alla ovanstående övervakningsfrågor är krav enligt villkorligheten och övervakningen av dem beskrivs närmare i punkt 18. När det gäller dem bör man komma ihåg att utvidga övervakningen till att gälla villkorligheten, om man upptäcker en försummelse och statusen inte övervakas av villkorligheten.

Stöd villkor

Man ska sätta sig in i villkoren i gårdens miljöavtal och skötselplanen före gårdsbesöket. Övervakningsbesöket görs efter mitten av augusti, då resultaten av skötselåtgärderna är synliga.

Av stöd villkoren för avtalet kontrolleras villkoren i tabell 32.

Tabell 32. Stöd villkoren för avtal om jordbruksnaturen och landskapet

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
36	<i>Miljöavtalets avtalsvillkor och skötselplan har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen
37	<i>Betning av miljöavtalsareal medför inte erosion av jordmånen</i>	Kontroll i terrängen

62	<i>Det har gjorts anteckningar om åtgärder skiftesvis eller per skötselhelhet allt efter som de har förverkligats</i>	Kontroll i terrängen
77	<i>Anteckningar har förts över åtgärder anefter som de har utförts</i>	Kontroll i terrängen

36. Miljöavtalets avtalsvillkor och skötselplan har iakttagits

Avtalet förutsätter årlig betesgång i avtalsområdet eller att avtalsområdet sköts med slätter och avlägsnande av slätterrester. Vid kontrollen ska dessa åtgärder kunna verifieras.

Skötselåtgärderna enligt avtalet finns inskrivna för varje avtalsår i den skötselplan som bifogats avtalet. Dessutom är tidtabellen för genomförandet av åtgärderna inskriven i planen. Åtgärderna ska grunda sig på en godkänd skötselplan.

Skötselåtgärder kan dessutom vara till exempel röjning av träd och buskar, avlägsnande av röjningsrester samt lövtäkt eller andra motsvarande åtgärder, såsom avlägsnande av växtlighet som försvårar främjandet av objektets naturvärden. Också iståndsättande och stängsling av traditionella konstruktioner som hör samman med boskapskötsel kan vara en åtgärd. Betesgång på vårdbiotopen är noggrant reglerad genom avtalet.

Förbjudna åtgärder är bearbetning, gödsling, dikning, beskogning eller behandling med växtskyddsmedel (bortsett från punktbekämpning av jätteloka). Dessa åtgärder kan leda till att ersättningen går förlorad och avtalet hävs, om det inte finns NTM-centralens tillstånd för åtgärderna.

37. Betning av miljöavtalsareal medför inte erosion av jordmånen

Betesgång som hör till skötselåtgärderna enligt avtalet om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet ska genomföras så att den inte orsakar erosion i marken.¹³⁷

62. Det har gjorts anteckningar om åtgärder skiftesvis eller per skötselhelhet allt efter som de har förverkligats

Över de åtgärder som vidtas på avtalsområdet ska man föra en skötseldagbok skiftesvis eller per skötselhelhet allteftersom åtgärderna vidtas.¹³⁸ I anteckningarna ska man varje år anteckna åtminstone skiftets namn, signum och areal samt de åtgärder som vidtagits, tidpunkten för genomförande av åtgärderna och deras varaktighet samt det genomsnittliga antalet betesdjur under betesperioden.

Skötselhelheten kan bestå av de skiften som exempelvis finns inom samma inhägnad och skiftena sköts med samma antal djur eller så sköts skiftena med samma skötselform. Skiftena kan också finnas på samma skyddsområde eller på samma ö. Skiftena kan uppges som skötselhelheter även om de på grund av kravet på permanent gräsmark är indelade i olika skiften eller skiften som betas med samma antal djur på gården, även om man tillämpar betesrotation och skiftenas förhållanden inte i övrigt avviker från varandra. Aktuella anteckningar granskas i samband med terrängbesöket vid övervakningen.

¹³⁷ SRF 78/2023 46 §

¹³⁸ SRF 78/2023 36 §

77. Anteckningar har förts över åtgärder anefter som de har utförts

På fråga 62 har förekomsten av anteckningar som granskats separat för varje jordbruksskifte registrerats. Fråga 77. *Åtgärderna har antecknats vartefter de har genomförts*¹³⁹ är en gårdsspecifik sammanställningsfråga och här sparas i skick eller eventuell påföljd.

När det gäller iakttagandet av avtalet/planen kontrolleras följande:

- *Åtgärderna har påbörjats på varje skifte det 1:a året om inte något annat har godkänts i avtalet*
- *Eventuell betesgång har genomförts utan att växtligheten har ändrats väsentligt*
- *Avtalsområdet har varken bearbetats, beskogats, gödslats eller behandlats med växtskyddsmedel*
- *Övriga villkor som eventuellt förutsätts i avtalet har följts.*

16.2.2 Skötsel av våtmarker

Ett avtal om skötsel av våtmarker kan ingås för ett område, vars huvudsakliga mål för skötseln enligt avtalet är att främja en minskning av belastning orsakad av jordbruket på vattendragen, dämpa klimatförändringen genom en torvåker som har ändrats till en våtmark, eller förbättra mångfalden i livsmiljöerna i ett jordbruksområde med en ensidig natur eller främja vilt-, fiskeri- eller kräftthushållningen. Skötselplanen ska upprättas för avtalsområdet och området ska skötas enligt planen. En skötseldagbok ska föras över skötselåtgärderna allteftersom åtgärderna vidtas, eller så kan motsvarande uppgifter anges i de skiftesspecifika anteckningarna.¹⁴⁰

Ett miljöavtal som gäller skötsel av våtmarker kan ingås för ett våtmarksområde, ett markområde som ligger under ett översvämningssområde eller en fåra som restaurerats till naturliknande tillstånd eller en fåra i två nivåer som är föremål för skötselåtgärder, en översvämningssplåtå eller översvämningssåker och kantområden som är tillräckliga med hänsyn till skötseln. Ett miljöavtal kan också ingås för små våtmarker, bottendammar och översvämningssåkrar och ett område som ska vattnas som ett myrliknande område, om det har anlagts med en ersättning för icke-produktiva investeringar. Dessutom kan avtal ingås om våtmarksobjekt som har anlagts med ersättning för icke-produktiva investeringar eller som har ingått motsvarande avtal under tidigare programperioder och som har skötts i enlighet med villkoren, eller en liten våtmark eller översvämningssåker som under den tidigare programperioden ingått i avtalet om skötsel av mångfald i naturen och landskapet och en våtmark som anlagts med annan finansiering och som uppfyller kraven för icke-produktiva investeringar.

Efter att avtalet har ingåtts är våtmarksområdet inte längre jordbruksmark.

Krav på miniminivå i avtalet

I kraven på miniminivå för avtalet¹⁴¹ ingår att iaktta villkoren i tabell 33. Villkoren granskas i samband med tillsynsbesöket.

¹³⁹ SRF 134/2023 27 § 1 mom.

¹⁴⁰ SRF 78/2023 48 och 49 §

¹⁴¹ SRF 78/2023 38 §

Tabell 33. Krav på miniminivå i avtal om skötsel av våtmarker.

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
27.1/28.1.	<i>På jordbruksmarken på en gård som hör till ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram har det inte vidtagits sådana åtgärder som äventyrar syftet med områdets skydd *)</i>	Kontroll i terrängen
27.2	<i>Fredningsbestämmelserna för skyddsområde i enlighet med naturskyddslagen har följts *)</i>	Kontroll i terrängen
27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt *)</i>	Kontroll i terrängen
27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte försämrats avsevärt *)</i>	Kontroll i terrängen
27.5/28.5.	<i>En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämma de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 *)</i>	Kontroll i terrängen
28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett till nätverket Natura 2000 hörande skyddsområde enligt 13 §, 17 § eller 24 § i naturvårdslagen 1096/1996 eller för ett område enligt 25 § i naturvårdslagen har följts *)</i>	Kontroll i terrängen
28.3	<i>Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt *)</i>	Kontroll i terrängen
28.4	<i>Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte försvagats betydligt *)</i>	Kontroll i terrängen

Alla dessa övervakningsfrågor är krav enligt villkorligheten och övervakningen av dem beskrivs närmare i punkt 18. När det gäller dem bör man komma ihåg att utvidga övervakningen till att gälla villkorligheten, om man upptäcker en försummelse och statusen inte övervakas av villkorligheten.

Stöd villkor

Tabell 34. Stöd villkor för avtal om skötsel av våtmarker

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
37	<i>Betning av miljöavtalsareal medför inte erosion av jordmånen</i>	Kontroll i terrängen
38	<i>På skiftet har man följt skötselplanen och det finns uppdaterad bokföring över skötseln</i>	Kontroll i terrängen
78	<i>Kraven gällande våtmarksavtalet och skötselplanen har följts och bokföringen gällande skötseln är a jour</i>	Kontroll i terrängen

Åtgärderna har genomförts enligt avtal/plan på basskiftena och det finns aktuell bokföring över skötselåtgärderna.

37. Betning av miljöavtalsareal medför inte erosion av jordmånen

Avtalsområdet får betas om det inte stör den biologiska mångfalden eller vattenvården. Erosion på grund av betesgång ska förhindras. Frågan är jordbruksskiftesspecifik, men en eventuell påföljd kommer som en del av den gårdsspecifika påföljden genom fråga 78.

38. På skiftet har man följt skötselplanen och det finns uppdaterad bokföring över skötseln

De årliga skötselåtgärderna för **våtmarker** kan vara:

- avlägsnande av slam vid behov och
- avlägsnande och tillförsel av eventuella kemiska fällningsmedel,
- anläggning av bottendammar,
- åtgärder för skötsel av dammanläggningar och fåror,
- uppföljning av vattenståndet samt
- slåtter av växtligheten i kantområden invid våtmarken eller fåran,
- bortförsl av växtresterna (slåtterrester får tas till vara) och
- andra motsvarande åtgärder.

Vid skötseln av fåror som återställts i naturtillstånd och fåror i två nivåer ska man:

- se till att det finns grunddammar,
- erosionsskydd och
- andra konstruktioner som bromsar vattenflödet,
- säkerställa en fungerande vattenledningsförmåga hos fåran och översvämningsområdena samt
- sköta växtligheten i fårans kantområden eller
- se till att hålla översvämningsplatåerna öppna.
- Växtlighet eller jordmaterial som hamnat på växtligheten ska vid behov avlägnas från översvämningsområdena.

I våtmarker som sköts för att minska **växthusgasutsläppen** ska man se till att vattenståndet är ändamålsenligt.

Växtskyddsmedel får inte användas på avtalsområdet.

Effektiverad bekämpning av främmande arter kan ingå i skötselåtgärder för våtmarker.

Skötselåtgärderna ska genomföras i enlighet med skötselplanen och en skötseldagbok ska föras över dem allteftersom de genomförs. Att en aktuell skötseldagbok/skiftesanteckningar har förts granskas i terrängen i samband med övervakningen.

78. Kraven gällande våtmarksavtalet och skötselplanen har följts och bokföringen gällande skötseln är a jour

Om de skötselåtgärder som krävs i skötselplanen och avtalets beslut inte har iakttagits, inga åtgärder har vidtagits för att bekämpa erosion eller om ingen aktuell bokföring över skötselåtgärderna, blir det en påföljd för denna övervakningsfråga.

Åtgärderna har genomförts enligt avtalet/skötselplanen

- Åtgärderna har inletts på varje skifte det 1:a året, om inget annat har godkänts i avtalet
- Basskiftenas arealer är rätta (mäts vid behov)
- Övriga villkor som eventuellt förutsätts i avtalet har följts.

Minst följande uppgifter ska framgå av anteckningarna:

- skiftets namn och signum
- areal
- årliga åtgärder i takt med att åtgärderna genomförs
- tid för genomförande, varaktighet

17 ERSÄTTNING FÖR EKOLOGISK PRODUKTION

En förbindelse om ersättning för ekologisk produktion är indelad i två gårdstyper: En förbindelse om ekologisk produktion för en växtodlingsgård och en förbindelse om ekologisk husdjursproduktion för en husdjursgård. När jordbrukaren ingår ekoförbindelse åtar han eller hon sig att i fem år uppfylla villkoren för ersättning för ekologisk produktion. En gård kan ha ekoförbindelse fastän den inte har ingått förbindelse om miljöersättning.

Ekoförbindelsen är en förbindelse som gäller antingen hela gården eller i undantagsfall en del av gården och för vilken det betalas ersättning för ekologisk produktion. På samma sätt som för miljöersättning ingår också krav på miniminivå i förbindelsen och att de iakttas är ett villkor för utbetalningen av ersättning. Den som ingår förbindelse ska också följa villkorlighetskraven.

17.1 Ersättning för ekologisk produktion på växtodlingsgårdar

För växtodlingsgårdar gäller kraven på miniminivå i tabell 35.¹⁴² I tabellen anges också i vilket sammanhang de olika kraven kontrolleras.

Tabell 35. Krav för miniminivå för ersättning för ekologisk produktion på växtodlingsgårdar

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för granskningen
29	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts *)</i>	Kontroll i terrängen
60	<i>Vid användningen av växtskyddsmedel har man följt allmänna principer gällande integrerad bekämpning</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.16	<i>Gödselmedel har använts i enlighet med 10 och 11 § i förordning 1250/2014 *)</i>	Kontroll i terrängen

¹⁴² SRF 80/2023 9 §

2.1	<i>Gödselmedlen har spridits på åkern så, att det inte har uppstått avrinning i vatten och att det inte finns risk för markpackning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.6	<i>Gödsel och organiska gödselpreparat har inte spridits på åkrarna 1.11. - 31.3. *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
2.2	<i>Förbudet att sprida gödsel på snötäckt mark, mark i tjäle och vattenmättad mark har följts *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
2.4	<i>Stallgödsel och organiska gödselafabrikat som har spridits på ytan har bearbetats in i jorden inom ett dygn efter spridningen, med undantag för spridning i växtligheten med slangspridare eller genom bredsåning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.5	<i>På arealer där växttacket hålls över vintern har stallgödsel och organiska gödselafabrikat från om med 15 september spridits endast genom placering *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
1.4	<i>Längs vattendrag har det lämnats en 5 m bred skyddsremsa där inga gödselmedel har spridits och på den följande 5 meters zonen från vattendraget är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselafabrikat förbjuden, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen *)</i>	Kontroll i terrängen
2.3	<i>Svämgödsel, urin och organiska gödselmedel i vätskeform har spridits endast genom placering, om lutningen på åkern, eller en del av den, är över 15 procent *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
81.17	<i>Användningen av gödselmedel har bokförts i enlighet med förordning 1250/2014 13 § *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.15	<i>Gården har en ikraftvarande gödselanalys *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
57	<i>Det har förts bok om gödselanvändning enligt förordningen 1250/2014 13 § *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
56	<i>Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
58	<i>Det har förts bok om användning av växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid

Inom miljöersättningen och ersättningen för ekologisk produktion tillämpas samma påföljdsbestämmelser på överträdelse som konstaterats i kraven på miniminivå. Påföljderna av kraven på miniminivå beskrivs i punkt 22.1.

Kraven enligt kraven på miniminivå för villkorligheten och övervakningen av dem beskrivs närmare i punkt 18. Övervakningen utvidgas till att även gälla villkorligheten, om gården inte omfattas av övervakningen av villkorligheten och brister konstateras i kraven på miniminivåns villkorlighet. På gården övervakas endast det krav på villkorlighet där försummelsen konstateras.

Stöd villkor

Livsmedelsverkets landsbygdstjänster ansvarar för ersättningen för ekologisk produktion och husdjursdjursproduktion, dess stöd villkor och betalning. Linjen för livsmedelskedjan ansvarar för villkoren för ekologisk produktionsmetod och husdjursproduktion, anvisningarna och kontrollsystemet för ekologisk produktion.

För att en ny ekologård ska få en ekoförbindelse måste den ansöka om att upptas i kontrollsystemet för ekologisk produktion och det första produktionskontrollbesöket enligt kontrollsystemet ska ha utförts senast 15.6 det första förbindelseåret.

De stödvillkor för ersättning för ekologisk produktion som landsbygdstjänsterna ansvarar för anges i tabell 36. En brist som konstaterats i stödvillkoren leder till att ersättningen minskas.

Tabell 36. Stödvillkor för ersättning för ekologisk produktion.

Fråga	Stödvillkor	Plats för granskningen
73	<i>På gården har man följt förbindelsevillkoren gällande ekologisk växtproduktion</i>	Dokumentkontroll vintertid
74	<i>På gården har man följt förbindelsevillkoren gällande ekologisk husdjursproduktion</i>	Dokumentkontroll vintertid

När jordbrukaren ingår förbindelse åtar han eller hon sig att uppfylla de villkor som föreskrivs¹⁴³ i ekoförordningen. Inspektionsprotokollet från övervakningen av ekologisk produktion granskas vid dokumentkontrollen vintertid och därmed ges också de eventuella påföljderna först då.

17.2 Ersättning för ekologisk produktion på husdjursgårdar

En gård som har ingått en förbindelse om ekologisk husdjursproduktion kontrolleras vid övervakningen när det gäller att kraven på miniminivå iakttas för alla djur som ingår i förbindelsen. Ersättningen för ekologisk husdjursproduktion innehåller inga separata stödvillkor som hänför sig till djuren och som ska kontrolleras på plats, endast kraven på miniminivå.

Gårdsbruksenheten kan också ha annan än ekologisk husdjursproduktion, om djuren är av en annan djurart än de som är i ekologisk husdjursproduktion och skötseln av dem har ordnats i produktionsenheterna i enlighet med förordningen om ekologisk produktion.¹⁴⁴

Kraven på miniminivå på ersättningen för husdjursproduktion hänför sig till kraven i lagstiftningen om djurens välbefinnande. De är delvis desamma som i villkorligheten, ersättningen för djurens välbefinnande samt avtalen om uppfödning av lantraser. Försummelser av minimikraven i anslutning till villkorligheten ska anmälas till Regionförvaltningsverket. Om gården också har ansökt om ersättning för djurens välbefinnande eller om gården har ingått ett avtal om uppfödning av lantraser, ska övervakningen utvidgas till att även omfatta övervakning av kraven på miniminivå för dessa under den tid som det egna urvalet av stöden i fråga pågår. Det är möjligt att be Regionförvaltningsverkets veterinärer om konsultationshjälp i ärenden som gäller kontroll av kraven på miniminivå och tillsyner kan också göras i samarbete med Regionförvaltningsverkets veterinärer.

Om det på gården upptäcks brister i kraven på miniminivå, bedöms deras allvarlighetsgrad, omfattning och varaktighet när det gäller de observerade bristerna. Det högsta värdet av dessa är den minskning som tillämpas.

¹⁴³ Förordning (EU) 2018/848

¹⁴⁴ Srf 80/2023 14 §

När det gäller försummelse av kraven på miniminivå är den minsta minskningen 20 %. Ersättningen kan minska på skalan 20,30,40,50,60,70,80,100. När den procentuella minskningen överstiger 50 % betalas ingen ersättning för ekologisk husdjursproduktion.¹⁴⁵

Kraven på miniminivå gäller följande helheter:

- Ändamålsenlig skötsel
- Djurhållningsplatsens säkerhet
- Betesmarkens säkerhet
- Utfodring
- Dricksvatten

NÖTKREATUR

Ändamålsenlig skötsel

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.¹⁴⁶

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.¹⁴⁷

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret skall rymma är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.¹⁴⁸

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. Djur som hålls i samma utrymme skall kunna ligga ner samtidigt i sitt djurhållningsställe.¹⁴⁹

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallsgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.¹⁵⁰

¹⁴⁵ SRf 80/2023

¹⁴⁶ Lag 247/1996 5 § 1 mom.

¹⁴⁷ Lag 247/1996 4 § 1 mom.

¹⁴⁸ Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

¹⁴⁹ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

¹⁵⁰ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

Betesmarkens säkerhet

Gångvägarna från djurstallet till fällan och betet ska vara trygga för nötkreaturen och sådana att nötkreaturen inte smutsar ner sig i onödan under någon av årstiderna.¹⁵¹ Stängsel till utomhusinläggnader och beten ska vara säkra för nötkreatur och av lämpligt material. Stängslen ska hållas i gott skick så att nötkreaturen inte skadas eller rymmer. Elektrifierade stängsel ska byggas och underhållas så att de inte orsakar onödigt lidande för nötkreaturen.¹⁵²

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.¹⁵³ Foder som ges till nötkreatur ska vara näringsrikt och balanserat.¹⁵⁴

Dricksvatten

En kalv ska utfodras och få dricka minst två gånger om dagen. En sjuk eller skadad kalv ska hela tiden ha tillgång till färskt vatten. Vid varm väderlek ska dock alla kalvar ha tillgång till färskt vatten hela tiden. Nötkreaturens vattenbehållare och vattningssystem ska hållas rena. Urin och avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet.¹⁵⁵

FÅR

Ändamålsenlig skötsel

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.¹⁵⁶

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.¹⁵⁷

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret ska rymma är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.¹⁵⁸

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. Djur som hålls i samma utrymme skall kunna ligga ner samtidigt i sitt djurhållningsställe.¹⁵⁹

¹⁵¹ SRF 592/2010 10 § 1 mom.

¹⁵² SRF 592/2010 10 § 3 mom.

¹⁵³ Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

¹⁵⁴ SRF 592/2010 13 § 1 mom.

¹⁵⁵ SRF 592/2010 13 § 2 mom.

¹⁵⁶ Lag 247/1996 5 § 1 mom.

¹⁵⁷ Lag 247/1996 4 § 1 mom.

¹⁵⁸ Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

¹⁵⁹ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.¹⁶⁰

Betesmarkens säkerhet

Gångvägarna från djurstallet till fårållan och betet ska vara trygga samt sådana att fåren inte smutsar ner sig i onödan.¹⁶¹

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.¹⁶² Foder som ges till får ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler.¹⁶³

Dricksvatten

Fårens vattningsanordningar och vattenbehållare ska hållas rena. Urin och avföring får inte kontaminera fodret eller dricksvattnet, och vattnet får inte heller frysa.¹⁶⁴

GETTER

Ändamålsenlig skötsel

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.¹⁶⁵

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.¹⁶⁶

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret skall rymma är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.¹⁶⁷

¹⁶⁰ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

¹⁶¹ SRF 587/2010 8 § 1 mom.

¹⁶² Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

¹⁶³ SRF 587/2010 12 § 1 mom.

¹⁶⁴ SRF 587/2010 12 § 4 mom.

¹⁶⁵ Lag 247/1996 5 § 1 mom.

¹⁶⁶ Förordning 247/1996 4 § 1 mom.

¹⁶⁷ Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. De djur som hålls i ett och samma förvaringsutrymme skall kunna lägga sig samtidigt i förvaringsutrymmet.¹⁶⁸

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.¹⁶⁹

Betesmarkens säkerhet

Gångvägarna från djurstallet till getfållan och betet ska vara trygga samt sådana att getterna inte smutsar ner sig i onödan.¹⁷⁰

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.¹⁷¹ Foder som ges till getter ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler.¹⁷²

Dricksvatten

Getternas vattningsanordningar och vattenbehållare ska hållas rena. Urin och avföring får inte kontaminera fodret eller dricksvattnet, och vattnet får inte heller frysa.¹⁷³ Hongetter som mjölkas ska ständigt ha tillgång till rent vatten.¹⁷⁴

HÖNS OCH TUPPAR

Ändamålsenlig skötsel

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.¹⁷⁵

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.¹⁷⁶

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret skall rymma

¹⁶⁸ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

¹⁶⁹ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

¹⁷⁰ SRF 589/2010 8 § 1 mom.

¹⁷¹ Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

¹⁷² SRF 589/2010 11 § 1 mom.

¹⁷³ SRF 589/2010 11 § 4 mom.

¹⁷⁴ SRF 589/2010 11 § 5 mom.

¹⁷⁵ Lag 247/1996 5 § 1 mom.

¹⁷⁶ Lag 247/1996 4 § 1 mom.

är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.¹⁷⁷

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. Djur som hålls i samma utrymme skall kunna ligga ner samtidigt i sitt djurhållningsställe.¹⁷⁸

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.¹⁷⁹

Betesmarkens säkerhet

Om hönsen har möjlighet att röra sig ute, ska den väg som leder ut från djurstallet vara trygg för hönsen. Inhägnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt och tryggt för hönsen. Stängslen ska hållas i gott skick så att de hindrar att hönsen skadar sig.¹⁸⁰ Inhägnaden ska vara tillräckligt rymlig med beaktande av antalet hönor och bottenens beskaffenhet. Inhägnadens botten ska vara sådan att den kan hållas torr. I inhägnaden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada fåglarna. Hönsen ska vid behov ha lämpliga väderskydd i inhägnaden.¹⁸¹

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.¹⁸²

Foder som ges till höns ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler.¹⁸³

Dricksvatten¹⁸⁴

Hönsen ska ha tillgång till en tillräcklig mängd foder och ständig tillgång till dricksvatten. Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning och mängd undvikas. Anläggningar och utrustning avsedda för utfodring och vattning av höns ska hållas rena. Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet.

SVIN

Ändamålsenlig skötsel

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.¹⁸⁵

¹⁷⁷ Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

¹⁷⁸ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

¹⁷⁹ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

¹⁸⁰ SRF 673/2010 6 § 1 mom.

¹⁸¹ SRF 673/2010 6 § 2 mom.

¹⁸² Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

¹⁸³ SRF 673/2010 9 § 1 mom.

¹⁸⁴ SRF 673/2010 9 § 2-3 mom.

¹⁸⁵ Lag 247/1996 5 § 1 mom.

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.¹⁸⁶

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret skall rymma är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.¹⁸⁷

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. De djur som hålls i ett och samma förvaringsutrymme skall kunna lägga sig samtidigt i förvaringsutrymmet.¹⁸⁸

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallsgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.¹⁸⁹

Betesmarkens säkerhet¹⁹⁰

Om svinen kan komma ut och röra på sig, ska gångarna mellan djurstallet och fållan eller betet vara trygga för svinen. Fållornas och betenas stängsel ska vara trygga för svinen och av ett material som är lämpligt för dem. Stängslen ska hållas i gott skick så att svinen inte skadar sig eller rymmer. Elstängsel ska byggas och underhållas så att de inte orsakar svinen onödigt lidande. Svinen ska vid behov ha tillgång till ett lämpligt skydd för oväder.

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.¹⁹¹

Dricksvatten¹⁹²

Svin som är äldre än två veckor ska ha ständig tillgång till färskt och rent vatten i tillräcklig mängd. Svinens vattenbehållare och vattningssystem ska hållas rena. Det ska ses till att urin och avföring inte förorenar fodret eller dricksvattnet. Fodertråg som används för utfodring av svin ska överensstämma med kraven i punkt 3 i bilagan om inte foder ständigt står till buds.

¹⁸⁶ Lag 247/1996 4 § 1 mom.

¹⁸⁷ Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

¹⁸⁸ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

¹⁸⁹ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

¹⁹⁰ SRF 629/2012 12 §

¹⁹¹ Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

¹⁹² SRF 629/2012 15 § 3-4 mom.

BROILRAR

Ändamålsenlig skötsel

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.¹⁹³

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljusst, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.¹⁹⁴

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret skall rymma är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.¹⁹⁵

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. De djur som hålls i ett och samma förvaringsutrymme skall kunna lägga sig samtidigt i förvaringsutrymmet.¹⁹⁶

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallsgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.¹⁹⁷

Betesmarkens säkerhet¹⁹⁸

Om broilrarna har möjlighet att röra sig ute, ska den gång som leder ut ur uppfödningssavdelningen vara trygg för broilrarna. Utomhusinhägnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt för broilrar och vara tryggt för dem. Stängslen ska hållas i gott skick så att broilrarna inte skadas. Utomhusinhägnaden ska vara tillräckligt rymlig med hänsyn till antalet broilrar och underlagets beskaffenhet. Inhägnadens botten ska vara sådan att den kan hållas torr. I utomhusinhägnaden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada broilrarna. Broilrarna ska vid behov utomhus ha tillgång till lämpliga väderskydd.

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.¹⁹⁹ Foder som ges till broilrar ska vara näringsrikt och balanserat. I fråga om utfodringen av broilrar och näringens sammansättning ska särskild uppmärksamhet fästas vid förebyggandet av ledsador och skador på benstommen.²⁰⁰

¹⁹³ Lag 247/1996 5 § 1 mom.

¹⁹⁴ Lag 247/1996 4 § 1 mom.

¹⁹⁵ Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

¹⁹⁶ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

¹⁹⁷ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

¹⁹⁸ SRF 375/2011 7 §

¹⁹⁹ Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

²⁰⁰ SRF 375/2011 10 § 1 mom.

Dricksvatten²⁰¹

Broilrar ska ha tillgång till en tillräcklig mängd foder antingen ständigt eller portionsvis. Det ska finnas ständig tillgång till dricksvatten. Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning och mängd undvikas. Anordningar och redskap avsedda för utfodring och vattning av broilrar ska hållas rena. Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet.

KALKONER**Ändamålsenlig skötsel**

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.²⁰²

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.²⁰³

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret skall rymma är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.²⁰⁴

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. Djur som hålls i samma utrymme skall kunna ligga ner samtidigt i sitt djurhållningsställe.²⁰⁵

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallsgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.²⁰⁶

Betesmarkens säkerhet²⁰⁷

Om kalkonerna har möjlighet att vistas ute, ska den gång som leder ut från djurstallet vara trygg för kalkonerna. I utomhusinräddningen får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada kalkonerna. Inräddningens botten ska vara sådan att den kan hållas torr. Omgivningen ska vara tillräckligt lugn och bullerfri. Utomhusinräddningens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt för kalkoner och vara tryggt för kalkonerna. Stängslen ska hållas i gott skick så att kalkonerna inte skadar sig eller rymmer. Om nätstängsel används i inräddningen, ska nätets öglor vara av sådan storlek att kalkonerna inte kan fastna i nätet.

²⁰¹ SRF 375/2011 10 § 2, 4, 5 mom.

²⁰² Lag 247/1996 5 § 1 mom.

²⁰³ Lag 247/1996 4 § 1 mom.

²⁰⁴ Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

²⁰⁵ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

²⁰⁶ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

²⁰⁷ SRF 677/2010 7 § 1, 3 mom.

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.²⁰⁸

Dricksvatten²⁰⁹

Kalkonerna ska ha tillgång till tillräckligt med foder av lämplig näringssammansättning och ständig tillgång till dricksvatten. Anordningar och redskap avsedda för utfodring och vattning av kalkoner ska hållas rena. Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet. Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning och mängd undvikas.

ANKOR OCH GÄSS

Ändamålsenlig skötsel

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren skall få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel. Djur som insjuknat skall få ändamålsenlig vård. Djurens välbefinnande och miljö ska kontrolleras tillräckligt ofta.²¹⁰

Djurhållningsplatsens säkerhet

Ett förvaringsutrymme för djur skall vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och tryggt samt även i övrigt ändamålsenligt med hänsyn till djurartens behov. Det är förbjudet att hålla djur på ett sätt som åsamkar onödigt lidande.²¹¹

Ett förvaringsutrymme för djur samt dess konstruktioner och anordningar skall planeras, byggas och underhållas så, att förvaringsutrymmet är tryggt för djuret och att brandfaran och risken för att djuret skall rymma är så små som möjligt. Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.²¹²

Djuret skall kunna resa sig på ett naturligt sätt i förvaringsutrymmet. Djur som hålls i samma utrymme skall kunna ligga ner samtidigt i sitt djurhållningsställe.²¹³

Djurstallets väggar och golv skall till konstruktion och material vara lämpliga för de djur som hålls där. Djurstallgolvet får inte vara halt, och det skall vara lätt att hålla torrt. Öppningarna i spaltgolv, perforerade golv och golv med nätbotten skall ha släta kanter och till sin storlek och form vara sådana att djuret inte löper risk att skadas. Djuret skall ha tillgång till en lämplig liggplats.²¹⁴

²⁰⁸ Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

²⁰⁹ SRF 677/2010 10 § 1, 3 mom.

²¹⁰ Lag 247/1996 5 § 1 mom.

²¹¹ Lag 247/1996 4 § 1 mom.

²¹² Förordning 396/1996 1 § 1 mom.

²¹³ Förordning 396/1996 1 § 4 mom.

²¹⁴ Förordning 396/1996 3 § 1 mom.

Betesmarkens säkerhet²¹⁵

Den gång som leder ut ur djurstallet ska vara trygg för fåglarna. I utomhusinhägnaden och i andra utomhusområden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada fåglarna. Marken ska vara sådan att den kan hållas lagom torr. Omgivningen ska vara tillräckligt lugn och bullerfri. Utomhusinhägnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt för fåglarna och vara tryggt för fåglarna. Stängslen ska hållas i gott skick så att fåglarna inte skadar sig. Om nätstängsel används, ska nätets öglor vara av en storlek som gör att en fågels huvud, extremiteter eller andra kroppsdelar inte kan fastna i nätet.

Utfodring

Ett djur i vård skall ges sådan föda och dryck av god kvalitet som är lämplig för djuret. Vid utfodringen skall djurets behov beaktas och det skall säkerställas att varje djur får tillräckligt med näring.²¹⁶ Foder som ges till ankor och gäss ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler. Fåglarna ska ha tillgång till en tillräcklig mängd foder och dricksvatten. Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning eller mängd undvikas.²¹⁷

Dricksvatten²¹⁸

Anordningar och redskap avsedda för utfodring och vattning ska hållas rena. Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet. Vid utfodrings- och vattningsplatserna ska det finnas tillräckligt med utrymme så att det inte uppstår onödig konkurrens om vatten eller foder. Särskild vikt ska fästas vid att fåglarnas drickplatser och omgivningen kring andra vattenbehållare hålls tillräckligt torra.

18 VILLKORLIGHET

Vid kontrollerna övervakas med övervakningskravens hjälp att villkorligheten har iakttagits på gården. Om möjligt kontrolleras alla krav som ska kontrolleras på plats under samma gårdsbesök.

För kravens del har i mån av möjlighet getts en bedömningsskala för bedömning av försummelsen eller exempel på försummelser och hur de bedöms. Information om den allmänna bedömningen av försummelser ges i kapitel 19.

Kravgrupp 1. Krav för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden

1.1 Arealen, som efter år 2022 har tagits till jordbruksmark, har permanent vallbestånd och kraven gällande arealen har följts²¹⁹

40	<i>Arealen, som efter år 2022 har tagits till jordbruksmark, har permanent vallbestånd och kraven gällande arealen har följts</i>	Kontroll i terrängen
----	---	----------------------

²¹⁵ SRF 675/2010 7 § 1, 3 mom.

²¹⁶ Förordning 396/1996 9 § 1 mom.

²¹⁷ SRF 675/2010 10 § 1 mom.

²¹⁸ SRF 675/2010 10 § 2 mom.

²¹⁹ SRF 1384/2022 5 §

Kravet gäller de skiften som är annan mark än torvmark. Om ett sådant skifte har tagits ur annan användning som jordbruksmark efter den 31 december 2022, ska det ha ett permanent vallbestånd. Med areal som tagits från annan användning till jordbruksmark avses röjda områden samt arealer som tidigare använts för torvproduktion. Om kravet gäller ett skifte visas i skiftets myndighetsuppgifter om det finns krav på röjda vallväxter på skiftet (ja/nej). Kommunen kan för skiften som inrättats efter 16.6.2022 lägga till information om kravet på vallväxter efter applikationsuppdateringen i juni. Skiftena granskas också retroaktivt med hjälp av satellitbilder, då man utreder om arealen har varit jordbruksmark den 31.12.2022.

På skiften som omfattas av kravet på permanent gräsmark ska vall sås senast 30.6. Efter sådden får skiftet inte plöjas. Vallbeståndet på skiftet kan förnyas enbart genom direktsådd eller lätt bearbetning, så att det nya beståndet sås omedelbart efter att det tidigare beståndet har bearbetats.

Om det vid övervakningen upptäcks att det på ett skifte som omfattas av kravet på permanent vallväxtlighet

- odlas någon annan växt än vall eller är svarträda,
- den har såtts efter 30.6 eller
- den har plöjts

det är fråga om försummelse av villkorligheten.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Om kravet har försummats endast på ett skifte och arealen av skiftet i fråga är liten av gårdsenhetens totala areal (under 5 %), kan en påföljd på 1 % ges för försummelsen. Om försummelsen kan anses vara ringa, kan 0 % av påföljden för den ringa försummelsen ges.

Om kravet har försummats på flera skiften och arealen för skiftet i fråga är stor av gårdsenhetens totala areal (under 20 %), kan försummelsen betraktas som allvarlig. Om andelen skiften med brister är mindre än 50 % kan en påföljd på 5 % ges och om andelen är 50 % eller mer en påföljd på 10 %.

Huruvida skiftet är annat än torvmark och om det omfattas av krav 1.1 eller 1.2 kan du kontrollera på kartnivå i Stödtillämpningen, *Maaperä 200k pintamaa turve (jordmån 200k ytjord torv).///*

1.2 Torvmark, som efter år 2022 har tagits till jordbruksmark, har permanent vallbestånd och kraven gällande arealen har följts²²⁰

41	<i>Torvmark, som efter år 2022 har tagits till jordbruksmark, har permanent vallbestånd och kraven gällande arealen har följts</i>	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Kravet på övervakning och bedömning av försummelse beskrivs i punkt 1.1.

²²⁰ SRF 1384/2022 4 §

1.3 Stubb på jordbruksmark har inte bränts.²²¹

29	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts *)</i>	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Man kontrollerar om halm har bränts på skiftena och om jordbrukaren eller dennes representant deltar i kontrollbesöket, frågas av honom eller henne om stubb har bränts på gården. Som stubb betraktas stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor. Om det på gården odlas spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter eller frökryddor och stubb inte har bränts, är situationen i ordning. Om ovan nämnda växter inte odlas på gården, berörs gården inte av kravet.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. Om den areal som försummelsen gäller är mindre än 10 % av gårdsenhetens totala areal, kan en påföljd på 1 % påföras för försummelse. Om försummelsen kan anses vara ringa, kan en påföljd på 0 % påföras för ringa försummelse.

Om den areal som försummelsen gäller är över 40 % av gårdsenhetens totala areal, kan försummelsen betraktas som allvarlig. Försummelsens påföljd är 5 % eller 10 %.

1.4. Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts²²²

1.1	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts</i>	Kontroll i terrängen
-----	--	----------------------

Med vattendrag avses sjöar, tjärnar, älvar, bäckar och andra naturliga vattenområden samt konstgjorda sjöar, kanaler och andra motsvarande konstgjorda vattenområden. Med vattendrag avses dock inte rännilar, diken och källor. Havet är inte ett vattendrag enligt vattenlagen.

Innan inspektören beger sig till gården och skiftena ska han eller hon göra en preliminär granskning i Stödtillämpningen om gårdens skiften gränsar till vattendrag och om det finns behov av skyddsremsor på gårdens skiften. Vattendragen kan kontrolleras i Stödtillämpningen på nivån VIPU-vattendrag. På Vipu-vattendrag buffertnivån kan man se på vilka ställen av ett skifte det krävs skyddsremsa. I myndighetsuppgifterna om skiftet visas information om huruvida skiftet omfattas av krav på skyddsremsa och, om så är fallet, hur mycket skyddsremsa som krävs.

På gården kontrolleras enligt basskifte om skyddsremsan uppfyller villkoren. På den kant av skiftet som gränsar mot vattendraget ska det finnas en minst 3 m bred obearbetad skyddsremsa som är täckt av växtlighet och som inte är gödslad. Växtligheten i skyddsremsan kan bestå av vallväxter eller andra växter än växter med vedstam.

²²¹ SRF 1384/2022 6 §

²²² SRF 1384/2022 7 §

Om växtligheten på skyddsremsan har förstörts under vintern, vid punktbekämpning av ogräs eller iståndsättningsarbeten i vattendrag eller på något annat motsvarande sätt, ska vallväxtligheten sås på skyddsremsan så fort förhållandena tillåter det. Jordbrukaren ska i de skiftesvisa anteckningarna anteckna de åtgärder som har vidtagits på skyddsremsan. Om det vid övervakningen upptäcks att växtligheten på skyddsremsan har skadats, kontrollerar man vilka åtgärder som vidtagits för skyddsremsan i skiftesbokföringen och när de vidtagits. Om det inte finns någon bokföring över de vidtagna åtgärderna eller om skyddsremsan inte har såtts även om förhållandena skulle ha tillåtit det (till exempel om iståndsättningen av vattendraget har utförts föregående höst), är det fråga om försummelse av villkorligheten. Växtlighet på skyddsremsan som förstörts under vintern ska ha såtts om redan på våren och det ska finnas en anteckning om det i skiftesbokföringen. Skyddsremsan får inte förnyas genom sådd i skyddssäd.

I följande fall behöver skyddsremsa inte lämnas eftersom basskiftet inte gränsar till ett vattendrag:

- 1) att det finns ett annat område som är i genomsnitt minst 10 meter brett mellan jordbruksmarken och vattendraget och att vatten inte hamnar på jordbruksmarken ens vid översvämning
- 2) om jordbruksmarken ligger bakom en översvämningsvall och avrinningsvattnet leds bort genom pumpning eller på något annat motsvarande sätt.

Avståndet mellan skiftet och vattendraget mäts vågrätt, dvs. mätningen utförs inte parallellt med slutningen. En skyddsremsa ska lämnas om avståndet mellan vattendraget och skiftet är i medeltal under 10 m. Den skiftesspecifika övervakningsfrågan ställs bara för de skiften som på basis av uppgiften om Vipu-vattendrag omfattas av krav på skyddsremsa. Om övervakningsfrågan ställs för ett skifte där det inte krävs någon skyddsremsa, till exempel för att skiftet ligger bakom en skyddsvall, registreras. Gäller inte skiftet på övervakningsfrågan.

Ett skifte kan behöva skyddsremsa även om vattendragsregistret anger att skiftet inte gränsar till ett vattendrag. Vattendragsregistret är inget komplett material och där kan finnas brister. Ytterligare information om vattenfåran kan begäras hos NTM-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser, om man vid övervakningen stöter på en vattenfåra som möjligen kan klassas som vattendrag. Om fåran konstateras vara ett vattendrag skickar NTM-centralen en korrigeringsuppläsning med anledning av bristen i vattendragsregistret till adressen vipu.uomat@ymparisto.fi. Jordbrukaren uppmanas anlägga skyddsremsan så snart som möjligt om en vattenfåra vid övervakningen konstateras vara ett vattendrag. Om det på basis av informationen om vattendraget i Vipu inte finns behov av någon skyddsremsa ges ingen påföljd vid övervakningen.

En i genomsnitt högst 4 meter bred skyddsremsa kan godkännas för jordbruksskiftets areal. En bredare skyddsremsa än det ska inrättas till ett separat växtskifte som kan ha växtkoden *skyddsremsa* eller motsvara åkeranvändningsformen (t.ex. vall eller grönträda).

I Stödtillämpningen registreras uppgifterna på basskiftesnivå, om gården är under stickprovskontroll och kravet gäller gården. Antalet skyddsremsor som krävs på basskiftet syns i myndighetsuppgifterna i Övervakningsdelen. Det antal meter som krävs och konstaterats behöver inte registreras på de skiften där det inte finns några brister i skyddsremsan. Om det finns brister på skiftet, registreras både det krävda och det konstaterade antalet meter. Se närmare anvisningar i registreringsanvisningarna för åkerövervakning i [Pikantti](#). Om gården är föremål för körning inom utvidgad övervakning av villkorlighet sparas resultatet av övervakningen endast för försummelser av villkorlighet.

heten. Då kan mängden skyddsremsor som krävs kontrolleras i Stödtillämpningens Qlik Sense-rapport Krav på skyddsremsa. Om skiftet inte gränsar till ett vattendrag, registrerar man i Stödtillämpningen *gäller inte övervakningsobjektet*.

I princip får växtligheten på skyddsremsan inte behandlas med växtskyddsmedel. Om det vid övervakningen konstateras att växtskyddsmedel har använts på skyddsremsan kontrollerar man om man har tillstånd av NTM-centralen för användning av växtskyddsmedel. Om det på skiftet finns en plan för bekämpning av flyghavre, kan tillståndet för användning av växtskyddsmedel omfatta flera år. NTM-centralen kan bevilja tillstånd att förstöra växtbeståndet på en skyddsremsa som punktbehandling vid svåra ogräsfall. Med svåra ogräsfall avses omfattande förekomst av ogräs som lätt sprider sig, flyghavre eller främmande arter såsom exempelvis tromsöloka, bredloka, parkslide, blomsterlupin, blomsterlupin eller vresros. Om det vid övervakningen konstateras att växtskyddsmedel har använts utan tillstånd av NTM-centralen, ska användningen medföra en påföljd för villkorligheten.

Bedömning av försummelsen

Allvarlighetsgrad:

- Om villkoret har försummats så att bristerna när det gäller skyddsremsorna uppgår till högst 20 % av hela gårdens krav på skyddsremsor påförs i regel en påföljd om 1 %.
- Om villkoret har försummats så att bristerna när det gäller skyddsremsorna uppgår till >10–40 % av hela gårdens krav på skyddsremsor påförs i regel en påföljd för oavsiktlig försummelse på 3 %.
- Om villkoret har försummats så att bristerna när det gäller skyddsremsor uppgår till > 40 % av hela gårdens krav på skyddsremsor påförs i regel en påföljd för allvarlig försummelse på 5 eller 10 %.

Försummelsens allvarlighetsgrad kan bedömas vara mindre än det som sägs ovan i situationer där de bristfälliga skyddsremsorna bara är något under den bredd på 3 meter som krävs eller om kravet på skyddsremsa är lågt som helhet. Exempelvis om det endast är ett skifte på gårdsenheten som omfattas av kravet på skyddsremsa och kravet på skyddsremsa är 50 meter. Skyddszonen är bristfällig på hela sträckan. Även om andelen är 100 % av kravet på skyddsremsa kan försummelsen anses vara mindre allvarlig än allvarlig försummelse 5/10 %. Dessutom ska försummelsens omfattning och kontinuitet beaktas vid bedömningen.

1.5 Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag och har lutning mot vattendraget har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäck, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts²²³

1.2	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag och har lutning mot vattendraget har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäck, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

²²³ SRF 1384/2022 8 §

Kravet övervakas på det sätt som anges ovan i samband med krav 1.4. Kravet gäller skiften eller delar av dem vars lutning mot vattendrag på fastlandet är minst 15 % och på Åland minst 10 %. Om det finns lutande areal på skiftet kan du kontrollera lutningen på kartan i Stödtilämpningen. Det bör dock observeras att uppgiften inte anger om skiftet lutar mot vattendraget.

Om brister upptäcks på skiften som lutar mot vattendraget är försummelsen allvarligare än i punkt 1.4 och detta ska beaktas i påföljden.

1.6 Trädorna har i huvudsak hållits växt- eller stubbtäckta och kraven gällande dem har följts

42	<i>Trädorna har i huvudsak hållits växt- eller stubbtäckta och kraven gällande dem har följts</i>	Kontroll i terrängen/Dokumentövervakning
----	---	--

Det kontrolleras att trädorna till största delen är grön- eller stubbträder och att växtligheten har såtts senast 30.6 med användning av en tillräcklig mängd utsäde för att åstadkomma ett täckande växtbestånd. Om exceptionella väderförhållanden utgör ett hinder för sådd senast 30.6 måste sådden utföras genast när omständigheterna medger det. Som ett exceptionellt väderförhållande anses en situation där riklig nederbörd som fortgått under en längre period och liten avdunstning har lett till att åkrarna är så våta att det förhindrar sådd.

På grönträdesskiften kan man odla vilt-, landskaps-, pollinerande insekts-, ängs- eller vallväxter samt blandade växtbestånd av dessa. Trädan får ändå inte besås med enbart spannmål, oljeväxter eller andra proteingrödor än klöver och sötväppling eller utsädesblandningar av dessa växter. Därmed är till exempel ett blandat växtbestånd med havre och rybs inte tillåten växtlighet för träda, men däremot nog ett blandat växtbestånd med havre, rybs och vall. Stubbträda ska vara täckt av stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter eller frökryddor från föregående växtperiod och som är obearbetad.

Kravet på växttäckte kan frångås om

- åkers kulturillstånd förbättras genom bekämpning av svåra ogräs
- eller om man vidtar kortvariga iståndsättningsåtgärder. Sådana åtgärder är exempelvis täckdikning, kalkning samt grävning och rensning av diken.
- om det är frågan om force majeure eller en exceptionell omständighet.
- om det finns någon annan särskild orsak till avvikelser. Annan särskild orsak kan till exempel vara att ett skifte eller en del av ett skifte inte har kunnat sås på grund av väderleksförhållandena.

Avvikelser från krav på växttäckte får göras endast i den omfattning och under den period som ovan nämnda skäl förutsätter.

Trädan får inte gödslas. I terrängen kontrollerar man att inga tecken på gödsling syns på trädesskiftet. Kravet granskas också vid dokumentkontrollen vintertid.

Växtskyddsmedel får inte användas på träda före 1.9. I terrängen kontrollerar man att växtskyddsmedel inte har använts på trädesskiftet, till exempel att inga skador på växter syns i skiftets växtbestånd eller dikesrenar e.d. Kravet granskas också vid dokumentkontrollen vintertid. Förbudet mot

användning av växtskyddsmedel gäller inte öppna trädor om man bekämpar ogräs som är svåra att utrota där.

Grön- och stubbträdan ska bevaras fram till den 31.8. Om höstsådda växter sås på skiftet kan växtbeståndet avslutas och skiftet bearbetas och ett nytt växtbestånd anläggs på skiftet från och med 1.8. I ovan nämnda situation är gödsling av skiftet och användning av växtskyddsmedel tillåten från och med den 1.8.

Om det på ett skifte som uppgetts som stubbträda finns stubb som är äldre än från föregående växtperiod byts växten till svartträda. Om det inte finns någon grund för svartträda är det fråga om försummelse av villkorligheten.

Den huvudsakliga påföljden för oavsiktlig försummelse är 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Allvar:

Om kravet på trädor har försummats så att det finns brister på högst 20 % av trädesåkrarnas areal, är påföljden för oavsiktlig försummelse i regel 1 %.

Om kravet på trädor har försummats så att det finns brister på >20–40 % av trädesåkrarnas areal, ges i regel en påföljd för oavsiktlig försummelse på 3 %.

Om kravet på trädor har försummats så att det finns brister på >40 % av trädesåkrarnas areal, ges i regel en påföljd för allvarlig försummelse på 5 eller 10 %.

Dessutom ska försummelsens omfattning och kontinuitet beaktas vid bedömningen.

1.7 Kravet på växtföljd har iakttagits²²⁴

-	<i>Kravet på växtföljd har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen
---	---	----------------------

I villkorligheten övervakas kravet först 2024, men gäller miljöersättningens fånggrödor redan 2023.²²⁵

Vid övervakningen konstaterar man vilken växt som verkligen växer på skiftet om jordbrukarens anmälan avviker från verkligheten. I stödtilämpningen antecknas också en mellanväxt som växer på skiftet. Om kravet inte uppfylls (växten har bytts ut så att den omfattar mindre än 33 % av arealen) och gården vidtar en åtgärd för fånggrödor inom miljöersättningen, ges en påföljd för att minimivån för att åtgärden inte har iakttagits.

²²⁴ SRF 1384/2022 10 §

²²⁵ SRF 78/2023 66 §

1.8 Minst 4 % av åkerarealen är icke-produktiv areal och kraven på arealen har iakttagits.²²⁶

76	<i>Av åkerarealen är minst 4 procent icke-produktiv areal</i>	Kontroll i terrängen
43	<i>Kraven gällande icke-produktiv areal har följts</i>	Kontroll i terrängen

Kravet på icke-produktiv areal gäller gårdar i landskapen Nyland, Egentliga Finland och Åland. Utrymmen som har befriats från kravet är sådana

- där mer än 75 % av åkermarken används för produktion av gräs eller annat örtartat foder, är mark i träda, används för odling av baljväxter eller är föremål för en kombination av dessa användningsområden
- där mer än 75 % av jordbruksmarken består av permanent gräsmark eller används för produktion av gräsväxter eller andra vallfoderväxter, eller som en kombination av dessa användningssätt
- åkerarealen är högst 10 ha.

Träda som anmälts som icke-produktiv får inte gödslas och växtskyddsmedel får inte användas på den under perioden 1.1–31.8. Förbudet mot användning av växtskyddsmedel gäller också växtskyddsmedel som är godkända inom ekologisk produktion och betningsmedel för utsäde, dvs. skiftet får inte vara besått med betat utsäde. På den icke-produktiva arealen och i dess näromgivning kontrolleras om det i terrängen syns tecken på att växtskyddsmedel har använts. I samband med den vintertida dokumentkontrollen kontrolleras dessutom om användning av växtskyddsmedel eller gödselmedel har antecknats i skiftesbokföringen. År 2023 får skörd bärgas på trädan och den får användas som betesmark, men växtligheten ska bevaras fram till den 31.8.

En träda som har uppgetts vara en icke-produktiv areal kan besås med höstsådda växter från och med den 1.8.

År 2023 kan en icke-produktiv areal undantagsvis användas för jordbruksproduktion och på arealen kan man också odla växter avsedda för produktion, med undantag av soja, majs och energived med kort omloppstid. På dessa arealer kan man använda växtskyddsmedel och gödselmedel enligt märkningen på försäljningsförpackningen. Dessutom kan arealen gödslas på odlingsväxtnivå. Skörden får bärgas och växtbeståndet avslutas före den 31.8 om det inte på annat sätt ställs krav på bevarande av den växt som anmälts för arealen (till exempel vall som omfattas av stödet för miljösystem).

Jordbrukaren kan inte öka den icke-produktiva arealen i ändringsfasen.

Om gödselmedel eller växtskyddsmedel har använts på en träda som har uppgetts som icke-produktiv areal eller om den har avslutats före 1.9 (vid sådd av höstväxter 1.8) kan arealen inte godkännas som icke-produktiv areal. Inte heller arealer där soja, majs och energived med kort omloppstid odlas godkänns som icke-produktiva arealer.

År 2023 ska andelen icke-produktiv areal kontrolleras på jordbrukarens ansökan om åkerstöd. Om andelen icke-produktiva arealer sjunker i samband med övervakningen, till exempel i och med att

²²⁶ SRF 1384/2022 11 §

arealerna ändras, uppdateras uppgiften inte i beräkningen. Då måste man fråga Livsmedelsverket vilken andel den icke-produktiva arealen är av arealen på gården. Frågan skickas till Puimuri.

När försummelsen bedöms ska man beakta dess omfattning, allvar och kontinuitet.

Tabell 1. Bedömning av försummelsens allvarlighetsgrad och omfattning när mindre än 4 % av åkerarealen utgörs av icke-produktiv areal

Andelen icke-produktiv areal av åkerarealen	Bedömning av stabilitet och omfattning
3,99 %–3,5 %	1 %
3,49 %–2,5 %	3 %
2,49 %–1,00 %	5 %
0,99 %–0 %	10 %

Man kan tänka sig att försummelsen påverkar utomhusområdet på gården mer ju mer icke-produktiv areal som saknas och således kan man vid bedömningen av omfattningen använda samma skala som vid bedömningen av allvarlighetsgraden. Om försummelsen kan korrigeras för följande växtperiod, kan varaktigheten uppskattas till 1 %.

1.9 Skyddade naturminnesmärken har bevarats.²²⁷

79	<i>Skyddade naturminnesmärken har bevarats</i>	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Naturminnesmärken som ligger inom ett åkerskifte, på renen av ett åkerskifte eller på ett område mellan angränsande åkerskiften ska bevaras. Områdena kan vara högst 0,2 ha. Naturminnesmärkena är markerade på övervakningskartan och i Stödtilämpningen finns de på kartnivåerna *landskapselement* och *fridlysningsobjekt*.

Under gårdsbesöket kontrollerar man att naturminnesmärkena²²⁸ har bevarats och inte skadats. Naturminnesmärken är träd, dungar, flyttblock eller motsvarande naturformationer som har skyddats på grund av sin skönhet, sällsynthet, betydelse i landskapet, sitt vetenskapliga värde eller av annan motsvarande anledning. Beslut om naturminnesmärken fattas i regel av kommunen. Naturminnesmärkena bör vara utmärkta i terrängen på ett sätt som tydligt går att urskilja. Fridlysningsbeslutet innehåller en karta över var minnesmärket finns.

Som försummelse antecknas fall då jordbrukaren har skadat eller förstört ett skyddat naturminnesmärke. I fall av försummelse är stödavdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Anmälan om att ett naturminnesmärke har skadats eller förstörts ska också göras till kommunens miljömyndighet eftersom det gäller en överträdelse av naturvårdslagen.

²²⁷ SRF 1384/2022 12 §

²²⁸ Lag xxx, ÅFs 1998:82 6 §

1.10 Träd på jordbruksmark har inte fällts eller beskurits under perioden 1.5–31.7.²²⁹

80	Träd på jordbruksmark har inte fällts eller beskurits under perioden 1.5.-31.7.	Kontroll i terrängen
----	---	----------------------

Träd på jordbruksmark får inte beskäras under fåglarnas häckningstid 1.5–31.7. Förbudet gäller inte arealer med permanenta grödor, till exempel fruktträd eller arealer som omfattas av ett miljöavtal. Som försummelse antecknas fall där jordbrukaren har fällt eller skurit träd mellan den 1 maj och den 31 juli.

Ett träd är en minst fyra meter hög växt med en eller flera stammar, en flerårig växt med vedstam eller en trädliknande buske med krona, vars stomme och grenar växer uppåt eller snett uppåt och vars trädlika stammar växer i tjocklek och längd. Som träd betraktas också enar som är under fyra meter höga.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

1.11 Flyghavren har bekämpats i enlighet med flyghavrelagen²³⁰

31	Flyghavren har bekämpats i enlighet med flyghavrelagen	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Före gårdsbesöket utreds om gården som ska övervakas är införd i flyghavreregistret (Stödtillämpningen – Basskiftesadministrationen) och om jordbrukaren i sin stödansökan har anmält att det förekommer flyghavre på skiftena. På övervakningslistan finns en uppgift om gården har en gällande plan för bekämpning av flyghavre. På kartan i Stödtillämpningen finns nivån ”flyghavre” där inspektören kan kontrollera gårdens situation i flyghavreregistret. Uppgifterna uppdateras varje natt.

Flyghavrenivåns färger och förklaringarna till dem:

Hukkakaura_varit ▾

1. Skiftet är fritt från flyghavre
2. Ingen flyghavre / beställ kontroll av att ingen flyghavre finns
3. Lindrig smitta
4. Kraftig smitta

Vid övervakningen kontrolleras om flyghavre förekommer på gården och om bekämpningen av flyghavre på ett basskifte som är smittat med flyghavre har skötts på kemisk eller mekanisk väg, genom plockning eller med andra åtgärder.²³¹ Vid behov kontrolleras om anvisningarna eller planen för

²²⁹ SRF 1384/2022 13 §

²³⁰ SRF 1384/2022 14 §

²³¹ Lag 185/2002

bekämpning av flyghavre har följts. Utgångspunkten är att med hjälp av skiftesanteckningarna, jordbrukarens tillförlitliga utredning, vid behov inköpskvitton över bekämpningsmedel etc. kontrollera att bekämpningsåtgärderna är tillräckliga. Underlåtelse att vidta bekämpningsåtgärder på ett smittat skifte betraktas som försummelse. Försummelsens allvar påverkas till exempel av om det har såtts havre på ett skifte som är kraftigt smittat med flyghavre, varvid tillräckliga bekämpningsåtgärder inte kan vidtas.

I beskrivningen av försummelsen ska man ange jordbruksskiftets signum och på vilka ställen samt i vilken omfattning flyghavre har upptäckts.

I ordning

- Flyghavre observeras inte på gården.
- Flyghavreplantor konstateras i några exemplar, men jordbrukaren har bevisligen (skiftesbokföring, bekämpningsmedelskvitton etc.) försökt sköta om bekämpningen av flyghavre och åtgärderna kan betraktas som tillräckliga.
- Om övervakningen utförs under tiden för plockning kan det hända att arbetet inte är slutfört. Det är inte fråga om någon försummelse om plockningen redan har inletts och går att slutföra i tid (flyghavren har inte börjat drösa och området går att plocka inom den tid som återstår).

Obetydlig försummelse:

- Flyghavresmittan har kommit som en oförutsedd överraskning för jordbrukaren och han har ännu inte haft tillfälle att vidta bekämpningsåtgärder. Flyghavreplantor påträffas utspridda exempelvis på översvämmade områden (smitta via vatten, förekomster t.ex. där ett dike svämmat över), under elledning (smitta via fåglar), på de rutter längs vilka djur rör sig (smitta via vilda djur) eller som mer utbredd förekomst orsakad av inhyrda maskiner, smittad stallgödsel, kompost eller liknande jordförbättringsmedel som inte kommer från själva gården.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 1 %

Man har försökt bekämpa flyghavren, men åtgärderna har varit för knappa och bekämpningsåtgärderna kan inte anses vara förenliga med flyghavrelagen. Arealen som är smittad med flyghavre är liten.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 3 %

- A) Man har inte försökt bekämpa flyghavren och förekomsten är obetydlig-måttlig.
- B) Man har försökt bekämpa flyghavren, men åtgärderna har varit för knappa och bekämpningsåtgärderna kan inte anses vara förenliga med flyghavrelagen. Arealen som är smittad med flyghavre är betydande.

Allvarlig försummelse, påföljd 5 % eller 10 %:

Det konstateras en utbredd förekomst av flyghavre som man inte har försökt bekämpa.

Uppsåtlig försummelse:

Man har medvetet låtit bli att bekämpa flyghavren; jordbrukaren har inte följt planen eller anvisningen för bekämpning av flyghavre.

Skyddsremsor

På skyddsremsan är punktbekämpning av flyghavre på kemisk väg tillåten endast om NTM-centralen har beviljat tillstånd för behandlingen.

Icke-produktiv areal

År 2023 får icke-produktiva arealer användas för jordbruksverksamhet och produktionsväxter får odlas på arealen. Då är även kemisk bekämpning av flyghavre möjlig. Om trädan har uppgetts som icke-produktiv areal får växtskyddsmedel inte användas där före 1.9. Flyghavre måste ändå bekämpas med andra metoder, exempelvis genom plockning.

Utvidgade övervakningar

Flyghavreförekomster som anmälts av SA-området eller som man fått vetskap om via Livsmedelsverkets inspektör registreras på körning 7299 för administrativ övervakning av villkorlighet på basis av NTM-centralens eget urval. Administrativ kontroll kan utföras på basis av den rapport som SA-områdets myndighet eller Livsmedelsverkets inspektörer har avfattat och de foton myndigheten har tagit, **om försummelsens allvarlighetsgrad, omfattning och kontinuitet går att bedöma utifrån dem**. Alla skiften på vilka flyghavre kan förekomma ska fotograferas och även annars ska situationen var väl beskriven så att bedömningen kan utföras och förslaget till påföljdsprocent ges tillräckligt tillförlitligt. Om utvidgad övervakning inte är möjlig att företa i form av administrativ kontroll, ska ett kontrollbesök företas på gården. Alla skiften där flyghavre kan förekomma ska kontrolleras så att bedömningen av försummelsen kan utföras på ett tillförlitligt sätt.

Annat som hör samman med övervakningen

De observerade flyghavreförekomsterna förs in i flyghavreregistrets skiftesspecifika observationer via länken "Spara flyghavreobservationen i registret", om registreringen inte redan har gjorts för året i fråga. Om registreringen är gjord kommer det ett påpekande om saken. Närmare registreringsanvisningar finns i [tillämpningsanvisningen för Flyghavreregistret i Pikantti](#).

1.12 Jätteloka, tromsöloka och bredloka på jordbruksmark har bekämpats²³²

30	Jätteloka, tromsöloka och bredloka på jordbruksmark har bekämpats *)	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Det kontrolleras om det växer jätteloka, tromsöloka och/eller bredloka på gårdens jordbruksmark och om dessa växter senast i blomningsskedet har bekämpats kemiskt, mekaniskt, genom plockning eller med andra åtgärder. Utgångspunkten är att med hjälp av skiftesanteckningarna, jordbrukarens tillförlitliga utredning, vid behov inköpskvitton över bekämpningsmedel etc. kontrollera att bekämpningsåtgärderna är tillräckliga. Underlåtelse att vidta bekämpningsåtgärder på ett smittat skifte betraktas som försummelse. Om det inte observeras jätteloka på gården antecknas "i ordning" i protokollet.

²³² SRF 1384/2011 14 §

Om förekomst av jätteloka upptäcks i en träda som har uppgetts som icke-produktiv areal får växtskyddsmedel inte användas där före 1.9. Jättelokan måste ändå bekämpas med andra metoder senast vid jättelokans blomning.

Obetydlig försummelse:

Det förekommer jätteloka på ett litet område på jordbruksmarken (några m²) och jordbrukaren är inte medveten om förekomsten.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 1 %

Man har försökt bekämpa jättelokan, men åtgärderna har varit alltför anspråkslösa. Förekomsten är obetydlig.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 3 %

A) Man har inte försökt bekämpa jättelokan och förekomsten är obetydlig - måttlig.

B) Man har försökt bekämpa jättelokan, men åtgärderna har varit för knappa och förekomsten är betydande.

Oavsiktlig allvarlig försummelse, påföljd 5 % eller 10 %:

Utbredd förekomst av jätteloka konstateras och man har inte försökt bekämpa den.

Uppsåtlig försummelse:

Jättelokan har avsiktligt lämnats obekämpad.

1.13 Permanent gräsmark på Natura 2000-område har bevarats och har inte plöjts²³³

44	<i>Permanent gräsmark på Natura 2000-område har bevarats och har inte plöjts</i>	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Om gården har skiften i ett Naturaområde och de har beteckningen permanent gräsmark, kontrolleras att skiftet inte har tagits i annan användning eller plöjts. Permanent gräsmark på Naturaområde får förnyas bara av särskilda skäl, men inte ens då får området plöjas. Om permanent gräsmark på Naturaområde har förnyats till exempel genom direktsådd, ska jordbrukaren ha gjort en skriftlig anmälan om saken till SA-området innan förnyelsen påbörjades. Om jordbrukaren uppger att anmälan har gjorts, måste detta kontrolleras med kommunen.

Om jordbrukaren har plöjt eller tagit permanent gräsmark i Naturaområdet i användning för annat ändamål, ska arealen återställas till permanent gräsmark senast den 30.6 följande år ²³⁴.

Om jordbrukaren har anmält frövallar som odlas som rena växtbestånd (nollställer räknandet av vallåren) på ett skifte, men det vid övervakningen konstateras att det på skiftet inte växer vall som kan godkännas som frövall, ändras grödan på arealen till den växt som finns på skiftet (se exemplen 15 och 35 i växtkodtabellen). Då fortsätter man räkna vallåren för skiftet.

²³³ Srf 1384/2022 15 §

²³⁴ Lag 1332/2022 8 §

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. Om försummelsen gäller flera skiften och/eller en stor areal (arealens andel av gårdens totala areal överstiger 20 %), är bedömningen av försummelsens allvarlighetsgrad 5 %. Om andelen skiften med brister är 50 % eller större är den uppskattningsvis 10 %.

Kravgrupp 2. Iakttagande av ramdirektivet för vatten²³⁵

2.1 Det har gjorts anmälan eller det har ansökts om lov gällande vattentagning eller vattenhushållningsprojekt

75	<i>Det har gjorts anmälan eller det har ansökts om lov gällande vattentagning eller vattenhushållningsprojekt</i>	Kontroll i terrängen
----	---	----------------------

En anmälan om vattentäkt ska göras till den lokala NTM-centralen om man regelbundet tar över 100 m³ yt- eller grundvatten per dygn. Anmälan ska göras senast 30 dygn innan vattentäkten inleds.

Man behöver tillstånd för ett vattenhushållningsprojekt om det kan ändra vattendragets status (kvalitet eller vattenmängd), strand eller vattenmiljö eller påverka grundvattnets kvalitet eller mängd.

Tillstånd behövs alltid om

- den mängd som tas överstiger 250 m³ per dygn annat än tillfälligt
- ett markområde ändras permanent till vattenområde genom höjning av vattenståndet i ett vattendrag
- en farled förkortas, stängs eller ändras så att användningen av den försvåras.

Vid övervakningen kontrollerar man om jordbrukaren tar grundvatten eller ytvatten för bevattning eller om det på gården finns andra vattenhushållningsprojekt som är kopplade till gårdens jordbruksmark eller jordbruksverksamhet och om en anmälan har gjorts eller tillstånd har erhållits för dessa. Om det vid övervakningen upptäcks att man på gården tar exempelvis bevattningsvatten från yt- eller grundvattnet och ingen anmälan om åtgärden har gjorts eller inget tillstånd har beviljats, anmäls ärendet till NTM-centralens miljösidea och ett utlåtande om behovet av anmälan/tillstånd begärs. Om NTM-centralen anser att en anmälan/ett tillstånd skulle ha behövts och det inte fanns vid tidpunkten för övervakningen är det fråga om försummelse av villkorligheten.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

2.2 Fosforutsläpp till jordmånen eller grundvattnet har förhindrats

86	<i>Fosforutsläpp till jordmånen eller grundvattnet har förhindrats</i>	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

²³⁵ SRF 65/2023

Under gårdsbesöket kontrollerar man att gårdens jordbruksverksamhet inte orsakar direkta eller indirekta fosforutsläpp i marken eller grundvattnet.

På gården kontrollerar man att exempelvis gödselmedlen har förvarats så att de inte orsakar fosforutsläpp i marken eller grundvattnet. Påföljd för brister i förvaringen av gödsel och oförpackade organiska gödselmedel ges via krav 3.1.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Exempel 2:

- A) *Gamla gödselsäckar förvaras utomhus på gårdscentralens område. En del av säckarna har rivits sönder och en betydande mängd fosforgödsel har släppts ut i marken. Punktutsläppet är stort och det är möjligt att fosforutsläpp kommer ut i marken regionalt och därigenom också i grundvattnet. Utsläppet har orsakat risk för nedsmutsning av grundvattnet. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 %.*

2.3 Gällande djurskydd finns det vid behov miljötillstånd eller beslut som meddelats med anledning av anmälan

85	<i>Gällande djurskydd finns det vid behov miljötillstånd eller beslut som meddelats med anledning av anmälan</i>	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Det ska finnas ett anmälningsbeslut om djurstallet som beviljats av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, till exempel om det är avsett för minst

- 50 mjölkkor
- 60 hästar eller ponnyer
- 100 suggor
- 250 slaktsvin
- 250 tackor eller getter
- 4 000 värphönor
- 10 000 broilrar.

Ett djurstall ska ha miljötillstånd i följande fall:

- uppfödningstall för fjäderfä med över 40 000 fjäderfäplatser.
- svinhus med över 200 platser för produktionssvin (över 30 kg) eller över 750 platser för suggor.
- djurstall som är avsedda för minst 300 mjölkkor, 500 köttnötar eller 600 dikor eller andra djurstallar vars totala antal djurenheter är minst 3 000 räknat enligt de djurenhetskoefficienter som anges i bilaga III till miljöskyddslagen (2014/527).
- pälsdjursfarmer som är avsedda för minst 500 avelshonor av mink eller iller, eller för minst 250 avelshonor av räv eller sjubb eller andra pälsdjursfarmer vars totala antal djurenheter är minst 100 räknat enligt de djurenhetskoefficienter som anges i bilaga III till miljöskyddslagen (2014/527).

- fiskodlingar där det årligen används minst 2 000 kg torrfoder eller den mängd annat foder som har motsvarande näringsvärde, eller där fiskbeståndet ökar med minst 2 000 kg per år, eller en damm eller grupp av dammar med naturligt foder på minst 20 hektar.

Miljötillstånd behövs också i följande fall:

- Djurstallet ligger på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde och kan medföra risk för förorening av grundvattnet
- Verksamheten kan orsaka förorening av vattendrag och det inte är fråga om ett vattenushållningsprojekt
- Ledningen av avloppsvatten kan orsaka förorening av ett dike, en källa eller en rännil enligt vattenlagen
- Verksamheten kan orsaka oskäligen belastning av till exempel miljöskadliga ämnen, smuts eller lukt och den påverkar de som bor i närheten eller dina grannar.

Före övervakningsbesöket utreds i mån av möjlighet om det finns djur på gården och om det finns behov av miljötillstånd eller anmälningsbeslut för djurstallet. Beviljade miljötillstånd kan sökas i informationstjänsten för [vatten- och miljötillstånd](#). Många kommuner publicerar beslut av kommunens miljöskyddsmyndighet på sina egna webbsidor.

Om man vid övervakningen upptäcker att gården har ett djurstall, men ett anmälningsbeslut eller miljötillstånd saknas, anmäls detta till NTM-centralens miljöside och man ber om en bedömning av behovet av ett anmälningsbeslut eller miljötillstånd. Om ett anmälningsbeslut eller ett miljötillstånd skulle ha behövts på basis av NTM-centralens bedömning och något sådant inte fanns vid tidpunkten för övervakningen är det fråga om försummelse av villkorligheten.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

2.4 Vid fosforgödslingen har det följts kraven i förordningen 64/2023 3–8 § och 13 §

87	<i>Vid fosforgödslingen har det följts kraven i förordningen 64/2023 3–8 § och 13 §</i>	Dokumentkontroll vintertid
----	---	-------------------------------

lakttagandet av villkoret kontrolleras vid dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om dokumentkontrollen finns i anvisningarna om övervakning.

2.5 Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel

88	<i>Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid
----	---	-------------------------------

lakttagandet av villkoret kontrolleras vid dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om dokumentkontrollen finns i anvisningarna om övervakning.

Kravgrupp 3. Iakttagande av nitratförordningen (SRf 1250/2014)

3.1 Gödsel och opackade organiska gödselpreparat har lagrats enligt statsrådets förordning 1250/2014 5 §, 7 § och 8 §

81.12	<i>Gödsel och opackade organiska gödselpreparat har lagrats enligt statsrådets förordning 1250/2014 5 §, 7 § och 8 §</i>	Kontroll i terrängen
-------	--	----------------------

Kontrolleras att utrymmet för lagring av stallgödsel är tillräckligt stort för den gödsel som ansamlas under en tolv månadersperiod, fränsett den spillning som under samma betessäsong blir kvar på betesmarken vid betesgång. Vad gäller nötkreatur kan stallgödsel som blir kvar på betet beaktas för högst fyra månader, med undantag av nötkreatur som föds upp utomhus året runt, såsom högländsboskap. Också för dessa krävs ändå en gödselstad eller annat lagringsutrymme, eftersom stallgödseln måste avlägsnas från till exempel utfodrings- och vattningsplatserna och om stallgödseln inte går att använda direkt som gödselmedel måste den lagras i en gödselstad eller till exempel på ett tätt bytesflak.

När minimistorleken för en gödselstad beräknas kan hänsyn tas till jordbrukares gemensamma gödselstäder och ströbäddar i lösdriftsstall samt huruvida jordbrukaren överlåter stallgödsel till en aktör som tar emot den i enlighet med miljötillståndet. Om djuren vistas i djurstallet nattetid beaktas halva betessäsongen (till exempel för nötkreatur max. 2 månader).

Behovet av lagerutrymme för stallgödsel beräknas på basis av de riktvolymerna som anges i bilaga 1 till förordning 1250/2014 på gårdar vars ansökan om miljö- eller bygglov har blivit anhängig tidigast 1.4.2015. Till övriga delar tillämpas riktvolymerna i bilaga 2 till förordning 931/2000.

Lagringsplatser för stallgödsel och oförpackade organiska gödselindustri, gödselrännor och övriga konstruktioner som är avsedda för ledning av gödsel ska vara vattentäta. På gården kontrolleras att ingen avrinning till omgivningen sker från dessa platser och konstruktioner. Konstruktioner och anläggningar ska vara sådana att ingen vätska från stallgödsel eller organiskt gödselindustri kommer ut i miljön vid flytt och hantering av dem eller vid tömning av lagringsplatsen. Lastning ska utföras på underlag med hård botten som håller för maskinernas vikt och från vilket man kan samla upp stallgödsel eller organiska gödselindustri som fallit ner eller absorberats. Underlaget med hård botten kan vara till exempel grus eller makadam.

Om det på gården ansamlas $\leq 25 \text{ m}^3$ torrgödsel om året som ska lagras eller om det på gården lagras högst 25 m^3 torrgödsel på en gång, får gödseln lagras på ett tätt bytesflak eller annat motsvarande underlag som antingen står under tak eller så att gödseln är täckt. Någon egentlig gödselstad krävs då inte. En "gödselstad" med markbotten godkänns inte.

Stallgödsel får lagras i stack av ett arbetstekniskt eller hygieniskt skäl. Grunden till lagringen i stack kan kontrolleras exempelvis i den anmälan som gjorts till kommunens miljöskyddsmyndighet. Ett hygieniskt skäl ska ha konstaterats av en veterinär. Det kontrolleras att gödselstackar inte har anlagts på grundvattenområden eller på områden som översvämmas. Gödselns torrsubstanshalt ska vara minst 30 %. Stacken ska placeras på ett bärande åkerområde och på en sluttande åker nära den övre kanten. En stack ska vara placerad på minst 100 meters avstånd från ett vattendrag, ett utfallsdike eller en brunn för hushållsvatten och på minst 5 meters avstånd från ett dike. Dessutom kontrolleras att lager på minst 20 centimeter som binder vätska (exempelvis torv eller hö) har brett

ut som botten för stacken, att stacken är täckt med en tät presenning och att vätska inte rinner ut i miljön.

I en och samma stack får det placeras högst den mängd som ska spridas ut på hela skiftet och på angränsande skiften. Stacken ska spridas ut inom högst ett år från det att stacken anlagts. På den plats där en stack har varit belägen får det placeras en ny stack efter två mellanår.

Utvidgad övervakning får utföras administrativt enligt samma principer som anges för krav 1.11 (flyghavre).

Exempel 3:

- A) Jordbrukaren har på våren av arbetstekniska skäl anlagt en gödselstack. Gödselstacken har inte anlagts på rätt sätt (saknar botten, inte täckt).
- Gödselmängden är 150 m³. Ingen avrinning har observerats från stacken och det finns inga diken eller vattendrag i närheten. Försummelsen riktar sig endast mot det aktuella skiftet och kan avhjälpas genom att gödselstacken breddas ut på åkern i samband med höstbearbetningen. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 1 %.
 - Gödselmängden är 230 m³. Avståndet från stacken till närmaste utfallsdike är 150 m och till ett vattendrag 200 m och viss avrinning från stacken till omgivningen har skett. Försummelsen riktar sig endast mot det aktuella skiftet och kan avhjälpas genom att gödselstacken breddas ut på åkern i samband med höstbearbetningen. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 %.
- B) Gårdens gödselstad är för liten i förhållande till djurantalet.
- Gården har 20 dikor. Gödselstadens volym är 3 200 m³ (kravet 4 080 m³ med beaktande av tiden för betesgång). Vid tidpunkten för kontrollen observerades smärre avrinning från gödselstaden till omgivningen. Det finns inga diken eller vattendrag i närheten. Försummelsens verkningar sträcker sig till den närmaste omgivningen och kan avhjälpas genom att förstora och grundligt reparera den gamla gödselstaden eller bygga en ny. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 %.
 - Lagringskapaciteten för en öppen flytgödselbehållare bakom ladugården räcker inte till för att lagra 12 månaders flytgödsel från mjölkkor, tvättvatten från mjölkkrum och urin från ungboskap. Gården har sammanlagt 15 mjölkkor och 5 ungdjur. Kalkylerat sett är gödselstadens volym nästan 40 % för liten. Dessutom har gårdens gödselstad för fast gödsel markbotten och från den sker avrinning till omgivningen. Försummelsens verkningar kan rikta sig mot områden utanför gården men de kan avhjälpas genom förstoring av flytgödselbehållarens volym och genom byggande av en ny gödselstad. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 5, allvarlighetsgrad 5, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 5 %.
- C) Gården saknar gödselstad. Gödseln lagras på markbotten.
- Fåren är 27 till antalet. Ingen avrinning observeras och det finns inga diken eller vattendrag i närheten. Försummelsens verkningar riktar sig mot gården i fråga. Försummelsen kan

- avhjälpas genom att man bygger en tillräckligt rymlig gödselstad. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 %.*
- b. På gården finns 10 nötkreatur och 3 hästar. I närheten finns ett dike dit avrinning sker från området där stallgödseln lagras. Försummelsens verkningar sträcker sig till den närmaste omgivningen. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 5, allvarlighetsgrad 5, kontinuitet 5 → helhetsbedömning 5 %.*
- c. På gården finns 20 nötkreatur och 5 hästar. I närheten finns ett dike som mynnar ut i ett närliggande vattendrag. Avrinningen till omgivningen är omfattande och långvarig. Miljömyndigheten har vid en inspektion för ett halvår sedan bedömt försummelsen som grov. Bedömning av försummelsen: uppsätlig försummelse. Beroende på hur försummelsen bedöms kan påföljden variera mellan 15–100 %.*
- D) Lagringen av stallgödsel och organiska gödselmaterial ger upphov till utsläpp i miljön även om storlekskraven uppfylls**
- a. Gården har en gödselstad med betongbotten och 50 cm höga betongväggar. Det finns ingen körramp till gödselstaden och på betongväggen har man byggt en meter höga väggar av plankor (brädstaket). Från ena sidan har det runnit ut gödsel i omgivningen liksom från framsidan. På gården samlas cirka 1 000 m³ fast gödsel/år för lagring. I närheten finns varken diken eller vattendrag. Försummelsens verkningar sträcker sig till gården i fråga och de går att avhjälpa genom att bygga vattentäta väggar och en körramp till gödselstaden. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 %.*
- b. Tömning av gödselstaden har inte utförts i tid och det har skett avrinning från gödselstaden till omgivningen. På gården uppkommer cirka 4 000 m³ fast gödsel/år. I närheten finns varken diken eller vattendrag. Försummelsens verkningar riktar sig mot den berörda gården och kan avhjälpas genom att tömma gödselstaden i tillräckligt god tid. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 %.*
- c. Gården har en tillräckligt stor gödselstad för den gödselmängd som 2 hästar och 5 nötkreatur ger upphov till. Från gödselstaden rinner det ändå ut vätska till ett närliggande dike. Diket leder till en skogsbäck som i sin tur rinner ut i en närbelägen sjö. Fastän gödselmängden är liten har avrinning skett under en lång tid. Försummelsen sträcker sig utanför gården. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 %.*

3.2 Det förekommer ingen avrinning från permanenta utfodringsplatser eller rasthagar

81.13	Det förekommer ingen avrinning från permanenta utfodringsplatser eller rasthagar	Kontroll i terrängen
-------	--	----------------------

Det kontrolleras att permanenta utfodringsplatser är täckta, har tät botten och att den stallgödsel som ansamlas där har avlägsnats tillräckligt ofta. Permanenta utfodringsplatser i rastgårdar och rasthagar som i funktionellt hänseende finns i närheten av djurstallar behöver ändå inte vara täckta.

Med tät botten avses en hel yta som minst motsvarar asfalt, men det täta skiktet kan också ligga djupare än ytskiktet. Med permanenta utfodringsplatser avses utfodringsplatser i utomhushagar och på beten där djuren utfodras regelbundet och vars placering inte ändras under betesperioden.

Det kontrolleras att det inte förekommer synlig avrinning till yt- eller grundvatten från rasthagarna. Vatten som rinner ut från rasthagar har samlats in (till exempel en separat behållare eller flytgödselbehållare) eller letts till ett reningsverk.

Exempel 4:

På gården föds upp höglandsboskap som går utomhus året om. På ett bete finns en täckt permanent utfodringsplats som dock inte har tät botten (området har markbotten). Stallgödsel avlägsnas från området, men en del av stallgödseln blir kvar på marken och orsakar därmed avrinning till omgivningen. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 0, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 1 %.

Exempel 5:

Från rastgården observeras avrinning till ett dike som rinner ut i ett närliggande träsk. Miljömyndigheten har i sitt utlåtande bedömt försummelsen som betydande. Försummelsen kan avhjälpas genom att samla upp avrinningsvattnet från rastgården. Försummelsen riktar sig mot gården i fråga och dess närmaste omgivning. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 5 %.

3.3 Pressaft som uppkommer vid framställning av ensilage har tagits till vara och behandlats på vederbörligt sätt

81.14	Pressaft som uppkommer vid framställning av ensilage har tagits till vara och behandlats på vederbörligt sätt	Kontroll i terrängen
-------	---	----------------------

I samband med övervakningen kontrolleras att pressvätskan från beredning av ensilage har behandlats korrekt, och att pressvätska inte kommer åt att rinna ut i omgivningen.

Exempel 6:

- A. A) Vid kontrollbesöket har upptäckts att det läcker ut pressaft från en gammal ensilagestuka. Växtligheten runt omkring har dött. I närheten finns varken diken eller vattendrag. Försummelsens verkningar riktar sig mot gården i fråga. Försummelsen kan avhjälpas genom att ensilagestukan körs bort. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 1 %.
- B. Vid kontrollbesöket upptäcks läckage från ensilagestukan. Stukan har anlagts på asfalt i närheten av ladugården och den har kanter av betong, men pressaftsbrunnen är full och har läckt ut i omgivningen. Stukan ligger alldeles invid en å där växtligheten har gulnat. Försummelsens verkningar riktar sig mot den närmaste omgivningen. Försummelsen kan avhjälpas genom att se till att pressaftsbrunnen töms i tid. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 %.

3.4 Gödselmedel har använts i enlighet med 10 och 11 § i förordning 1250/2014

2.1/ (81.1 Gårdsspecifik observation)	Gödselmedlen har spridits på åkern så, att det inte har uppstått avrinning i vatten och att det inte finns risk för markpackning	Kontroll i terrängen
---------------------------------------	--	----------------------

2.2/ (81.2 Gårds- specifik ob- servation)	<i>Förbudet att sprida gödsel på snötäckt mark, mark i tjäle och vattenmättad mark har följts</i>	Kontroll i terrängen / dokumentkontroll vintertid
2.3/ (81.3 Gårds- specifik ob- servation)	<i>Svämgödsel, urin och organiska gödselmedel i vätskeform har spridits endast genom placering, om lutningen på åkern, eller en del av den, är över 15 procent</i>	Kontroll i terrängen / dokumentkontroll vintertid
81.4 (Gårds- specifik ob- servation)	<i>De övriga gödselmedlen och organiska gödselmedlen, som har spridits på lutande delar av åkern, har myllats inom 12 timmar efter spridningen</i>	Kontroll i terrängen
2.4/ (81.5 Gårdsspecifik observation)	<i>Stallgödsel och organiska gödselmedel som har spridits på ytan har bearbetats in i jorden inom ett dygn efter spridningen, med undantag för spridning i växtligheten med slangspridare eller genom bredsåning</i>	Kontroll i terrängen
2.5/ (81.6 Gårds- specifik ob- servation)	<i>På arealer där växttäckningen hålls över vintern har stallgödsel och organiska gödselmedel från och med 15 september spridits endast genom placering</i>	Kontroll i terrängen / dokumentkontroll vintertid
2.6/ (81.7 Gårds- specifik ob- servation)	<i>Stallgödsel och organiska gödselmedel har inte spridits på åker 1.11.-31.3.</i>	Kontroll i terrängen / dokumentkontroll vintertid
81.8	<i>Mängden totalkväve i stallgödsel från produktionsdjur och organiska gödselmedel som sprids årligen är högst 170 kg/ha</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.9	<i>Den maximala mängden lösligt kväve per år (kg/ha) överskrids inte</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.10	<i>Då gödselmängden för lösligt kväve överstiger 150 kg/ha om året har mängden delats upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna är minst två veckor</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.11	<i>Från ingången av september är mängden lösligt kväve i stallgödsel från produktionsdjur och i organiska gödselmedel som spridits högst 35 kg/ha</i>	Dokumentkontroll vintertid
1.3	<i>Invid vattendrag har man lämnat en 5 m bred skyddsremsa, där man inte spridit gödsel, och på följande 5 m är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden, om åkern inte har bearbetats inom ett dygn efter spridningen</i>	Kontroll i terrängen

På gården kontrolleras att gödselmedel har spridits så att det inte sker någon avrinning i vatten och så att det inte finns någon risk för alvförtätning. På sådana delar av åkerskiften där lutningen är minst 15 % och arealen ≥ 25 ar är spridning av stallgödsel, urin och flytande organiska gödselmedel förbjuden.

på annat sätt än genom placering alltid förbjudet. Andra typer av stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat som sprids på lutande delar av ett åkerskifte ska bearbetas in i jorden inom 12 timmar från spridningen. I Stödtillämpningens kartavsnitt finns en nivå för 15 % lutningar.

Det kontrolleras att gödselmedel inte har spridits på snötäckt eller frusen mark och inte heller på vattenmättad mark. Stallgödsel eller organiska gödsel-fabrikat får inte spridas under perioden 1.11–31.3. Stallgödsel får dock spridas till utgången av november i situationer där stallgödsel under växt-perioden inte har kunnat utnyttjas som gödselmedel på en åker på grund av exceptionella väder-leksförhållanden. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas situationer där en åker på grund av långvariga rikliga regn och liten avdunstning varit så våt att detta förhindrat spridning av stallgödsel före utgången av oktober. På åkerskiften där växttäcket hålls över vintern får stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat från och med 15.9 spridas endast genom placering, om det inte gäller spridning av stallgödsel före sådd av växter som sås på hösten. Stallgödsel som spridits ut på åkern och organiska gödsel-fabrikat ska bearbetas in i jorden inom ett dygn från spridningen, med undan-tag för spridning över växtbeståndet med slangspridare eller genom bredspridning.

Kontrolleras att gödselmedel inte har använts närmare ett vattendrag än 5 meter. Skyddsremsan anses börja vid gränsen till vattendraget. På den följande 5 meters zonen från vattendraget är yt-spridning av stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat förbjuden, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen. Djur får ändå gå på bete på de ovan nämnda områdena.

Exempel 7:

- A) På gården upptäcks att jordbrukaren har ytspridit flytgödsel på ett 2 ha åkerskifte. Skiftets lutning är i huvudsak över 15 % (de lutande delarna av skiftet är ≥ 25 ar). Mängden flyt-gödsel överskrider inte de tillåtna gränserna. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 \rightarrow helhetsbedömning 3 %.
- B) En 50 hektars gård har använt flytgödsel på 25 ha. Kommunens miljömyndighet har be-sökt gården och konstaterat att det i december spreder stallgödsel på snötäcket på tre skif-ten vars sammanlagda areal är 5 ha. Bedömning av försummelsen: uppsåtlig försummelse. Beroende på hur försummelsen bedöms kan påföljden varierna mellan 15–100 %.
- C) Jordbrukaren har spridit gödselmedel på ett skifte längs ett vattendrag så att en 3 m bred skyddsremsa har lämnats mot vattendraget. Skiftet gränsar till vattendraget på en sträcka om 20 m. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvar-lighetsgrad 1, kontinuitet 1 \rightarrow helhetsbedömning 1 %.
- D) Jordbrukaren har spridit gödselmedel på ett skifte längs ett vattendrag nästan ända fram till vattenbrynet. Skiftet gränsar till vattendraget på en sträcka om 50 m. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 5, kontinuitet 1 \rightarrow helhetsbedömning 5 %.

3.5 Gården har en gällande stallgödselanalys

81.15	Gården har en gällande stallgödselanalys	Dokumentkontroll vintertid
-------	--	----------------------------

Stallgödselanalysen kontrolleras i samband med dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om bedömningen av försummelse ges i anvisningen om dokumentkontroll vintertid.

3.6 Det har förts bok över användningen av gödselmedel i enlighet med 13 § i förordning 1250/2014.

57	<i>Det har förts bok över användningen av gödselmedel i enlighet med 13 § i förordning 1250/2014.</i>	Dokumentkontroll vintertid
----	---	----------------------------

Bokföringen kontrolleras i samband med dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om bedömningen av försummelser ges i anvisningarna om dokumentkontroll vintertid.

Kravgrupp 4. Iakttagande av fågeldirektivet²³⁶

Iakttagandet av fågeldirektivet kontrolleras på alla gårdar i Landsbygdslinjens villkorlighetsurval som har jordbruksmark i områden som ingår i ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram, i skyddsområden som anlagts med stöd av naturvårdslagen, förekomstplatser för fågelarter som särskilt ska skyddas eller jordbruksmark i ett Naturaområde eller i dess omedelbara närhet. Om gården har naturskyddsområden, fridlysta områden eller förekomstplatser för fågelarter som särskilt ska skyddas berörs de av kraven 4.1–4.3. Om det finns ett Naturaområde på gårdens marker berörs det av kraven 4.1–4.5. Om det inte finns ovan nämnda områden på gården sätts ett kryss i punkterna *Berör ej gården*.

Före övervakningen ska inspektören i Stödtilämpningens kartnivå (Fredningsbeslut om förekomstplatser för arter som kräver särskilt skydd (ERA)) kontrollera om den stödsökande har skiften i något av de ovan nämnda områdena. Skyddsområdena är vanligen utmärkta i terrängen. Om gården har ett beslut om avgränsning av en viktig förekomstplats för en art som kräver särskilt skydd, måste inspektören kontrollera grunden för skyddet hos NTM-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser. Om området är avgränsat som förekomstplats för en fågelart som kräver särskilt skydd, berörs gården av krav 4.3. Alla försummelser av fågeldirektivet anmäls till NTM-centralens ansvarsområde Miljö och naturresurser.

4.1 På jordbruksmarken på en gård som hör till ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram har det inte vidtagits sådana åtgärder som äventyrar syftet med områdets skydd

27.1	<i>På jordbruksmarken på en gård som hör till ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram har det inte vidtagits sådana åtgärder som äventyrar syftet med områdets skydd</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

Områdena som hör till ett naturskyddsprogram²³⁷ är reserveringar till naturskyddsområden. De krav som programmet för med sig måste ändå iaktas (syftet med skyddet får inte äventyras). I Finland finns sex riksomfattande naturskyddsprogram (skyddsprogram för myrar, fågelvatten, åsar, lundar, stränder och gamla skogar). Bara ett fåtal programområden är inte genomförda och närmare information om dem kan begäras av NTM-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser.

Om det på gårdens jordbruksmark finns områden som ingår i ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram kontrolleras att åtgärdsbegränsningarna har följts på området och att syftet med områdets skydd inte har äventyrats. Information om åtgärdsbegränsningarna fås av NTM-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser.

²³⁶ SRF 65/2023

²³⁷ Lag 1096/1996 7 §

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

3.2 Fredningsbestämmelserna för skyddsområde i enlighet med naturskyddslagen har följts

27.2	<i>Fredningsbestämmelserna för skyddsområde i enlighet med naturskyddslagen har följts *)</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

Om gården har jordbruksmark i ett naturskyddsområde kontrolleras att fridlysningsbestämmelserna för områdena har följts. Naturskyddsområdena kan vara i jordbrukarens ägo eller områden som jordbrukaren arrenderar av en privatperson eller av staten och området kan vara permanent skyddat eller skyddat på viss tid²³⁸. För varje område har det i beslutet eller förordningen om inrättandet skrivits in de fridlysningsbestämmelser som anger vilka åtgärder som är förbjudna och tillåtna i området. Skyddsbesluten samt avtalen om områden på privat mark finns att få hos NTM-centralen. Till exempel i fridlysningsbestämmelserna kan det ingå förbud mot att röja, dika och gräva.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

3.3 Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt

27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

Fågelarter som särskilt ska skyddas är de arter som anges i bilagan till naturvårdsförordningen och som riskerar att utrotas. I fråga om förekomstplatserna för fågelarter som särskilt ska skyddas har myndigheten fattat ett skyddsbeslut med stöd av 47 § i naturvårdslagen. Arter som kräver särskilt skydd är till exempel kärrensäppa och dubbelbeckasin. Om gården har ett beslut om avgränsning²³⁹ som gäller en viktig förekomstplats för fågelarter som kräver särskilt skydd, kontrollerar man att området inte har förstörts eller försämrats.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

4.4 Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte försämrats avsevärt

27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte försämrats avsevärt</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

De växt- och fågelarter som ligger till grund för valet av Naturaområdena finns i handboken för villkorlighet. Hos NTM-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser kan man fråga vilka fågelarter som ligger till grund för skyddet av Naturaområdet.

²³⁸ Lag 1096/1996 13, 15, 17, 24, 25, 29 och 30 §

²³⁹ Lag 1096/1996 47 §

På gården kontrolleras att de fågelarter som ligger till grund för skyddet av Naturaområdet eller fåglarnas livsmiljöer inte har försämrats avsevärt.

I fall av försummelse är stödavdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

4.5 En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000

27.5	<i>En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

Om det har vidtagits åtgärder på ett Naturaområde som ligger på gårdens jordbruksmark och åtgärderna avsevärt kan försämra områdets naturvärden, kontrolleras att en anmälan om åtgärden har gjorts till NTM-centralen minst 30 dygn innan åtgärden börjar vidtas. Om NTM-centralen har förbjudit att åtgärden vidtas eller begränsat den, kontrolleras att förbudet eller begränsningarna har följts.

I fall av försummelse är stödavdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Kravgrupp 5. Iakttagande av habitatdirektivet²⁴⁰

Övervakningen riktar sig mot skyddsområden som ingår i ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram, områden, naturtyper eller arter i Naturaområden enligt naturvårdslagen, (bilagorna I och II till habitatdirektivet). De arter på jordbruksmark som ligger till grund för skyddet av Naturaområdet framgår av guiden för villkorlighet.

Före övervakningen ska man kontrollera på övervakningskartorna om gården har jordbruksmark i ett Naturaområde eller i dess omedelbara närhet. Alla försummelse av habitatdirektivet anmäls till NTM-centralens ansvarsområde Miljö och naturresurser. Som försummelse kan exempelvis betraktas att det har röjts åker på Naturaområdet eller att det lagras stallgödsel på området utan lov. Om man vid övervakningen upptäcker att det i Naturaområdet har gjorts någonting som har ändrat naturen måste man kontrollera vad som är avsett att skyddas i området och om åtgärden kan ha orsakat att den skyddade naturtypen förstörs. Om så är fallet måste man kontrollera om åtgärderna har försämrat naturtypen eller livsmiljöerna för arterna i habitatdirektivets bilaga II.

5.1 På gårdens jordbruksmark som hör till ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram har det inte vidtagits sådana åtgärder som äventyrar syftet med skyddet av området

28.1	<i>På gårdens jordbruksmark som hör till ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram har det inte vidtagits sådana åtgärder som äventyrar syftet med skyddet av området</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

²⁴⁰ SRF 65/2023

Områdena som hör till ett naturskyddsprogram enligt naturvårdslagen är reserveringar till naturskyddsområden. De krav som programmet för med sig måste ändå iaktas (syftet med skyddet får inte äventyras). I Finland finns sex riksomfattande naturskyddsprogram (skyddsprogram för myrar, fågelvatten, åsar, lundar, stränder och gamla skogar). Bara ett fåtal programområden är inte genomförda och närmare information om dem kan begäras av NTM-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser.

Om det på gårdens jordbruksmark finns **Naturaområden** som ingår i ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram kontrolleras att åtgärdsbegränsningarna har följts på området och att syftet med områdets skydd inte har äventyrats.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

5.2 Fridlysningsbestämmelserna för ett till nätverket Natura 2000 hörande skyddsområde enligt 13 §, 17 § eller 24 § i naturvårdslagen 1096/1996 eller för ett område enligt 25 § i naturvårdslagen har följts

28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett till nätverket Natura 2000 hörande skyddsområde enligt 13 §, 17 § eller 24 § i naturvårdslagen 1096/1996 eller för ett område enligt 25 § i naturvårdslagen har följts</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

Om gården har jordbruksmark i ett naturskyddsområde kontrolleras att fridlysningsbestämmelserna för områdena har följts. Naturskyddsområdena kan vara i jordbrukarens ägo eller områden som jordbrukaren arrenderar av en privatperson eller av staten och området kan vara permanent skyddat eller skyddat på viss tid²⁴¹. För varje område har det i beslutet eller förordningen om inrättandet skrivits in de fridlysningsbestämmelser som anger vilka åtgärder som är förbjudna och tillåtna i området. Skyddsbesluten samt avtalen om områden på privat mark finns att få hos NTM-centralen. Till exempel i fridlysningsbestämmelserna kan det ingå förbud mot att röja, dika och gräva.

Om det på gården finns inrättade naturskyddsområden eller tidsbundet fridlysta **Naturaområden** på jordbruksmark kontrolleras att fridlysningsbestämmelserna för områdena har följts och att det skyddade eller fridlysta området inte har försämrats betydligt.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

5.3 Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt

28.3	<i>Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

²⁴¹ Lag 1096/1996 13, 15, 17, 24 och 25 §

På gården kontrolleras att naturtyper inte har förstörts eller försämrats. Försummelse kan vara t.ex. en naturtyp enligt bilaga I till habitatdirektivet som har röjts till åker.

I fall av försummelse är stödavdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

5.4 Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte försvagats betydligt

28.4	<i>Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte försvagats betydligt</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

De växt- och fjärilsarter som ligger till grund för Naturaområdena finns i handboken för villkorlighet. Hos NTM-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser kan man fråga om grunderna för skydd av Naturaområden.

På gården kontrolleras att arter eller deras livsmiljöer enligt bilaga II till habitatdirektivet som ligger till grund för valet av Naturaområdet inte har försvagats avsevärt. Försummelse kan vara anläggning av gödselstackar på förekomstområden eller förstörande av förekomstplatser eller flyttning av arter till en annan plats.

I fall av försummelse är stödavdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

5.5 En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000

28.5	<i>En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

Om det har vidtagits åtgärder på ett Naturaområde som ligger på gårdens jordbruksmark och åtgärderna avsevärt kan försämra områdets naturvärden, kontrolleras att en anmälan om åtgärden har gjorts till NTM-centralen minst 30 dygn innan åtgärden börjar vidtas. Om NTM-centralen har förbjudit att åtgärden vidtas eller begränsat den, kontrolleras att förbudet eller begränsningarna har följts.

I fall av försummelse är stödavdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Kravgrupp 6. Iakttagande av bestämmelser om växtskyddsmedel ²⁴²

6.1 På gården har man använt endast i Finland godkända växtskyddsmedel

²⁴² SRF 65/2023

82	<i>På gården har man använt endast i Finland godkända växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid
----	---	----------------------------

6.2. Vid användningen av växtskyddsmedlen har följts de bindande förpackningspåskrifterna för växtskyddsmedlet

83	<i>Vid användningen av växtskyddsmedlen har följts de bindande förpackningspåskrifterna för växtskyddsmedlet</i>	Dokumentkontroll vintertid
----	--	----------------------------

Anvisningar för övervakning av kraven på användning av växtskyddsmedel och bedömningen av försummelser finns i anvisningen för dokumentkontroll vintertid.

Kravgrupp 7. Iakttagande av kraven i bekämpningsmedelsdirektivet ²⁴³

7.1 *Behandling, lagring, förstöring av förpackningar och rester gällande växtskyddsmedel har gjorts ändamålsenligt*

70	<i>Behandling, lagring, förstöring av förpackningar och rester gällande växtskyddsmedel har gjorts ändamålsenligt</i>	Kontroll i terrängen
----	---	----------------------

Vid lagring, hantering, utspädning och blandning av växtskyddsmedel ska särskild försiktighet iakttas innan de sprids och under spridningen. Kontrollera att det till exempel inte syns några utsläpp i miljön vid sprutans påfyllnings- eller tvättplats

Växtskyddsmedlen ska förvaras i överensstämmelse med förvaringskraven för respektive preparat a) åtskilt från livsmedel och foder samt utom räckhåll för barn och b) vid behov i ett låst utrymme om detta krävs på försäljningsförpackningen. På växtskyddsmedlens förpackningar kontrolleras om växtskyddsmedlen ska förvaras i ett låst utrymme eller om de får förvaras i ett olåst utrymme.

Växtskyddsmedel som ska förvaras i ett låst utrymme har lagrats korrekt då obehöriga inte kommer åt dem. Ett låst utrymme kan vara till exempel ett låst förråd, en maskinhall som går att låsa eller ett låst skåp eller en uttjänt låsbar frybox i förrådet. I växtskyddsmedelsregistret Kemidigi kan man söka efter preparat som ska förvaras inlåsta via funktionen *Förvaras inlåst, skyddsfras P405*.

Förpackningar och rester av växtskyddsmedel ska förstöras på behörigt sätt och till exempel gamla växtskyddsmedel eller tomma växtskyddsmedelsförpackningar förvaras inte på platser där de inte ska vara. Gamla växtskyddsmedel kan lagras tillfälligt i ett växtskyddsmedelslager. Tomma förpackningar ska ha levererats till en insamlingspunkt för farligt avfall eller sköljas av och tas till sortering av blandavfall.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

²⁴³ SRF 65/2023

Exempel 8:

- A) Växtskyddsmedlen har förvarats tillsammans med foder i samma förråd och fastän de förvaras i sina egna förpackningar finns det risk för att de kan blandas samman. Växtskyddsmedlen och fodret kan hållas isär genom att flytta växtskyddsmedlen åtskilt från fodret. Bedömning av försummelsen: omfattning 0, allvarlighetsgrad 0, kontinuitet 0 → ringa försummelse.
- B) Växtskyddsmedel som ska förvaras i låst utrymme har förvarats i olåst utrymme i maskinhallen och det finns ingen risk för att foder eller livsmedel ska kontamineras med växtskyddsmedel. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → 1 %.
- C) Växtskyddsmedel som ska förvaras i låst utrymme har förvarats i ett olåst förråd tillsammans med foder eller livsmedel, så att det finns en risk för kontamination. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → 3 %.
- D) Otvättade, tomma växtskyddsmedelsförpackningar förvaras under bar himmel på gårdsplanen. Eftersom tömda förpackningar borde ha förstörts på behörigt sätt är det fråga om försummelse av villkorligheten. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → 3 %.

7.2 Den spruta som används är testad eller en ny spruta uppfyller villkoren

71	Den spruta som används är testad eller en ny spruta uppfyller villkoren	Kontroll i terrängen
----	---	----------------------

För yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel får det från och med ingången av 2022 endast användas spridningsutrustning vars korrekta funktion har säkerställts genom tester vart tredje år. Det här innebär att om sprutan har testats 1.1.2022 eller senare är testet i kraft tre år. En spruta som testats 31.12.2020 eller tidigare måste testas inom fem år från det föregående testet. Över testning av spridningsutrustningen har jordbrukaren eller entreprenören ett protokoll och den godkända spridningsutrustningen har försetts med godkännandemärkning.²⁴⁴

Alla gårdar använder inte växtskyddsmedel eller så använder de inte växtskyddsmedel varje år. Växtskyddssprutan behöver inte testas om växtskyddsmedel inte används eller om sprutan används bara för spridning av till exempel bladgödselmedel.

Vid övervakningen kontrolleras den märkning om godkänt test som finns på växtskyddssprutan samt det skriftliga testprotokollet över testet. I protokollet över spruttestet kontrolleras att testet är i kraft. Sprutan ska ha testats före den första besprutningen under växtperioden. Till exempel om sprutan har testats 20.6 men använts för besprutning 15.6 och det gamla testet inte var i kraft då, är det frågan om en försummelse av villkorligheten.

²⁴⁴ Lag 1563/2011 14 §

När det gäller en spruta som används av en entreprenör räcker det att kontrollera det skriftliga testprotokollet över testet eller intyget om överensstämmelse för en ny spruta.

Ny utrustning för spridning av växtskyddsmedel behöver inte testas under de 5 första åren efter anskaffningen, om den uppfyller de krav som föreskrivits för maskinernas säkerhet.²⁴⁵ Anskaffningstidpunkten kontrolleras på inköpskvittot. I fråga om en ny spruta kontrolleras att den har en CE-märkning eller också ombeds jordbrukaren visa upp ett intyg om överensstämmelse för sprutan.

Köparen av en begagnad spruta behöver inte låta testa sprutan om den åtföljs av ett gällande testprotokoll och sprutan är försedd med ett klistermärke som upplyser om testet. En begagnad spruta ska testas när det har gått 3 år sedan sprutan testades (se ovan).

Kravet på test av sprutan gäller inte så kallade ryggsprutor eftersom kravet endast berör självgående eller traktorburna sprutor. Däremot ska den person som sprider växtskyddsmedel med ryggsprutan på jordbruksmark ha avlagt examen om växtskyddsmedel.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

7.3 Personen som sprider växtskyddsmedel har examen

72	Personen som sprider växtskyddsmedel har examen	Kontroll i terrängen
----	---	----------------------

Växtskyddsmedel får endast spridas på gården av en person som har avlagt examen inom området för växtskyddsmedel om växtskyddsmedlet används i yrket²⁴⁶. Med examen inom området för växtskyddsmedel påvisas att personen behärskar en säker och korrekt hantering och användning av växtskyddsmedel. Över godkänd examen ges ett intyg och examen är i kraft 5 år. Examensanordnarna är godkända av Säkerhets- och kemikalieverket.²⁴⁷

Vid övervakningen kontrolleras att den jordbrukare eller entreprenör som spridit växtskyddsmedel på gårdens skiften har en gällande skriftlig examen inom området för växtskyddsmedel.

Växtskyddsexamen ska ha avlagts före den första växtskyddsbesprutningen för växtperioden. Om gården har anlitat en entreprenör för att sprida växtskyddsmedel ska denna ha en gällande examen. Entreprenörens examensbevis ska kontrolleras vid övervakningen.

Vid övervakningen ska man beakta att jordbrukaren inte behöver ha en gällande växtskyddsexamen, om det inte används växtskyddsmedel på gården. Examen krävs inte, om enbart flytande bladgödselmedel har spridits på gården.

I fall av försummelse är stöдавdraget i regel 3 %. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

²⁴⁵ SRF 400/2008

²⁴⁶ Lag 1563/2011 10 §

²⁴⁷ Lag 1563/2011 10 §

ÖVERVAKNINGSRISULTAT OCH PÅFÖLJDER

19 PÅFÖLJDER AV VILLKORLIGHET

19.1 Bedömning av försummelser

Inspektören föreslår påföljder för varje observerad försummelse utifrån deras omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet. När *omfattningen* bedöms beaktar man om verkningarna av försummelsen är begränsade till gården i fråga eller om de påverkar ett mer utbrett område. Då försummelsens allvar bedöms jämför man betydelsen av att inte följa bestämmelserna i förhållande till målen för det villkor som ska iakttas. *Kontinuiteten* beskriver den tid under vilken försummelsens verkningar pågår och möjligheten att få verkningarna att upphöra med rimliga medel. När det gäller försummelser måste man också bedöma om de är permanenta, dvs, om samma försummelse har funnits på gården redan år 2021 eller 2022.

Tabell 37. Bedömning av försummelse av villkorligheten.

Omfattning	Allvar	Kontinuitet	Påföljd
Begränsad inverkan (riktar sig mot den berörda gården)	Obetydlig försummelse	Kortvarig	Ringa 0 %
		Kortvarig	Oavsiktlig 1 %
	Mindre än normalt	Fortlöpande	Oavsiktlig 1–3 %
		Kortvarig	Oavsiktlig 3 %
	Normal	Fortlöpande	Oavsiktlig 3 %/Allvarlig 5 %
		Kortvarig	Allvarlig 5 %
	Allvarligare än normalt	Fortlöpande	Allvarlig 5 eller 10 %
		Kortvarig	Oavsiktlig 1 %
Utbredd inverkan (sträcker sig också utanför gården)	Mindre än normalt	Fortlöpande	Oavsiktlig 3 %
		Kortvarig	Oavsiktlig 3 %
	Normal	Fortlöpande	Oavsiktlig 3 %/Allvarlig 5 %
		Kortvarig	Allvarlig 5 %
	Allvarligare än normalt	Fortlöpande	Allvarlig 10 %
		Kortvarig	Oavsiktlig 3 %

Om försummelsen är oavsiktlig är påföljden i regel 3 %²⁴⁸, men det kan minskas till 1 %. Om oavsiktlig försummelse upptäcks i satellituppföljningen är den huvudsakliga påföljden 1 % och kan sänkas till 0,5 %.

²⁴⁸ Förordning (EU) nr 2021/2116 artikel 85

Om en oavsiktlig försummelse medför allvarliga följder för uppnåendet av målet med det försummade kravet eller medför omedelbar fara för folkhälsan eller djurens hälsa (i fortsättningen allvarlig försummelse), är den huvudsakliga påföljden 5 %, men den kan höjas till 10 %.

Om kravet på villkorlighet också var ett krav på tvärvillkor och samma försummelse upptäcks på nytt på gården inom tre kalenderår (2023 2022 och 2021), är det fråga om en upprepad försummelse. Då är påföljden i regel 10 %, men den kan sänkas till 7 %. Försummelsen kan upprepas endast en gång. Om samma försummelse fortsätter eller upprepas utan grundad anledning, anses den vara uppsåtlig. Påföljden för uppsåtlig försummelse är 15–100 %.

Om försummelsen inte har några följder eller endast små följder med tanke på målen för villkorlighetskravet, kan försummelsen anses vara ringa. En ringa försummelse leder inte till stödavdrag. För samma försummelse kan påföljden för en ringa försummelse ges på nytt.

En försummelse kan anses vara **uppsåtlig** när stödtagaren inte iakttar kraven för villkorlighet och dennes avsikt är att överträda villkorsbestämmelserna antingen genom aktiv handling eller medveten underlåtenhet.

Påföljden av en uppsåtlig överträdelse påverkas av om överträdelsen är upprepad samt överträdelsens omfattning, allvar och kontinuitet.

Tabell 38. Bedömning av en uppsåtlig försummelse.

Omfattning	Allvar	Kontinuitet	Påföljd
Begränsad inverkan (riktar sig mot den berörda gården)	Mindre än normalt	Kortvarig	15–20 %
		Fortlöpande	20–40 %
	Normal	Kortvarig	15–30 %
		Fortlöpande	20–50 %
	Allvarligare än normalt	Kortvarig	20–100 %
		Fortlöpande	40–100 %
Utbredd inverkan (sträcker sig också utanför gården)	Mindre än normalt	Kortvarig	15–30 %
		Fortlöpande	20–50 %
	Normal	Kortvarig	20–80 %
		Fortlöpande	20–100 %
	Allvarligare än normalt	Kortvarig	30–100 %
		Fortlöpande	50–100 %

Bedömning av en upprepad uppsåtlig försummelse:

- 1) Situationen har förbättrats:
 - I regel samma påföljd som gången innan. Påföljden kan sänkas bara av motiverad orsak (situationen har klart förbättrats och försummelsen kan nu längre betraktas som endast obetydlig (påföljd 15 %–100 %).
- 2) Situationen är oförändrad:

- Den påföljd som givits gången innan ska höjas om den tidigare påföljden var < 100 % (påföljd 20 %–100 %).
- 3) Situationen har förvärrats:
- Den påföljd som givits gången innan ska höjas om den tidigare påföljden var < 100 % (påföljd 20 %–100 %).

Vid bedömning av en försummelse ska man beakta jordbrukarens eventuella force majeure eller exceptionella omständigheter. Inget avdrag görs när det gäller villkorligheten om överträdelsen beror på force majeure eller exceptionella omständigheter eller en myndighets föreskrift²⁴⁹. Jordbrukaren ska skriftligen underrätta den behöriga myndigheten (exempelvis SA-området) om force majeure och exceptionella omständigheter inom 15 arbetsdagar från det att han eller hon har upptäckt situationen eller kunnat göra anmälan.

19.2 Fastställande av den slutliga påföljden

- 1) Om det finns flera oavsiktliga men inte allvarliga försummelser på gården räknas påföljderna ihop. Den sammanlagda påföljden kan dock vara högst 5 %. Om en enda av de oavsiktliga försummelserna är allvarlig, kan den sammanlagda påföljden vara högst 10 %.
- 2) Om det finns flera upprepade försummelser på gården räknas påföljderna för upprepade försummelser ihop, men den sammanlagda påföljden kan vara högst 20 %.
- 3) Om det finns flera avsiktliga försummelser på gården räknas påföljderna av de avsiktliga försummelserna ihop.
- 4) Den slutliga påföljdsprocenten: summorna av punkterna 1–3 räknas ihop, med beaktande av begränsningarna. Påföljden kan vara högst 100 %.

Exempel 9: på gården finns 2 oavsiktliga försummelser, och för båda har en påföljd på 3 % påförts. Dessutom har gården en upprepade försummelse för vilken en påföljd på 10 % har getts samt två uppsåtliga försummelser för vilka påföljder på 15 % och 20 % har getts.

- 1) $3\% + 3\% = 6\%$, men det begränsas till 5 %
- 2) 10 %
- 3) $15\% + 20\% = 35\%$
- 4) $5\% + 10\% + 35\% = 50\%$

19.3 Permanenta försummelse och retroaktiva påföljder i samband med villkorligheten

Påföljden i samband med villkorligheten ska beräknas på basis av det totala stödbeloppet för det eller de år då försummelsen inträffade²⁵⁰. Om det vid övervakningen upptäcks en försummelse som inträffade eller fanns åren 2022 eller 2021, ska påföljden sparas även för dessa år. Påföljden bedöms enligt övervakningsanvisningarna för tvärvillkoren för de aktuella åren. Påföljden sparas under övervakningsårets körning genom

²⁴⁹ Förordning 65/2023 14 §

²⁵⁰ Förordning (EU) 2022/1172 artikel 8

att lägga till händelseåret och kravet där bristen upptäcktes i Stödtillämpningen. Försummelsen bedöms separat för varje händelseår. Fastän försummelsen skulle ha pågått i flera år är det i dessa fall ändå inte frågan om en upprepad försummelse, eftersom stödsökanden inte tidigare har meddelats om den försummelse som skett. Retroaktiv försummelse kan också registreras även om inga försummelse observeras på gården under övervakningsåret genom att lägga till det händelseår då försummelsen inträffade i övervakningskörningen och genom att spara påföljderna för året i fråga. Om det inte är säkert vilket år försummelsen inträffade sparas påföljden för observationsåret.

Till exempel vid en urvalsövervakning av villkorlighet som utförs på plats 5.7.2023 observeras att gården inte har något lagerutrymme för stallgödsel enligt nitratförordningen, även om det på basis av djurantalet på gården borde finnas ett sådant. Det har inte heller tidigare funnits något lagringsutrymme för stallgödsel på gården, utan gödseln har lagrats på marken bakom djurstallet. På basis av bedömningen av försummelsen får gården en påföljd på 3 % för 2023 med anledning av kravet på villkorlighet 3.1 *Stallgödsel och oförpackade organiska gödselafabriker har lagrats i enlighet med 5, 7 och 8 § i statsrådets förordning 1250/2014*. Eftersom samma krav fanns i tvärvillkoren förs påföljden även in retroaktivt för 2022 och 2021. Gårdens djurantal 2022 och 2021 var lika stort som 2023. I övervakningskörningen läggs händelseåret 2022 och kravet 2.1 i tvärvillkoren till samt på motsvarande sätt händelseåret 2021 och kravet 2.1.

Om retroaktiva påföljder påförs ska det finnas starka bevis, till exempel en handling/odlingsanteckning som gör att försummelsen kan verifieras. Eller om gården saknar gödselstad kan man konstatera att en sådan inte heller har funnits tidigare.

19.4 Resultat av övervakningen av villkorligheten

Påföljderna för gården till följd av försummelse som konstaterats vid den administrativa kontrollen och övervakningen framgår först efter att alla administrativa kontroller och övervakningar har genomförts. Det av koordinatören fastställda resultatet av övervakningen av villkorligheten skickas till gården i början av 2024.

Närmare anvisningar om koordineringen ges i slutet av 2023.

20 PÅFÖLJDER AV AREALSKILLNAD

Arealskillnad uppstår om det vid övervakningen konstateras att

- arealen inte är jordbruksmark
- det inte bedrivs jordbruksverksamhet på arealen
- den växt som konstaterats är en annan växtartsgrupp än den som anmäls
- det skiftesspecifika stödvillkoret eller kravet på minimivå inte har iakttagits.²⁵¹

Vid granskningen av arealskillnaden räknas de godkända arealerna ihop enligt växtartsgrupp (se stycke 25.1) och skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen jämförs med den godkända arealen. Om den

²⁵¹ SRF 134/2023 21 §

areal som godkänts vid övervakningen är större än den ansökta arealen, betalas stödet för den ansökta arealen.

I tabellen nedan anges hur arealpåföljderna fastställs inom olika växtartsgrupper eller stöd. Stödet beskärns inte alls om skillnaden är högst 0,10 ha. Ovan nämnda tillämpas dock inte på skiften där försummelsen har upptäckts genom satellitövervakning²⁵².

Undantaget på 0,10 ha granskas stödspecifikt. Om det inom stödet finns flera växtartsgrupper kontrollerar beräkningen om arealskillnaden stannar under 0,10 ha på följande sätt:

- För var och en växtartsgrupp kontrolleras arealskillnaden
 - o När det gäller miljösystemet beaktas alla andra växtartsgrupper utom växttäckte
 - o När det gäller miljöersättning beaktas alla andra växtartsgrupper utom fågelåkrar
- Växtartsgruppernas arealskillnader adderas (OBS! Enbart negativa tal beaktas, dvs. ökad areal inom en växtartsgrupp kan inte kompenseras med minskad areal inom en annan växtartsgrupp)
 - o Om växtartsgruppernas sammanräknade arealminskning är högst 0,10 ha, betalas stödet enligt ansökan inom var och en växtartsgrupp
 - o Om växtartsgruppernas sammanräknade arealminskning är över 0,10 ha, betalas stödet enligt den godkända arealen inom var och en växtartsgrupp

Tabell 39. Fastställande av areal som ligger till grund för utbetalningen när det gäller arealskillnaden.

Stödsystem	Konstaterat över det anmälda	skillnad ≤ 3 % eller ≤ 2 ha
Alla arealbaserade stöd	fastställs till det ansökta	godkänd areal - sökt areal, dvs. nedskärning
Stödsystem	3 % eller 2 ha < skillnad ≤ 50 %	skillnad > 50 %
Grundläggande inkomststöd	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Omfördelningsstöd	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
inkomststöd för unga jordbrukare (EU)	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Stöd för miljösystem	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Bidrag för specialväxter och stärkelsepotatis	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Kompensationsersättning	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Miljöersättning och avtal	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Ekologisk produktion	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Nordligt hektarstöd	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte
Allmänt hektarstöd	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte
Stöd till unga jordbrukare	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte
Nationellt stöd för sockerbeta	Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte

²⁵² SRF 134/2023 23 §

Stöd som helt eller delvis finansieras av EU²⁵³

Om skillnaden mellan den areal som anmälts växtartsgruppsvis eller stödtypsvis och den areal som godkänts vid övervakningen utgör högst 3 % av den godkända arealen, men dock högst 2 ha, görs en nedskärning för växtartsgruppen. Det innebär att stödet betalas på basis av den areal som godkänts vid övervakningen.

Om skillnaden mellan den anmälda och den godkända arealen för en växtartsgrupp i förhållande till den godkända arealen är över 3 %, eller över 2 ha, dras 1,5 gånger den konstaterade överskridningen av från procentsatsen enligt arealen, det vill säga en sanktion påförs.

Om arealskillnaden för en växtartsgrupp överstiger 50 %, minskas stödet enligt den godkända arealen med en dubbel procent enligt arealskillnaden, varvid påföljden blir så stor att det inte finns något stöd kvar att betala. Den administrativa påföljden måste ändå tas ut i sin helhet, och därför överförs den resterande påföljden, som inte kan tas ut under övervakningsåret, till de följande tre åren och återkrävs då.

Stödet till unga jordbrukare består endast av en arealskillnad om gårdens godkända areal är mindre än 150 ha efter att grundstödet övervakningsresultat har räknats ut. Vid uträkningen av arealskillnaden begränsas den ansökta arealen till högst 150 hektar. Motsvarande arealgräns för omfördelningsstöd är 50 ha. Arealgränserna används eftersom inkomststöd till unga jordbrukare kan betalas för högst 150 hektar och omfördelningsstöd för högst 50 hektar.

Trädesbegränsning vid kompensationsbidrag

Om det vid övervakningen konstateras att mängden träda och naturvårdsvall i förhållande till de åkergrödor som är stödberättigande inom KOMP har ökat så att trädan överstiger 25 % av de stödberättigande åkergrödornas areal, orsakar den överstigande delen en arealskillnad.²⁵⁴ Arealskillnaden leder till en påföljd för kompensationsbidraget i enlighet med de normala påföljdsreglerna, det vill säga även försummelser i jordbruksverksamheten beaktas. Inom kompensationsersättningen har mängden ersättningsberättigande naturbete ingen betydelse när trädesbegränsningen räknas ut.

Om mer än 25 % av arealen av stödberättigande grödor har uppgetts som träda eller om andelen överskrider på basis av kontrollen, får man den areal som betalas för trädan (före eventuella sanktioner) genom att dela arealen med stödberättigande grödor med tre.

Följande grödor räknas in i trädesbegränsningsarealen²⁵⁵:

- 9403 stubbträda
- 9404 svarträda
- 9409 naturvårdsvall
- 9412 grönträda (vall och äng)
- 9415 grönträda (vilt, landskap och pollinerare)

OBS! Trädor som uppgetts som icke-produktiv areal beaktas inte i trädesbegränsningen, utan de betraktas som areal för stödberättigande jordbruksgrödor.

²⁵³ SRF 134/2023 24 §

²⁵⁴ SRF 134/2023 21 §

²⁵⁵ SRF 127/2023 4 §

Exempel 10:

Anmält:

- Övriga stödberättigande grödor 75 ha
- träda 26 ha
- sammanlagt 101 ha

Ansökt:

- 100 ha, eftersom trädningbegränsningen överskrids (75 ha/3 → av trädorna kan man betala för 25 ha)

Vid övervakningen konstateras:

- Övriga stödberättigande grödor 70 ha
- träda 26 ha
- trädan kan utgöra högst $70/3 = 23,33$ ha
- godkänd areal = 70 ha + 23,33 ha = 93,33 ha
- areaskillnad = $(100 - 93,33) = 6,67$ ha
- areaskillnadsprocent = $6,67 \text{ ha} / 93,33 \text{ ha} * 100 = 7,1 \%$ → 1,5-faldig arealsanktion, eftersom areaskillnaden är över 3 % eller 2 ha

Stöd som utbetalas:

- Godkänd areal - (godkänd areal * 1,5 * areaskillnadsprocent)
- $93,33 \text{ ha} - (93,33 * 1,5 * 0,071) = 83,39 \text{ ha}$

Exempel 11:

Jordbrukaren har ansökt om grundläggande inkomststöd och omfördelningsstöd. Gården har 60 hektar stödberättigande areal, varav 30 ha finns i AB-området och 30 ha i C-området. I det grundläggande inkomststödet och omfördelningsstödet beaktas båda stödområdena tillsammans, det vill säga båda har endast en växtartsgrupp. Areaskillnaden beräknas alltså på den totala arealen.

Vid övervakningen konstateras det att 3 ha inte odlas, så den godkända arealen är 57 ha.

Grundläggande inkomststöd:

- $\text{areaskillnadsprocent} = \text{areaskillnad} / \text{godkänd areal} * 100$
- $3 \text{ ha} / 57 \text{ ha} * 100 = 5,3 \%$ → arealsanktion, eftersom areaskillnaden är över 3 % eller 2 ha
- Stöd som betalas ut: Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * areaskillnadsprocent)
- $57 \text{ ha} - (57 * 1,5 * 0,053) = 52,47 \text{ ha}$

Omfördelningsstöd:

- Omfördelningsstöd kan betalas för högst 50 hektar, varvid den ansökta arealen är 50 hektar. Eftersom gården efter observationerna vid övervakningen fortfarande har över 50 hektar areal som berättigar till stöd, betalas stödet enligt ansökan.

Nationella stöd²⁵⁶

Om skillnaden mellan den areal som ansökts växtartsgruppsvis eller stödtypsvis och den areal som godkänts vid övervakningen utgör högst 3 % av den godkända arealen, men dock högst 2 ha, görs en nedskärning för växtartsgruppen. Det innebär att stödet betalas på basis av den areal som godkänts vid övervakningen. Stödet betalas enligt ansökan, om arealskillnaden i växtartsgruppen är högst 0,1 ha.

Om skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen för en växtartsgrupp i förhållande till den godkända arealen är över 3 %, eller över 2 ha, dras 1,5 gånger den konstaterade överskridningen av från %satsen enligt arealen, det vill säga en sanktion påförs.

Om arealskillnaden för en växtartsgrupp överstiger 50 %, minskas stödet enligt den godkända arealen med en dubbel % enligt arealskillnaden, varvid sanktionen blir så stor att det inte finns något stöd kvar att betalas. Påföljden kan ändå inte vara större än den ansökta stödsumman, så de nationella stöden har ingen överförbar påföljd.

21 PÅFÖLJDER AV STÖD FÖR MILJÖSYSTEM

På naturvårdsvallar, grüngödslingsvallar och mångfaldsväxter som inte iakttagit stöd villkoren för åtgärderna tillämpas i huvudsak de avdrag och påföljder som hänför sig till arealfel, vilka beskrivs i kapitel xx. Om åtgärdens miniminivå (*Längs vattendrag har det lämnats en 5 m bred skyddsremsa där inga gödselmedel har spridits och på den följande 5 meters zonen från vattendraget är ytspridning av stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat förbjuden, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen och motsvarande krav på Åland*) inte har iakttagits på växtskiftet räknas hela skiftet med i arealfelet.

Om inga odlingsanteckningar har gjorts om innehållet i och andelarna av utsädesblandningar som använts vid sådd av naturvårdsvallar, grüngödslingsvallar eller mångfaldsväxter eller om de är bristfälliga, ges en påföljd på 5 eller 10 % för åtgärden. Om mer än 50 % av skiftena i åtgärden saknas i bokföringen, ges en påföljd på 10 %. Om högst 50 % av skiftena i åtgärden saknas i bokföringen eller om bokföringen är bristfällig (till exempel om andelar i fröblandningar inte har antecknats för alla skiften), ges en påföljd på 5 %. Om bristen är liten kan en anmärkning ges (till exempel om ett skifte har bristfällig bokföring).

22 PÅFÖLJDER AV MILJÖERSÄTTNING OCH EKOLOGISK PRODUKTION

22.1 Påföljder av krav på miniminivå för åtgärder

I kraven på miniminivå ingår både krav som gäller hela gården och skiftesspecifika krav. Krav på miniminivå inklusive påföljdsprocentsatser för hela gården har sammanställts i tabell xx. Påföljden hänför sig till den

åtgärd eller det stöd som nämns efter kravet inom parentes. Kraven på miniminivå och påföljdsprocenten med anledning av stödvillkoren kan kontrolleras i stödberäkningen för gården i Stödtillämpningen.

Tabell 40. Påföljderna av kraven på miniminivås gårdsspecifika krav.

Krav på miniminivå	Påföljds-%	
<i>70. Behandling, lagring, förstöring av förpackningar och rester gällande växtskyddsmedel har gjorts ändamålsenligt (alternativt växtskydd för trädgårdsväxter)</i>	anmärkning eller 10, 20 , 30, 40, 50	1
<i>71. Den spruta som används är testad eller en ny spruta uppfyller villkoren (alternativt växtskydd för trädgårdsväxter)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30 , 40, 50	1
<i>72. Personen som sprider växtskyddsmedel har examen (alternativt växtskydd för trädgårdsväxter)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30 , 40, 50	1
<i>Kravet på växtföljd har iakttagits (fånggrödor)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	2
<i>Minst 33 % av åkerns och de permanenta växternas sammanlagda areal är täckt av växtlighet under perioden 31.10–15.3. (vallar på torvåkrar)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	2
<i>81.16. Gödselmedel har använts i enlighet med 10 och 11 § i förordning 1250/2014 (eko).</i>	anmärkning eller 10, 20 , 30, 40, 50	1
<i>81.17. Användningen av gödselmedel har bokförts i enlighet med förordning 1250/2014 13 § (eko)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	1
<i>81.15. Gården har en ikraftvarande gödselanalys (eko)</i>	anmärkning eller 10 , 20, 30, 40, 50	1

Tabell 1 innebär att inspektören själv ska fastställa påföljdsprocenten och 2 innebär att stödberäkningen sänker påföljdsprocenten.

Det finns ingen fast påföljdsprocent i något gårdsspecifikt krav. Påföljdsprocenten bygger på inspektörens egen bedömning, som görs på basis av omfattning, allvarlighetsgrad och varaktighet. I tabellen anges påföljdsprocenten med fet stil, vilket i regel bör anges för en konstaterad överträdelse. Endast påföljdsprocent-satserna i tabellen används. En anmärkning kan användas om försummelsen är liten.²⁵⁷ En ringa försummelse påverkar inte uppnåendet av målen för åtgärden.

I övervakningsfråga 81.17 ges i regel ingen påföljdsprocent, eftersom det är fråga om ett villkor i anslutning till kvävegödsling och påföljdsprocenten kan påverkas av flera olika överskridningar.

²⁵⁷ SRF 134/2023 30 §

Kravet på växtföljd för fånggrödor och kravet på växttäckning på vallar på torvåkrar granskas inte vid övervakningen, men underlåtenhet att iaktta dem kan leda till påföljder som syns i gårdens stödberäkning. Stödberäkningen av påföljden för kravet på växtföljd beräknas utifrån de arealer som jordbrukaren uppgett och som konstaterats vid övervakningen. Uppgifterna om iakttagandet av kravet på växttäckning fås från satellitövervakningen.

Avdragsprocentsatserna för försummelse av stöd villkoren och miniminivån räknas ihop enligt växtartsgrupp. Om den sammanlagda avdragsprocenten i växtartsgruppen överstiger 50 %, betalas inget stöd.²⁵⁸ Avdragsprocenten begränsas till 100 %.

Övriga krav på miniminivå är skiftesspecifika i fråga om miljöersättning och ekologisk produktion och de försummelse som konstaterats i dem registreras i Stödtillämpningen antingen per växtskifte eller basskifte. På försummelse av det skiftesspecifika kravet tillämpas avdrag och påföljder i anslutning till arealfel, som beskrivs i kapitel xx. Om en mindre försummelse konstateras när det gäller iakttagandet av kravet på en skiftesspecifik miniminivå, kan sökanden ges en anmärkning.²⁵⁹ Arealfelen beräknas enligt växtartsgrupp.

En påföljd som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras. Det bör också beaktas att nästan alla minimikrav är krav på villkorlighet, det vill säga att övervakningen vid behov utvidgas till övervakning av villkorligheten.

22.2 Påföljder av stöd villkor för gårdsspecifika åtgärder

En gårdsspecifik åtgärd innehåller allmänna krav som gäller alla gårdsbruksenheter och 7 valfria åtgärder. I samband med dokumentkontrollen vintertid granskas för de allmänna kraven del skiftesvisa anteckningar och markkarteringar.

Av de skiftesvisa anteckningarna sparas för varje jordbruksskifte en uppgift om huruvida anteckningarna är i ordning eller inte. Uppgifterna om markkarteringarna registreras basskiftesvis. I dessa villkor räknas påföljdsprocenten ut genom att räkna samman den areal där stöd villkoret inte har iakttagits och den areal som stöd villkoret gäller. Därigenom beräknas den relativa procentandelen med vilken ersättningen för den gårdsspecifika åtgärden minskas. Påföljdsprocenten bestäms enligt tabell xx.

Tabell 41. Påföljdsprocenten för skiftesspecifika anteckningar och markkarteringar.

Procentandel av den areal som stöd villkoret gäller vid försummelse av stöd villkoret	Påföljds-%
0–4,99	Anmärkning
5–19,99	10
20–39,99	20
40–59,99	30
60–79,99	40
>80	50

²⁵⁸ SRF 134/2023 23 §

²⁵⁹ SRF 134/2023 30 §

Påföljdsprocenten visas i gårdens stödberäkning. Påföljdsprocenten kan ändras i de gårdsspecifika observationerna genom att lägga till en övervakningsfråga i anslutning till villkoret och spara önskad påföljdsprocent i villkoret. Det bör observeras att påföljdsprocenten utifrån bedömningen kan minskas eller höjas till följande lägre eller högre avdragsprocentsats. De avdragsprocentsatser som tillämpas vid försummelse av skiftesvisa anteckningar och markkarteringar fastställs separat och räknas samman.²⁶⁰ Närmare anvisningar om påföljderna av de stödvillkor som granskas i dokumentkontrollen finns i anvisningen för dokumentkontroll vintertid.

Om en försummelse konstateras i fråga om de valbara åtgärderna i anslutning till en gårdsspecifik åtgärd som omfattas av miljöersättningen, minskas ersättningen för den gårdsspecifika åtgärden med 20 %. Minskningen tillämpas separat för varje valbar åtgärd i fråga om vilken en försummelse konstateras. Om försummelsen är ringa, kan sökanden ges en anmärkning.²⁶¹

22.3 Stödvillkorspåföljder för skiftesspecifika åtgärder

Vid skiftesspecifika åtgärder är alla stödvillkor sådana att man på försummelse tillämpar avdrag och påföljder i anslutning till arealfel, vilka beskrivs i kapitel xx. Om en mindre försummelse konstateras när det gäller iakttagandet av kravet på en skiftesspecifik miniminivå, kan sökanden ges en anmärkning. Arealfelen beräknas enligt växtartsgrupp. En påföljd som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras.

Om villkoret för åtgärden har följts på en del av skiftets areal bildas vid övervakningen ett övervaknings jordbruksskifte av den areal där villkoret inte har följts. På jordbruksskiftet som är föremål för övervakning registreras stödvillkorsbristen och arealen beaktas vid beräkningen av arealfelet.

Exempel på arealsanktion i anslutning till stödvillkoret:

Ett övervakningsbesök görs till gården den 15 september och det konstateras att skörden inte har bärgats från alla skyddszoner. Enligt villkoren ska skörden bärgas bort senast den 31 augusti. Gården har uppgett en skyddszon på 7,5 hektar. Det konstateras att försummelsen gäller en areal på 3 hektar.

- Arealskillnad mellan den areal som ansökan gäller och den areal som godkänts: $(7,5 \text{ ha} - 4,5 \text{ ha}) / 4,5 \text{ ha} * 100 \% = 66,7 \%$
- Ersättning för en åtgärd med skyddszon betalas inte, eftersom arealskillnaden är över 50 %. Dessutom medför det en påföljd som överförs till ersättningen för skyddszon för följande år. Påföljden som överförs är $4,5 \text{ ha} - (4,5 \text{ ha} * 2 * 0,667) = -1,50 \text{ ha}$. Från stöden för följande år drar man alltså av ett belopp som motsvarar ersättningen för en skyddszon på 1,5 ha. Avdraget kan också göras från något annat stöd än ersättning för skyddszon.

²⁶⁰ SRF 134/2023 26 §

²⁶¹ SRF 134/2023 26 §

22.4 Allvarlig försummelse av stöd villkor

Ingen ersättning för åtgärden betalas om det enligt en bedömning som grundar sig på omfattning, allvarlighetsgrad, varaktighet och upprepning är frågan om en **allvarlig försummelse av stöd villkoret**. Ersättning avslås för ansökningsåret och därpå följande år.²⁶²

Det är fråga om en allvarlig försummelse av stöd villkor till exempel om jordbrukaren medvetet har underlåtit att följa stöd villkoren på största delen av åtgärdsarealen eller om försummelsen har utbredda skadliga effekter på uppnåendet av målet för åtgärden. Till exempel kan jordbrukaren ha balat från skyddszonen till balar på vallen och lämnat dem oinslagna i närheten av ett vattendrag. En tillräcklig grund är även att jordbrukaren under föregående övervakningar redan har en konstaterad överträdelse av samma villkor under föregående förbindelseperiod och att jordbrukaren inte har ändrat sitt agerande eller att jordbrukaren medger att han eller hon har överträtt stöd villkoren.

Allvarlig försummelse av stöd villkor sparas i Stödtillämpningens gårdsspecifika observationer genom att lägga till en övervakningsfråga som gäller växtartsgruppen, till exempel övervakningsfråga xx. Allvarlig försummelse av stöd villkor ska tillämpas både på kraven på miniminivå och stöd villkoren.

22.5 Upprepad försummelse

En försummelse av ett stöd villkor eller ett krav på miniminivå är upprepad, om försummelsen av samma stöd villkor eller krav på miniminivå upprepas under tre kalenderår. En försummelse av en valbar åtgärd i anslutning till en gårdsspecifik åtgärd som omfattas av miljöersättningen anses vara upprepad, om en försummelse i vilken som helst av de valbara åtgärderna har konstaterats under tre kalenderår.

Vid upprepade försummelse ska det utifrån en bedömning av försummelsen göras en dubbel minskning i stödet. Stödsökanden kan inte ges en anmärkning på grund av upprepade försummelse, utan i sådana fall ska minst den lägsta procentbaserade minskningen tillämpas på stödet. Om den upprepade försummelsen avser en handling som saknas och som inte lämnas till den behöriga myndigheten, ska den tidigare tillämpade procentbaserade minskningen i stödet göras dubbelt.²⁶³

När det gäller miljöersättning och ekologisk produktion ska en eventuell upprepning utredas om brister i handlingarna konstateras. Vid åkerövervakning är sådana handlingar i åtgärden växtskyddsexamen och testprotokoll för växtskydds spruta som är krav på miniminivå för en åtgärd inom alternativt växtskydd för trädgårdsväxter.

²⁶² Lag 1334/2022 33 §

²⁶³ SRF 134/2023 32 §

23 PÅFÖLJDERNA AV MILJÖAVTAL

23.1 Krav på miniminivå för miljöavtal

I kraven på miniminivå för miljöavtal ingår både krav som gäller hela gården och skiftesspecifika krav. Avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap gäller skyldigheten att bevara skyddade naturminnesmärken på jordbruksmark i avtalet, som på gårdsnivå bedöms som ett minimikrav som påverkar ansökan. Villkoren som utgör krav på miniminivå i avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap och avtal om skötsel av våtmarker ska iakttas, om skiftet ligger i ett Natura 2000- eller skyddsområde.

Krav på miniminivå för hela gårdsenheten

Kravet på miniminivå för hela gårdsenheten är övervakningsfråga 79 i anslutning till avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap. *Skyddade naturminnesmärken har bevarats* *).

Krav på miniminivå	Påföljds-%
79. Skyddade naturminnesmärken har bevarats *	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50

Påföljdsprocenten bygger på inspektörens egen bedömning, som görs på basis av omfattning, allvarlighetsgrad och varaktighet.²⁶⁴ Endast påföljdsprocentsatserna i tabellen används. En anmärkning²⁶⁵ kan användas om försummelsen är ringa. En ringa försummelse påverkar inte uppnåendet av målen för åtgärden.

Skiftesspecifika krav på miniminivå

När det finns skiften i ett miljöavtal i ett Natura 2000- eller skyddsområde är minimikraven för avtal skiftesspecifika²⁶⁶. Observationerna sparas i Stödtilämpningen per jordbruksskifte. På försummelse av det skiftesspecifika kravet tillämpas avdrag och påföljder i anslutning till arealfel. Om en mindre försummelse konstateras när det gäller iakttagandet av kravet på en skiftesspecifik miniminivå, kan sökanden ges en anmärkning. Arealfelen beräknas enligt växtartsgrupp. Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskaps två växtarter är naturbete och vårdbiotop samt värdefull vårdbiotop. I skötselavtalet för våtmarker finns en växtartsgrupp, en våtmark.

En påföljdsprocent som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras.

Avdragsprocentsatserna för försummelse av stöd villkoren och miniminivån räknas ihop enligt växtartsgrupp. Om den sammanlagda avdragsprocentsatsen i växtartsgruppen överstiger 50 %, betalas inget stöd. Avdragsprocentsatserna begränsas till 100 %.

²⁶⁴ SRF 134/2023 24 §

²⁶⁵ SRF 134/2023 30 §

²⁶⁶ SRF 134/2023 30 § 2 mom.

23.2 Påföljder med anledning av brister i stödvillkoren

En stödvillkorsbrist orsakar påföljd bara för stödet för avtalet.

Stödvillkor för avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

36 Miljöavtalets avtalsvillkor och skötselplan har iakttagits
37 Betning av miljöavtalsareal medför inte erosion av jordmånen

Om villkoret för åtgärden har följts på en del av skiftets areal bildas vid övervakningen ett övervakningsjordbruksskifte av den areal där villkoret inte har följts. På jordbruksskiftet som är föremål för övervakning registreras stödvillkorsbristen och arealen beaktas vid beräkningen av arealfelet.

På försummelse av iakttagande av skiftesspecifika åtgärder tillämpas avdrag och påföljder i anslutning till arealfel. Arealfelet beräknas enligt växtartsgrupp. En påföljdsprocent som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras.

Uppdaterade anteckningar i avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap

Uppdaterad bokföring av skötselåtgärderna i avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap sparas först som en brist i stödvillkoren specifikt för jordbruksskiftet i övervakningsfråga 62. *Det har gjorts anteckningar om åtgärder skiftesvis eller per skötselhelhet allt efter som de har förverkligats* och fastställandet av en eventuell påföljdsprocent gårdsspecifikt för övervakningsfråga 77. *Anteckningar har förts över åtgärder anefter som de har utförts.*

Om skiftesspecifika anteckningar saknas helt och hållet, tillämpas en minskning på 25 % på den ersättning som betalas på basis av ett miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet. Om det finns partiella brister i de skiftesspecifika anteckningarna, minskas den ersättning som betalas på basis av miljöavtalet med 10 eller 20 % utifrån en bedömning av försummelsen. Om det finns en obetydlig brist i de skiftesspecifika anteckningarna, kan en anmärkning ges.²⁶⁷ Endast påföljdsprocentsatserna i tabellen används.

En avtalshandläggare granskar ersättning för **ettåriga åtgärder** i form av inhägnad och/eller iståndsättningsröjning eller ersättning för rovdjursstaket vid ett administrativt kontrollbesök.

De uppdaterade bokföringen av åtgärderna ses **vid övervakningen som en del av fullgörandet av anteckningsskyldigheten. Även påföljderna för minimikraven och stödvillkoren minskar stödet för dessa ettåriga åtgärder.**

Stödvillkor för avtal om skötsel av våtmarker

Om de föreskrivna skötselåtgärderna inte har genomförts i enlighet med miljöavtalet om skötsel av våtmarker eller om det inte har förts bok över skötseln, minskas den ersättning som betalas på basis av miljöavtalet på basis av bedömningen av försummelsen med 20, 40, 60, 80 eller 100 %. Om försummelsen är ringa, kan

²⁶⁷ SRF 134/2023 27 §

sökanden ges en anmärkning.²⁶⁸ Frågan är en gårdsspecifik fråga för varje ansökan. Endast påföljdsprocentsatserna i tabellen används.

Avdragsprocentsatserna för försummelser av stödvillkoren och miniminivån räknas ihop enligt växtartsgrupp. Om den sammanlagda avdragsprocentsatsen i växtartsgruppen överstiger 50 %, betalas inget stöd.²⁶⁹ Avdragsprocentsatserna begränsas till 100 %.

En allvarlig försummelse av stödet kan också gälla iakttagandet av villkoren i miljöavtalet.²⁷⁰ Ingen ersättning för åtgärden betalas om det enligt en bedömning som grundar sig på omfattning, allvarlighetsgrad, varaktighet och upprepning är fråga om en allvarlig försummelse av stödvillkoret. Ersättning avslås för ansökningsåret och därpå följande år.

Det är frågan om en allvarlig försummelse av ett stödvillkor till exempel om jordbrukaren medvetet har underlåtit att följa stödvillkoren på största delen av åtgärdsarealen eller om överträdelserna har utbredda skadliga verkningar. En tillräcklig grund är till exempel att jordbrukaren under föregående övervakningar redan har en konstaterad överträdelse av samma villkor och att jordbrukaren inte har ändrat sitt agerande eller att jordbrukaren medger att han eller hon har överträtt stödvillkoren.

Allvarlig försummelse av stödvillkor sparas i Stödtillämpningens gårdsspecifika observationer genom att lägga till en övervakningsfråga till växtartsgruppen, övervakningsfråga 150. Värdefull vårdbiotop, 151. Naturbete och vårdbiotoper samt 152. Våtmarker. Allvarlig försummelse av stödvillkor ska tillämpas både på kraven på miniminivå och stödvillkoren.

Jordbrukaren ska återkalla utbetalningen av stöd enligt avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap det aktuella året om ett mellanår för betesgång motiveras med skiftets parasittryck eller om röjningen eller iståndsättningsåtgärden slutförs först efter växtperioden och arealen inte kan användas för bete eller om arealen inte slås. NTM-centralen ger efter övervägande tillstånd till ett mellanår för betesgång som hålls på grund av parasittrycket. Om denna oåterkallelighet när det gäller stödet framkommer först vid övervakningen, uppstår ett arealfel på skiftet, likaså om det inte finns någon förutsättning för betesgång.

Exempel på påföljder av avtal om jordbruksnaturens mångfald och landskapet

Exempel 12:

Areal	3 ha
Åtgärderna i avtalet	Skötselåtgärder: betesgång och underhållsröjning – betesgången gäller hela arealen – i skötselplanen finns en plan för röjning av en areal på 0,5 ha
Observerade brister	1 ha som inte betats (inhägnad avskilt från annat skifte och inga skötselåtgärder) – jordbruksskiftena för övervakningen ritas i enlighet med genomförandet av betesgången
Påföljder	En areal på 1 ha räknas som arealfel eftersom arealen inte har betats,

²⁶⁸ SRF 134/2023 27 §

²⁶⁹ SRF 134/2023 23 §

²⁷⁰ Lag 1334/2022 33 §

	detta oberoende av om röjning har utförts – Arealskillnad mellan den ansökta och godkända arealen: $(3 \text{ ha} - 2 \text{ ha}) / 2 \text{ ha} * 100 \% = 50 \%$ – Stöd enligt avtalet betalas för 2 ha- $(2 \text{ ha} * 1,5 * 0,50) =$ areal på 0,50 ha
--	---

Exempel 13:

Areal	3 ha och 5 ha (två skiften)
Åtgärderna i avtalet	skötselåtgärder: slåtter på 3 ha, avlägsnande av slåtterrester och 5 ha betesgång
Observerade brister	slåttern på skiftet på 3 ha har utförts på hela arealen, men slåtterresterna har inte bärgats på en areal på 1,5 ha Betesgången på 4 ha och betestrycket på 1 ha på skiftet på 5 ha har varit otillräckligt
Påföljder	Skifte på 3 ha, 1,5 ha av jordbruksskiftena i ordning vid övervakningen och 1,5 ha brist, det vill säga arealpåföljd 5 ha skifte 4 ha i skick och 1 ha brist Arealskillnad mellan den areal som ansökan gäller och den areal som godkänts: $(8 - 5,5 \text{ ha}) / 5,5 \text{ ha} * 100 \% = 45,5 \%$ Stöd enligt avtalet betalas för 5,5 ha- $(5,5 \text{ ha} * 1,5 * 0,46) =$ areal på 1,71 ha

Exempel 14:

Areal	3 skiften: 3, 4 och 5 ha
Åtgärderna i avtalet	skötselåtgärder: underhållsröjning, bete på 3 och 5 ha skiften, betet inleds i juli. På ett 4 ha stort skifte nämner odlaren att betesgången är ett mellanår på grund av parasittrycket
Observerade brister	4 ha skifte: staketet har delvis fallit ner och skiftet har inte betats. Stödet till skiftet enligt avtalet har inte dragits in, vilket borde ha gjorts om skiftet inte betats under det aktuella året på grund av parasittrycket 3 ha skifte: betades inte utan
Påföljder	– arealpåföljd för skiftets areal på 4 ha, eftersom betesgång inte hade varit möjlig på skiftet. Jordbrukaren borde ha kontaktat NTM-centralen för att hålla ett mellanår och återkalla stödet för skiftet enligt avtalet på grund av mellanåret för betesgång. Om anmälan om mellanår har gjorts till NTM-centralen, men stödet inte har dragits in minskas stödarealen utan arealpåföljd. – arealpåföljd för ett skifte på 3 ha, på grund av ingen betesgång: Arealskillnad mellan den areal som ansökan gäller och den areal som godkänts: $(12 - 5 \text{ ha}) / 5 \text{ ha} * 100 \% = 140 \%$ Stöd enligt avtalet betalas inte. Eftersom påföljden inte kan dras av helt från stödet för det aktuella ansökningsåret dras resten av från de stöd som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen under tre år. Påföljd som överförs

Fastställande av påföljd med anledning av skötsel av våtmark

Med tanke på övervakningspåföljderna är det väsentligt att bedöma vilka åtgärder som är av betydelse för våtmarkens mål och för att den ska fungera.

Exempel 15:

Areal	3 ha
Åtgärderna i avtalet	Skötselåtgärder: underhåll och skötsel av damm, slåtter av växtlighet och borttagande av växtavfall i kantområdena, utfällning av slam vid behov, tillförsel av fällningsmedel vid behov och observation av vattenståndet. Bokföring av skötselåtgärderna i takt med att åtgärderna genomförs
Observerade brister	Underhållet av dammen har inte skötts (observerat förbiläckage) Erforderliga anteckningar om skötselåtgärderna har inte gjorts. Det finns inga anteckningar om observationer av vattenståndet, observationer av behovet av slamavskiljning och tillförsel av utfällningsmedel.
Påföljder	100 % av avtalets stöd eftersom avtalets mål inte uppfylls och skyldigheten att föra anteckningar inte har iakttagits till väsentliga delar.

23.3 Påföljder med anledning av arealen

Ett fel som observerats på ett avtalsskifte registreras som arealfel i följande situationer:

- När areal som i sin helhet inte berättigar till stöd, till exempel ekonomiskog, ingår i avtalsskiftets areal, varvid inga som helst stöd betalas för den areal som tas bort. En sådan areal avlägsnas från basskiftet antingen som gränskorrigerings eller genom att ett icke odlad jordbruksskifte (9710) registreras. Om arealen tas bort via basskiftesindelningen görs indelningen för följande år och ett basskifte som inte berättigar till stöd passiveras.
- När miljöavtalsarealen, ett skifte som uppgetts med växtkoden permanent vall, har en areal som inte berättigar till grundstöd och kompensationsbidrag, dvs. arealen är inte förenlig med definitionen av permanent vall
 - o Om arealen ändå godkänns ingå i avtalet, delas skiftet till följande år och de retroaktiva påföljderna registreras via arealen på det område som inte uppfyller kravet på permanent gräsmark. På övervakningsåret och eventuella retroaktiva år registreras miljöavtal, areal med träd eller annan areal och då blir det inga påföljder för stödet för avtalet. Av de arealer som inte duger som permanent gräsmark inrättas du i mån av möjlighet minst 5 år stora basskiften så att stödet för avtalet går att betala för området också i fortsättningen.

Om både övervakningen och terrängsynen registreras samma år är resultatet av övervakningen det primära. Vid terrängsynen kan man inte registrera en brist för fråga 31. *Skiftet uppfyller kraven för permanent gräsmark (max. 50 träd/ha, gräs- och vallväxter över 50 % av skiftets areal)*, som tar bort arealsanktionen för övervakningsåret vid beräkningen i Stödtillämpningen.

När arealen inte har skötts i flera år och inte heller har skötts under övervakningsåret, avlägsnas det ovårdade området från basskiftets areal antingen genom att skiftet delas eller genom att en gränskorrigerings görs och har kontakt med avtalshandläggaren.

Basskiftets areal eller myndighetsuppgifter (om skiftet är aktivt, ersättningsberättigande, skiftets markanvändningsslag) måste alltid korrigeras om skiftet (eller en del av det) inte är förenligt med den anmälda växtkoden eller inte längre används för jordbruk. Om till exempel miljöavtalsareal, permanent gräsmark, har anmälts för skiftet måste området uppfylla kraven för permanent gräsmark. För skiftet betalas då utöver avtalet även andra stöd (grundstöd, kompensationsbidrag och stöd till unga jordbrukare) och den areal som inte berättigar till dessa andra stöd måste avlägsnas från skiftet via arealen.

Starrväxtlighet och vassruggar som inte betas duger inte som permanent gräsmark enligt avtalet. Om betesresultatet i ett område med starr- eller bladvassbete är bra behöver man inte fundera över retroaktiviteten. Det ska finnas tydliga bevis för retroaktiviteten, såsom tydligt sly eller rikligt med trädbestånd i övrigt. Om den är öppen och inte duger som permanent gräsmark eftersom det finns för lite vallväxter räcker det inte med bevis för retroaktiva påföljder.

När basskiftet delas eller konstateras vara helt icke odlat, måste basskiftets myndighetsuppgifter alltid korrigeras till följande år också i basskiftesadministrationen.

Skiftet kan bli föremål för påföljder i form av en arealskillnad, om en för stor areal har uppgetts, om ett villkor i ett miljöavtal eller ett minimikrav inte har iakttagits på arealen eller för arealer som annars inte uppfyller villkoren för beviljande eller betalning enligt miljöavtalet.²⁷¹

Exempel 16:

Areal och anmäld gröda	2 ha. Anmäld miljöavtalsareal, permanent gräsmark
Åtgärder	Betesgång 2 ha som skötselåtgärd
Observerade brister	Skiftet har inte betats alls under övervakningsåret. Dessutom uppfyller 1 ha inte kraven för permanent gräsmark eftersom det växer för många träd på området. Hela området duger ändå som avtalsareal.
Påföljder	Två jordbruksskiften vid övervakningen inrättas 1 ha: uppfyller kraven på permanent gräsmark, har inte betats - Som växt registreras miljöavtalsareal, permanent gräsmark - Brist i stöd villkoren registreras på övervakningsfråga 36 1 ha: uppfyller inte kraven för permanent gräsmark, har inte betats - Miljöavtalsareal, trädbevuxen areal eller annan areal registreras som växt - Brist i stöd villkoren registreras på övervakningsfråga 36 - Registrera en retroaktiv påföljd 4 år bakåt via arealen. Också till tidigare år registreras miljöavtalsareal, skogsmark som växt. Stödet enligt avtalet medför inga påföljder. Registrera "ja" i punkten <i>Arealfel som hänför sig till tidigare år i mätuppgifterna om basskiftet</i>
Verkningar för stöden	1 ha: uppfyller kraven på permanent gräsmark, har inte betats

²⁷¹ SRF 134/2023 21 §

	<ul style="list-style-type: none">- Arealen godkänns som areal för grundläggande inkomststöd och kompensationsbidrag, eftersom jordbruksverksamheten anses fullbordad när det finns ett avtal för arealen- Ersättning för miljöavtalet betalas inte, eftersom stödvillkoret inte har följts i år <p>1 ha: uppfyller inte kraven för permanent gräsmark, har inte betats</p> <ul style="list-style-type: none">- Arealen godkänns inte ingå i arealen för grundläggande inkomststöd och kompensationsersättning.- Arealen är inte godtagbar i fråga om det grundläggande inkomststödet och kompensationsersättningen heller under de 4 tidigare åren. Den retroaktiva arealpåföljden beräknar automatiskt påföljden för de tidigare åren.- Ersättning för miljöavtalet betalas inte, eftersom stödvillkoret inte har följts i år
Inverkan på följande år	<p>Basskiftet måste i Basskiftesadministrationen delas till följande år, eftersom en del av skiftet inte uppfyller kraven för permanent gräsmark.</p> <p>1 ha: uppfyller kraven för permanent gräsmark</p> <ul style="list-style-type: none">- Skiftets ersättningsberättigande och markanvändningsslag förblir oförändrade <p>1 ha: uppfyller inte kraven för permanent gräsmark</p> <ul style="list-style-type: none">- KOMP-berättigandet måste tas bort från skiftet- Markanvändningsslaget måste ändras till skogsmark <p>När det gamla basskiftessignumet upphör att existera, måste avtalshandläggaren avsluta det gamla basskiftet från avtalet så att övervakningsåret är dess sista år. De nya skiftena läggs till i avtalet från och med det år som följer på övervakningsåret.</p>

24 PÅFÖLJDERNA FÖR NATIONELLA STÖD

Om det vid övervakningen konstateras att kravet på jordbruksverksamhet inte har iakttagits på skiftet eller att skiftet inte är jordbruksmark, betalas inte nationella arealstöd för skiftet. Dessutom räknas skiftets areal in i arealskillnaden för stödet. Närmare information om påföljder av arealskillnad finns i avsnitt 20. Om det på skiftet konstateras växter som berättigar till nordligt hektarstöd men med en lägre stödnivå än vad som uppgetts i anmälan, minskas skiftet för stödet med 20 %.²⁷² I detta fall registreras en brist på övervakningsfråga 33.

²⁷² SRF 163/2023 16 §

Det nordliga hektarstödet medför påföljder om kravet på skörd av frilandsgrönsaker har försummats. Om skörden inte har bärgats betalas inget stöd för området.²⁷³ Stödet avslås med övervakningsfråga 32.

Försummelse av miljövillkoren för nordliga stöd orsakar en anmärkning eller en påföljd om 1, 3 eller 5 %. Om det vid övervakningen konstateras att jordbrukaren avsiktligt har låtit bli att följa miljövillkoren sänks stödet med 15–100%. Påföljden räknas ut från det totala beloppet av nordliga stöd (allmänt hektarstöd, nordligt hektarstöd och stöd till unga jordbrukare).²⁷⁴ Påföljdsprocenten registreras på övervakningsfråga 89. För försummelsen ges i regel en påföljd i enlighet med de skalor och exempel som anges i kapitlet om villkorlighet.

25 UTRÄKNING AV ÖVERVAKNINGSRISULTATET

25.1 Växtartsgrupper och stödtyper

Bildandet av växtartsgrupper

När det gäller stöd som helt eller delvis finansieras av EU bildas egna växtartsgrupper av grödor med olika stödnivåer.

När det gäller grundläggande inkomststöd, omfördelningsstöd, EU-stöd till unga jordbrukare och bidrag för stärkelsepotatis finns det bara en växtartsgrupp inom respektive stöd.

När det gäller om kompensationsersättning bildas växtartsgrupperna enligt stödregion AB och C.

När det gäller bidrag för specialväxter bildas växtartsgrupperna på följande sätt:

- a) Proteingrödor och oljeväxter
- b) Sockerbeta
- c) Frilandsgrönsaker

Växtartsgrupper inom stödet för miljösystem

- a) Naturvårdsvall
- b) Gröngödslingsvall
- c) Mångfaldsväxter

I fråga om miljöersättning bildas växtartsgrupperna på följande sätt:

- a) Gårdsspecifik åtgärd, övriga växter
- b) Gårdsspecifik åtgärd, trädgårdsväxter och kummin
- c) Reglerbar dränering
- d) Underbevattnings eller återanvändning av dräneringsvatten
- e) Främjande av cirkulär ekonomi
- f) Fågelåkrar

²⁷³ Lag 1559/2001 19 §

²⁷⁴ SRF 163/2023 17 §

- g) Vallar på torvåkrar
- h) Skyddszoner
- i) Fånggrödor
- j) Markförbättrings- och saneringsgrödor
- k) Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter

I fråga om ersättning för ekologisk produktion bildas växtartsgrupperna på följande sätt:

- a) Vanliga växter
- b) Frilandsgrönsaker
- c) Husdjursförhöjning

I fråga om allmänt hektarstöd och nordligt hektarstöd finns bara en växtartsgrupp. Stöd till unga jordbrukare och växtartsgrupperna utgör stödregion C1, C2, C3 och C4.. Växtartsgrupperna för nationellt stöd för sockerbeta bildas enligt stödregion AB, C1, C2, C3 och C4.

25.2 Växtartens inverkan på kontrollresultatet

Vid kontrollen av växtartsgrupper är ändringar av växtart möjliga inom växtartsgruppen, men mellan växtartsgrupperna är ändringar inte möjliga. Om det vid övervakningen konstateras att det på jordbruksskiftet finns en växt ur en annan växtartsgrupp än den anmälda, underkänns skiftet i fråga om de stöd där den konstaterade växten inte är stödberättigande. Till följd av övervakningen kan man inte få ett stöd som inte har sökts för skiftet, även om en växt som berättigar till stödet konstateras på skiftet.

De växtkoder som ska verifieras i olika övervakningssituationer, påföljderna av ändringar i växtkoderna och andra åtgärder utreds i exemplen i bilagan *Växtkoder vid övervakningen*.

25.3 Skyldigheten att uppge jordbruksmark

Fråga	Stöd villkor	Plats för granskningen
65	<i>All jordbruksmark har anmälts</i>	Terrängkontroll

Om det vid övervakningen konstateras att all jordbruksmark (separata basskiften) inte har uppgetts i stödansökan och skillnaden mellan den uppgivna arealen och den konstaterade arealen (=den uppgivna + arealen av de skiften som inte har uppgetts) är över 3 %, skärs alla arealstöd som helt eller delvis finansieras av EU ner med högst 3 %²⁷⁵. Som icke uppgiven areal räknas **endast icke uppgivna separata basskiften**.

Som icke anmäld jordbruksmark betraktas ett område som är geografiskt åtskilt (t.ex. en väg eller ett dike emellan och ingen odlingsförbindelse) från de andra skiftena.

När det gäller om alla arealer med icke anmäld jordbruksmark (också områden som är mindre än 0,05 ha) ska man kontrollera att kraven på villkorlighet iakttas.

²⁷⁵ SRF 134/2023 25 §

När påföljdsprocenten bestäms ska man beakta hur allvarlig underlåtelsen är.

- Om skillnaden mellan det icke anmälda och det anmälda området är mindre än 3 % registreras en brist i denna punkt och som påföljd 0 %
- Om skillnaden mellan det icke anmälda och det anmälda området är bara strax över 3 %, orsakar det en påföljd om 1 %
- Om arealen av det icke anmälda området är betydande eller om kraven enligt villkorligheten överträts på området ska en påföljd på 2 eller 3 % tillämpas.

Det är inte fråga om överträdelse av skyldigheten att anmäla jordbruksmark om ett skogsområde betas och området inte har anmälts i stödansökan eller om odlingsväxtens rötter inte har någon kontakt med marken och skiftet inte har anmälts i stödansökan.

25.4 Ordningsföljden för uträkning av påföljder

Från det stöd som betalas dras först de påföljder som beräknas via arealen av och därefter sådana försummelser av stöd villkoren för vilka påföljden inte utgör en arealskillnad. Om gården får en påföljd för underlåtelse att uppge jordbruksmark, dras påföljden med anledning av det av efter dessa. Sist minskas påföljderna av villkorlighet.²⁷⁶

25.5 Återkrav av stöd och påförande av påföljder för tidigare år

De retroaktiva påföljderna gäller år 2023 enbart arealer.

Beräkningen hänför i regel automatiskt den retroaktiva påföljden till det fastställda året. Gården behöver inte registreras på någon separat övervakningskörning. I undantagsfall, om det inte går att spara den retroaktiva påföljden med retroaktivitetsverktyget, kan skiftet tas till övervakningskörningen av de retroaktiva påföljderna för de år som behövs och påföljden sparas där. Övervakningskörningarna av retroaktiva påföljder är i år följande:

Övervakningskörning	Namn på övervakningskörning
7555	Återkrav 2022 p.g.a. 2023 års övervakning
7556	Återkrav 2021 p.g.a. 2023 års övervakning
7557	Återkrav 2020 p.g.a. 2023 års övervakning
7558	Återkrav 2019 p.g.a. 2023 års övervakning

Utvärdering av retroaktiva arealpåföljder

Även om utgångspunkten är att arealskillnaden har funnits redan under tidigare år måste myndigheten i alla fall ha klara grunder och bevis för saken. Som bevis för de föregående årens del kan betraktas att det växer

²⁷⁶ Lag 1334/2022 37 §

skog eller flera år gammalt sly på skiftet. Också att jordbruksmark har tagits i annat bruk, exempelvis tomtmark eller vägområde, kan anses vara ett klart bevis. Också att det på skiftet finns icke odlade åkerholmar som digitaliserats i basskiftets areal orsakar klart retroaktiva påföljder. Precisering av gränslinjen vid digitaliseringen orsakar inget fel till tidigare år.

Om en arealskillnad som konstaterats under övervakningsåret har existerat på samma sätt också under tidigare år, återkrävs de stöd som betalats utan grund inklusive eventuella sanktioner högst för de fyra föregående åren, med andra ord kan arealpåföljderna av övervakningen år 2023 utsträckas bakåt till år 2019. Återkravet behöver inte alltid utsträckas fyra år bakåt, utan det kan också gälla de föregående 1 – 4 åren i enlighet med situationen och bevisen. En retroaktiv påföljd kan sparas vid övervakning eller korskontroll på platsen, även om skiftet har godkänts vid satellituppföljningen under tidigare år.²⁷⁷

Kartgranskning kan vid behov användas som hjälp när man bedömer om övervakningen ska utvidgas till tidigare år. När det finns klara bevis på basis av terrängobservationerna behövs ingen kartgranskning. Om det till exempel kan konstateras i terrängen att ett område som uppgetts vara stödberättigande inte har odlats de föregående 4 åren, ska stödet återkrävas för fyra år oberoende av vad flygfotot visar.

Om det inte finns klara bevis på basis av terrängobservationer kan man granska tidigare flygfoton. Om det nyaste flygfotot har tagits för mindre än 4 år sedan kan en retroaktiv påföljd begränsas till det år då flygfotot togs, om felet inte syns på ett tidigare flygfoto. Även satellitbilder kan användas som hjälp.

När det gäller arealfel kan återkravet avbrytas vid den tidigare övervakningen i det fall att det berörda skiftets areal har övervakats antingen vid åkerövervakning eller vid korsgranskning av arealen. Om den föregående övervakningen har gällt något annat än det berörda skiftets areal avbryter den inte återkravet. Till exempel dokumentkontroll vintertid eller korsgranskningsövervakning av djurtätheten/stödvillkoren/ett annat skiftes areal avbryter inte ett återkrav med anledning av arealfel. Inte heller ett godkänt resultat från satellituppföljningen avbryter återkravet. Återkravet utsträcks bara till de år då skiftena har varit i den sökandes besittning.

Exempel 19:

- A) *På skiftet har byggts en väg som inte syns på ett 2 år gammalt flygfoto, och inget annat bevis på vägens existens året innan finns. Övervakningen behöver inte utvidgas.*
- B) *På skiftet har byggts en väg som syns på ett flygfoto som tagits för 3 år sedan, men inte på ett äldre foto. Något annat bevis för saken finns inte, och därför utvidgas övervakningen endast till de tre föregående åren.*

²⁷⁷ SRF 134/2023 24 §, Förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 artikel 3 I EU-domstolens avgörande C-383/14 har konstaterats (punkt 33), att artikel 3.1 fjärde stycket i förordning 2988/95 ska tolkas så, att den däri föreskrivna preskriptionstiden är tillämplig inte bara när oegentligheter leder till att administrativa sanktioner påförs i den mening som avses i artikel 5 i denna förordning, utan även när oegentligheter leder till att administrativa åtgärder vidtas i den mening som avses i artikel 4 i denna förordning. I EU-domstolens avgörande C-684/13 har konstaterats (punkt 93) att jordbrukarens goda tro måste föreligga vid tidpunkten för inlämnandet av ansökan om stödet och kvarstå under de fyra år som följer utbetalningen av stödet och att (punkt 95) följaktligen bedömningen av denna goda tro måste ske separat för vart och ett av de berörda åren, och den berörda jordbrukarens goda tro måste kvarstå till och med utgången av det fjärde året efter betalningen av stödet.

- C) *Hela skiftet har anmälts som naturvårdsåker med vall och där växer några granplantor och större björkar. Det nyaste flygfotot togs för 3 år sedan och där ser skiftet ut som åker. I terrängen kan man utgående från plantornas årstillväxt ändå slå fast att åkern har varit icke odlad längre än så. Skiftet konstateras vara icke odlad och retroaktiviteten går 4 år bakåt.*
- D) *På ett skifte med naturbete finns holmar där träden står för tätt. Felet är tydligt bevisat och stödet måste återkrävas för 4 år.*
- E) *I anslutning till ett vallskifte finns en rastgård för hästar. Rastgården syns på ett flygfoto som är taget redan år 2018, så bevis finns och övervakningen måste utvidgas till de 4 tidigare åren.*
- F) *Kanten av ett skifte skuggas av tät skog och skiftesgränsen har inte kunnat urskiljas på det tidigare flygfotot. På det nya flygfotot skuggar skogen inte och av fotot framgår att skiftets kant har fastställts på fel ställe. Då kan övervakningen retroaktivt avgränsas till det år det nya flygfotot togs.*
- G) *Ett litet gränselfel har konstaterats på skiftet, men skiftets form ändras knappt alls. Felet är sådant att det inte är nödvändigt att utvidga övervakningen till tidigare år.*
- H) *Skiftet har annars avgränsats korrekt, men där finns en utskjutande udde som inte har avgränsats från skiftet. Felet urskiljs på övervakningskartan. Övervakningen måste utvidgas till tidigare år.*
- I) *En gammal gårdsplan och gårdsväg har ingått i skiftets areal. Områdena är bevuxna med högt gräs och går inte att urskilja tydligt på flygfotot. I terrängen kan man ändå se att de inte har varit i jordbruksanvändning. Övervakningen måste utvidgas till de 4 tidigare åren.*

25.5.1 Behandling av retroaktiva arealpåföljder

Behovet av retroaktivitet granskas i Stödillämpningen i det skede när gränserna för bas- och jordbruksskiften registreras. För vart och ett basskifte tas ställning till om det på skiftet finns ett sådant fel som har funnits redan under tidigare år. Uppgiften går alltid att registrera, även om det inte blir några basskiftesändringar. Om det inte finns något retroaktivt fel på basskiftet väljs punkten *Nej*, men om det finns ett retroaktivt fel väljer man *Ja*.

Aiempiin vuosiin kohdistuva pinta-alavirhe	☒ Ei	☐ Kyllä
--	-------------------------------------	-----------------------------

Ett retroaktivt arealfel ritas in via kartan. Den uppgift som registrerats i punkten ovan måste stämma överens med de retroaktiva arealer som ritats in på kartan. Det vill säga om man har valt punkten *Ja* måste det retro-

aktiva arealfel som finns på basskiftet ha ritats in också på kartan. Tillämpningen kontrollerar att registreringarna stämmer överens när man övergår till att kontrollera registreringen, och det går inte att gå vidare innan uppgifterna är överensstämmande.

OBS! Om du inte kan rita in ett retroaktivt arealfel med kartans retroaktivitetsverktyg, utan måste registrera gården på det egna urvalets övervakningskörning, väljer du här "Nej" så att du kommer vidare i registreringen.

Med stödillämpningens retroaktivitetsverktyg **ritar man in alla områden som har konstaterats vara icke stödberättigande redan under tidigare år**. Också små fel ritas in, om de är fel som ska återkrävas retroaktivt, till exempel åkerholmar som inte digitaliserats. Om felet är ett gränselfel från digitaliseringen är det inte ett fel som orsakar en retroaktiv påföljd. Tillämpningen sköter kalkyleringen och återkrav utförs om det retroaktiva felet är större än 100 € för ett stöd.

Retroaktivitetsgeometrin måste ritas in också för sådana diken och buskage som tas bort från arealen, om det finns tillräckliga bevis för att de existerat under tidigare år.

Om det vid övervakningen konstateras ett gränselfel mellan två odlade skiften bredvid varandra, behöver övervakningen inte utsträckas till tidigare år. Det saknar betydelse huruvida det är frågan om samma eller någon annan jordbrukares skifte.

I den separata registreringsanvisningen berättas mer om registreringen av retroaktiva arealfel. Anvisningen finns i [Pikantti](#): Anvisningar för handläggning av åkerövervakning 2023.

Bilagor

BILAGA 1. Växtkodtabell

Förkortningar som använts i tabellen:

PG: permanent gräsmark

ma-slag: markanvändningsslag

	Anmält	Konstaterad situation	Konstaterad stödväxt	Påföljder och andra åtgärder
1	Svarträda	Vallväxtlighet som du-ger som träda på ett område där man inte har för avsikt att utföra iståndsättningsåtgärder	Grönträda (vall och äng)	Inga påföljder
2	Havre	Inget har såtts	Havre	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1
3	Havre	Oskött område med växttäcke (ogräs)	Havre	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1
4	Havre	Gräsbevuxet skött område	Fodervall	Inga påföljder utom vid brister i odlingssättet. Skiftesstödet avslås då med övervakningsfråga 6.2
5	Havre	Havre och fjolårets ensilagebalar på skiftets kant	Havre	Balar kan höra till arealen av ett jordbrukskifte, förutsatt att de inte har lagrats i flera år
6	Naturvårdsvall	Vall som har gödslats	Naturvårdsvall	Stödet till naturvårdsvall avslås med övervakningsfråga 13.3.
7	Naturvårdsvall	Inget har såtts och hela skiftet är utan växttäcke	Naturvårdsvall	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1
8	Naturbete och äng (PG)	Ett hus har byggts på området i år	Icke odlat	Växtkoden avslår alla stöd. Området tas bort från den stödberättigande arealen. Inga retroaktiva påföljder.
9	Naturbete och äng (PG)	Det växer för många träd på en del av skiftet.	En areal som är för trädbevuxen avlägsnas genom gränskorrigerig från skiftets areal	På den areal som ska tas bort sparas vid behov retroaktiva påföljder.
10	Naturbete och äng (PG)	Inga skötselåtgärder har vidtagits på många år	Icke odlat	Området är inte stödberättigande jordbruksmark om ingenting görs där på flera år. Skiftet passiveras till följande år. Vid behov retroaktiva påföljder.
11	Mångfaldsväxt, pollinerande insekter och landskap/äng/vilt/åkerfågel	Mångfaldsväxt, äng/pollinerande insekter och landskaps-/vilt/åkerfågel	Mångfaldsväxt, äng/pollinerande insekter och landskaps-/vilt/åkerfågel	Inga påföljder, alla växtkoder är av samma växtartsgrupp. Om växtkoden byts, lägg till de övervakningsfrågor som behövs.
12	Mångfaldsväxter, vilt	Mångfaldsväxt, vilt som avslutats för tidigt.	Mångfaldsväxter, vilt	Stödet till mångfaldsväxten avslås med övervakningsfråga 13.18.

		Övervakningen utförs 28.8.		
13	Mångfaldsväxter, vilt	Ogödslad gammal vall som inte har bearbetats före sådden. Växtligheten har misslyckats.	Mångfaldsväxter, vilda	Stödet till mångfaldsväxten avslås med övervakningsfråga 13.16
14	Mångfaldsväxt, vilt/pollinerande insekter och landskap/äng/	Gammalt naturhög/ogräs	Mångfaldsväxt, vilt/pollinerande insekter och landskap/äng/	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1, eftersom ingen växtlighet har anlagts.
15	Flerårig utsädesvall, en växtart	Vall som har slagits innan gräset blommar	Fodervall	Inga påföljder. Växten måste bytas så att vallåren samlas korrekt.
16	Vallar	Området gränsar till en gårdsplan och har skötts som gräsmatta genom regelbunden klippning med gräsklippare.	Icke odlat	Ett sådant område är gårdsplan och inte jordbruksmark. Skiftet passiveras till följande år. Vid behov retroaktiva påföljder.
17	Matärt	Ärt 50 % och havre 50 %	Blandade grödor (proteingrödor + spannmål)	Växtkoden avslår bidraget för specialväxter
18	Fodervall	Gammal sådd vall, som till största delen består av ogräs. Skiftet är slaget.	Fodervall	Stöden till skiftet avslås med övervakningsfråga 6.3.
19	Fodervall	Gammalt naturhög	Naturbete och naturäng ELLER fodervall	Man måste alltid diskutera med jordbrukaren innan det konstateras naturbete och naturäng. Om fodervall konstateras avslås stödet till skiftet med övervakningsfråga 6.2. Om naturbete och naturäng konstateras duger växtligheten, men slåtter av växtligheten ska säkerställas senast den 31.8. Om inget slåtter sker avslås stödet till skiftet med övervakningsfråga 8.
20	Betesvall	Växtligheten enbart ogräs, ingen vallväxtlighet.	Betesvall	Stöden till skiftet avslås med övervakningsfråga 6.2.
21	Fodervall	Skiftet har besåtts efter 30.6 utan godtagbar grund.	Fodervall	Stöden till skiftet avslås med övervakningsfråga 6.1.
22	Skyddszon	Hela skiftet har bearbetats.	Skyddszon	Om skörden inte har bärgats och skiftet har bearbetats och skiftet inte har såtts senast 30.6, avslås stöden till skiftet med övervakningsfråga 6.1. Om växtligheten på skiftet har bearbetats efter skörden, ska man utreda varför och när skiftet har bearbetats. Om det inte finns någon grund för att förnya växtbeståndet, avslås ersättningen med övervakningsfråga 13.33.
23	Skyddszon	Vete	Vete	Växtkoden avslår stödet för skyddszonerna. Kommunen ska underrättas om saken.

24	Stubbträda	Vallbevuxet område, stubb från föregående växtperiod går inte att observera.	Grönträda, vall och äng	Inga påföljder. Grönträda, vall och äng samlar vallår för permanent gräsmark.
25	Stubbträda	En två år gammal stubbe.	Svarträda	Inga påföljder om det finns en grund för svarträda.
26	Svarträda har uppgetts som icke-produktiv areal.	På trädan har växtskyddsmedel använts.	Svarträda	Påföljd av villkorligheten i övervakningsfråga 43/1.8 (fråga om försummelse av villkorligheten).
27	Grönträda (vall och äng) på åker	På skiftet växer gräsväxter men också små trädplantor här och där. Skiftet kan tas i odling med sedvanliga jordbruksåtgärder.	Grönträda	Skiftets stöd avslås med övervakningsfråga 8 om skiftet inte har slagits/betats senast den 31.8. Det får inte växa träd på åkern.
28	Grönträda (vall och äng) på areal med permanent gräsmark	På skiftet växer gräsväxter men också små trädplantor/enstaka buskar här och där.	Grönträda	Skiftets stöd avslås med övervakningsfråga 8 om skiftet inte har slagits/betats senast den 31.8. Efter slåttern kan det fortfarande finnas en tillåten mängd träd eller buskar på skiftet.
29	Grönträda	Hela skiftet saknar grästäcke	Svarträda	Påföljd enligt villkorligheten genom villkor 1.4 om svarträdan saknar grund.
30	Grönträda (vilt, landskap och pollinerare)	Vall i vilken det inte går att urskilja vilt- eller landskapsväxter	Grönträda (vall och äng)	Inga påföljder. Växten måste bytas så att vallåren samlas korrekt.
31	Grönträda (vilt, landskap och pollinerare)	Blandade grödor med havre, rybs och klöver	Grönträda (vilt, landskap och pollinerare)	Påföljd enligt villkorligheten genom villkor 1.4.
32	Gröngödslingsvall för stödet för miljösystem	Anlagd vall där en tillräcklig mängd kvävefixerande grödor inte har såtts eller där fröblandningen består av tre växtarter.	Gröngödslingsvall	Stödet för miljösystem avslås med övervakningsfråga 13.16.
33	Gröngödslingsvall för stödet för miljösystem	Mycket rikligt med ogräs på skiftet, men har anlagts enligt stöd-villkoren	Gröngödslingsvall	Om ogräsläget är svårt på skiftet ska skiftet slås senast den 31.8. Om inget slätter sker avslås stödet till skiftet med övervakningsfråga 13.16.
34	Miljöavtalsareal, permanent gräsmark	Alltför trädbevuxen permanent gräsmark, men skiftet har rätt till stöd för avtalet.	Miljöavtalsareal, trädbevuxen eller annan areal	Alla andra stöd utom stödet för avtalet avslås på basis av växtkoden. Andra markanvändningslaget till skogsmark i basskiftesadministrationen. Retroaktiva följder för andra stöd vid behov.

35	Ettårig frövall, en växtart	Vall med många växtarter	Fodervall	Inga påföljder
36	Svartträda, skiftet har uppgetts ha varit odlingsbart 31.12.2022	Osådd areal med rikligt med stenar, rötter och grenar.	Icke odlat	Även en öppen träda ska bestå av jordbruksmark och iståndsättningsåtgärder ska ha utförts. Skiftet passiveras.
37	Havre. Det finns krav på röjda vallväxter på skiftet.	Havreväxtlighet som såtts under stödansökningsåret.	Havre	Påföljd av villkorlighet i tillsynsfråga 1.1 eller 1.2 beroende på jordarten på skiftet.
38	Naturbete och naturäng. Gården är en ekologisk gård	Området är ett avverkningsområde som inte är jordbruksmark. Nötkreaturen vistas utomhus i området.	Annat område för ekologisk övervakning (inte jordbruksmark)	Växtkoden avslår stöden. Skiftet passiveras inte, utan dess markanvändningsslag ändras till markanvändningsslag 5 för följande år, annat område.
39	Äpple	Ett äpple vars krav på täthet inte uppfylls.	Äpple	Stöden till skiftet avslås med övervakningsfråga 6.4. Om jordbrukaren med växtkoden för skiftet hade uppgett bevarande av jordbruksmark (permanenta grödor) skulle skiftet vara i skick.